

UNIVERSITETET I OSLO
Institutt for lingvistiske og
nordiske studier

**«Det sto aldri på
noe papir, men det
lå i luften og satt i
veggene»**

Kroppspositurverb brukt
om eksistens og lokasjon
i norsk

Masteroppgave i
lingvistikk

Elisabeth Holm

3. juni 2013

«Det sto aldri på noe papir,
men det lå i luften og satt i veggene»

Kroppspositurverb brukt om eksistens og lokasjon
i norsk

Elisabeth Holm

3. juni 2013

Tittelen er henta fra «ekstramaterialet» fra Leksikografisk bokmålskorpus som ligger til grunn for sammenlikninga av posisjonsverb og kopulaverb i kapittel 11 av denne oppgava. Den stammer opprinnelig fra «Aktuell kommentar», Aftenposten 1993 (dato ikke oppgitt), og har ID-nummer AV01Af930109.52 i korpuset.

Tusen takk!

Jeg vil takke masterstudentene som hadde laga et studiemiljø som det var så fint å komme inn i da jeg begynte på masterstudiet i lingvistikk på Blindern. Og de som kom inn etterpå sammen med meg. Takk! Jeg takke hovedveilederen min, Rolf Theil, for uendelig tålmodighet, kyndig rettleiing og overraskende salmevers-lekser. Jeg vil takke Andreas Sveen, som var med som veileder i begynnelsen av denne prosessen, for fine diskusjoner. Jeg vil takke alle som har hjulpet til med å bære og trille baby på Blindern. Jeg vil takke venner og kjente som har sendt meg bilder av folk som ligger, sitter og står, venner og kjente som har latt seg fotografere. Jeg vil takke Ingeborg Ribu for diskusjoner om 'sitte', 'ligge' og 'stå' i nederlandsk og norsk og for støttesamtaler om alt mulig. Jeg vil takke Pernille Hansen for hjelp med det utroligste. Og jeg vil gjerne takke alle som har hjulpet meg med på en eller annen å ha kommet gjennom dette, og for å ha gjort det så fint å være masterstudent.

Jeg vil gjerne takke Torarin for at han har vært veldig tålmodig når jeg har sittet på Blindern hele tida, og for at han er verdens beste Torarin. Og jeg vil takke Amund for at han ble født, for at han var en snill og rolig baby man kunne ta med på forelesninger, og for at han er verdens beste Amund. Aller mest vil jeg takke Ingvar, som har stilt opp langt utover det noen noen gang kunne forvente, og langt, langt utover det som har vært rimelig. Du er helt fantastisk.

Oslo, 3. juni 2013. Elisabeth Holm

Innhold

Innhold	3
Figurer	6
I Introduksjon og bakgrunn	9
1 Introduksjon	11
1.1 Oversikt over oppgava	11
1.2 Noen terminologiske avklaringer	12
2 Tidligere forskning	13
2.1 Kroppspositurverb i verdens språk	14
2.2 Kroppspositurverb i norsk, svensk og dansk:	14
2.2.1 Konkret, fysisk <i>ligge</i> , <i>sidde</i> og <i>staa</i> i dansk: Hansen (1974)	14
2.2.2 Konkret, metaforisk og utvida <i>ligga</i> , <i>sitta</i> og <i>stå</i> i svensk: Darnell (2005):	16
2.3 Kroppspositurverb i noen andre germanske språk	17
2.4 Kroppspositurverb som lokasjonspredikater	18
2.4.1 Ameka og Levinsons typologi over lokasjonsuttrykk	18
2.4.2 Norske kroppspositurverb og Ameka og Levinsons typologi	19
3 Teoretisk utgangspunkt	21
3.1 Kategorier er ikke objektive størrelser i verden	21
3.2 Kategorier og generalisering	22
3.2.1 Prototyper	23
3.3 Kroppsforankring og forestillingsskjemaer	23
3.4 Konvensjonalisering	24
3.5 Lokasjon: Figur og bakgrunn	25
3.5.1 Figur og bakgrunn i språket	25
3.5.2 Lokasjon er bevegelse	26
4 Kroppspositurkategoriene LIGGE, SITTE og STÅ	27
4.1 Hva vil det si at et menneske <i>ligger</i> , <i>sitter</i> eller <i>står</i> ?	28
4.1.1 Hva er det å <i>stå</i> ?	31
4.1.2 Hva er det å <i>ligge</i> ?	31
4.1.3 Hva er det å <i>sitte</i> ?	32
4.2 Hva forbindes med å <i>sitte</i> , å <i>ligge</i> og å <i>stå</i> ?	35
4.2.1 Hva kjennetegner et menneske som <i>står</i> ?	35
4.2.2 Hva kjennetegner et menneske som <i>ligger</i> ?	36
4.2.3 Hva kjennetegner et menneske som <i>sitter</i> ?	37
4.2.4 Oppsummering av kapitlet	38

II	Undersøkelse og resultater	41
5	Metode og materiale	43
5.1	Leksikografisk bokmålskorpus (LBK)	44
5.2	Sortering etter subjektskategori	46
5.2.1	Vanskelige subjekter	47
5.2.2	Hva er et lokasjonsadled?	49
5.2.3	Påsteder og bakgrunner	50
5.2.4	Tvilstilfeller I: strukturell flertydighet	50
5.2.5	Tvilstilfeller II: Samlokalisering og lokasjon	51
5.2.6	Korpusmateriale og morsmålsintuisjon	51
6	Hva og hvem er det som <i>sitter, ligger</i> og <i>står</i>?	53
7	Når mennesker <i>sitter, ligger</i> eller <i>står</i>	57
7.1	Lokasjon: Når noen <i>sitter, ligger</i> eller <i>står</i> et sted	57
7.1.1	Fysisk plasserte mennesker	58
7.2	Hvor er det folk <i>sitter, ligger</i> og <i>står</i> ?	61
7.2.1	Mer enn lokasjon og kroppspositur	61
7.2.2	Prototypisk kroppspositur	62
7.3	Hva brukes kroppspositurverba til om mennesker?	64
7.3.1	«Rein kroppspositur» - når verbet brukes aleine	64
7.3.2	Måter og tilstander	64
7.3.3	Ikke-bevegelse	65
7.3.4	Å <i>ligge/sitte/stå</i> og gjøre noe annet: Pseudokoordineringer	66
7.3.5	Å ha noe: eiendom, tilstand, egenskap	66
7.3.6	Å være noe: sosial rolle, tilstand, egenskap	66
7.3.7	Plassering i abstrakt rom	67
7.3.8	Andre bruksområder for <i>sitte</i>	69
7.4	Menneskelige kroppspositurverb og menneskelige kroppspositurer	69
7.4.1	Hvor ofte er kroppsposituren avgjørende?	70
7.4.2	Oppsummering	73
8	Ting som <i>ligger, sitter</i> og <i>står</i>	75
8.1	Ting som <i>ligger</i>	76
8.1.1	Flyttbare ting som <i>ligger</i> et sted	76
8.1.2	Landskapselementer som <i>ligger</i> et sted	77
8.1.3	Masser som <i>ligger</i> et sted	77
8.1.4	Annet som <i>ligger</i>	78
8.2	Ting som <i>sitter</i>	78
8.3	Ting som <i>står</i>	80
8.4	Oppsummering og diskusjon	83
9	Dyr som <i>ligger, sitter</i> og <i>står</i>	89
9.1	Figurer: Hva slags dyr er det som <i>ligger, sitter</i> og <i>står</i> et sted?	90
9.2	Bakgrunner: Hva er dyr plassert i forhold til når de <i>ligger, sitter</i> og <i>står</i> ?	91
9.3	Oppsummering	92
10	Abstrakte størrelser som <i>ligger, sitter</i> og <i>står</i>	93
10.1	Abstrakte størrelser som <i>ligger</i>	94
10.1.1	Figurer: Hva slags abstrakte størrelser er det som <i>ligger</i> et sted?	94
10.1.2	Forhold mellom abstrakte, liggende figurer og bakgrunnen deres	95
10.2	Abstrakte størrelser som <i>sitter</i>	98

10.3	Abstrakte størrelser som står	100
10.4	Oppsummering	103
11	Bruk av posisjonsverb og bruk av kopulaverb i norske lokasjonsuttrykk	105
11.1	Metode	106
11.2	Resultater	106
11.3	Oppsummering av del II	107
III	Diskusjon, konklusjoner og spørsmål for videre forskning	109
12	Diskusjon	111
12.1	Metaforer med mellomlanding	111
12.2	To lokasjonshendelser i en?	113
13	Konklusjoner og spørsmål for videre forskning	117
13.0.1	Videre forskning: Verb i norske lokasjonsuttrykk	118
13.0.2	Videre forskning: Posisjonsverb som kopulaverb	118
13.0.3	Videre forskning: Synkron motivasjon i kroppspositur	119
	Referanser	121
IV	Vedlegg	125
A	Om tekstutdraga fra LBK og presentasjonen av dem her	127
B	<i>Sitte</i>-forekomster fra LBK	131
C	<i>Ligge</i>-forekomster fra LBK	157
D	<i>Stå</i>-forekomster fra LBK	185

Figurer

2.1	Hansens (1974) diagram over bruk av <i>stå</i> , <i>sidde</i> og <i>ligge</i> i dansk.	15
3.1	Betydningskomponenter i bevegelsesverb: «Engelsk type» t.v. og «spansk type» t.h. (Basert på Talmy, 2000b).	26
4.1	Sitte (/stå?) på huk	29
4.2	Stå (/ligge?) på alle fire	29
4.3	Stå (/sitte?) på knærne	30
4.4	Sitte (på knærne?)	30
4.5	Stå (og lene seg)	32
4.6	Ligge på magen med løfta hode og overkropp	33
4.7	Sitte på en stubbe	33
4.8	Sitte (sammenkrøpet) på gulvet	33
4.9	Sitte overskrevet	34
4.10	Sitte i stol	34
5.1	<i>Ligge</i> , <i>sitte</i> og <i>stå</i> : 3x100 forekomster fordelt på subjektskategorier	45
5.2	<i>Ligge</i> , <i>sitte</i> og <i>stå</i> : 3x200 forekomster fordelt på subjektskategorier	45
6.1	Subjektsfordeling for 300 tilfeldige <i>sitte</i> -uttrykk	53
6.2	Subjektsfordeling for 300 tilfeldige <i>ligge</i> -uttrykk	54
6.3	Subjektsfordeling for 300 tilfeldige <i>stå</i> -uttrykk	54
6.4	Sammenligning: kategoriserte subjekter for <i>ligge</i> , <i>stå</i> og <i>sitte</i>	55
7.1	Om mennesker: Antall forekomster av hvert verb, med og uten lokasjonsadledd	58
7.2	Om mennesker: Andel forekomster med og uten lokasjonsadledd for hvert verb	58
7.3	Andelen <i>sitte</i> -forekomster som handler om fysisk kroppspositur	70
7.4	Andelen <i>stå</i> -forekomster som handler om fysisk kroppspositur	71
7.5	Andelen <i>ligge</i> -forekomster som handler om fysisk kroppspositur	71
8.1	Brukt om ting: Antall forekomster av hvert verb, med og uten lokasjonsadledd	75
8.2	Ligge: Avlang figur på horisontal flate	83
8.3	Ligge: Rund figur på horisontalt underlag	84
8.4	Ligge: Figurer i beholder	84
8.5	Ligge: Lag med masse	84
8.6	Stå: Høy figur på horisontal flate	85
8.7	Stå: Avlang figur på vertikal flate	85
8.8	Stå: Høy figur i beholder	86
8.9	Stå: Figur i spenn	86
8.10	Sitte: (Rund) figur tett omslutta av bakgrunn	87
8.11	Sitte: (Rund) figur omslutter bakgrunn tett	87
8.12	Sitte: (Rund) figur på vertikalt underlag	87

<i>Figurer</i>	7
8.13 Sitte: (Rund) figur i horsiontalt underlag	88
8.14 Sitte: (Rund) figur på horsiontalt underlag	88
10.1 Om abstrakt størrelser: Antall forekomster av hvert verb, med og uten lokasjonsadledd . .	93

Del I

Introduksjon og bakgrunn

Kapittel 1

Introduksjon

I norsk brukes ofte et av de tre verba for menneskelige kroppspositurer, *ligge*, *sitte* og *stå*, når man skal fortelle hvor noe befinner seg, eller at noe finnes et sted. De brukes ikke bare om mennesker, men også om både dyr og ikke-levende ting - til og med abstrakte størrelser som ikke har noen romlig utstrekning i det hele tatt, kan ligge, sitte eller stå et sted i norsk. For folk som skal lære seg norsk som andrespråk, er det ofte ikke så lett å se når det ene eller det andre verbet skal velges, eller om det i det hele tatt finnes noe system bak det hele, men likevel er det så vidt jeg kan se ikke gjort noen studier av valg av verb i norske lokasjonsuttrykk.

Innafor kognitiv lingvistikk er det en sentral antakelse at måten vi mennesker tenker på er forankra i den kroppslige erfaringa vår. Det er ikke sånn at vi er tilfeldige beholdere for abstrakte representasjoner av verden, tankene våre er som de er fordi vi er som vi er: Hvordan kroppene våre er utforma, hvordan vi mennesker samhandler hverandre og med omgivelsene våre, og hvordan vi opplever verden gjennom sansene våre ligger til grunn for hvordan vi oppfatter verden og hvordan vi tenker (se f. eks. Lakoff, 1987, s. xiv). Konkret, kroppslig erfaring hjelper oss med å forstå mer abstrakte ting, og ligger til grunn for hvordan vi konseptualiserer det som ikke er håndgripelig og umiddelbart tilgjengelig (Lakoff & Johnson, 2003 [1980]). Innafor et sånt rammeverk er det interessant å se nærmere på hvordan vi bruker ord for menneskekroppens ulike positurer til andre ting enn å beskrive kroppspositur. Måten mennesker bruker ord fra ett område til å snakke om noe i et annet område kan si oss noe om hvordan vi tenker.

Men menneskespråk endrer seg også over tid, gjennom bruk, og språkbruk som en gang starta som en konseptualisering av noe i ett domene ved hjelp av begreper fra et annet, kan utvikle seg til å bli en konvensjonalisert betydning av et ord eller ei gruppe med ord. Ord som brukes ofte i en bestemt sammenheng kan miste litt av den opprinnelige betydninga si og i større grad bli assosiert med funksjonen de har i akkurat den sammenhengen (Bybee, 2010). Ord for 'å ligge', 'å sitte' og 'å stå' har fått mange forskjellige grammatikaliserte funksjoner i ulike språk i verden, og et av områdene der man oftast kan finne sånne verb er i uttrykk for lokasjon og eksistens (Newman, 2002a).

Målet med denne oppgava er å undersøke bruken av kroppspositurverba *ligge*, *sitte* og *stå* i uttrykk for lokasjon og lokasjonell eksistens i norsk. Jeg vil se hvordan de tre verba fordeler betydningslandskapet mellom seg både når de brukes om mennesker, dyr, inanimate, fysiske ting og abstrakte størrelser. Jeg vil undersøke hva som gjør at det ene verbet velges framfor et annet, og se om det er mulig å trekke linjer fra egenskaper ved de menneskelige kroppspositurene som verba brukes om, til brukskriterier for de samme verba når de fungerer som lokasjonsverb for dyr, ting og abstrakte størrelser.

1.1 Oversikt over oppgava

Opgava mi er tredelt. I del I setter jeg opp bakgrunnen for undersøkelsen. Først, i kapittel 2 går jeg gjennom tidligere forskning som er gjort på kroppspositurverb. Jeg nevner først litt om kroppspositurverb i verdens språk, før jeg ser på det som er skrevet om nordiske språk og i noen andre germanske språk. Til slutt presenterer jeg noe av forskninga som er gjort på verb i lokative konstruksjoner i ulike

språk. Jeg setter opp det teoretiske rammeverket for oppgava i kapittel 3, der jeg tar for meg grunnleggende antakelser i kognitiv lingvistik: På den ene sida er språket forankra i menneskenes kroppslige erfaringer og måte å forstå seg sjøl og verden på, men samtidig er språket også et konvensjonssystem som mennesket tilegner seg gjennom erfaring og bruk, og som opprettholdes og endres gjennom bruk. Jeg avslutter kapittel 3 med en presentasjon av Leonard Talmys (Talmy, 2000a, 2000b) analyse av bevegelseshendelser og hvordan forskjellige språks typiske bevegelsesverb uttrykker forskjellige deler av en kompleks bevegelseshendelse. Kapittel 4 beskriver kroppspositurkategoriene LIGGE, SITTE og STÅ sånn som de er delt inn i norsk, og ser på hva som kjennetegner og forbindes med de tre ulike kroppspositurene.

I del II presenterer jeg undersøkelsen min og resultatene av den. I kapittel 5 presenterer og diskuterer jeg metode og materiale. Jeg har delt inn de 300 forekomstene av hvert verb inn i fire grupper ut fra hva slags størrelse subjektet refererer til, og kapittel 6 er en kort gjennomgang av hvordan de tre verba fordeler seg utover subjektkategoriene MENNESKER, DYR, TING og ABSTRAKTE STØRRELSER. De neste fire kapitlene ser nærmere på bruken av verba *ligge*, *sitte* og *stå* innafør hver av de tre kategoriene: Kapittel 7 tar for seg bruken av *ligge*, *sitte* og *stå* om mennesker, kapittel 8 ser på hvordan de samme verba brukes om inanimate ting, kapittel 9 går gjennom de få forekomstene der dyr ligger, sitter og står, og kapittel 10 handler om bruk av kroppspositurverb om abstrakte størrelser. Helt til slutt i del II, i kapittel 11 har jeg inkludert en liten undersøkelse der jeg sammenligner bruksfrekvensene til *ligge*, *sitte* og *stå* med kopulaverbet *være* i et sett med antatt lokative omgivelser.

Del III består av diskusjon, konklusjoner og forslag til videre forskning. Jeg argumenterer for at de ulike bruksmåtene til *ligge*, *sitte* og *stå* i norsk er semantisk motiverte, men at de inngår i et konvensjonalisert posisjonsverbsystem der bruken ikke lenger er avhengig av at konseptuelle metaforer aktiveres. Den semantiske motivasjonen er ikke like gjennomsiktig for alle de tre verba for alle bruksområder, særlig gjelder dette for *sitte* om inanimate ting og for noen av bruksmåtene til *stå*. Jeg diskuterer også bruken av posisjonsverba *ligge*, *sitte* og *stå* opp mot Leonard Talmys analyse av uttrykk for komplekse lokasjonshendelser, og foreslår en analyse av norske lokasjonsuttrykk med posisjonsverb som *doble lokasjonshendelser*.

1.2 Noen terminologiske avklaringer

I denne oppgava har jeg prøvd å bruke norske termer, også når jeg forholder meg til ting som er skrevet på andre språk. Noen av de norske termene er allerede i bruk, noen har jeg tilpassa fra svenske termer i Vogel (2011), og noen ganger har jeg laga egne forslag til norske termer. Som regel står termen på originalspråket i parentes etter oversettelsen min den første gangen den brukes i oppgava.

I litteraturen om *ligge*, *sitte* og *stå* i norsk (se kapittel 2) er det vanlig å bruke *posisjonsverb* som fellesbetegnelse på disse orda. Jeg har likevel valgt å kalle dem *kroppspositurverb* i utgangspunktet, for å kunne skille mellom det at de på den ene sida er verb som har menneskelige kroppspositurer som den kanoniske betydninga si (jfr. Lemmens, 2002, om de tilsvarende nederlandske verba), og på den andre sida inngår i et system av alternerende *posisjonsverb* i lokasjonsuttrykk (jfr. F. Ameka & Levinson, 2007).

Jeg bruker både *subjekt* og *figur* om det som *ligger*, *sitter* eller *står*, avhengig av om jeg snakker om lokasjonsuttrykk spesielt eller om forekomster av verbet generelt. I setninger med *ligge*, *sitte* eller *stå*, finnes det som regel et subjekt til det verbet - i lokasjonsuttrykk finnes det en figur i lokasjonshendelsen (se delkapittel 3.5). Jeg bruker *subjekt* om ordet eller frasen som står som subjekt, men også av og til (metonymisk) om det som dette ordet eller denne frasen refererer til.

Kapittel 2

Tidligere forskning

Det verbale elementet i språks lokasjonsuttrykk har tradisjonelt fått liten oppmerksomhet innafor lingvistikken (F. Ameka & Levinson, 2007, s. 847). I norsk gjenspeiles dette blant annet i at emnet lokasjon er behandla under kapittelet om preposisjoner i Norsk referansegrammatikk (Faarlund, Lie & Vannebo, 1997), der det finnes en ganske omfattende gjennomgang av hvilke preposisjoner som brukes i forbindelse med ulike typer plassering, men der valg av verb i de samme uttrykka ikke er behandla. Verb for de grunnleggende, menneskelige kroppspositurane er utgangspunkt for overføring til flere ulike områder i verdens språk. I tillegg til å betegne menneskelige kroppspositurer, finner vi dem ofte grammatikalisert som lokasjons- og eksistensverb, og de kan også opptre som kopulaverb, aspektmarkører, klassifikatorer og hedersformer (*honorifics*) i ulike språk (Newman, 2002a). F. Ameka og Levinson (2007, s. 848) skriver at måten disse verba «have taken on a grammatical life of their own» ofte har vært hovedgrunnen når kontrastive lokative verb har vært utforska. I norsk og svensk er det skrevet en del om den rollen kroppspositurverba spiller som progressiv aspektmarkør i pseudo-koordineringer. Slår man opp på *ligge*, *sitte* eller *stå* i referanselista til Norsk referansegrammatikk, finnes det ett oppslag, og det henviser til en beskrivelse av hvordan *ligge*, *sitte* og *stå* som førsteverb i pseudokoordineringer «har fått avbleket betydning og [...] nærmest bare [tjener] til å understreke varigheten av den aktiviteten som det andre verbet uttrykker» (Faarlund et al., 1997, s. 534).

Etter årtusenskiftet har imidlertid denne typen verb fått større oppmerksomhet innafor kognitiv og typologisk lingvistikk. *The Linguistics of Sitting, Standing, and Lying* (Newman, 2002b) er en betydelig samling artikler om verb for 'ligge', 'sitte' og 'stå' i mange forskjellige språk i verden, og utforsker hva slags betydninger og funksjoner menneskelige kroppspositurverb har i ulike menneskespråk. *Grammars of Space* (Levinson & Wilkins, 2006) er resultat av et stort prosjekt der uttrykk for romlige forhold er undersøkt i mange forskjellige språk samtidig, og en spesialutgave av *Linguistics*, redigert av F.K. Ameka og Levinson (2007), har fulgt opp ved å gjøre parallelle undersøkelser av nettopp det verbale elementet i forskjellige språks lokasjonsuttrykk.

I dette kapittelet vil jeg gå gjennom noe av det som er gjort tidligere på feltene kroppspositurverb og verb i lokasjonsuttrykk, og jeg vil gjengi noe av det som allerede er skrevet om kroppspositurverb i norsk, svensk og dansk. Jeg begynner med en bred gjennomgang av kroppspositurverb i verdens språk i del 2.1, og går gjennom noen tekster som ser nærmere på de semantiske forbindelseslinjene mellom ulike bruksmåter for kroppspositurverb. I avsnitt 2.2 ser jeg på hva som er skrevet om kroppspositurverb i norsk, svensk og dansk, og i 2.3 presenterer jeg noen bidrag fra andre germanske språk. Del 2.4 handler om lokasjonspredikater i ulike språk, og der presenterer jeg blant annet Ameka og Levinsons (2007) typologi over lokative konstruksjoner i verdens språk.

2.1 Kroppspositurverb i verdens språk

Ameka og Levinson (2007, s. 854) antar at alle språk har verb for menneskelige kroppspositurer¹, selv om de ikke nødvendigvis har verb for det samme settet med kroppspositurer. Newman (2002a) presiserer at ikke alle språk uttrykker kroppspositur på samme måte: Noen har simplekse, stativ-verb kroppspositurverb, mens andre språk følger andre strategier. Verb som refererer til menneskelige kroppspositurer kan ha mange ulike funksjoner i verdens språk. Menneskelige kroppspositurverb er utgangspunkt for overføring til flere områder i verdens språk. Typologer er interessert i å finne ut mer om hvordan disse verba brukes likt og ulikt i forskjellige språk. Kognitive lingvister er også opptatt av hvordan de ulike bruksmåtene disse orda har i et språk henger sammen med hverandre og hvordan de henger sammen med den kanoniske bruken til orda, for å kunne si noe om menneskers kroppslige erfaringer som utgangspunkt for hvordan vi tenker og snakker om verden rundt oss (se kapittel 3).

R.W.J. Gibbs (2002) har et psykolingvistisk perspektiv på kroppspositurverbet *stand* 'stå' i engelsk. Basert på et eksperiment (R. Gibbs, Beitel, Harrington & Sanders, 1994) viser han hvordan polysemien til verbet ikke bare er et produkt av historiske forandringer i språket, men at forskjellige aspekter ved språkbrukeres subjektive opplevelse av det å stå reflekteres i måten de vurderer de ulike betydningene til *stand* som mer like eller mer forskjellige fra hverandre. Språkbrukerne oppfatter en forbindelse mellom de ulike betydningene til *stand* og de relevante aspektene ved det å fysisk stå. R.W.J. Gibbs (2002, s. 398) understreker at disse ikke kan tas til inntekt for den ene eller den andre sida i valget mellom en leksikalsk nettverksmodell og en «*simple monosemy model*» av den mentale representasjonen til ord med flere betydninger, men at det uansett underbygger «et kroppsforankra syn på språk og tanke, der abstrakte språklige symboler er grunnleggende forankra i kroppslig handling» (R.W.J. Gibbs, 2002, s. 399, min oversettelse).

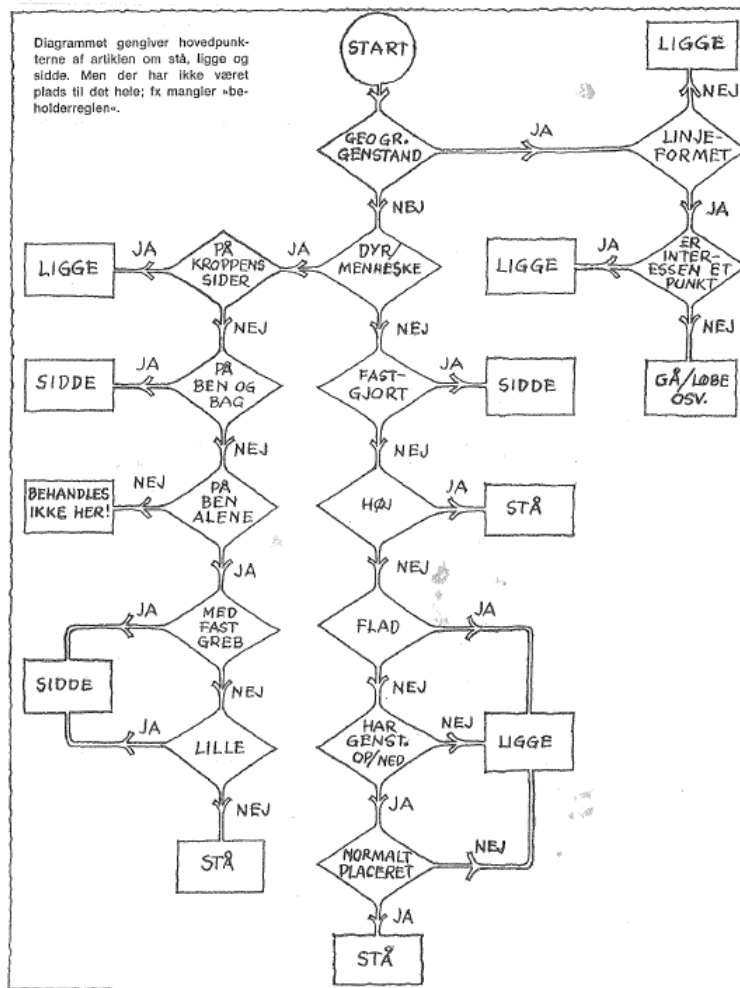
2.2 Kroppspositurverb i norsk, svensk og dansk:

Som nevnt er det ikke skrevet mye om de norske kroppspositurverba *ligge*, *sitte* og *stå* og hvordan de brukes om lokasjon og lokalisert eksistens i norsk. Det finnes litteratur som handler om *ligge*, *sitte* og *stå* i norsk, men den handler først og fremst om hvordan pseudokoordineringer med *ligge*, *sitte* eller *stå* som førsteverb (V1) markerer progressivt aspekt i norsk (se Digranes, 2000; Lødrup, 2002; Tonne, 1999, 2001, 2007; Vagstad, 2010, m. fl.). I litteraturen om andre skandinaviske språk er det også først og fremst pseudokoordineringene som har fått oppmerksomhet (jfr. for eksempel Bjerre & Bjerre, 2007; Darnell, 2008; Hilpert & Koops, 2008). Men det finnes også dem som har sett nærmere på bruken av disse verba også utafør pseudokoordineringer. ErikHansen (1974) går gjennom bruken av de danske verba *ligge*, *sidde* og *stå* når de brukes om mennesker, dyr og ting som befinner seg på et fysisk sted, og Ulrika Kvist Darnell (2005) ser på bruken av svensk *ligga*, *sitta* og *stå* brukt om konkrete og abstrakte subjekter.

2.2.1 Konkret, fysisk *ligge*, *sidde* og *staa* i dansk: Hansen (1974)

Erik Hansen (1974) gjør rede for når man bruker *stå*, *sidde* og *ligge* på dansk, i hovedsak begrensa til gjenstander på en flate, og oppsummerer artikkelen med et flyttdiagram for valg av verb (figur 2.1). Hansen (1974) tar ikke for seg abstrakte, overførte betydninger, men behandler bare «håndgribelige ting og væsener placeret i forhold til underlag eller baggrund» (s. 31). Han tar ikke utgangspunkt i menneskekroppen, men i høye og lave gjenstander som er plassert løst på ei flate: De høye *står*, de lave *ligger*. Hvis de lave gjenstandene har en klar loddrett akse, altså med en overside og en underside, vil de ofte *stå* selv om de er lave eller (nesten) flate. Særlig gjelder dette beholdere med en åpning som peker opp. Det er derfor et flatt askebeleg, eller en tallerken, *står* på bordet. Når det er orden på sakene, *står* de. Er det uorden, og tingene ikke er der hvor de pleier å være eller skal brukes, kan de vel så gjerne omtales som *liggende*, selv om formen og orienteringa er den samme. En tallerken som

¹Jeg antar at at de ikke mener at alle språk uttrykker statisk kroppspositur ved hjelp av finitte verb, men at alle språk har noen verb som kan brukes til å uttrykke det å ha eller innta en kroppspositur.

Figur 2.1: Hansens (1974) diagram over bruk av stå, sidde og ligge i dansk.

ligger på gulvet er nemlig ikke en beholder klar til bruk, men bare en flat gjenstand som roter til. Hansen (1974, s. 28-29) bruker også litt plass på å vise at gjenstander i en beholder som står, også kan sies å stå: Pølsene *står* på bordet, fordi de ligger i et fat som står. Hvis vi sier at pølsene *ligger* på bordet, mener vi at de ligger rett på duken eller bordplata.

Videre viser Hansen hvordan ting som er plassert på undersida av en vannrett overflate *sidder*. Det samme gjelder om de er plassert på en loddrett overflate: *Der sidder en plakat på porten*. Geografiske gjenstander *ligger*, uansett hva det dreier seg om: De «er kun tegn og kruseduller på kortet» (Hansen, 1974, s. 29). Hvis det er snakk om utstrekningen eller retningen av en vei, elv eller bekk, kan man bruke *løbe* eller *gå* eller *strække sig*. Men hvis det er et punkt man er interessert i, bruker man *ligge* også om slike størrelser. Hansen går videre fra å beskrive *stå*, *sidde* og *ligge* om gjenstander, til å beskrive bruken av dem om dyr, inkludert mennesker. Å avgjøre når «mennesker, hunde, løver og andre ordentlige kreaturer står, ligger eller sidder» er visst greit: Her gjelder hovedregelen om at «[s]tå er at bruge benene til understøttelse, sidde er at bruge bagen (pluss evt. benene), og ligge er at bruge kroppens sider, også over- og underside, til understøttelse». Men når dyrene er små nok, blir det annerledes: De

sidder.

Det avgjørende ser du til at være størrelsen: de små *sidder*, de store *står*. Et stankelben, for eksempel, det *sidder* selv om det har lange let synlige ben. Og en flodhest *står*, skønt det næsten ikke har ben i forhold til kroppen. (Hansen, 1974, s. 30)

Likevel: Høns og storker *sidder* på pinne og tak, selv om de er store, og selv om de bare bruker beina. Det handler om at de sitter fast, akkurat som en orangutang gjør når den holder seg fast med armer og bein rundt en trestamme, eller «en dreng der er kravlet op i et trær; næsten likegyldigt hvordan han har anbragt sig, vil man si at knægten sidder oppe i træet» (Hansen, 1974, s. 31). Ting som er festa *sidder* jo. Til slutt: Dyr som befinner seg i en beholder som *står*, *står* også. Altså er det mye mindre dramatisk om «*der står en kvælerslange på stationen*» enn om «*der ligger en kvælerslange på stationen*» (Hansen, 1974, s. 31).

2.2.2 Konkret, metaforisk og utvida *ligga*, *sitta* og *stå* i svensk: Darnell (2005):

Ulrika Kvist Darnell (2005) har gjort en korpusundersøkelse av de svenske verba *sitta*, *ligga* og *stå*, og argumenterer for å skille mellom, på den ene sida, det hun kaller metaforisk bruk, og på den andre sida, (annen) utvida bruk av disse verba. Ingen av bruksmåtene handler om det å fysisk ligge, sitte eller stå et sted, men det er likevel en forskjell: Den metaforiske bruken definerer Darnell (2005, s. 150) som tilfeller der uttrykk for hele bilder blir overført fra et kildedomene til et måldomene, sånn som «*satt i samma båt*», «*ligger på is*», «*står för fiolerna*». I slike tilfeller er det ikke egentlig snakk om å sitte, stå eller ligge, men det er heller ikke snakk om båter, is og fioliner, og verbet er overført fra kildedomenet sammen med resten av bildet. Den ikke-konkrete betydninga til verbet er ikke uavhengig, den er del av et større bilde. Det Darnell beskriver som utvida bruk, derimot, er tilfeller der både subjektet og det hun kaller objektet tilhører det domenet det faktisk er snakk om, men der et kroppspositurverb likevel brukes uten at subjektet har noen konkret, fysisk kropp², eller uten at subjektets fysiske kropp relateres til de fysiske omgivelsene.

Darnell har sett på til sammen 3235 forekomster av *sitta*, *ligga* og *stå* (et representativt utvalg fra et korpus etter at enkelte typer bruk, som pseudokoordineringer, refleksive konstruksjoner og *stå* om tekst, er eliminert). Disse har hun delt inn i kategoriene KONKRET, METAFORISK, UTVIDA og KOPULALIGNENDE³. Hun ser spesielt på den konkrete og den utvida bruken, og sammenligner disse to kategoriene. De konkrete bruksmåtene blir delt inn i underkategoriene KONKRET KROPP, KONKRET PLESS og konkret OMSTENDIGHET. De utvidede bruksmåtene blir tilsvarende delt inn i underkategoriene ABSTRAKT KROPP, ABSTRAKT STED og ABSTRAKT OMSTENDIGHET, og dessuten ABSTRAKT TILSTAND.

Det viser seg at *sitta*, *ligga* og *stå* oppfører seg ganske likt når de brukes konkret: Alle de tre verba brukes mest om konkret plass, sjeldnere om konkret omstendighet, og aller minst om «bare» kropp - altså bruksmåter der kroppen ikke settes i sammenheng med omgivelsene, men der uttrykkets «*skeende*» er selve ståinga/ligginga/sittinga, eller måten den gjøres på.

Når det gjelder de abstrakte bruksmåtene, derimot, forholder det seg annerledes. De fordeler seg forskjellig mellom de tre underkategoriene, og Darnell skriver at det ser ut til at de har en slags «arbeidsfordeling» seg i mellom. Hun tar for seg hvert av verba og presenterer tendenser i bruken av dem - for eksempel at *ligga* ofte brukes om konflikt hvis det er selve konflikten som er objekt, mens *stå* ofte brukes om konfliktrelasjon mellom subjektet og objektet. Hun trekker ingen linjer mellom disse regelmessighetene og aspekter ved den reinte kroppslige eller konkrete bruken, utover den «kropps-liggjoringa» som selve underkategoriene ABSTRAKT KROPP og ABSTRAKT STED kan sies å utgjøre. Darnell (2005) ser ikke på noen andre aspekter ved den konkrete betydninga til disse tre verba enn at de alle har betydningskomponentene 'plassering' (som er felles for alle tre) og 'kroppsstilling' (som skiller dem fra hverandre). Det ikke noen grunn til å mene at kroppsstilling er en aktuell betydning i

²Innafor de konkrete bruksmåtene skiller ikke Darnell mellom levende vesener og døde ting i analysen sin - en *kakelugn* 'kakkelovn' har «fysisk kropp» på lik linje med *barnet* og *pojken*.

³Jeg oversetter Darnells svenske kategorinavn

den utvida bruken, skriver Darnell (2005, s. 151). Muligens kan man se for seg at lokasjonsbetydninga kan overføres metaforisk til et måldomene, men det er i så fall så lite betydningsinnhold at det blir rart å snakke om metaforisering (se Darnell 2005, note 5 på side 152).

Generalisering, derimot, kan det gjerne være. Darnell skriver at man kan tenke seg at de tre verba har blitt generalisert på en sånn måte at kroppsstillingsbetydninga har falt bort, og da skulle man strengt tatt sitte igjen med tre verb som i den utvida bruken betyr akkurat det samme. Likevel, skriver hun, viser korpusundersøkelsen hennes at de tre verba har en viss arbeidsdeling seg i mellom. De må med andre ord ha endt opp med samme intensjonelle betydning, men forskjellig ekstensjon - de har blitt generalisert i hver sin retning, så å si.

2.3 Kroppspositurverb i noen andre germanske språk

I litteraturen om kroppspositurverb og om verb i lokasjonsuttrykk ser det ut til at det er felles for mange germanske språk at menneskelige kroppspositurverb også kan brukes om lokasjon, det at noe befinner seg et sted. Lemmens (2002) skriver om de nederlandske kroppspositurverba *zitten* 'sitte', *staan* 'stå' og *liggen* 'ligge', og Jociuvienė (2008) tar for seg de tyske kroppspositurverba *sitzen* 'sitte', *stehen* 'stå' og *liegen* 'ligge'. Begge disse forfatterne tar utgangspunkt i at kroppspositurene til menneskene er den grunnleggende betydninga til verba, den som de andre betydningene springer ut av.

I nederlandsk, og tysk, som i norsk, brukes disse verba om plasseringa til ting, og dessuten om abstrakte størrelser. En viktig forskjell er likevel at valget mellom posisjonsverb i nederlandsk er mer obligatorisk enn i norsk: Man kan ikke uten videre bytte ut posisjonsverbet med kopulaverbet *zijn* når man snakker om hvor noe er plassert, eller om at noe finnes på et sted.⁴ Lemmens (2002) tar utgangspunkt i hvor de semantiske grensene mellom verba går i den kanoniske bruken om mennesker og deres kroppspositurer, og går videre derfra til å beskrive hvordan de samme verba brukes om dyr, ting og abstrakte størrelser. Han ser på hvordan de tre verba fordeler ulike typer lokasjon seg i mellom, og hvordan de ofte kan brukes om den samme situasjonen og profilere den ulikt. Hele veien trekkes linjene mellom ulike bruksmåter for det enkelte verbet og ulike aspekter ved menneskenes opplevelse av kroppsposituren som verbet kanonisk betegner. Sånn viser Lemmens at bruken i nederlandsk av *zitten*, *staan* og *liggen* om andre størrelser i stor grad er motivert av kroppspositur-betydningene.

Jociuvienė (2008) vil undersøke hvilke metaforiseringsprosesser de tre tyske posisjonsverba *sitzen* 'sitte', *stehen* 'stå' og *liegen* 'ligge' tar del i. Hun regner bruken av posisjonsverba om levende vesener (mennesker, dyr og planter) og om fysiske objekter som den grunnleggende betydninga til verbet, og fastslår derfor at bruk av posisjonsverb om abstrakte substantiver innebærer at man metaforisk projiserer egenskapene 'å sitte', 'å ligge' og 'å stå' på abstrakte størrelser (2008, s. 56). Men hvilke abstrakte størrelser blir konseptualisert som levende vesener, og hvilke blir konseptualisert som objekter? Hun tar ikke for seg bruk av posisjonsverba om konkrete størrelser, og går heller ikke inn på analyse av metonymi eller av de abstrakte stedsangivelsene som finnes i uttrykka. Jociuvienė (2008, s. 56), men er interessert i å finne ut av hvilke abstrakte størrelser som konseptualiseres som ting og hvilke som konseptualiseres som levende vesener.

På bakgrunn av en korpusundersøkelse beskriver hun hva slags abstrakte størrelser som 'sitter', 'ligger' og 'står' i tysk: Språklige aktiviteter, handlinger og det hun kaller kvantitet er de gruppene av abstrakte størrelser som oftest 'står' et sted. Tanker og kvantitet 'ligger' ofte, og vonde følelser 'sitter'. De fleste abstrakte størrelsene konseptualiseres som plasserte ting, liggende eller stående. Sitte, derimot, kan i utgangspunktet bare levende vesener gjøre i tysk (Jociuvienė, 2008, s. 61).⁵

⁴Takk til Ingeborg Sophie Bjønnes Ribbu for nederlandsk-kyndig hjelp, og for nyttige diskusjoner om forskjeller og likheter i bruken av posisjonsverb i norsk og nederlandsk.

⁵Her skiller tysk seg ut fra både norsk, svensk og dansk, og kanskje enda mer fra nabospråket nederlandsk, der *zitten* 'sitte' er det vanlige verbet å bruke om noe som befinner seg i en beholder. Kutscher og Schultze-Berndt (2007) skriver at bruken av *sitzen* at bruken av *sitzen* med inanimate figurer i tysk er begrensa til noen få, idiomatiske uttrykk. Tysk har til gjengjeld mange andre posisjonsverb som brukes om situasjoner der man i norsk eller i nederlandsk ville brukt et 'sitte'-verb, sånn som som *stecken* 'sitte tett, sitte fast (uten lim)' eller *kleben* 'sitte klistra'. I Ameka og Levinsons typologi (beskrevet i neste delkapittel) hører tysk, i motsetning til andre germanske språk, til i type III.

Derfor regner hun all bruk av 'sitte' om abstrakte størrelser (og konkrete gjenstander) som metaforisk konseptualisering av dem som levende vesener. Gjennomgangen av korpusmaterialet der abstrakte størrelser sitter, viser at følelser i tysk blir konseptualisert som dypt sittende, levende vesener, i følge Jociuvienė.

2.4 Kroppspositurverb som lokasjonspredikater

Newman (2002a) viser at kroppspositurverb har en tendens til å grammatikaliseres til lokative verb, og videre til både aspektmarkører, kopulaverb og annet. Ameka og Levinson (s. 851, 866) bemerker at selv om det er typisk for språk med små posisjonsverbsystemer at de er basert på menneskelige kroppspositurverb, er det ingen automatikk i at alle kroppspositurverb inngår i et sånt system, og at det ser ut til at det alltid inngår andre slags verb, som 'henge', i disse systemene. For eksempel består systemet av kontrastive posisjonsverb i språket yéíi dnye av tre verb: 'sitte', 'stå' og 'henge'.

Ameka og Levinson deler inn verdens språk i en typologi ut fra hva som finnes på verbplassen i det de kalle den grunnleggende lokative konstruksjonen til et språk (*the basic locative construction*, eller bare *BLC*). I en del språk, som engelsk, er det først og fremst ett verb som brukes når man skal si at noe befinner seg et sted. Gjerne et kopulaverb eller et eksistensverb, men noen ganger et eget lokasjonsverb. Andre språk har et lite sett med verb som alternerer på verbplassen i BLC. Atter andre språk har et stort sett med lokative verb, og noen språk uttrykker oftest lokasjon uten å bruke noe verb - selv om Ameka og Levinson (s. 855) hevder at også språk der verbløse uttrykk er den mest grunnleggende måten å uttrykke lokasjon på, har muligheten til å bruke et verb.

I følge Ameka og Levinson (2007, s. 847) har den verbale komponenten i lokative utsagn vært et forsømt område av lingvistikken. Innafor enkeltspråk har det ofte vært en viss interesse for denne typen verb, fordi de har en tendens til å ta på seg forskjellige grammatiske oppgaver, men på tvers av språk har de vært lite undersøkt, og det har også vært få eksempler på at de har blitt undersøkt som nettopp lokasjonsverb innafor enkeltspråk. Rollen disse verba spiller i semantikken til lokasjonsuttrykk har i stor grad blitt oversett (F. Ameka & Levinson, 2007, s. 848). Disse verba er imidlertid spennende og interessante, både sett fra semantiske, kognitive og grammatiske innfallsvinkler (F. Ameka & Levinson, 2007, s. 849).

2.4.1 Ameka og Levinsons typologi over lokasjonsuttrykk

Ameka og Levinson (2007) deler inn språka i verden i fire hovedgrupper, ut fra hva slags konstruksjon som er språkets grunnleggende lokative konstruksjon (*Basic Locative construction, BLC*):⁶:

- Type 0 består av språk der den grunnleggende lokative konstruksjonen ikke benytter seg av noe verb i det hele tatt. Slike språk har alltid også alternative konstruksjoner med verb i. Et eksempel på et type 0-språk er det austronesiske språket saliba på Papua Ny-Guinea (F. Ameka & Levinson, 2007, s. 863).
- Type I består av språk der det bare er ett verb som brukes i den grunnleggende lokative konstruksjonen.⁷ Engelsk hører til i denne gruppa, og tamilsk og japansk er andre eksempler på type I-språk (F. Ameka & Levinson, 2007, s. 863-864).
- Type II består av språk som har en liten gruppe kontrasterende verb (posisjonsverb) som alternerer på verbplassen i den grunnleggende lokative konstruksjonen. Nederlandsk, arrernte og goemai er eksempler på type II-språk (F. Ameka & Levinson, 2007, s. 863-864).
- Type III består av språk som har mange forskjellige verb som alternerer på verbplassen i den grunnleggende lokasjonskonstruksjonen. Alt fra tysk, som har 10 forskjellige verb på denne plas-

⁶Flere av hovedtypene er delt opp i undertyper også, men det skal vi ikke gå nærmere inn på her.

⁷Språk der det finnes flere verb, men der det er grammatiske og ikke semantiske kriterier som avgjør hvilke som skal brukes, er også regna med i denne gruppa

sen (Kutscher & Schultze-Berndt, 2007), til Tzeltal som har omkring 200 (F. Ameka & Levinson, 2007, s. 849), hører til i denne gruppa. Andre eksempler er laz og likpe.

Et språks *grunnleggende lokative konstruksjon* er omtrentlig definert som den vanligste og mest typiske måten å svare på et "hvor"-spørsmål. Flere forskjellige systemer kan eksistere samtidig og konkurrere med hverandre i ett og samme språk, og over tid kan det ene systemet ta over for det andre som språkets grunnleggende måte å uttrykke lokasjonsforhold på, men på et gitt tidspunkt vil det være et system som er det grunnleggende - det mest vanlige, det mest anvendelige, det minst markerte, det mest hverdagslig-muntlige.

I språk av flerverbstypene, type II og III, kan både egenskaper ved figurobjektet, ved bakgrunnen, eller ved forholdet mellom figuren og bakgrunnen ligge til grunn for valg av verb F. Ameka og Levinson (2007); Levinson (1992). Ameka og Levinson fokuserer på egenskaper ved figurobjektet, og regner med at det vil finnes et «*default collocation*»-verb for hvert nominalbegrep slik at verba fungerer som en slags klassifikatorer, selv om pragmatikken spiller inn og skaper variasjon.

Siden slike systemer vil kunne endre seg over tid og styrkeforholdet mellom konkurrerende konstruksjoner i et språk kan forandre seg, kan språk som er nært beslekta med hverandre høre til i forskjellige typer. Sånn er det for eksempel med tysk og nederlandsk. Tysk hører til type III, og har 10 forskjellige verb som kan brukes i den grunnleggende lokasjonskonstruksjonen, mens nederlandsk hører til i type II, med seks eller færre posisjonsverb (F. Ameka & Levinson, 2007, s. 864).

2.4.2 Norske kroppspositurverb og Ameka og Levinsons typologi

I norsk kan vi bruke verba *sitte*, *ligge*, *stå* (og *henge*) når vi skal fortelle hvor noe er plassert, men vi kan også bruke kopulaverbet *være*. Derfor er det rimelig å anta at norsk enten hører hjemme i Ameka og Levinsons type I eller type II. Det er imidlertid ikke uten videre gitt hvilken av disse språktypene norsk hører hjemme i.

Type I-språk Type I-språk er språk der ett verb figurerer i den grunnleggende lokasjonskonstruksjonen. Engelsk er ett eksempel på et type I-språk: Det typiske svaret på et «hvor»-spørsmål i engelsk har kopulaverbet *be* på verbplassen. I en del sammenhenger kan riktignok man bruke andre verb enn *be* i engelske lokasjonsuttrykk, sånn som i setningen *The book sits on a shelf in my office*. Likevel er engelsk altså et type I-språk, fordi det vanligste, mest hverdagslig-muntlige og minst markerte er at kopulaverbet brukes (jfr. F. Ameka og Levinson (2007, s. 852-854).

Type II-språk Type II-språk er altså språk som har et lite posisjonsverbsystem, der språkbrukerne velger mellom flere forskjellige ord på verbplassen i lokasjonsuttrykk, og der settet med verb å velge blant er ganske lite. Kriteriene for hvilket verb som skal velges varierer fra språk til språk.

Ameka og Levinson (2007) skriver om at man som regel vil finne noen menneskelige kroppspositurverb i et slikt system, men at det likevel ikke er noen automatikk i at alle posisjonsverba i systemet er kroppspositurverb. Faktisk viser det seg i deres gjennomgang at ALLE de små flerverbssystema de har sett på har hatt med minst ett sånt «ikke-menneskelig» verb. På samme måte er det fullt mulig for et språk å ha et lite posisjonsverbsystem med noen kroppspositurverb, uten at det betyr at alle språkets positurverb er med. Ameka og Levinson (2007, s. 847) nevner blant annet det papuanske språket *yéli dnye*, som har et tredelt posisjonsverbsystem med verba for 'sitte', 'stå' og 'henge'.

Vanskelige språk Hvis vi regner lokasjonsuttrykk med *være* som det mest typiske svaret på et «hvor»-spørsmål i norsk, hører norsk til i type I, sammen med språk som engelsk, tamil, japansk, ewe og yukatek(jfr. F. Ameka & Levinson, 2007). Hvis vi regner det norske systemet av konstrastive posisjonsverb som den grunnleggende måten å uttrykke lokasjon på i norsk, har vi et type II-språk som nederlandsk, goemai, arrernte og guugu yimithirr(jfr. F. Ameka & Levinson, 2007). Vi kan også se for oss muligheten for at norsk er et type II-språk der kopulaverbet *være* er inkludert i settet med ord som alternerer på verbplassen i den grunnleggende lokative konstruksjonen. Men også innfor en

sånn måte å se det på, er det klart at systemet av posisjonsverb representerer en annen strategi enn bruken av kopulaverb - kopulaverbet *være* er ikke et posisjonsverb, og inngår ikke i systemet på lik linje med *ligge*, *sitte* og *stå*. Det er altså ikke umiddelbart innlysende hvilken strategi som kan kalles *den grunnleggende* i norsk, eller at én strategi i det hele tatt er mer grunnleggende, sentral og/eller umarkert enn den andre.

Norsk er ikke det eneste eksemplet på språk der det kan være vanskelig å fastslå typetilhørighet for. Ameka og Levinson (2007, s. 864-865) beskriver Trumai som et type I-språk der kopulaverbet har fått så stor konkurranse av et lite flerverbssystem at Trumai nå er i ferd med å utvikle seg til et type II-språk. I nederlandsk er det i de fleste tilfeller obligatorisk å velge et posisjonsverb i lokasjonsuttrykk, mens de tyske posisjonsverba har konkurranse av kopulaverbet *sein*. «*One is thus unable to study the use of positionals in many languages without considering the competition between the single verb strategy and the multiverb strategy*» (F. Ameka & Levinson, 2007, s. 856).

I tillegg nevner Ameka og Levinson også (s. 864) at posisjonsverb har en kjent tendens til å utvikle seg til kopulaverb⁸, og at dette i mange språk kan ha ført til en overgang fra småsett-typen til ettverbstypen.

Målet med denne oppgava er ikke å finne ut hvilken strategi som kan sies å være den grunnleggende i norsk, men å undersøke hvilken rolle posisjonsverba *ligge*, *sitte* og *stå* spiller, om mulig kartlegge hvordan de fordeler landskapet mellom seg, og å se om, og i så fall hvordan, denne fordelinga kan kobles til de ulike betydningene de samme verba har som menneskelige kroppspositurverb. Jeg tar utgangspunkt i at norske lokasjonsuttrykk på den ene sida ofte bruker et system av kontrasterende posisjonsverb, og på den andre sida også bruker kopulaverb. Jeg tar ikke stilling i denne oppgava til hvilken av disse strategiene som kan sies å være den mest grunnleggende, eller til hvorvidt en av dem er mer grunnleggende enn den andre. Jeg inkluderer imidlertid en liten, overfladisk korpusundersøkelse i kapittel 11 der jeg sammenligner bruken av posisjonsverba *sitte/ligge/stå* med bruken av kopulaverbet *være* i direkte kollokasjoner med et sett preposisjoner som ofte brukes i påstedsuttrykk.

⁸Se også Newman (2002)

Kapittel 3

Teoretisk utgangspunkt

Innafor kognitiv lingvistikk antar man at språket er en del av menneskenes generelle kognitive evner, og at de samme prinsippene og prosessene som gjelder menneskelig tenking og læring generelt, også vil gjelde for språket. Når vi antar at språket følger de samme prinsippene som resten av tenkninga vår, betyr det at teorier om hvordan språket fungerer også i stor grad må være teorier om hvordan menneskene tenker¹ og lærer. Med et sånt utgangspunkt vil man se på menneskelig språkproduksjon som gode data når man vil undersøke menneskespråk, man trenger jo ikke bekymre seg nevneverdi over "støy" fra andre kognitive prosesser. Innafor et kognitiv-lingvistisk rammeverk gir det i det hele tatt liten mening å skille mellom hva som er språk og hva som er «generelle kognitive prosesser». Tvert imot kan menneskespråk og deres oppbygning si oss noe om hvordan menneskene tenker om, oppfatter og kategoriserer erfaringene sine.

I del 3.1 av dette kapittelet vil jeg gå litt nærmere inn på forskjellen mellom en internalistisk/mentalistisk og en eksternalistisk innfallsvinkel til språklig semantikk, og i del 3.2 skriver jeg om hvordan mennesker kategoriserer erfaringene sine ved hjelp av skjemaer og danner prototypekategorier. Del 3.3 dreier seg om hvordan grunnleggende kroppslige erfaringer danner utgangspunkt for hvordan vi tenker og snakker om andre, mer komplekse og abstrakte ting, og del 3.4 handler om hvordan mønstre i språket opprettholdes og endres gjennom bruk. Til slutt tar jeg for meg lokasjonsuttrykk i del 3.5.

3.1 Kategorier er ikke objektive størrelser i verden

Tradisjonelt har semantikk vært et fagfelt for filosofer. Innafor formell, analytisk semantikk har man brukt matematisk logikk for å modellere språklig betydning, og betydning har vært gjerne vært definert som et forhold mellom språket og verden. Betydninga til en setning er det som avgjør om den er sann eller usann i en gitt situasjon. Med et sånt utgangspunkt, må ords betydning være knytta opp mot det som finnes i verden rundt oss. *Hund* kan referere til alt i verden som er hund. Hva som er hund i verden avgjør om jeg snakker sant eller ikke når jeg sier at noe er en hund. En sånn innfallsvinkel til språklig betydning kalles gjerne *eksternalistisk*, eller *denotasjonell*.

Hvis menneskenes språk og språkbruk derimot gjenspeiler menneskenes måter å tenke og lære på, vil menneskenes språklige kategorier være mentale størrelser: De er som de er, ikke først og fremst fordi verden som vi snakker om er som den er, men fordi menneskene er som vi er. Kategoriene våre er et resultat av menneskenes måte å oppfatte og kategorisere på, ikke navn på ferdig avgrensa størrelser ute i verden. En slik tilnærming, kalles *internalistisk*, eller *mentalistisk*, eller *representasjonell*. Kognitiv semantikk plasserer seg i denne andre gruppa, i likhet med blant annet Ray Jackendoffs(2002) *konseptualistiske semantikk*. Vi kan ikke snakke om verden annet enn via våre egne antakelser og erfaringer. Verden «som den er i seg selv» er ikke en del av språket vårt.

¹Her bruker jeg ordet *tenke* i en ganske utvida forstand, mer eller mindre ekvivalent med det engelske *cognition*. Det er ikke bare snakk om tanker som mer eller mindre bevisste overveielser, men all slags kunnskap, både proposisjonell og prosedural, og mange slags kognitive prosesser og mekanismer.

Vi mennesker lever forskjellige liv, erfarer forskjellige ting, og oppfatter verden på forskjellige måter. Likevel kan vi snakke sammen. Hvert menneske har en god del kategorier som stemmer godt nok overens med andre menneskers kategorier til at vi ofte føler at vi forstår hverandre når vi snakker sammen.

Hvis vi ikke skal ta dette spørsmålet helt inn til de virkelig vanskelige filosofiske kringelkrokene², kan vi si at dette har to delforklaringer:

1. For det første er mennesker ganske like. Vi har menneskekropper, og de fleste menneskekropper er skrudd sammen mer eller mindre som menneskekropper flest, og fungerer mer eller mindre som menneskekropper flest. Vi har to armer og to bein, vi går oppreist og kan bruke hendene til andre ting, vi har to øyne som sitter på framsida av hodet, to ører som sitter på sida av hodet, vi er avhengige av mat, vann og luft, og vi har hjerner som grunnleggende sett fungerer på den samme måten. Vi er rett og slett ganske like vesener som lever ganske like liv - til tross for store geografiske, sosiale og kulturelle forskjeller.
2. For det andre er mennesker sosiale. Vi lærer og opprettholder språket vårt gjennom å kommunisere med hverandre. Når vi bruker et ord, når vi setter sammen en setning, antar vi at det ordet og den setningen skal bety omtrent det samme for oss som for den vi snakker med. I blant oppdager vi at det ikke er sånn, og sånne erfaringer kan være med på å endre måten vi sjøl bruker det ordet eller den setningen på. Jackendoff (2002, s. 330-332) kaller det «*tuning*» 'stemming' (som i *stemming av en gitar*) når mennesker prøver å tilpasse sine egne oppfatninger om verden til dem de møter rundt seg: Vi vil gjerne at våre kategorier skal harmonisere med de andres og at vår oppfatning av verden ikke skal være for ulik deres.

3.2 Kategorier og generalisering

Når mennesker gjør nye erfaringer, gjør vi dem med bakgrunn i de erfaringene vi allerede har gjort oss, og vi sammenligner de nye erfaringene med de gamle. Når vi oppdager at en erfaring ligner på en annen erfaring, har vi dannet det Langacker (1987) kaller et mentalt *skjema* - en generalisering over det som erfaringene har til felles. På denne måten deler vi inn verden rundt oss i kategorier som vi kan klare å håndtere. Jo flere erfaringer som ligner på hverandre på akkurat den samme måten, jo sterkere vil skjemaet som abstraherer akkurat den likheten være representert i hodet vårt. En skjemakategori er altså en abstraksjon over det som alle medlemmene av kategorien har til felles. Alle medlemmer av en skjemakategori er instansieringer av det samme skjemaet, de er like hverandre på den samme måten, alle sammen. Skjemakategorier kan også ligne på hverandre, og gjennom dannelse av nye skjemaer som generaliserer over skjemaer som igjen generaliserer over skjemaer, organiserer vi informasjon i skjemahierarkier. De kategoriene som befinner seg nederst i et skjemahierarki er mange og inneholder detaljert informasjon, mens de som er øverst er få og generelle.

Selv om skjemadanning er helt sentralt i menneskelig kategorisering, er det ikke så mange av kategoriene våre som er sånne skjematisk kategorier, der alle medlemmene ligner på hverandre på samme måte. For når vi mennesker først har oppretta en kategori, vil denne kategorien være utgangspunkt for sammenligninger med nye erfaringer, som kanskje ligner på medlemmene av kategorien, eller i hvert fall på noen av dem. De nye erfaringene ligner kanskje heller ikke på akkurat den samme måten som de andre medlemmene av kategorien ligner på hverandre, men likevel kan den nye erfaringa innlemmes i kategorien, hvis den ligner tilstrekkelig på de andre medlemmene. Da har vi ikke lenger en reint skjematisk kategori, for skjemaet som kobler det nye medlemmet til de gamle, er ikke det samme skjemaet som kobler de opprinnelige medlemmene sammen med hverandre.

Vi mennesker ordner nemlig ikke verden hovedsakelig inn i grupper der alt ligner på hverandre på den samme måten. Kategoriene som vi som oftest opererer med er komplekse, og består av forskjellige ting som ligner på hverandre på forskjellige måter. Ikke alle medlemmene av kategorien

²For en sånn diskusjon, se for eksempel (Fodor, 1998) og Jackendoff (2002).

ligner på hverandre i det hele tatt, men alle ligner på noen. Vi utvider kategoriene våre når vi møter nye ting som ikke passer helt inn i noen av de kategoriene som allerede finnes. Vi ser om det nye ligner på noe av det vi allerede har kategorisert, og strekker kategorien litt så den kan inkludere dette nye. De fleste kategorier er egentlig store, sammenfiltra klaser av skjemaer som henger sammen.

3.2.1 Prototyper

En mulig innvending mot denne måten å se på kategorier på, er at hvis alle kategorier kan strekkes i forskjellige retninger i møte med nye erfaringer, vil vi til slutt ende opp med et system der alt er medlem av alle kategorier samtidig, og der det ikke lenger har noen hensikt å snakke om kategorier. En sann innvending ville hatt mye for seg vært hvis alle medlemmer av en kategori var likeverdige medlemmer av kategorien, hvis alle skjemaer var like viktige, og hvis mennesker ikke glemte. I komplekse kategorier vil imidlertid noen medlemmer være bedre medlemmer enn andre, og noen skjemaer vil være sterkere representert enn andre (Langacker, 1987, 369-382).

De gode medlemmene er de som er typiske for kategorien. De er instansieringer av mange av de skjemaene som binder kategorien sammen, og har med andre ord mange av egenskapene som definerer kategorien. De dårligste medlemmene er sånne som vi ikke egentlig ikke er helt sikre på om vi synes hører med i kategorien eller ikke: Er en sjøhest egentlig en fisk? Derfor vil de dårlige medlemmene av kategorien ikke definere den på samme måte som de gode medlemmene. Det er oftest dem vi bruker som sammenligningsgrunnlag når vi avgjør om nye erfaringer hører til i kategorien, det er graden av likhet med prototypen som avgjør i hvilken grad andre ting er medlem av kategorien (Lakoff, 1987, s. 137). Skjemarepresentasjoner dannes heller ikke en gang for alle. Enkeltinstansieringer av et skjema blir svakere i minnet vårt etter hvert som tida går, men hvis et skjema bekreftes av stadig nye instansieringer vil det forsterkes (Bybee, 2010; Goldberg, 2009). Skjemaene som knytter nye, dårlige medlemmer til en kategori vil derfor svekkes og forsvinne igjen hvis de ikke opprettholdes over tid.

3.3 Kroppsforankring og forestillingskjemaer

Innafor kognitiv lingvistikk er det en sentral antakelse at måten vi mennesker tenker på er forankra i den kroppslige erfaringa vår. Hvordan kroppene våre er utforma, hvordan vi mennesker samhandler hverandre og med omgivelsene våre, og hvordan vi opplever verden gjennom sansene våre, ligger til grunn for hvordan vi oppfatter verden og hvordan vi tenker (se f. eks. Lakoff, 1987, s. xiv). Konkret, kroppslig erfaring hjelper oss med å forstå mer abstrakte ting, og ligger til grunn for hvordan vi konseptualiserer det som ikke er håndgripelig og umiddelbart tilgjengelig (Lakoff & Johnson, 2003 [1980]). Innafor et sånt rammeverk er det interessant å se nærmere på hvordan vi bruker ord for menneskekroppens ulike positurer til andre ting enn å beskrive kroppspositur.

Menneskekroppen, hvordan den ser ut og hvordan den fungerer, ligger til grunn for mange erfaringer som er felles for mennesker over hele verden, på tvers av språk og kultur. Innafor kognitiv lingvistikk regner man med at disse erfaringene, de helt grunnleggende, kroppslige erfaringene våre, danner grunnlag for mye av måten vi tenker og snakker om oss selv og verden rundt oss. Kroppsforankring (*embodiment*) er et sentralt begrep innafor kognitiv lingvistikk, og det brukes på mange måter og favner mye forskjellig (Rohrer, 2007). Utgangspunktet er tanken om at metaforisk overføring har en retning: Fra det vi kjenner til, til det vi vil forstå. Fra det konkrete, fysiske, nære, til det abstrakte og fjerne (se Lakoff & Johnson, 2003 [1980]). Derfor er de helt grunnleggende, opprinnelige, fysiske erfaringene våre avgjørende for hvordan vi forstår og snakker om verden.

Noen av de første erfaringene vi gjør i verden handler om å være en kropp i et rom. Vi kjenner at det skjer ting inni oss og utafor oss. Vi blir løfta opp og lagt ned, vi spiser og puster. Etter hvert får vi bedre kontroll over kroppen og kan utforske verden mer. Vi balanserer kroppen vår sånn at vi kan først sitte, og siden stå oppreist uten støtte, vi kan skyve ting foran oss eller løfte dem opp, vi putter ting oppi andre ting og tar dem ut igjen. Disse grunnleggende, førspråklige erfaringene er viktige for hvordan vi mennesker forholder oss til verden: Vi må forholde oss til tyngdekraft og vektbalanse. Vi oppfatter noe som OPP og noe annet som NED. Noen ting har en utside og en innside,

kanskje til og med en åpning som det går an å putte ting inn i. Forestillingsskjemaer som OPP - NED, BEHOLDER og VEKTBALANSE er ting vi møter og forholder oss til med kroppene våre hver dag, og sånne forestillingsskjemaer er sentrale for hvordan vi mennesker forstår mer abstrakte domener, gjennom metaforisk overføring fra det direkte erfarte, kroppslige til det mer abstrakte (R.W.J. Gibbs, 2002; Lakoff, 1987, s. 267).

3.4 Konvensjonalisering

Samtidig som de grunnleggende, kroppslige erfaringene våre er det som tankene våre og forståelsen vår av verden rundt oss bygger på, og dermed også betydninga til orda våre, er det også sånn at vi lærer språket gjennom å utstettes for språk rundt oss og gjennom å bruke det sjøl. Vi opprettholder språklig kunnskap og språklige ferdigheter på samme måte som vi lærer og opprettholder annen kunnskap og andre ferdigheter. Derfor er det heller ikke sånn at det mentale leksikon bare kan inneholde enheter av lyd og betydning på «ordnivå», som vi så kan bruke som byggeklosser for å sette sammen setninger etter grammatiske regler. Vi møter ikke ord i isloasjon, vi møter dem i ytringer. Vi kan kategorisere kombinasjoner av lyd og betydning av mange forskjellige størrelser, på mange forskjellige nivåer (Bybee, 2010): Det kan for eksempel være avledningsmorfemer som *-aktig* eller ord-remser som *tett i pappen* eller *et viktig samfunnsoppdrag*.

Det har vært relativt ukontroversielt å hevde at ordkombinasjoner som *tett i pappen* må være lagra som en enhet i hodet, for det ville være vanskelig å forstå hva folk mener når de sier *tett i pappen* hvis det ikke var sånn. Innafor retninger som ikke kaller seg bruksbaserte har man ofte regna med at uttrykk som *tett i pappen* er lagra som en enhet på samme måte som et ord er det, mens en ordkombinasjon som *et viktig samfunnsoppdrag* ikke er lagra som en enhet i leksikon, og derfor må settes sammen på nytt hver gang den brukes. Vi trenger jo ikke å ha hele remsa lagra for å skjønne hva *et viktig samfunnsoppdrag* skal bety - det holder å forstå hvert av orda og kunne reglene som binder dem sammen. Men hvis vi ser nærmere på hvordan språk brukes, ser det ut til at vi ikke «setter sammen ord på nytt» hver gang de skal brukes. Et kjapt Google-søk kan illustrere dette: Ordkombinasjonen "*et viktig samfunnsoppdrag*" gir omkring 86,700 treff på Google. Ordkombinasjonen "*en oppgave som er viktig for samfunnet*" gir bare ett treff.³

Helt generelt kan vi si at når et menneske gjør en ting på en bestemt måte flere ganger, kan det bli en vane - og den vanen gjør at man gjerne fortsetter å gjøre det på den samme måten - det er sånn man gjør det. Når ei gruppe mennesker ofte gjør ting på en bestemt måte, oppstår det en sosial vane, eller en konvensjon. Det er vanlig å ta av seg på beina før man går inn i et hus, eller å lese og skrive fra venstre mot høyre. Sånne sosiale konvensjoner finnes i et samfunn: De opprettholdes og forandres gjennom at de gjentas. Men de finnes også som vaner hos enkeltmennesket: Kommer jeg til et land der det ikke er vanlig å ta av seg på beina før man går inn i et hus, kan det hende at det tar en stund før jeg blir vant til å ikke gjøre det.

Et menneskespråk kan sees på som et komplekst og intrikat system av sosiale konvensjoner, men også som strukturer og prosesser i hodet på hver enkelt av oss. En bruksbasert modell kan kombinere begge innfallsvinklene: Et språk lever i et språksamfunn, og endrer seg over tid gjennom bruk. Det kan ikke finnes noe språk uten mennesker som kan bruke det, og det er menneskenes måter å tenke og kommunisere på som gjør at språka våre ser ut som de gjør. Strukturene i språket gjenspeiler på den ene sida den historiske utviklinga som språket har gjennomgått, og på den andre sida gjenspeiler de måtene vi mennesker tenker og lærer på.

Grammatikalisering er en prosess som gjør at innholdsord og komposisjonelle uttrykk får en ny funksjon og mister noe av betydninga si, og ofte får de også en fonetisk reduksjon (Bybee, 2010, s. 108). Når et ord eller ei ordgruppe ofte brukes i en bestemt sammenheng, vil denne sammenhengen etter hvert assosieres med ordet eller ordgruppa, og denne assosiasjonen kan etter hvert bli sterkere representert enn den «egentlige» betydninga til ordet. Etter hvert kan dette ha en «snøballeffekt»: Ordet blir semantisk bleika, og får dermed et større bruksområde, og kan bli enda mer frekvent. Sånn

³Google-søk foretatt 4. april 2013.

kan innholdsord og ordstrenger gradvis utvikle seg til å bli grammatiske morfemer eller pragmatiske intereksjoner over tid.

Innafor en generativ tankegang skjer grammatikalisering i det øyeblikket en endra språkbruk i omgivelsene får en ny generasjon barn til å analysere et mønster annerledes enn foreldregenerasjonen. Innafor en bruksbasert innfallsvinkel til grammatisk endring, derimot, kan grammatikalisering skje gradvis over tid. Dermed er det heller ikke nødvendigvis noe enten-eller-forhold mellom innholdsmorfemer og grammatiske morfemer: Et ord kan ha gjennomgått en grammatikaliseringsprosess på noen områder, men fortsatt ha beholdt den opprinnelige betydninga si i andre sammenhenger (Bybee, 2010, 174-176).

3.5 Lokasjon: Figur og bakgrunn

Et trekk ved vi måten mennesker oppfatter verden rundt oss på, er at vi sorterer inntrykka våre i figur og bakgrunn. Vi kan fokusere på noe som vi oppfatter som en enhet, som atskilt fra verden omkring, som danner en bakgrunn for denne enheten. Det finnes tegninger og bilder som utnytter dette trekket til å lage tvetydighet - tegningene viser forskjellige ting avhengig av hva betrakteren oppfatter som figur og hva den oppfatter som bakgrunn.⁴

Ting som forflytter seg som en helhet i forhold til omgivelser som står stille, vil typisk oppfattes som figurer. Men også enheter som står stille i omgivelsene sine kan være figurer. En figur beveger seg, eller er plassert, i forhold til en bakgrunn, og det skjer innafor ei referanseramme.

3.5.1 Figur og bakgrunn i språket

I språket kan vi finne igjen en sånn inndeling i figur og bakgrunn på flere områder. Både når vi skal snakke om objekter i rom, og når vi snakker om hendelser i tid. Vi bruker et objekt som stedsforankring for et annet objekt, eller vi bruker en hendelse som tids- eller stedsforankring for en annen hendelse Talmy (2000a, s. 312).

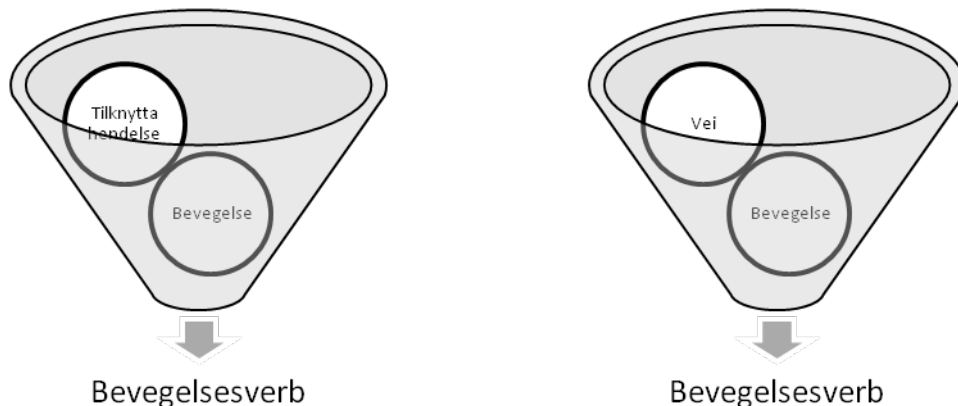
Leonard Talmy Talmy (2000b) skriver at bevegelseshendelser (inkludert lokasjonshendelser) har fire grunnleggende bestanddeler⁵:

- Et objekt, figuren, som beveger seg eller er stasjonært plassert mot
- et annet objekt, bakgrunnen,
- og dessuten selve tilstedeværelsen av bevegelse (representert slik: MOVE) eller "plasserhet" (representert slik: BELOC),
- og i tillegg veien (Path), som kan være veien som figuren følger eller stedet som figuren er plassert på, med utgangspunkt i bakgrunnen

I tillegg til disse fire grunnleggende komponentene, som utgjør kjernen i bevegelseshendelsen, kan en bevegelseshendelse være forbundet med forskjellige eksterne tilknyttede hendelser («*co-events*»). Ofte dette være hendelser som står i en *måte-* eller *årsaks*relasjon til den grunnleggende bevegelseshendelsen. Se på setningene *Noen løper over veien* og *Noen dytta meg uti bekken*. Når noen *løper*, beveger de seg ved å flytte beina på en bestemt måte. Det skjer en beinflytting, og det skjer samtidig en bevegelse over veien. Måten noen flytter beina på er en tilknyttede hendelse til bevegelseshendelsen, og forholdet mellom dem går ut på at beinflyttinga er en Måte for bevegelseshendelsen. På samme måte er 'dytte' en tilknyttede hendelse til bevegelseshendelsen i den andre setningen, og forholdet mellom dem er at dyttinga er Årsak til bevegelsen ut i bekken.

⁴Det mest kjente eksempelet er kanskje Rubins tegning som enten forestiller en vase eller to ansikter, alt ettersom hva man ser som figur (den kan blant annet ses på side 69 hos Murphy & Koskela, 2010).

⁵Disse er instansieringer av henholdsvis en figurstørrelse, en bakgrunnsstørrelse, en aktiverende prosess (som generelt gjerne har to verdier: «*transition*» og «*fixity*»), og en forbindelsesfunksjon som plasserer figurstørrelsen i et bestemt forhold til bakgrunnsstørrelsen (2000b, s.218).

Figur 3.1: Betydningskomponenter i bevegelsesverb: «Engelsk type» t.v. og «spansk type» t.h. (Basert på Talmy, 2000b).

Forskjellige språk vil ha forskjellige karakteristiske⁶ måter å uttrykke bevegelseshendelser på. Noen komponenter vil uttrykkes i verbet, mens andre vil uttrykkes i andre deler av setningen. Talmy Talmy (2000b) viser at det går an å sette opp en typologi over måten ulike språk realiserer de ulike semantiske komponentene i en bevegelseshendelse i overflateuttrykket: hvilke komponenter som uttrykkes i verbet og hvilke som havner andre steder. I mange språk, for eksempel engelsk, uttrykker verbet i bevegelsesuttrykk både selve bevegelsen og i tillegg en eller flere tilknyttede hendelser. I andre språk, som for eksempel spansk, er det Veien som uttrykkes sammen med selve bevegelsen i bevegelses verbet.

De andre komponentene i bevegelseshendelsen kommer til uttrykk gjennom andre deler av setningen⁷, hvis de kommer til uttrykk i det hele tatt.

3.5.2 Lokasjon er bevegelse

Talmy regner lokasjon som en form for bevegelseshendelse, og det som gjelder for andre bevegelseshendelser i beskrivelsen over, gjelder også for lokasjonshendelser. Forskjellen er at figuren i lokasjonshendelser ikke beveger seg i forhold til bakgrunnen, men holder seg i ro på ett og samme sted. Denne ikke-bevegelsen mot en figur, denne *plassertheten*, kan også regnes som en slags bevegelsesmodus. Den delen av bakgrunnen som figuren holder seg i ro mot, *stedet* der den er plassert, regnes som en Vei («*Path*»).

I denne oppgava vil jeg undersøke forekomster av *ligge*, *sitte* og *stå* med et lokasjonsadledd, og jeg vil se på både figuren, bakgrunnen og forholdet mellom figur og bakgrunn («Vei» og/eller «Måte») for å finne ut mer om hva som gjør at vi bruker det ene eller det andre ordet.

⁶En karakteristisk måte er her en måte som er (1) hverdagslig og ikke oppstylta eller litterær, (2) frekvent i tale, ikke bare sporadisk brukt (3) utbredt, og ikke avgrensa til et snevert sett av semantiske størrelser Talmy (2000b, s. 27).

⁷Talmy (2000b) skiller mellom satelitter og andre overflatebestanddelene, men dette skillet vil jeg ikke gå nærmere inn på her.

Kapittel 4

Kroppspositurkategoriene LIGGE, SITTE og STÅ

Innafor kognitiv lingvistisk teori (se kapittel 3) antar man at kroppens erfaringer er utgangspunkt for hvordan mennesker tenker og snakker om verden - både om det konkrete og det mer abstrakte. I dette kapitlet vil jeg presentere de tre kroppspositurkategoriene LIGGE, SITTE og STÅ, og se nærmere på hva som kjennetegner de tre og hva som skiller dem fra hverandre. Videre vil jeg si noe om hva slags sensorimotoriske og sosiokulturelle erfaringer som prototypisk vil kunne forbindes med hver av de tre kroppspositurene.

I artikkelen «A cross-linguistic overview of the posture verbs 'sit', 'stand', and 'lie'» (Newman, 2002a), som er skrevet som et introduksjonskapittel til antologien *The linguistics of sitting, standing, and lying* (Newman, 2002b), beskriver John Newman forskjellige egenskaper ord for de menneskelige kroppspositurene 'ligge', 'sitte' og 'stå' har i en mengde forskjellige språk. Han diskuterer hvordan språk kan variere med hensyn til hvordan kroppspositurer er leksikalisert, han gir generaliseringer over de syntaktiske egenskapene til disse verba, han viser hvordan de har en tendens til å få utvida bruk og bli grammatikalisert til lokasjonelle og eksistensielle uttrykk, så vel som kopulaverb, aspektmarkører, klassifikatorer, *honorifics*, og annet. Før han går i gang med å presentere disse språklige egenskapene til kroppspositurverb på tvers av språk, tar Newman utgangspunkt i den sentrale betydninga, kroppspositurbetydninga, til de engelske verba *sit*, *stand* og *lie*, og beskriver de tre verbas egenskaper innafor fire forskjellige domener: *the spatio-temporal domain* ('det spatio-temporale domenet'), *the force dynamics domain* ('kraftdynamikk-domenet'), *the active zone* ('den aktive sona') *associated with each predicate*, *the socio-cultural domain* ('det sosiokulturelle domenet') (Newman, 2002a, s. 1-3).

I dette kapitlet vil jeg ta utgangspunkt i Newmans beskrivelse av de engelske kroppspositurkategoriene, og beskrive de norske kroppspositurkategoriene SITTE, LIGGE og STÅ. Jeg vil likevel legge opp en noe annen inndeling. Raymond R.W.J. Gibbs (2002) viser hvordan menneskers forståelse av de ulike betydningene til det engelske ordet *stand* henger sammen med forskjellige aspekter ved opplevelsen av det å stå. Jeg vil derfor forsøke å skille mellom det som handler om å tegne opp det «objektive» kartet over de forskjellige kroppspositurkategoriene SITTE, LIGGE og STÅ i norsk - hvilke kroppspositurer som konvensjonelt hører inn under hvilken kategori i norsk - og det som handler om menneskenes opplevelser av og erfaringer med disse kroppspositurene. Noen av aspektene ved det Newman beskriver som *the spatio-temporal domain*, *the force dynamics domain* og *the active zone domain* vil jeg ta for meg i delkapittel 4.1, som blir en mer «teknisk» beskrivelse av kroppspositurkategoriene LIGGE, SITTE og STÅ, uten å ta hensyn til hvordan menneskene *opplever* de ulike positurene. I delkapittel 4.2 vil jeg derimot ta utgangspunkt i det enkelte mennesket og dets opplevelser. Opplevelsene og erfaringene knytta til det spatio-temporale, den aktive sonen og kraftdynamikken vil jeg beskrive som *sensorimotoriske*, mens jeg, som Newman (2002a), vil beskrive opplevelser og erfaringer knytta til det å være et *sittende*, *stående* eller *liggende* menneske blant andre mennesker som *sosiokulturelle*. Mennesket forholder seg ikke bare til seg selv og sin egen kropp, vi gjør også erfaringer med andre mennesker og andre menneskers kropp. I delkapittel 4.2 vil jeg derfor skille mellom det som handler om men-

neskets egen subjektive opplevelse av det å ligge, sitte eller stå, og det som handler om erfaringer og assosiasjoner knytta til det at *andre mennesker* ligger, sitter eller står. Det er verdt å merke seg at verken kategoriene eller det som er forbundet med hver av dem er universelle. Grensene mellom ulike kroppspositurkategorier kan trekkes opp ulikt fra språk til språk, selv om mye er likt i mange språk. Forskjellige kulturer kan forbinde forskjellige ting med det å ligge, sitte og stå, selv om mye går igjen i mange kulturer. Dette kapittelet er skrevet med utgangspunkt i de norske kroppspositurkategoriene LIGGE, SITTE og STÅ.

4.1 Hva vil det si at et menneske *ligger, sitter* eller *står*?

Hvis jeg spør om et menneske *ligger, sitter* eller *står*, vil svaret avhenge av hvordan vedkommende har organisert delene av kroppen sin i forhold til hverandre, og i forhold til et underlag. Hvis man holder sin egen vekt oppe, i vertikal balanse, med føttene plassert på underlaget og med toppen av hodet pekende oppover, *står* man. Hvis man slapper av i alle muskler og kroppen følger det horisontale underlaget man er plassert på, uten at noen deler av kroppen stikker opp eller ut i påfallende grad, er det klart at man *ligger*. Disse to motpolene vil man, som nevnt i kapittel 2, finne igjen i mange forskjellige språk over hele verden. Men mellom disse to ytterpunktene finnes det mange muligheter for variasjon, og deler av denne variasjonen vil kunne samles i en eller flere «mellomkategorier». Hvordan mellomkategorien eller mellomkategoriene er avgrensa fra de to andre kategoriene vil kunne variere fra språk til språk, selv om vi også finner fellestrekk. I norsk er det først og fremst SITTE som kan kalles en mellomkategori mellom LIGGE og STÅ. Noen av menneskenes mulige kroppspositurer vil i tillegg falle inn under kategorien HENGE, men siden denne kategorien ikke først og fremst er en kategori for menneskekroppspositurer, regner jeg den ikke som et grunnleggende kroppspositurverb i norsk.

Det finnes også andre, mer spesialiserte uttrykk for kroppspositurer i norsk. Mange av dem består av flere ord, sånn som *lene seg* (som man kan gjøre *mens* man ligger, sitter eller står), eller tilleggga i uttrykk som *sitte/stå/ligge på knærne/på kne*, *stå på henda*, *stå på hodet*, *sitte/stå på huk* (figur 4.1), *stå/ligge på alle fire*. Disse er såpass «dårlige medlemmer» av kategoriene SITTE, STÅ og LIGGE at vi ikke uten videre oppfatter tillegget som uttrykk for en tilleggsopplysning, det ville oftest virke merkelig å referere til dem med positurverbet brukt aleine. Mens *ligge på ryggen* og *ligge på magen* brukes til å spesifisere hvilken av flere relativt likeverdige medlemmer det er snakk om, der en sånn informasjon er relevant, brukes disse sammensatte uttrykka om positurer som *ikke* faller inn under den sentrale betydninga til kroppspositurverbet de brukes sammen med: De er «dårligere» eksemplarer av kategorien (jfr. Vogel 2011, s. 37).¹

Flere slike «avvikende» kroppspositur-underkategorier har egne, simplekse verb i andre språk: I engelsk finnes verb som for eksempel *kneel* 'være i en knelende' positur², *squat* 'hvile kroppsvekta på føttene med bøyde knær' og *crouch* 'være i en sammenkrøpet positur'. Newman (Ref. Newman 2002, s. 3) skriver at selv om *kneel* er et eget verb, kan det beskrives som en måte å 'stå' på knærne på, og både *squat* og *crouch* kan regnes som varianter av å 'sitte'. Lemmens Lemmens (2002, s. 105 og note 3, s. 135) forteller at i nederlandsk er det verbet *zitten* 'sitte' som brukes om 'å være knelende', og han er derfor uenig i Newmans definisjon av kneling som «*a kind of standing on ones knees*». I norsk kan man, til sammenligning, både *ligge, sitte* og *stå på knærne/ på kne*. I nederlandsk 'sitter' man på alle fire, mens man *står* i norsk Lemmens og Perrez (2010, s. 324). Kroppspositurkategorier

¹At vi føler at det er viktigere å gi mer detaljert informasjon når vi snakker om dårlige medlemmer av en kategori enn når vi snakker om de medlemmene som ligger nærmere prototypen, stemmer godt med de pragmatiske prinsippene i Wilson og Sperber (2004) sin relevans-teori: Mottakeren av en ytring vil anta at taleren prøver å gi mest mulig «kognitiv effekt» for minst mulig «prosesseringskostnad» (være relevant). Når man prøver å forstå hva noen mener å si, starter man med den forståelsen som dukker opp i hodet først, og hvis den stemmer overens med en antakelse om at taleren prøvde å være relevant, leiter man ikke videre etter andre mulige tolkninger. Brukt på prototypebaserte kategorier vil det si: Brukes ordet *stå* aleine, vil det i de fleste kontekster være en ganske prototypisk stående stilling man tenker på først. Jo bedre prototypen stemmer med det taleren ønsker å formidle, jo sjeldnere vil det være relevant for henne å gi mer presis informasjon om sittestilling - og omvendt: Hvis det intenderte budskapet stemmer dårlig med prototypen, er det større sjanse for at det vil være relevant å presisere.

²Norsk *knele* ligner, men brukes dynamisk, jfr. («knela», u.å.)

Figur 4.1: Sitte (/stå?) på huk

Figur 4.2: Stå (/ligge?) på alle fire

Figur 4.3: Stå (/sitte?) på knærne

Figur 4.4: Sitte (på knærne?)

i menneskespråk kommer altså ikke som et ferdigdefinert sett av kategorier med universelt definerte grenser, og det også må gjelde for hvilke underkategorier som hører til hvilken overkategori.

Oppsummert: LIGGE, SITTE og STÅ er altså prototypisk definerte kategorier. LIGGE og STÅ betegner hver sin ende av et kontinuum av kroppsposisurer, fra det mest mulig horisontale til det mest mulig vertikale. Betydninga deres strekker seg ut fra de mest prototypiske medlemmene, de to ytterste punktene i hver sin ende av skalaen (Lemmens, 2002; Newman, 2002a). For SITTE er det litt annerledes: Positurene som faller inn under SITTE hører til mellom de to polene, og de kan være ganske forskjellige. Det finnes flere typiske måter å sitte på, og betydninga av *sitte* kan strekke seg et stykke ut fra hver av dem, samtidig som trekk som de forskjellige typiske *sitte*-positurene har til felles kan tenkes å være viktigere kilder til utvidelser enn trekk som bare gjelder for en av dem (se 3

for mer om prototyper og nettverkskategorier).

4.1.1 Hva er det å *stå*?

Et menneske som er så vertikalt utstrakt som det kan bli, og som samtidig holder sin egen vekt oppe og i balanse, i rett vinkel mot et underlag, *står*. Dette er den prototypiske stående kroppsposituren. Kategorien STÅ strekker seg et stykke ut fra denne:

- Man kan *stå og lene seg* mot noe. Da balanserer man ikke hele vekta si vertikalt på et underlag, man hviler noe av vekta mot noe annet enn underlaget, og man kan skrå mot den ene eller andre sida (se figur 4.5). Hvis vinkelen man står i mot underlaget blir spiss nok, vil det til slutt bli et definisjonsspørsmål hvorvidt man egentlig *står* eller *ligger*.
- Man kan *stå på knærne*. Da er ikke hele kroppen maksimalt vertikal, for leggene hviler horisontalt mot underlaget. Resten av kroppen, derimot, holder sin egen vekt vertikalt balansert på underlaget (se figur 4.3).
 - Hvis man knekker i knærne sånn at låra også hviler horisontalt mot underlaget, vil man havne utafor *stå*-området. Da *sitter* man *på knærne* (figur 4.4).
 - Hvis man i stedet knekker i hofta, og bruker hendene eller armene til å støtte opp vekta si mot underlaget, vil man havne utafor *stå på knærne*-området, og vil enten *ligge på knærne* eller *stå på alle fire*, avhengig av vektfordelinga og andre trekk ved selve posituren, og av talekonteksten og hva taleren ønsker å vektlegge/rette oppmerksomheten mot (se figur 4.2).
- Man kan *stå på henda og på hodet*. Da er man fortsatt i utgangspunktet både maksimalt vertikal og maksimalt utstrakt, men den delen som vanligvis er øverst på en menneskekropp vender ned, og det som vanligvis er den nederste delen vender opp. De delene som er i kontakt med underlaget når man *står på hodet* eller *på henda* er noen andre enn det som er vanlig, men man holder fortsatt vekta si oppe vertikalt mot underlaget; balansert etter beste evne, eller lent mot noe. Noen ganger kan man også (litt overdrevent) si at noen *står på hodet* selv om de har føttene i bakken: hvis beina og ryggen er relativt strake, og mesteparten av vekta hviler på hodet og hendene, eller hvis taleren vil understreke at noens hode vender ned, som i eksempel 4.1 under.

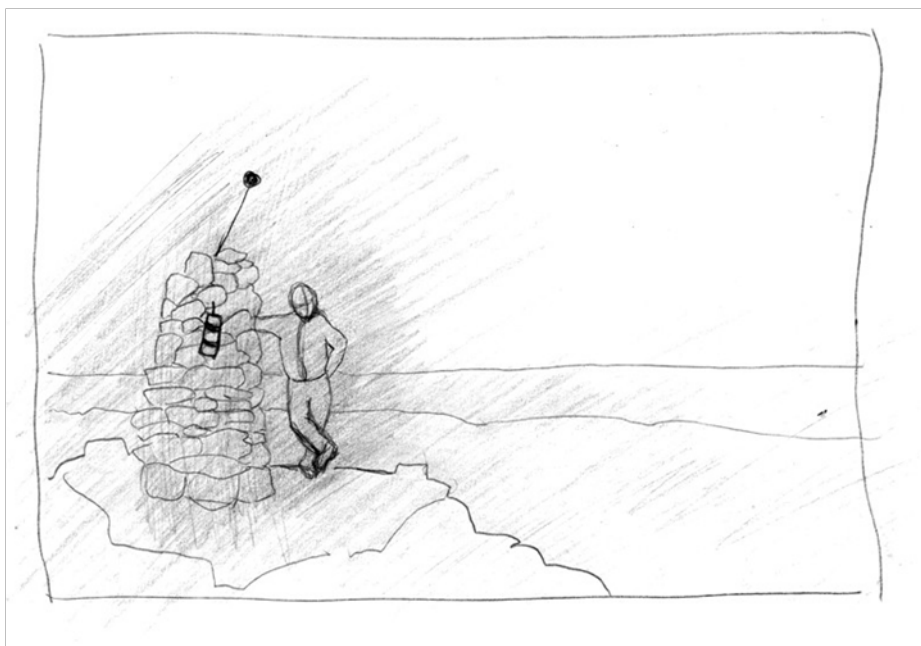
(4.1) *Kom fort! Anders står på hodet i do!*³

4.1.2 Hva er det å *ligge*?

Et menneske som er så horisontalt utstrakt som det kan bli, og som samtidig hviler på et horisontalt underlag som kan holde vekta av hele den utstrakte kroppen sånn at den kan holdes i den samme, horisontale posituren uten at musklene i kroppen må spennes, *ligger*. Dette er den prototypiske eller kanoniske liggende kroppsposituren, men kategorien LIGGE dekker likevel et større område enn dette.

- Man kan *ligge på knærne / på kne*. Da er man mer horisontal enn vertikal, men vekta er ikke fordelt på hele kroppen mot underlaget. Kroppsvekta hviler derimot på den nederste delen av beina og på hendene, underarmene og/eller hodet. Når man *ligger på knærne / på kne* er det mulig å holde torsoen i den samme, relativt horisontale posituren uten at musklene i kroppen må spennes i noen særlig grad. Jo høyere torsoen heves fra underlaget, jo mer må musklene bidra, og jo større er sannsynligheten for at posituren kalles å *stå på alle fire* framfor å *ligge på knærne / på kne*.

³Talespråkseksempel fra observert situasjon i barnepark, gjengitt etter hukommelsen og med fiktivt navn.

Figur 4.5: Stå (og lene seg)

- Man kan *ligge* i en lenestol, eller i ei hengekøye, eller et annet sted der underlaget ikke er helt flatt og horisontalt. Da er man ikke helt horisontal selv, og kanskje ikke helt utstrakt heller, men vekta er fordelt utover kroppen og hviler mot underlaget. Musklene kan være slappe, for underlaget (eller «beholderen») holder kroppen og støtter opp posituren.
- Man kan *ligge* på ryggen med beina opp. Enten det er snakk om å bare trekke knærne opp fra underlaget, å løfte opp både føtter og bein, eller til og med å løfte både føtter, bein og hofter opp fra underlaget og holde vekta støtta på armene og den øverste delen av ryggen, vil vi stort sett kalle posituren for å *ligge*. Hvis det er magen som vender ned mot underlaget, kan man løfte hodet og overkroppen og fortsatt regnes som liggende, så lenge hoftene hviler mot underlaget (se figur 4.6).

4.1.3 Hva er det å *sitte*?

Kategorien SITTE er variert, og har flere ulike stillinger som ganske likeverdige og sentrale medlemmer - det kan tenkes at kategorien rett og slett har flere prototyper (se for eksempel figur 4.7, 4.10 og 4.8 for tre relativt ulike stillinger som alle er klare medlemmer av kategorien SITTE). Grovt sett kan vi kanskje si at å *sitte* er å la den øverste delen av kroppen stå mens den nederste delen ligger. Et menneske som holder sin egen overkropp vertikal mens underkroppen hviler mot et horisontalt underlag, *sitter*. Hele underkroppen trenger ikke å være horisontal, det er nok at overkroppen holder sin egen vekt oppe i vertikal stilling (balansert mot et mer eller mindre horisontalt underlag) mens beina ikke gjør det. Leggene og føttene trenger ikke å hvile mot underlaget, de kan henge ned fra det (som i figur 4.10 og 4.7). Underlaget trenger altså ikke (som når man ligger) å være stort nok til å holde hele underkroppen horisontal.

Kategorien SITTE strekker seg videre ut fra denne klynga av sentrale sittepositurer:

Figur 4.6: Ligge på magen med løfta hode og overkropp

Figur 4.7: Sitte på en stubbe

Figur 4.8: Sitte (sammenkrøpet) på gulvet

Figur 4.9: Sitte overskrevs

Figur 4.10: Sitte i stol

- Hvis ingen del av underkroppen egentlig er horisontal, men overkroppen holder seg selv oppe i vertikal stilling mens beina henger ned, *sitter* man. Man kan for eksempel *sitte* på ei huske eller på en trapes, eller man kan *sitte* på en hest, eller på ei grein, med ett bein på hver side (se figur 4.9).
- Hvis overkroppen ikke holder hele vekta si oppe sjøl, men er lent mot en mer eller mindre vertikal flate, *sitter* man, så lenge en tilstrekkelig stor del av vekta hviler mot underlaget (ellers kan det hende man *henger* eller *ligger*), og så lenge den vekta som hviler mot underlaget ikke hviler på vertikale/utstrakte bein (se figur 4.10).
- Hvis vekta hviler på bein som ikke er vertikale, kan det være at man *sitter*. Som nevnt i avsnitt 4.1.1 kan man *sitte på knærne* hvis framsida av leggene ligger parallelt med underlaget og kroppsvekta ikke balanseres på vertikale lår (figur 4.4). I tillegg kan man *sitte på huk*. Da er det føttene som er i kontakt med underlaget, men knærne er bøyde og vekta av overkroppen hviler

”direkte” på leggene/føttene, ikke på låra (figur 4.1).⁴

4.2 Hva forbindes med å *sitte*, å *ligge* og å *stå*?

De tre kroppspositurene LIGGE, SITTE og STÅ oppleves forskjellig, og som nevnt i kapittel 3 antar jeg at opplevelsen av å sitte, ligge og stå er en viktig del av betydninga til orda. I dette delkapittelet vil jeg gå nærmere inn på hvordan mennesker opplever det å være i hver av de tre kroppspositurene, og hva som ofte forbindes med det at et menneske *sitter*, *ligger* eller *står*.

Felles for alle de tre kroppspositurene er at de i utgangspunktet er *statiske*, man holder kroppen sin i ro på ett sted når man sitter, ligger eller står. Dermed vil opplevelsen av å sitte, å ligge og å stå skille seg fra opplevelsen av for eksempel å løpe eller å gå, og vi mennesker vil ha forskjellige erfaringer knytta det å være i ro og det å flytte kroppen sin fra ett sted til et annet. I tillegg har både *sitte*, *ligge* og *stå* det til felles at de profilerer mennesket som *hvilende på et slags underlag*. Dette er den prototypiske tilstanden for en menneskekropp - vi kan ikke sveve i lufta ved egen hjelp, og selv om det hender at mennesker for eksempel flyter på ryggen i et svømmebasseng eller henger etter armene i et par turnringer, er vi likevel vesener som størstedelen av liva våre kjenner hvordan tyngdekrafta holder oss på plass mot et mer eller mindre horisontalt underlag. I dette delkapittelet vil hovedfokuset ligge på *forskjellene* mellom de tre grunnleggende menneskelige kroppspositurkategoriene SITTE, LIGGE og STÅ, og ikke det som skiller dem fra dynamiske bevegelsesverb eller andre mulige kroppspositurtilstander.

4.2.1 Hva kjennetegner et menneske som *står*?

Sensorimotorisk:

- Når man står, er man høyere enn når man ligger og når man sitter. Man har man overblikk over situasjonen og omgivelsene.
- Man er maksimalt vinkelrett mot underlaget når man står, og man må holde balansen for å bli stående. Man kan nemlig falle. Derfor utøver man som regel større grad av kontroll over sin egen kropp når man står enn når man ligger eller sitter, og det er vanskeligere å få til (Newman, 2002a). Man bruker flere krefter på å holde seg i en stående positur enn man gjør når man ligger eller sitter.
- I en stående stilling kan man utøve større motstand mot ytre krefter, og man har større kraft sjøl. Man har dessuten større aksjonsradius enn når man sitter eller ligger (Newman, 2002a).
- Hvis man stopper opp når man er på vei fra ett sted til et annet, uten å skifte positur, står man. Selv om man er i ro på ett sted, er man klar til å gå eller løpe videre.

Sosiokulturelt:

For det stående mennesket selv:

- Man er synlig for andre. Man pleier for eksempel å stå hvis man skal snakke til mange mennesker samtidig, eller hvis man vil vinke til noen som er langt borte.
- Man står gjerne på samme sted relativt kort tid av gangen. Hvis man bare skal såvidt innom noen, eller snakker med noen «bare sånn i forbifarta», setter man seg ikke ned. Det er ikke vanlig å ha eller bruke spesielle gjenstander som er laga med det formålet at vi skal stå behagelig.

⁴Den samme posituren omtales også som å *stå på huk*. (Norskpråklige Google-treff på «sitter på huk»: ca 144 000; «står på huk»: ca 354 000. Begge søk 5. april 2013.) Om man velger det ene ordet eller det andre kan avhenge av trekk ved selve posituren, og det kan være pragmatiske forskjeller: Om man vil framheve en motsetning til en sittende stilling eller en stående stilling, for eksempel. I tillegg kan det være en del individuell variasjon mellom språkbrukerne her.

- Tungt fysisk arbeid utføres gjerne stående.
- Man er mindre sårbar og mer mektig når man står: Man kan forsvare seg eller angripe andre. Skal man slåss, reiser man seg opp først.
- Enkelte, veldig høytidelige sammenhenger er «for formelle» til at det regnes som helt greit å sitte, slik som enkelte deler av en gudstjeneste, avsynging av nasjonalsangen, eller når det skal holdes ett minutts stillhet. Da reiser man seg for å vise respekt.

For andre mennesker:

- Et menneske som står er lettere å få øye på enn et menneske som ligger eller sitter, det skiller seg tydeligere ut fra bakgrunnen.
- Et menneske som står er ikke dødt eller bevisstløst.

4.2.2 Hva kjennetegner et menneske som *ligger*?

Sensorimotorisk:

- Man er minimalt vinkelrett på underlaget når man ligger, og trenger ikke å kontrollere kroppen for å holde balansen (Newman, 2002a). Man kan slappe av i alle muskler, og likevel bli liggende. Man kan ikke falle når man allerede ligger (med mindre man faller ned fra ett underlag til et annet.)
- Når man ligger, er man så lav som man kan bli, og altså lavere enn om man står eller sitter. Man har liten oversikt over omgivelsene selv når man ligger, særlig hvis man ligger på ryggen.
- Man har liten aksjonsradius når man ligger. Man er ikke klar til å løpe eller gå. Den eneste måten man kan sette seg i bevegelse fra en liggende positur er å rulle eller å krype/åle seg bortover (Lemmens, 2002).

Sosiokulturelt:

For det liggende mennesket selv:

- Hvis man vil gjemme seg, kan det ofte være lurt å legge seg ned.
- Når man er syk, sliten, eller sover, vil man typisk befinne seg i en liggende positur (Newman, 2002a).
- Man ligger gjerne på samme sted lenger av gangen enn man står på et sted. Man ligger som regel hvis man skal sove, og man kan ligge og hvile. Man vil gjerne ligge behagelig. Vi har senger, menneskeskapte ting som er laga med det formålet.
- Man pleier ikke å ligge mens man arbeider.
- Man er sårbar når man ligger: Det er ikke lett å angripe eller forsvare seg fra en liggende stilling.
- I veldig mange sosiale situasjoner vil det regnes som upassende å ligge. Man ligger som regel ikke frivillig hvis man ikke er i en avslappa og uhøytidelig situasjon, aleine eller sammen med noen man kjenner godt.

For andre mennesker:

- Folk som ligger er vanskeligere å få øye på enn folk som står eller sitter.
- Folk som ligger er lette å skade, og de har vanskelig for å angripe (bortsett fra de som har skytevåpen). Det er feigt å angripe noen som ligger nede.
- Folk som ligger kan være syke, døde eller bevisstløse.

4.2.3 Hva kjennetegner et menneske som *sitter*?**Sensorimotorisk:**

- Når man sitter er man lavere enn når man står, men høyere enn når man ligger. Man har mer oversikt enn når man ligger, men som regel mindre enn når man står.
- Når man sitter, er ikke kroppen utstrakt, man er mer kompakt (Newman, 2002a).
- Når man sitter er balansepunktet lavere enn når man står. Derfor er det lettere å holde balansen når man sitter enn når man står, for man balanserer mindre av kroppen sin over det punktet som er i kontakt med underlaget.
- Når man sitter bruker man gjerne litt mer krefter enn når man ligger, men betydelig mindre enn når man står. Det går an å sitte uten å bruke noe særlig med krefter.
- Når man sitter, har man større aksjonsradius enn når man ligger, men mindre enn når man står (Newman, 2002a).
- Hvis man sitter, er det vanskelig å flytte på seg særlig langt uten å skifte positur.

Sosiokulturelt:**For det sittende mennesket selv:**

- Man sitter typisk lenger av gangen på samme sted enn man står, og man kan sette seg ned for å signalisere at man har tenkt å bli en stund.
- Man vil gjerne sitte godt. Man sitter ofte på noe. Vi har spesiallagde stoler, krakker, benker og sofaer for forskjellige formål, men vi kan også sitte på en stein eller en stubbe.
- Man sitter ofte når man hviler for en kortere periode, eller når man skal snakke sammen en stund. Man kan gjerne sitte når man er sammen med andre, hvis man har tenkt å være sammen med dem en stund. Hvis man setter seg ned sammen, etablerer man et fellesskap⁵.
- Det går an å arbeide med hendene mens man sitter. Mye arbeid foregår typisk sittende: Skrivning, lesing, møtevirksomhet, forming, ekspedisjon/kasse, telefon, sortering (Newman, 2002a).
- Hvis man er redd for å falle ned fra underlaget - hvis underlaget for eksempel er en hest i bevegelse eller ei grein høyt oppe i et tre, vil man gjerne sitte, og ofte holde seg fast. Når man må holde seg godt fast, er det ofte også luredt å sitte. Når man flytter seg ved hjelp av et framkomstmiddel, er det vanlig å sitte: Når man sykler, rir eller kjører bil, karusell og berg-og-dalbane. Eller når man bare husker fram og tilbake i et huskestativ eller opp og ned på ei dumphuske.
- Når man hører eller ser på det andre har å si eller vise fram, særlig hvis man gjør det som del av ei gruppe, pleier man å sitte.

⁵Tenk for eksempel på forskjellen mellom situasjoner der en kunde står ved skranken i banken, og situasjoner der en kunde og en bankansatt sitter ved et bord sammen.

STÅ	SITTE	LIGGE
Høy	—>	Lav
Liten horisontal utstrekning	—>	Stor horisontal utstrekning
Synlig	—>	Skjult
Balanse kreves	—>	Krever ikke balanse
Midlertidig stillstand	—>	Stabil plassering over tid
Stor aktivitetsradius	—>	Liten aktivitetsradius
Kontrollert	—>	Ikke kontrollert
Anstrengende i lengden	—>	Ingen anstrengelse
Høytidelig/distansert	—>	Intimt

Tabell 4.1: Forskjeller mellom kroppspositurer: Kontinuum fra STÅ, via SITTE, til LIGGE

- Man pleier å sitte når man spiser (Newman, 2002a).
- Kroppen har gjerne mindre ubeskytta flate ut mot verden når man sitter enn når man ligger eller står. Man kan sitte når man vil gjemme seg, og når man sitter kan man beskytte kroppen med armer og bein. Kroppen har gjerne mindre ubeskytta flate ut mot verden når man sitter enn når man ligger eller står.
- Man har ikke like lett for å angripe andre når man sitter. I en ansent situasjon kan velge å bli sittende, i stedet for å reise seg, for å vise at man er fredelig og ikke har voldelige hensikter.
- Det er sjelden upassende å sitte i formelle sammenhenger som forretningsmøter og jobbintervjuer, eller i det offentlige rom (for eksempel mens man venter på bussen).

For andre mennesker:

- Folk som sitter har ofte ikke tenkt å flytte seg med det aller første.
- Folk som sitter er mindre sårbare enn folk som ligger, men mindre truende enn folk som står.
- Folk i sittende positurer er som regel ikke døde eller bevisstløse, men de *kan* være det.

I avsnitt 4skreiv jeg at spekteret av forskjellige positurer som faller inn under kategorien SITTE ser ut til å være større enn det som gjelder for LIGGE og STÅ. Det ser ut til at spekteret av sammenhenger der det er naturlig å sitte også er bredere enn det som gjelder for å ligge og å stå.

4.2.4 Oppsummering av kapitlet

I dette kapitlet har jeg sett nærmere på hva det innebærer for et menneske å *sitte*, *stå* eller *ligge*. De tre kroppspositurene skiller seg fra hverandre fysisk, de oppleves forskjellig, de har forskjellige fordeler og ulemper, de passer i forskjellige sammenhenger, og de signaliserer forskjellige ting sosialt. Flere av disse forskjellene følger et kontinuum fra LIGGE, via SITTE, til STÅ (se tabell 4.1).

Likevel finnes det noen områder der SITTE skiller seg fra LIGGE og STÅ: LIGGE og STÅ er begge prototypisk utstrakte positurer, mens SITTE prototypisk er mer sammentrukket og kompakt, med bøyde ledd. SITTE er, kanskje derfor, oftere forbundet med det å holde seg fast enn LIGGE og STÅ er det. Når man *ligger*, trenger man ikke bruke krefter for å holde seg der man er, eller for å opprettholde en liggende positur. Man er horisontal på en horisontal flate. Når man står, er kontaktflata mellom kroppen og underlaget minimal. Man kan lett falle. Når man sitter, derimot, er kontaktflata mellom

underlag og kropp ofte større, og man er ofte «ekstra forankra» gjennom å holde seg fast eller lene ryggen mot noe vertikalt.

Dette kapitlet har utforska den kanoniske betydninga til kroppspositurverba *ligge*, *sitte* og *stå*: de menneskelige kroppspositurkategoriene LIGGE, SITTE OG STÅ. Kapitlet har derimot ikke gitt noen beskrivelse av hvilke betydninger og funksjoner de tre verba *ligge*, *sitte* og *stå* egentlig fyller i norsk. I del II av oppgava vil jeg vise hvordan jeg har gått fram for å undersøke bruken av positurverb i norsk (kapittel Metode og materiale), og legge fram resultatene av denne undersøkelsen (Kapittel 6-11).

Del II

Undersøkelse og resultater

Kapittel 5

Metode og materiale

Leonard Talmy Talmy (2000b, s. 22-23) skriver at det finnes to måter å nærme seg forholdet mellom semantikken og overflata i språket på: Man kan ta utgangspunkt i et semantisk fenomen og se på hvordan det uttrykkes i overflata, eller man kan ta utgangspunkt i et overflatefenomen og undersøke hvilke ulike betydningsenheter det kan være knytta til. Denne oppgava forholder seg til forholdet mellom overflate og betydning på den andre måten: Jeg vil ta utgangspunkt i tre verb, *ligge*, *sitte* og *stå*, og undersøke de ulike betydningene disse verba har i norsk.

Med et sånt utgangspunkt vil et korpus være et godt verktøy. Jeg kan søke opp forekomster av de tre orda i et stort utvalg av faktisk språkbruk som er bevart og systematisert, enten det er lyd- eller videoopptak (eller transkripsjoner) av talespråk, eller en samling fra skriftlige kilder. Dermed får jeg se et utsnitt av bruksområdene til *ligge*, *sitte* og *stå*, jeg får så å si observert dem i deres «naturlige omgivelser». Forekomstene som jeg søker opp i korpuset kan jeg undersøke og sammenligne for å danne meg en forståelse av hva slags betydninger som uttrykkes med de tre verba i ulike sammenhenger, og hvilke sammenhenger som finnes mellom de ulike betydningene. Når jeg bruker et korpusmateriale er det dessuten mulig å telle forekomstene av et fenomen. Hvis korpuset er noenlunde representativt, kan slik kvantifisering gi innsikt i hvor utbredt det aktuelle fenomenet er i bruk, sammenligna med andre fenomener. Denne typen kunnskap går det ikke an å komme fram til gjennom rein introspeksjon eller målretta informant-undersøkelser.

Jeg kunne ha valgt å ta utgangspunkt i en bestemt betydning eller funksjon i stedet for i bestemte ord. Jeg kunne ha satt meg fore å undersøke hvilke verb folk bruker når de skal fortelle hvor noen eller noe befinner seg. Da ville det å trekke ut helt tilfeldige forekomster av verba *ligge*, *sitte* og *stå* fra et balansert korpus være en mindre hensiktsmessig metode, mens for eksempel arbeid med levende informanter ville være mer aktuelt.¹

Jeg har videre valgt å konsentrere meg om lokasjonsuttrykk, noe som jo er en semantisk-klingende avgrensning, men fortsatt gjør jeg det med et «overfladisk» utgangspunkt: Jeg vil fokusere på de forekomstene i materialet mitt som har et lokasjonsadledd. Det er klart at en god del av de andre forekomstene av *ligge*, *sitte* og *stå* også handler om plassering og sted, selv om det ikke har noe lokasjonsadledd i overflata. Derfor går jeg nødvendigvis glipp av noen innsikter omkring hvordan lokasjon uttrykkes med *ligge*, *sitte* og *stå*, når jeg har valgt å bare fokusere på de forekomstene som møter et overflatekriterium - at plasseringa skal være uttrykt i et adledd. Motsatt er det også sånn at mange av forekomstene som har lokasjonsadledd, egentlig handler om noe annet enn å beskrive en fysisk plassering. Jeg er interessert i denne andre betydninga, og hvordan den eventuelt henger sammen med lokasjonsbetydninga. Derfor er det også mye å tjene på å ta utgangspunkt i et sånt «overflatekriterium».

¹F.K. Ameka og Levinson (2007); Levinson og Wilkins (2006) samler artikler som bygger på sånne intervjuer med informanter i forskjellige språk, blant annet med utgangspunkt i bilder av plasserte gjenstander og fysiske gjenstander som kan plasseres på ulike måter i forhold til hverandre.

5.1 Leksikografisk bokmålskorpus (LBK)

Hva slags materiale jeg velger å basere oppgaven på vil nødvendigvis påvirke resultatene mine på flere måter: Talespråk er forskjellig fra skriftspråk. Stil og ordvalg i en roman vil være annerledes enn stil og ordvalg i en samtale om hjemstedet. Aviser og romaner forteller ofte om forskjellige ting, og bruker forskjellig språk om de samme tinga.

Det finnes flere forskjellige korpussamlinger av norsk språk, både skriftlig og muntlig. Leksikografisk bokmålskorpus (LBK) er ett av dem. Det består av skriftlig bokmålsmateriale fra aviser, romaner og mange andre forskjellige kilder, som for eksempel underteksten fra TV-programmer, fra perioden fra 1985 og fram til i dag. LBK skal være et balansert korpus, der sammensettinga «er basert på undersøkelser av hvilke typer tekst og hvor mye av hver type en «gjennomsnittsleser» kommer borti», for på den måten å få dekket en størst mulig del av ordforrådet Universitetet i Oslo (2012a, 2012c).

Grunnen til at jeg har valgt å ta utgangspunkt i et korpus av skriftlige tekster og ikke et talespråkskorpus, er at talespråkskorpuser som er tilgjengelige for meg er mindre, og dessuten ofte består av samtaler som ligger nært hverandre i stil eller tema. Når korpuser er mindre, blir det også vanskeligere å oppdage betydningsmønstre.

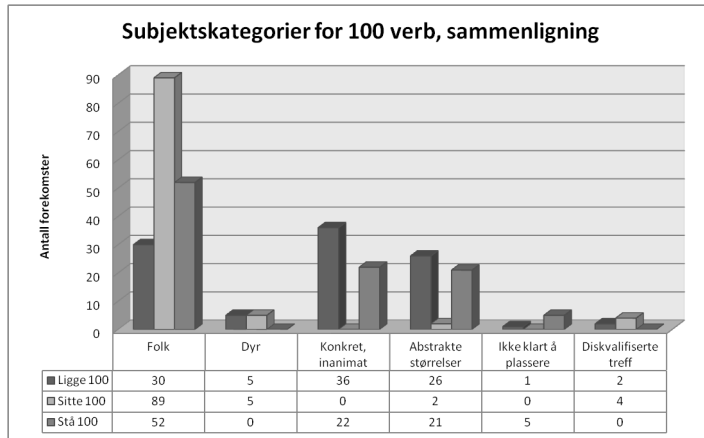
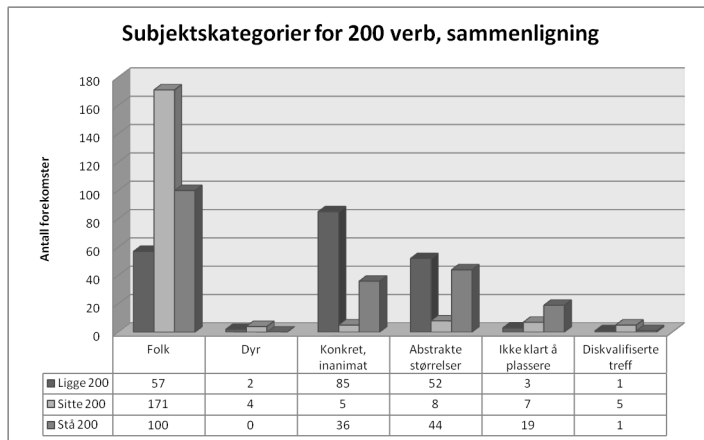
Selv om LBK etterstreber å være et balansert korpus, er det fortsatt under utvikling. Det betyr at antallet ord endres over tid, og at vektinga av ulike typer kilder ikke er den samme til en hver tid. Da jeg henta ut forekomstene i mitt materiale, var skjønnlitteraturen overrepresentert.² Det er mulig at denne skeivfordelinga har hatt noe å si for sammensettinga av materialet mitt - at det for eksempel ville vært en noe større andel *sitte*-forekomster som handla om annet enn mennesker, eller en enda høyere andel abstrakte *stå*-forekomster hvis det var en høyere andel avistekster og sakprosa. Dette blir spekulasjoner, men det kan være verdt å merke seg at materialet mitt inneholder rundt 40 prosent skjønnlitteratur. Andre som har gjort korpusundersøkelser av kroppspositurverb Darnell (2005); Lemmens (2002) har brukt korpus som ikke inneholdt skjønnlitterære tekster.

Leksikografisk bokmålskorpus er knytta til søkeverktøyet Glossa, som lar meg gjøre søk i korpuset etter ulike kriterier, og som også kan hjelpe meg med å utforske resultatene jeg får fra hvert søk. Jeg kan lagre resultatet av hvert søk i min egen brukerkonto på internett, i tillegg til, eller i stedet for å laste dem ned (se Universitetet i Oslo (2012b) for mer informasjon om Glossa). Hver enkelt setning i korpuset er utstyrt med et identifikasjonsnummer som jeg seinere kan bruke for å spore opp setningen i sine opprinnelige omgivelser og lese mer av konteksten. Vedlagt denne oppgava finnes alle forekomstene i materialet mitt, hver oppført med de tre setningene med kontekst som jeg har lagra, og dessuten identifikasjonsnummeret til setningen som treff verbet forekommer i i korpuset. I appendiks A beskriver jeg setningene og presentasjonen av dem i nærmere detalj.

Jeg har søkt i Leksikografisk Bokmålskorpus etter alle former av *ligge*, *sitte* og *stå*, og bedt søkemotoren om å gi meg hele den setningen som ordet står i, og i tillegg både setningen før og setningen etter. Jeg starta med ei liste på 100 treff for hvert verb, som jeg delte inn i fire kategorier ut fra hva som står som subjekt for positurverbet: MENNESKER, DYR, TING og ABSTRAKTE STØRRELSER (se avsnitt 5.2). Seinere utvida jeg hver liste med 200 nye treff. Som nevnt i avsnitt 5.1, er LBK et korpus som fortsatt er under utvikling, og som forandrer seg over tid. Når jeg da har henta inn data fra korpuset i to runder, på to forskjellige tidspunkter, betyr det at jeg strengt tatt har henta inn data fra to litt forskjellige korpuser. De 100 første forekomstene av hvert verb blei henta inn fra korpuset den 31. juli 2012, de neste 200 forekomstene av hvert verb blei henta inn den 21. august 2012.

Før jeg slo de gamle listene sammen med de nye, sjekka jeg derfor at fordelinga mellom mennesker, dyr, ting og abstrakte størrelser var noenlunde lik i begge utvalga. Det var ingen overlapping mellom de to listene, alle forekomster fantes bare på den ene eller den andre lista. For hvert av verba *ligge*, *sitte* og *stå* sitter jeg dermed igjen med ei liste på til sammen 300 tilfeldige forekomster av verbet. Figur 5.1 viser fordelinga mellom subjektskategorier innafor de 100 første treffa, som blei lasta ned fra korpuset den 31. juli 2012. Figur 5.2 viser fordelinga mellom subjektskategorier for de 200 neste treffa for hvert verb, lasta ned den 21. august 2012.

²Kilde: Rune Lain Knudsen, personlig kommunikasjon 5. oktober 2012.

Figur 5.1: *Ligge, sitte og stå*: 3x100 forekomster fordelt på subjektskategorierFigur 5.2: *Ligge, sitte og stå*: 3x200 forekomster fordelt på subjektskategorier

Fordi jeg har henta ut like mange forekomster av hvert verb, tilfeldig utvalgt fra korpuset, er forekomstene ikke jevnt fordelt på hver kategori. Det viste seg tvert imot at de tre verba fordeler seg svært ulikt på de forskjellige subjektskategoriene (se kapittel 6). Derfor har jeg få forekomster der det er dyr som er subjekt, og for *sitte* har jeg også få forekomster der subjektet er ting eller abstrakte størrelser. Jeg har likevel tatt utgangspunkt i de forekomstene som er der, og har i tillegg gjort enkelte «*ad hoc*-søk» i LBK og Google-søk på internett der det har vært aktuelt. Resultatene fra sånne tilleggsøk har ikke blitt innlemma i hovedmaterialet på noe tidspunkt.

Kontekst Materialet mitt er lagra som Excel-dataark der hvert av treffa står sammen med den setningen den forekommer i, og dessuten setningen før og setningen etter. Stort sett har de tre setningene jeg har fått opp for hvert treff gitt nok kontekst til at jeg har kunnet finne ut det jeg trenger om for eksempel hva slags størrelse det er som står som subjekt til verbet (hvis det for eksempel bare er representert med et pronomen i selve treffsetningen), men noen ganger har det vært nødvendig til å

gå tilbake til korpuset og søke opp setningen for å se mer av konteksten.³

5.2 Sortering etter subjektskategori

Jeg har sortert subjektene⁴ i følgende fire kategorier: MENNESKER, DYR, TING⁵ (inanimate, fysiske størrelser), og ABSTRAKTE STØRRELSER. Jeg har altså sortert de 300 tilfeldige forekomstene av hvert av de tre verba ut fra hva som er subjekt for positurverbet.

Mennesker har en kropp som kan 'sitte', 'ligge' og 'stå' i den helt kanoniske betydninga (se 4 om kroppspositurkategoriene LIGGE, SITTE og STÅ). Vi er dessuten konkrete størrelser som kan være fysisk plassert i fysisk rom.

Dyr er også konkrete størrelser som kan være fysisk plassert i fysisk rom. Noen av dem har en kropp som ligner menneskekroppen og som kan innta positurer som ligner de menneskelige. Noen av dem har kropp som kan innta positurer som ligner en eller to av de menneskelige. Noen av dem opplever vi som nær-menneskelige, andre som så fjernt fra oss at de nærmest er ting. Noen eksemplarer (for eksempel en kjæledyrslange) kan være «nære», men har likevel ikke en veldig menneskelignende kropp – andre (for eksempel et ekorn i skogen) kan være «fjernere», men har en kropp som kan innta positurer som ligner ganske mye på menneskenes.

Konkrete, fysiske størrelser som ikke er mennesker eller dyr har jeg sortert inn i en kategori som jeg har kalt «ting». De er altså fysiske størrelser som kan være fysisk plassert i fysisk rom. Der er alt fra fjell og fjorder til parabolantennar og fotballer til menneskekropper og deler av dem. Når land, fylker og kommuner er omtalt som geografiske (og ikke sosiale/kulturelle) størrelser, er de sortert inn her. Noen av tinga har en form som kan relateres til formen til menneskekroppen (i en eller flere av menneskenes kroppspositurer). Noen av dem har en side som pleier å vende opp og en som pleier å vende ned (som menneskekroppen). Noen av dem kan flyttes og plasseres på forskjellige steder (som menneskekroppen). Noen av dem kan bevege seg (som menneskekroppen). Men de er ikke mennesker, og de er ikke dyr. Levende planter regnes som ting i denne oppgaven.

Abstrakte størrelser er alt som ikke kan være fysisk plassert i fysisk rom, men som likevel opptrer som subjekt for et kroppspositurverb.

Med «subjekt» mener jeg ikke bare subjekter i reint syntaktisk forstand, men 'det som står, sitter eller ligger' i den aktuelle setningen. Eksempel 5.1 under, der *sitte* er del av en infinitivskonstruksjon, har jeg for eksempel sortert inn i gruppa av treff der subjektene er mennesker.

(5.1) *Så godt å sitte ute i varmen, sa han mellom munnfullene, er det ikke et fint sted, dette?*

Jeg skiller altså både mellom konkrete og abstrakte størrelser og mellom konkrete størrelser på forskjellige nivåer i et animatheshierarki. Kort fortalt kan man si at språk (og mennesker) har en tendens til å dele inn verden i ting som er mer levende og menneskeaktige og ting som er mindre levende og menneskeaktige (Comrie, 1989, s. 185-200). Språk setter skillet mellom de forskjellige nivåene i animatheshierarkiet på forskjellige nivåer, men selve hierarkiet er mer eller mindre det samme⁶: Vi skiller mellom levende vesener og ikke-levende ting, og videre mellom mennesker og andre levende

³For pronomenene *jeg/meg, du/deg, hun/henne,han/ham, vi/oss* og *dere*, har jeg bare gått tilbake til korpuset og lest mer kontekst hvis det er noe i utdraget som gir mistanke om at referenten ikke er et menneske. Hvis ingenting i de tre setningene tyder på det motsatte, har jeg gått ut fra at disse promomena refererer til mennesker.

⁴Jeg orda *subjekt* og *figur* litt om hverandre om disse orda og *det de refererer til, avhengig av om jeg snakker om lokasjonsuttrykk eller om alle slags forekomster av verbet. I setninger med ligge, sitte eller stå*, finnes det som regel et subjekt til det verbet - i lokasjonsuttrykk finnes det en figur i lokasjonshendelsen (se delkapittel 3.5).

⁵Denne kategorien må ikke forveksles med kategorien TING innafor kognitiv lingvistikk (se Tuggy, 2007, s. 91-92).

⁶Med visse unntak: Noen språk kan for eksempel behandle en ananas sammen med de mest animate størrelsene (Frawley, 1992), og animathet i snever forstand kan ofte virke sammen med blant annet definittethet, og danne et mer komplekst hierarki (Comrie, 1989, s. 186, 197-199).

vesener. Siden jeg tar utgangspunkt i at kroppspositurverb i utgangspunktet betegner menneskelige kroppsposisjoner, selv om de også brukes om både dyr og døde ting, vil det være hensiktsmessig å undersøke forskjeller og likheter mellom hvordan verba brukes om mennesker, dyr og andre konkrete størrelser - og ikke bare mellom hvordan de brukes om det som er konkret og det som er abstrakt.

Der for eksempel en konkret størrelse brukes metaforisk om noe abstrakt, eller en ting brukes metonymisk for et menneske, har jeg i aller første omgang prøvd å sortere så «bokstavelig» som mulig, uten å ta hensyn til metonymi og metafor. Innafor hver av disse kategoriene har jeg sett nærmere på hvordan verba brukes, særlig når de opptrer med ett eller flere lokasjonsadledd. Når har sett på bruken av *ligge*, *sitte* og *stå* innafor hver kategori, har jeg sett på og skilt mellom forskjellig slags forekomster, inkludert metaforiske og metonymiske. For å illustrere med eksempler: Jeg har i utgangspunktet sortert en setning under ABSTRAKTE STØRRELSER dersom subjektet er en adresse, selv om resten av setningen forteller at denne adressen ligger *i skoeken i kjelleren*. Når jeg har sett nærmere på forekomstene av abstrakte størrelser som ligger et sted, har jeg selvfølgelig skilt mellom denne typen metonymiske forekomster og andre forekomster, der for eksempel løsningen ligger *i en kombinasjon av klassisk intelligens og intuisjon*.

5.2.1 Vanskelige subjekter

Å sortere forekomstene av *ligge*, *sitte* og *stå* etter subjektskategori, er ikke alltid helt rett fram: Hvis positurverbet for eksempel er del av en infinitivkonstruksjon, er det jo ikke noe uttalt subjekt i det hele tatt. I presenteringssetninger har vi et tomt, formelt subjekt mens «det semantiske subjektet» står et annet sted. I setninger uten subjekt, eller setninger der subjektsplassen er opptatt av noe annet enn det som *ligger*, *sitter* eller *står*⁷, har jeg gjort pragmatiske slutninger ut fra konteksten. Poenget er ikke å finne det grammatiske subjektet, men å finne ut hvem og hva det er som kan *ligge*, *sitte* og *stå*⁸.

Hvor animat er et dyr?

Jeg har laga meg noen kategorier og underkategorier når jeg har sortert etter animatet, og en av kategoriene er “dyr”. Men det er ikke helt uproblematisk å samle alle dyr i en kategori på den måten. På den ene sida omgir vi oss med noen dyr som vi blir godt kjent med og omtaler omtrent som vi omtaler mennesker vi kjenner godt. Derfor er det heller ikke alltid så enkelt å finne ut om “han”, “hun” og personnavn refererer til mennesker eller dyr, selv når man ser på den nærmeste konteksten:

(5.2) *Ikke desto mindre skrelte Sams tåpelige selvbehag minst ett lag av Charlottes forbeholdenhet, selv da han ble et stort dyr, lot hun ham få ligge sammen med seg på sofaen med hodet i fanget hennes, når hun leste avisen.*

I setning 5.2 var jeg usikker på om det var snakk om et faktisk stort dyr, eller om Sam var et menneske som metaforisk ble omtalt som “et stort dyr”. Først etter å ha søkt opp setningen i korpsset og lest mer av konteksten, kunne jeg slå fast at det med all sannsynlighet var en hund det var snakk om.

På den andre sida er det dyr i verden som ligger så fjernt fra oss mennesker at det egentlig bare er et teknisk spørsmål hvorvidt de er dyr eller planter:

(5.3) *Enkeltindividene sitter i den tykke, geléaktige veggen rundt pølsens indre hulrom.*

I setning 5.3 viste det seg etter nærmere undersøkelser at det var snakk om ildpølser, en slags lysende smådyr som lever i lange, pølseformede kolonier i varme hav. Disse dyra ligner veldig lite på oss, og det er ikke vanlig for oss å ha noe nært forhold til dem. Derfor er det svært liten sjans for at vi ville finne på å bruke et animat pronomen om dem. Der inanimate pronomen brukes, kan det altså både være snakk om dyr og ikke-levende ting:

⁷Eller kunne ha *ligget*, *sittet* eller *stått*. Eller kanskje skal *ligge*, *sitte* eller *stå*. Eller ikke *ligger*, *sitter* eller *står*.

⁸Slike subjekter kan gå under forskjellige navn: *Potensielt subjekt* (Faarlund et al., 1997), *logisk subjekt* (“logisk subjekt - filosofi”, 2013; “logisk subjekt - grammatikk”, 2013), *egentlig subjekt* (Grammatiske termer til bruk i skoleverket: Tilråding fra Norsk språkråd og Utdanningsdirektoratet, 2006).

(5.4) *Nå står den på 5 grader vest.*

(5.5) *Og på “Smaken” (klikk) sitter den i forgrunnen og smaker på et bær eller noe annet søtt.*

Ved å ta en titt på konteksten har jeg kunnet fastslå at *den* i setning 5.4 refererer til en parabolantenne, mens det i setning 5.5 er snakk om en apekatt.

I vanskelige tilfeller har jeg gjerne sett på konteksten for å se om det kommer fram hvem eller hva det er som *sitter* eller *ligger* eller *står*, og der de tre setningene jeg har lasta ned ikke er nok til å avgjøre spørsmålet, har jeg gått tilbake til korpuset for å lese mer av konteksten. Likevel: Der det ikke er noe i den tre setninger lange konteksten som gir mistanke om at det er snakk om noe annet, har jeg regna forekomster av pronomene *hun/henne*, *han/ham* og *vi/oss* som menneske-forekomster uten å gå tilbake til korpuset for å få det bekrefta i hvert enkelt tilfelle.

Hvor animat er en død aristokrat?

Et problem jeg støtte på, særlig når jeg skulle se på forekomstene av *ligge*, var hvordan jeg skulle sortere døde mennesker og dyr:

(5.6) *Da vennene hans ilte til unnsetning, fant de aristokraten død, liggende stiv på sengen og med ansiktet fortrukket i en makaber grimase.*

(5.7) *Det lå kropper på gulvet mellom dem og den andre adkomstdøren, skutte fanger, noen av dem var i live og vinket på hjelp.*

En død kropp kan jo ikke sies å være et levende vesen. Men at en aristokrat – selv en død en - er animat, er ikke til å komme bort fra. Det vises jo også når vi bruker pronomene om ham. Men en død menneskekropp er likevel kanskje ikke det samme som et menneske. Jeg velger å behandle den døde aristokraten i setning 5.6 (og hans likesinnede) som animate på menneskenivå, mens menneskekropper som de i setning 5.7 i utgangspunktet er ting, selv når det er liv i noen av dem.

Et menneskehode er ikke animat, jeg regner det som en ting. Om man bruker betegnelser for kropp eller hode for å referere til hele personen, regner jeg det som metonymi på lik linje med andre tilfeller av slik bruk av termer for gjenstander forbundet med personen. Jeg vil sortere slike treff som ting i denne runden, for så å ta for meg metafor og metonymi i neste runde. Hvorvidt det å bruke noens navn til å referere til vedkommendes døde kropp bør regnes som metonymi eller ikke, blir vel til syvende og sist et metafysisk spørsmål, og et stykke utafør rekkevidden til denne masteroppgaven.

Jeg regner døde dyr som dyr hvis de omtales som dyr. Det kan i noen tilfeller være “urettferdig” – det er ikke sikkert det er riktig å regne en gammel, inntørka meitemark som mer animat enn en hagespade. Men jeg lar tvilen komme den til gode.

Er Norge konkret eller abstrakt?

Jeg har valgt å inkludere både små, flyttbare gjenstander og store saker som fjell og sletter i kategorien «ting». Men hva med *Norge*? Eller *Wall Street*?

Når det gjelder *Wall Street* er det klart at det i utgangspunktet er snakk om ei konkret gate – selv om navnet kanskje oftere brukes for å referere til en del av aktiviteten som foregår der. Jeg har valgt å ta utgangspunkt i en mest mulig bokstavelig lesning når jeg deler inn i kategorier, og dermed kommer *Wall Street* enkelt og greit med i «ting»-kategorien, også når det brukes metonymisk om aktiviteten som foregår der. Med *Norge* er det verre, for det er ikke helt rett fram å si om det er landområdet eller nasjonen som skal regnes som grunnbetydningen. Det samme gjelder for substantiv som *kommunen*. I disse tilfellene har jeg - i motsetning til det som gjelder for *Wall Street* – sett på hvordan termene brukes i den aktuelle sammenhengen:

(5.8) *Hele landet opplevde et skifte til større fødselsoverskudd omkring 1815, og Christiania lå atskillig nærmere bunn enn topp i så måte.*

(5.9) *Kommunen ligger i den nordligste delen av Rogaland, og har et typisk innlandsklima i motsetning til kystklimaet som er vanlig i resten fylket.*

I eksempel 5.8 regner jeg *Christiania* som en abstrakt størrelse. Her kunne man vel kanskje også tenke at *Christiania* brukes om en gruppe mennesker, og at treffet derfor burde være kategorisert sammen med det som handler om mennesker, men jeg har vurdert det sånn at en gruppe mennesker som omtales under et felles egennavn, er en institusjon. En institusjon er en abstrakt enhet, og det er institusjonen, ikke medlemmene av den, som bærer navnet. Menneskene som er knytta til institusjonen kan komme og gå, det trenger ikke være de samme individene til en hver tid. Likevel er den abstrakte institusjonen den samme. Den er en enhet som har sin egen historie. I eksempel 5.9, er *kommunen* en ting. Den er en fysisk størrelse med fysiske egenskaper, og den er fysisk plassert.

Oppsummert:

- Når en geografisk, fysisk størrelse brukes for å referere til noe mer abstrakt som forbindes med den fysiske størrelsen, er det den fysiske størrelsen som bestemmer kategoriseringa mi.
- Når et ord er vagt mellom en institusjon og et landområde, er det bruken i hvert tilfelle som avgjør kategoriseringa mi.
- Når ei gruppe mennesker opptrer under et felles egennavn, er det snakk om en institusjon - en abstrakt størrelse. Hvis navnet på institusjonen brukes for å referere til representanter for institusjonen, er det den abstrakte institusjonen som bestemmer kategoriseringa mi.

5.2.2 Hva er et lokasjonsadledd?

Siden jeg skriver om de stative verba *ligge*, *sitte* og *stå*, er det bare det Faarlund et al. (1997) kaller «*påsteder*» som regnes med - hvis det skjer at en forekomst av *ligge*, *sitte* eller *stå* har en dynamisk lesning, der bakgrunnen blir et «*til-sted*», har jeg ikke regna det med som lokasjonsadledd i denne oppgava. Jeg har ellers valgt å bruke en ganske liberal lokasjonsadledd-kategori. Ikke bare lokasjonsadledd som står som utfyllinger til verbet, men også frie lokasjonsadledd (jfr. Faarlund et al., 1997) er inkludert. Både preposisjonsfraser, stedsadverb, relative stedsadverb, og *hvor* som spørreadverb er tatt med. *Dypt* og *høyt* har jeg regna som lokasjonsadverbialer, i likhet med «preposisjonsadverb»⁹ som *inne*, *ute*, *oppe*, *nede* også og avstandsangivelser som *noen bys unna*. Jeg har ikke skilt mellom forekomster der figuren er tema og bakgrunnen eller påstedet er rema (lokasjon), og forekomster der det er omvendt (lokalisert eksistens).

Når subjektet eller figuren og/eller «påstedet» er en abstrakt størrelse er det ikke alltid greit å vite om et adledd skal regnes som en (overført) lokasjon eller ikke. Jeg har stort sett fulgt den tommelfingerregelen at jeg har inkludert abstrakte påsteder som lokasjonsadledd hvis adledet kan erstattes med *hvor* eller *der*, som i eksempel 5.10 under.

(5.10) *I dette ligger en forestilling om det allment gyldig menneskelige [...]*

Uttrykk som *ligge feid under teppet* er også problematiske. Her har vi på den ene sida en partisippform av et verb *feie* som uttrykker forårsaka bevegelse, og subjektet som ligger feid under teppet har havna under teppet gjennom denne bevegelsen. Vi har også et posisjonsverb *ligge* som uttrykker stasjonær lokasjon. Figuren er den samme for begge, og adledet er både påsted for posisjonsverbet og tilsted for bevegelsesverbet. Jeg har valgt å inkludere disse forekomstene, under tvil.

⁹Faarlund et al. (1997) diskuterer terminologien, og regner disse orda som preposisjoner, andre har kalt dem stedsadverb.

5.2.3 Påsteder og bakgrunner

Noen ganger er figuren plassert mot flere bakgrunner i samme setning – det kan skje på flere måter:

- Figuren kan være fordelt utover flere bakgrunner (som masse, som flere enheter, eller over tid)
- Figuren kan være plassert mot en bakgrunn som er plassert mot en annen bakgrunn.
- Figuren kan være plassert mot en bakgrunn, og i tillegg mot en annen bakgrunn som befinner seg på samme sted. Hvordan figuren er plassert mot bakgrunnen kan uttrykkes på flere måter.

Valg av preposisjon er ofte et skjematisk uttrykk for forhold mellom figur og bakgrunn F. Ameka og Levinson (2007); Faarlund et al. (1997); Talmy (2000a). Noen uttrykk svever i et grenseland mellom å være en bakgrunn i seg sjøl og å være uttrykk for forholdet mellom figur og bakgrunn, som i eksemplene 5.11 og 5.12 under.

(5.11) *Og så reiser jeg meg og springer mot gangen, vipper ut nøkkelen som står i låsen på innsiden av soveromsdøra, og skritter over dørstokken.*

(5.12) *Hun skrellet poteten og lot skallet ligge på kanten av tallerkenen*

I slike uttrykk har jeg ikke regna *innsiden*, *kanten* og *resten* som bakgrunner som *låsen* og *stil* er plassert mot. Jeg ser heller *på innsiden av* og *på kanten av* som komplekse uttrykk for forhold mellom figur og bakgrunn.

5.2.4 Tvilstilfeller I: strukturell flertydighet

I noen tilfeller er det vanskelig å avgjøre om noe er lokasjonsadledd til verbet, eller del av annen frase. Noen ganger kan en preposisjonsfrase både leses som et lokasjonsledd til positurverbet og som en del av subjekt-nomenfrasen, som i eksempel 5.13 under. I sånne tilfeller har jeg stort sett valgt den lesninga som jeg synes gir best mening i konteksten, men oftest inkludert forekomster der en sånn lesning er en rimelig mulighet.

(5.13) *[...] i vinduskarmen sto det en bregne i en hvit krukke den dagen [...].*

For pseudokoordineringer med lokasjonsadledd har jeg laga følgende regel: Hvis lokasjonsadledet står mellom første verbet og andre verbet, regner jeg det som en forekomst av ligge/sitte/stå med lokasjonsadledd - ellers ikke. Når et lokasjonsadledd står etter det andre verbet, er det noen ganger lett å se at det ikke kan stå til første verbet, men må høre til andre verbet, som i eksempel 5.14. Andre ganger er det mer usikkert hvilket av verba som har adledd, eller om adledet hører til hele pseudokoordineringa som helhet, som om den var ett og samme verb (eksempel 5.15 og 5.16).

(5.14) *Mens Sofie stod og rørte i gryta, snudde hun seg og så mot vinduet.*

(5.15) *Polakkene sto og ventet på den andre siden av sletten, i en mer enn fem kilometer lang kjede som strakte seg fra en av skansene i nord til en skog utenfor Warszawas forstad Praga, på hitsiden av elven.*

(5.16) *Der blir de to stående å holde i målebåndet på hver sin side av bygningen.*

Når noe sammenlignes med noe annet i uttrykk som 5.17, 5.18 og 5.19 under, kan det være vanskelig å vite om den påfølgende preposisjonsfrasen hører til i nomenfrasen eller om den kan være adledd til verbet. Her har jeg måttet vurdere hvert enkelt tilfelle, men har som regel latt tvil «komme verbet til gode».

(5.17) *Den trosser all logikk og står som et sår i landskapet.*

(5.18) *Blomsten på Brors grav er frosset og står som en skulptur i vintermørket.*

(5.19) *Pusten sto som en hvit sky foran ansiktet mitt.*

I setning 5.2.4 under står det mellom en lesning 5.20 a der både tilstandspredikativet eller måteadverbialet *sammenklemt* og stedsadverbialet *mellom ham og døren* står som adledd til *ble sittende*, og lesning 5.20 b, der *sammenklemt mellom ham og døren* er ett ledd - enten det er et adverbial som sier noe om sittinga, eller et predikativ som sier noe om Tom og hans tilstand.

Mike breiet ut den store kroppen sin ved siden av Tom, som ble sittende sammenklemt mellom ham og døren, mens de to andre satte seg vis-à-vis.

(5.20) (a) Tom, som ble sittende [sammenklemt] [mellom ham og døren]

(b) Tom, som ble sittende [sammenklemt mellom ham og døren]

5.2.5 Tvilstilfeller II: Samlokalisering og lokasjon

I mange tilfeller, kanskje særlig når det er snakk om mennesker, er det ikke et helt kanonisk forhold mellom figur og bakgrunn (se delkapittel 3.5). Figuren og bakgrunnen kan være størrelser av samme type, og de kan begge være mobile størrelser som er plassert mot en felles bakgrunn. Derfor kan det noen ganger være vanskelig å avgjøre om et kroppspositurverbssubjekt blir lokalisert som figur mot en annen, figuraktig bakgrunnsstørrelse - eller om det heller er snakk om en tilstand eller en måte. I 5.21 og 5.22 under, er det en person som sitter *sammen med* en eller flere andre personer. Jeg har regna *sammen med*-adledda som lokasjonsadledd.

(5.21) *Den yngre politimannen i sivil som satt sammen med ham var tydelig nervøs.*

(5.22) *I det ene øyeblikket sitter jeg sammen med dem.*

Eksempel 5.23 under, derimot, har ikke fått bli med blant forekomstene med lokasjonsadledd, selv om *sammen* kan leses som et slags resiprokt figur/bakgrunn-forhold - 'plassert i nærheten av hverandre'.

(5.23) *Han nikket, og de ble sittende sammen uten å si noe, lik to mennesker som hadde sluppet opp for samtaleemner.*

Når flere sitter *sammen*, er de plassert eller gruppert i forhold til hverandre. Men om det bør regnes som en lokasjon eller om det heller er en slags tilstand, eller en måte å sitte på, er det ikke helt enkelt å avgjøre. Jeg har endt opp med å regne *sammen med*-adledda som lokasjonsuttrykk, mens bare *sammen* ikke er det. Imidlertid finnes det et uttrykk for resiprok figur/bakgrunn-forhold som jeg har regna som lokasjon, nemlig det i eksempel 5.24 under:

(5.24) *Vi sitter nesten oppå hverandre.*

Når *sammen* ikke er regna som en lokasjon, er heller ikke *aleine* det. Når man *står aleine*, står man plassert fjernt fra noen uspesifiserte andre, kan man si. Men dette er mer en tilstand av ikke-samlokalisering enn det er en lokasjon i seg sjøl:

(5.25) *Det var jo ikke det vi ville - vi ville jo bare sørge for [...] at Lisa ikke ble sittende alene på nyttårsaften, at Sigmund kunne dra på den langweekenden - selv om det førte til at Håvard måtte ta en ekstra vakt ...*

I dette ligger en forestilling om det allment gyldig menneskelige [...]

5.2.6 Korpusmateriale og morsmålsintuisjon

Analysene i denne oppgava tar i hovedsak utgangspunkt i de 900 *ligge-*, *sitte-* og *stå-*forekomstene jeg har trukket ut fra LBK og konteksten de står i. Siden jeg skriver om mitt eget morsmål, har jeg intuisjoner om hvordan orda brukes og hva de betyr, og derfor vil ikke analysene mine av materialet bygge på generaliseringer over datamaterialet *aleine* - min egen forståelse av setningene og bruksmåtene vil alltid spille inn. På noen områder, og for noen fenomener, har jeg så få forekomster at de *aleine*

heller ikke ville gitt grunnlag for å komme med noen generaliseringer eller si noe om mønstre i språket, men likevel finnes det noen få eksempler på enkelte mønstre. Den semantiske analysen vil nødvendigvis bli en vekselvirkning mellom setningene i korpusmaterialet og min egen intuisjon som språkbruker. Der jeg ikke har belegg i korpusmaterialet mitt, har jeg stort sett henta inn brukseksempler fra andre steder - enten fra Leksikografisk bokmålskorpus, eller ved å gjøre Google-søk i norske tekster på internett.

Kapittel 6

Hva og hvem er det som *sitter*, *ligger* og *står*?

Det er forskjell på de tre verba med hensyn til hva slags enheter som opptrer som subjekt. Korpussøka viste en overraskende stor forskjell mellom de tre verba i antall mennesker, dyr, ting og abstrakte størrelser på subjektsplass.

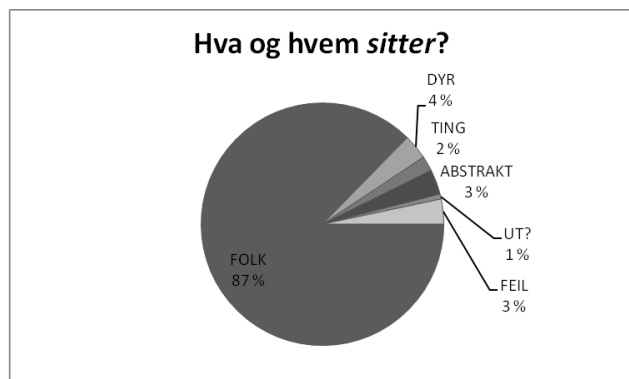
Et overveldende flertall av forekomstene av *sitte* i materialet mitt (figur 6.1) viste seg å handle om mennesker – hele 262 treff. Det er ikke mer enn 6 gjenstander som *sitter* i utvalget mitt, og bare 10 abstrakte størrelser og 10 dyr gjør det.

For *ligge* (figur 6.2) ser det helt annerledes ut: Bare 87 av de 297 gyldige forekomstene av *ligge* er knytta til folk. Jeg får 7 treff der det dreier seg om dyr, 81 forekomster av abstrakte størrelser, og hele 122 treff som handler om gjenstander som *ligger*.

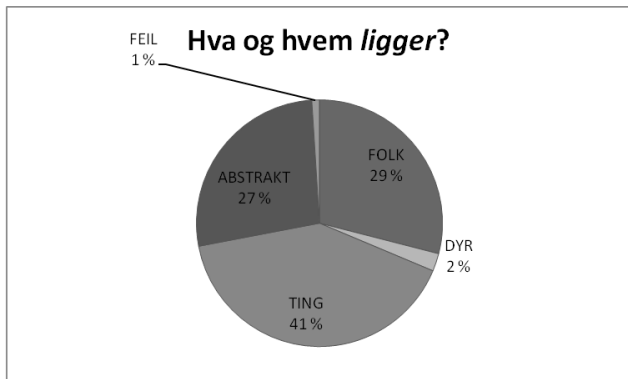
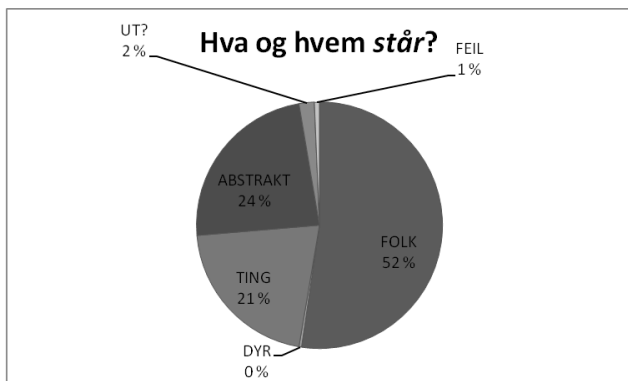
I *stå*-søket (figur 6.3) fikk jeg ett treff som jeg under tvil har kategorisert som dyr. Treffa her er fordelt med cirka halvparten (157 treff) knytta til folk og den andre halvparten fordelt relativt likt mellom gjenstander (63 treff) og abstrakte størrelser (71 treff).

Med andre ord: Selv om alle de tre kroppspositurverba i norsk kan brukes om både mennesker, dyr, døde ting og abstrakte begreper, brukes de ikke likt. *Sitte*, *ligge* og *stå* skiller seg fra hverandre når vi ser på *hvor ofte* forskjellige slags enheter er subjekt til hvert av verba. Figur 6.4 viser forskjellen i antall treff innafor hver subjektskategori for alle de tre verba.

Legg merke til at vi her hele tida snakker om relativ fordeling innafor bruken av hvert verb. Datamaterialet mitt har like mange forekomster av hvert verb, selv om de tre verba ikke brukes like

Figur 6.1: Subjektsfordeling for 300 tilfeldige *sitte*-uttrykk

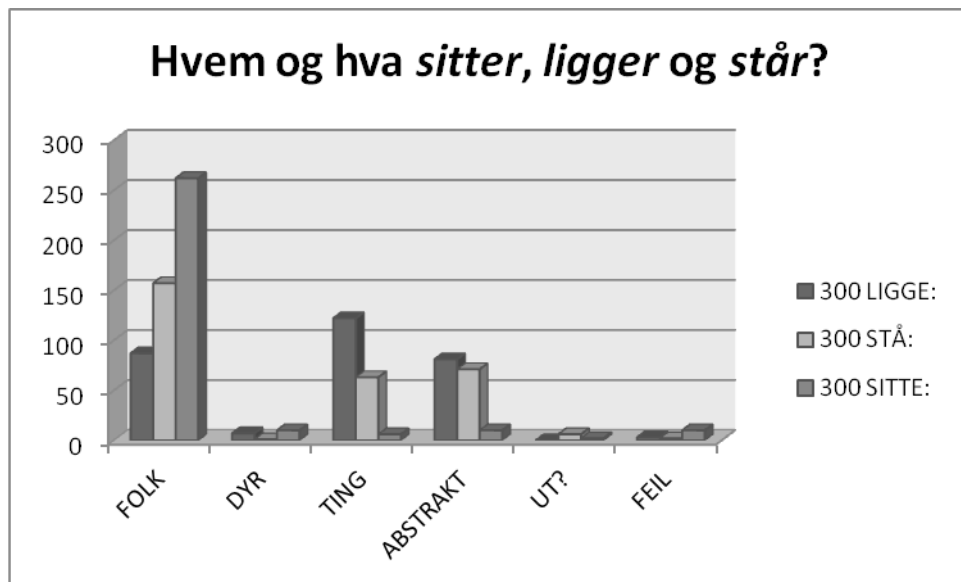
Figur 6.2: Subjektsfordeling for 300 tilfeldige *ligge*-uttrykkFigur 6.3: Subjektsfordeling for 300 tilfeldige *stå*-uttrykk

mye totalt i Leksikografisk bokmålskorpus¹. Derfor sier ikke disse tallene i utgangspunktet noe om *hvilket ord som oftest velges* når man skal snakke om for eksempel et dyr eller en ting. Det jeg viser her er *hva slags størrelse det oftest er snakk om* når det ene eller det andre ordet brukes.

Sitte brukes forholdsvis sjeldent om annet enn mennesker. *Stå* brukes ganske ofte om både ting og abstrakte størrelser, men ikke så ofte som *ligge*. *Ligge* er det ordet som brukes forholdsvis oftest om annet enn mennesker. Om abstrakte størrelser brukes *ligge* omtrent like ofte som *stå*, men ikke-levende, konkrete størrelser skiller seg ut som det vanligste bruksområdet for verbet *ligge* - det brukes oftere om ikke-levende ting enn om folk og dyr.

Hvis vi ser nærmere på de abstrakte subjektene til *ligge* og *stå*, blir forskjellen mellom dem kanskje enda tydeligere: Av de 71 forekomstene av *stå* om abstrakte størrelser, dreier minst 26 seg om tekst. Det som er skrevet et sted, det *står* der (se kapittel 10). Ser vi bort fra denne bruken av *stå* om tekst, ser vi at *ligge* er det verbet som brukes helt klart mest om inanimerte størrelser, både konkrete og abstrakte.

¹Den 15. april 2013 er fordelinga i hele LBK slik, i søk etter alle former av hvert verb: Det er totalt 84 803 *ligge*-forekomster, 70 664 *sitte*-forekomster og 123 543 *stå*-forekomster. Korpuset har vokst siden jeg henta materialet denne oppgava bygger på, men disse talla kan gi en pekepinn om andelen forekomster av hvert verb.

Figur 6.4: Sammenligning: kategoriserte subjekter for *ligge, stå* og *sitte*

Kapittel 7

Når mennesker *sitter*, *ligger* eller *står*

Det er lett å tenke seg at det å bruke menneskelige kroppspositurverb om et menneske ganske enkelt handler om å fortelle noe om kroppsposituren til mennesket, men i materialet mitt er det påfallende hvor mye annet kroppspositurverba *ligge*, *sitte* og *stå* brukes til når de brukes om mennesker. De brukes, blant annet, for å fortelle at noen eier noe, kontrollerer noe, bidrar med noe, har noe de ikke vil ha, befinner seg i en tilstand eller har en egenskap. Kroppspositurverba brukes som aspektmarkører og som kopulaverb¹, og de brukes, ikke minst, for å fortelle at noen befinner seg et sted.

Jeg vil begynne med å fokusere på uttrykk som forteller at noen befinner seg et sted - en fysisk lokasjon - i delkapittel 7.1, og sette et skille mellom det jeg har kalt «kontaktlokasjon» og «fri lokasjon». I delkapittel 7.2 ser jeg på *hvor* det er folk ligger, sitter og står i materialet mitt. Jeg ser også på hvordan det å si at noen ligger, sitter eller står et bestemt sted noen ganger kan være uttrykk for en aktivitet eller situasjon som er forbundet med lokasjonen, og hvordan enkelte situasjoner og steder har en typisk kroppspositur knytta til seg. Delkapittel 7.3 tar for seg de ulike funksjonene kroppspositurverba har i materialet mitt når de brukes om mennesker, både når de har et lokasjonsadledd og når de ikke har det. I mange tilfeller der verba *sitte*, *ligge* og *stå* brukes til annet enn å fortelle noe om kroppsposituren til et menneske, er kroppsposituren til mennesket likevel avgjørende for valget av verb, men ikke alltid. Det skriver jeg mer om i delkapittel 7.4.

7.1 Lokasjon: Når noen *sitter*, *ligger* eller *står* et sted

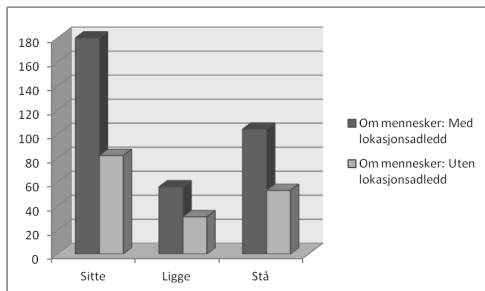
I materialet mitt av eksempelsetninger er 262 av de 300 *sitte*-forekomstene brukt om mennesker, mens det samme gjelder for 87 av *ligge*-forekomstene og 157 av *stå*-forekomstene (se avsnitt 6 på side 53). Langt fra alle disse forekomstene er eksempler på kroppspositurverb med lokasjonsadledd. Med en ganske liberal og vid definisjon av lokasjonsadledd (se avsnitt 5.2.2) har jeg gjort følgende optelling (se også figur 7.1 og 7.2):

Folk som sitter Det er totalt 262 treff på folk som *sitter*. I 180 av dem har treff-verbet det jeg regner som et lokasjonsadledd - enten det dreier seg om en reint fysisk lokasjon, en mer overført lokasjon eller et lokasjonsuttrykk med en annen konvensjonalisert betydning og/eller funksjon. 82 av treffverba har ikke noe lokasjonsadledd.

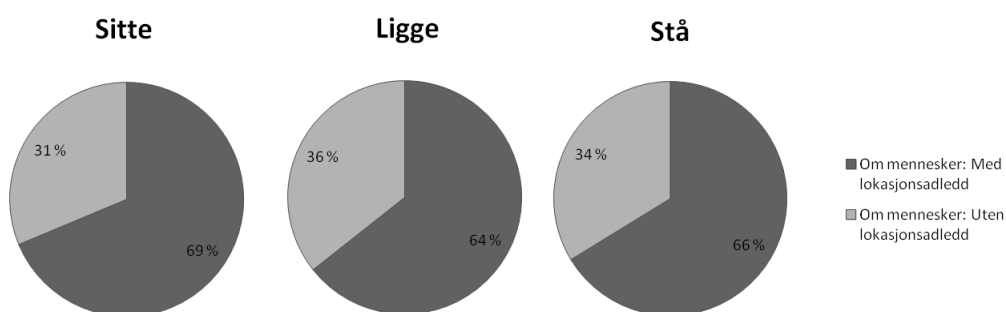
Folk som står Det er totalt 157 treff på folk som *står*. I 104 av dem har treff-verbet det jeg regner som et lokasjonsadledd - enten det dreier seg om en reint fysisk lokasjon, en mer overført lokasjon eller et lokasjonsuttrykk med en annen konvensjonalisert betydning og/eller funksjon. 53 av treffverba har ikke noe lokasjonsadledd.

Folk som ligger Det er totalt 87 treff på folk som *ligger*. I 56 av dem har treff-verbet et lokasjonsadledd - enten det dreier seg om en reint fysisk lokasjon, en mer overført lokasjon eller et

¹pseudo- og semi-, jfr. Hengeveld (1992, s. 33-45)

Figur 7.1: Om mennesker: Antall forekomster av hvert verb, med og uten lokasjonsadledd

Figur 7.2: Om mennesker: Andel forekomster med og uten lokasjonsadledd for hvert verb

lokasjonsuttrykk med en annen konvensjonalisert betydning og/eller funksjon. 31 av treffverba har ikke noe lokasjonsadledd.

Forholdet mellom antall forekomster som har et lokasjonsadledd og antall forekomster som ikke har det, ser altså ut til å være omtrent det samme for alle de tre verba når de brukes om mennesker. Av lokasjonsuttrykka som er regna med i denne opptellinga, er det noen som uttrykker en helt klar, fysisk kroppspositur med en helt klar, fysisk lokasjon på et helt klart, fysisk påsted, mens andre er konvensjonaliserte uttrykk og/eller brukes med en mer overført betydning. Noen av dem er så perifere at man kan diskutere om det er riktig å kategorisere dem som lokasjonsuttrykk i det hele tatt. I resten av delkapittel 7.1 vil jeg se nærmere på forekomstene der et menneske er fysisk plassert et sted.

7.1.1 Fysisk plasserte mennesker

Som lokasjonsadledd regner jeg altså alle adledd som betegner et *på-sted* (jfr. Faarlund et al., 1997). I utgangspunktet er det mye som kan regnes som et på-sted - det kan dreie seg om en reint fysisk lokasjon, men også en mer abstrakt, overført lokasjon. Lokasjonsuttrykk kan ha en mer eller mindre gjennomsliktig, komposisjonell betydning, men de kan også ha fått en konvensjonalisert betydning og/eller funksjon i språket, som ikke nødvendigvis lar seg forstå hvis vi bare tar utgangspunkt i «summen av delene» i uttrykket. Jeg vil begynne med å ta utgangspunkt i de mest prototypiske lokasjonene - de der et menneskesubjekt er profilert som en figur mot en fysisk bakgrunn, og der vi får vite

1. at menneskefiguren er plassert på et gitt sted (som i eksempel 7.1),

2. at det finnes en (eller flere) menneskefigur(er) plassert på et gitt sted (som i eksempel 7.2), eller
3. at en (eller flere) menneskefigur(er), plassert på et gitt sted, befinner seg i en gitt kroppspositur (som i eksempel 7.3).

(7.1) *Pianist Morten Qvenild sitter i en sliten sofa backstage på Blå.*

(7.2) *På brygga sammen med Michelsen sto Stortingets presidentskap, en rekke offisielle representanter og diplomater. På brygga sammen med Michelsen sto lok Stortingets presidentskap, en rekke offisielle representanter og diplomater.*

(7.3) *Men... som generell regel så er det nok mest praktisk og renslig om både jenter og gutter **sitter** på do...[min utheving]²*

Utgangspunktet - det jeg regner som de mest prototypiske lokasjonsuttrykkene - er altså de forekomstene der lokasjonen er bokstavelig, de uttrykker et fysisk, romlig forhold mellom en fysisk figur og en fysisk bakgrunn.

Å sitte, ligge og stå på noe: Kontaktflate/underlag som påsted

Som nevnt i kapittel 4 vil mennesker som *ligger*, *sitter* eller *står*, hvile kroppsvekta mot et underlag på forskjellige måter. For å kunne *sitte*, *ligge* eller *stå*, er menneskekroppen altså avhengig av at det finnes et underlag som vekta kan hvile mot. I en del forekomster av *ligge*, *sitte* og *stå* i materialet mitt er dette underlaget spesifisert i et adledd. Når man *sitter*, *ligger* eller *står*, gjør man det nødvendigvis *i noe* eller *på noe*:

(7.4) *Jeg er ikke så nøye med hvordan skrivebordet ser ut eller hvordan stolen jeg sitter på ser ut eller hvor bekvem den er å sitte på.*

(7.5) *Dermed hadde han ingenting tørt å ligge på, siden han måtte ut av soveposen for å gi den tid til å luftes ut, og dette tar en stund når det regner.*

(7.6) *Claire bredte et hvitt håndkle utover badegulvet, til å stå på.*

I noen av eksemplene over fungerer dette underlaget nærmest som et instrument for *sitting*, *ståing* og *ligging*. Vi kan sammenligne med *male*, som så vidt jeg vet ikke kan brukes som posisjonsverb i noe språk: Skal man male, kan det være fint å ha *noe å male med*. Skal man sitte, kan det på samme måte være fint å ha *noe å sitte på*³. Det blir nok ikke riktig å si at underlaget *er* et instrument i disse eksemplene - instrumenter er noe man bruker for å utføre en handling Murphy og Koskela (2010, s. 150, 188), og *ligge*, *sitte* og *stå* er ikke typiske handlinger, men tilstander. Instrumenter kan i blant stå på subjektplassen hvis det ikke finnes noen uttrykt agens, som i 7.7 under - det fungerer dårlig for underlag for *ligge*, *sitte* og *stå*.

(7.7) *Kniven skjærer gjennom løkcellene som er fulle av løksaft.*⁴

²Eksempel fra Google-søk, da de mulige eksemplene på 3 i materialet mitt også gjerne kan leses som eksempler på 1. Kilde: Forumtråden «Tiss» på Mammanett.no. Henta 03.06.2013, fra <http://mammanett.no/forum/showthread.php?89304-Tiss>

³I tillegg er det sånn at *noe å sitte/ligge/stå på* gjerne innebærer at det man sitter på er «tilført situasjonen» - de er noe annet enn det naturlige eller vanlige underlaget, de stikker opp fra det eller kan plasseres oppå det for å brukes som underlag for *sitting*, *ligging* eller *ståing*: *Trenger du noe å sitte på? Nei, jeg kan godt sitte på gulvet. Har du noe å ligge på? Jada, jeg har liggeunderlag i ryggsekken.* Sammenlign med å male: *Trenger du noe å male med? Nei, jeg kan godt male med fingrene. Har du noe å male med? Jada, jeg har et penselsett i ryggsekken.*

⁴Eksempel fra Google-søk. Kilde: «Hvorfor gråter vi av løk?» Inspiria blogg 23.11.2011, henta 03.06.2013 klokka 02.52 fra <http://blogg.inspiria.no/2011/11/hvorfor-grater-vi-av-lok>.

Man kan ikke si **stolen sitter godt* hvis vi mener at den er god å sitte i, eller **senga har ligget hele natta* hvis noen har ligget i den. Likevel kan det virke som om underlaget er nødvendig for kroppspositurene som betegnes av *ligge, sitte* og *stå*, på samme måte som instrumentet er nødvendig for handlinger som betegnes av instrumentelle verb.

(7.8) (a) *Han sitter på stua.*

Som svar på spørsmålet *Hva sitter han på?* vil setning 7.8 a lyde veldig pussig. Er spørsmålet derimot *Hvor sitter han?* er setning 7.8 a et meningsfullt svar. *Hvor sitter han?* skiller seg fra *Hva sitter han på?* på den måten at svaret på det første spørsmålet kan være en hvilken som helst lokasjon, og kontaktflata er enten underforstått, eller uvesentlig, hvis den ikke nevnes separat. Svaret på det siste spørsmålet må som regel være kontaktflata, vektholderen, underlaget som er i kontakt med kroppen (se kapittel 4).

Mennesker kan ikke bare sitte, ligge og stå *på* et underlag, men også *i* noe - også når dette «noe» er det som kroppen lener vekta si mot. Jeg har ikke funnet noen sånne forekomster for *stå*, men folk som *ligger* og folk som *sitter*, kan gjerne gjøre det *i* noe som er i direkte kontakt med kroppen deres og holder vekta deres - som regel et møbel:

(7.9) *Pianist Morten Qvenild sitter i en sliten sofa backstage på Blå.*

(7.10) - *Jeg føler meg så pass sliten nå, glapp det ut av meg , før jeg tenkte på at jeg snakket med en mann som lå i en sykehusseng.*

(7.11) *Til sist satt han bare i stolen og hadde ikke lenger noe ønske om verken å reise seg eller gå i seng.*

(7.12) *Sykkelbudene var i sin vante posisjon - de lå i sykkeltrallene, glante ut i luften og røykte beedi .*

«Fri» lokasjon med *sitte, ligge* og *stå*

Sitte, ligge og *stå* brukes ofte om mennesker uten at påstedet er noe som egentlig representerer kontaktflata eller underlaget for kroppsposituren. Både mennesket og underlaget eller kontaktflata er da begge lokalisert på påstedet, og sitteflata er enten underforstått eller uvesentlig - det er *lokasjonen* til sitteren som er det viktige, og påstedet representerer bare en relevant lokasjon - lokasjonen er noe som skjer *uavhengig av* sittinga (se eksempel 7.13).

(7.13) *Ekaterina, som jeg skulle avløse, så blek og sliten ut av mangel på søvn, hun satt utenfor døren til værelset der pasientene pleier å forbindes og dampet på en sigarett.*

Vi har altså en bruk der kroppspositurverb med loksasjonsadledd brukes for å uttrykke både lokasjonen og kroppsposituren til et menneske, heller enn at adleddet betegner *lokasjonen for kroppsposituren*, slik som loksasjonsadledda i avsnitt 7.1.1 gjorde.⁵ Denne bruken, der lokasjonen ikke er bundet til kroppsposituren gjennom å være underlag eller kontaktflate, er mer frekvent i materialet mitt enn «kontaktflatelokasjonene».

En ting som er verdt å merke seg, er det at ligge, sitte og stå med et loksasjonsadledd ikke bare brukes med utgangspunkt i mennesket, for å fortelle hvor det befinner seg - altså lokasjon, men også med utgangspunkt i et sted, for å fortelle at det befinner seg noen der - altså lokalisert eksistens (se eksempel 7.14). Videre i denne oppgava kommer jeg ikke til å skille mellom lokasjon og lokalisert eksistens, men bruke lokasjon som samlebetegnelse på begge deler.

(7.14) *Rett foran ho satt en ung kvinne.*

⁵Det tilsvarer vel forskjellen mellom *Jentene tegner i/på stua* og *Jentene tegner på veggen*, så dette er jo ikke noe som bare gjelder for kroppspositurverb. I *Jentene tegner i/på stua* er det kanskje også først og fremst jentene som er lokalisert, mens de tegner. Men i motsetning til *ligge, sitte* og *stå*, har ikke *tegne* noen lokativ funksjon i norsk, og er altså ikke en del av det norske posisjonsverbsystemet, slik som *sitte, ligge* og *stå* er (se kapittel 12).

7.2 Hvor er det folk *sitter, ligger og står*?

Stå 44 av forekomstene av *stå* om mennesker handler om folk som både fysisk står og er fysisk plassert et sted. Av disse er det 10 som står *på* noe, og 9 som står *i* eller *inne i* noe. Av de som står *på* noe, er det heller ikke alle som har et underlagssted. Noen står på steder som *det gamle pikerommet* eller *bussholdeplassen*. De som står *i* noe, står ikke *i* noe støttende beholder-underlag, men på steder som *i soverom, i kratt, i midtgangen, i dusjen og i et kjølig lys*. Ellers er det 6 forekomster der noen står *bak* noe eller noen, og 5 der noen som står *ved* noe. Det er 3 som helt sikkert står på et underlagssted: Noen som står *på betongtrappa*, noen som legger ut et håndkle *til å stå på*, og noen som står *på kanten av badekaret*. I tillegg er det noen som står *på kaien*, og noen som står *på fortauet*. Folk som fysisk står, fysisk plassert et sted, er plassert på veldig mange forskjellige steder, og det er ingen klare grupperinger som peker seg ut.

Ligge 35 av forekomstene av *ligge* om mennesker handler om folk som både fysisk ligger og er fysisk plassert et sted. Av dem er det 20 som har en kontaktflateplassering: De ligger *i* og *på* senger, på forskjellige slags gulv, og dessuten *i* sykkeltraller, på scener, opp mot et strekk av noen rør, og *i* kuvøse. Dessuten er det noen som ikke har *noe tørt å ligge på*, og noen som har glemt å finne *noe de kan ligge på*. De som ligger fysisk, fysisk plassert et sted, men som ikke har en støttende kontaktflateplassering, ligger *i* solsteika, *i* lyngen, *i* gresset, *i* veikanten, *ved* siden av et annet menneske, *under* en presenning eller *ei* håndkjerre eller *en* helle, helt inntil veggen, eller *i* kjerreveien.

Sitte 98 av forekomstene av *sitte* om mennesker handler om folk som både fysisk sitter og er fysisk plassert et sted. Av dem har 31 en klar kontaktflateplassering. Mange av dem sitter *i* sofaer, *i* stoler (inkludert gyngestoler, dype, slitte lenestoler og fluktstoler), og *i* og *på* senger. Andre sitter *i* sandkasser, *på* krakker, *på* benker, *på* gulvet, *på* andre mennesker, *på* hesteryggen, *på* katetre og *på* sykler.

Av de menneskene som sitter fysisk sitter og er fysisk plassert, men som ikke har en kontaktflateplassering, sitter 19 *i* noe. Mange av dem sitter *i* forskjellige rom, en del sitter *i* biler og busser og togvogner. Noen sitter *i hjørnet*, noen sitter *i en ring*, og noen sitter *i akterskotten på stas*. 15 sitter *ved* noe. Mange av dem sitter *ved* bord, eller *ved* siden av noe eller noen. Noen sitter *ved* sengekanten, *ved* et vindu eller *ved* mac-en.

7.2.1 Mer enn lokasjon og kroppspositur

I en del forekomster der et menneske er fysisk plassert et sted, med en fysisk kroppspositur, er det likevel ikke bare kroppsposituren og lokasjonen som uttrykkes, men også (om ikke hovedsakelig) en aktivitet som forbindes med plasseringa og posituren.

Maskiner og verktøy

Menneskefigurer som *sitter* kan være plassert ved en maskin eller et redskap, og da utfører de gjerne handlingen som forbindes med redskapet eller maskinen. Handlingen kan, men behøver ikke uttrykkes eksplisitt sammen med lokasjonen:

(7.15) *Susann sitter bak rattet.*

(7.16) *Inne på kontoret satt Anand foran datamaskinen og virket lei seg.*

(7.17) - *Hva driver de ansatte all den tiden de ikke sitter i kassa, da ?*

Framkomstmidler

Noen framkomstmidler kan ganske enkelt være rom som man *sitteri*, uavhengig av om det er for å reise eller ikke:

(7.18) *Vi setter oss inn, sitter i den røde bilen ute på jordet.*

(7.19) *Om at togvogn er på samme måte. At du kommer inn i den, sitter i den (om ikke ligger), puster i den og går ut av den litt mer som han eller hun som satt der før deg.*

Men ofte vil det å sitte i bilen handle om at man reiser, også der reisinga ikke nevnes (eksempel 7.20). Vogel (2011, s. 75) regner denne typen bruk som en form for metonymi, der man bare nevner noe av det som skjer og lar det stå for hele skriptet.

(7.20) *Ellers satt vi timevis i bilen!*

Men framkomstmidler er noen ganger først og fremst framkomstmidler, og da sitter man ofte *på* dem, selv om man er inni dem:

(7.21) *Noen minutter senere, nærmere halv fire, satt jeg på bussen til Forus.*

(7.22) *Og snart kunne vi se Oslo under oss mens vi satt på trikken; byen lå der med fjerne blinkende glassruter, og vi hadde allerede passert Slemdal.*

Andre situasjonssteder

Det finnes også andre lokasjonsuttrykk som er så sterkt forbundet med en handling at det vanlige når uttrykket brukes er at handlingen hører med.

(7.23) *Nei, jeg kan ikke ta en dusj, for kanskje kommer hun mens jeg står lok i dusjen, og kanskje hører jeg ikke at hun banker på døren, og kanskje tror hun at jeg har mistet motet og reiser tilbake dit hun kom fra, og kanskje ender eventyret her.*

(7.24) *De kunne nok sitte ved kveldstaffelet, og han forsøkte å bringe temaer på bane som kanskje kunne interessere henne.*

(7.25) *Selv når du sitter ved middagsbordet, selv når vi er i sengen og du ligger under meg, føles det som om du er et annet sted.*

7.2.2 Prototypisk kroppspositur

Det ser ut til at enkelte situasjoner og steder har en typisk kroppspositur knytta til seg, og at verbet for denne er mulig å bruke også hvis man ikke veit, eller ikke vil legge vekt på, hva slags kroppspositur et menneske egentlig har. I mange situasjoner er den typiske kroppsposituren for et menneske *sittende*.

(7.26) - *Hva driver de ansatte all den tiden de ikke sitter i kassa, da?*

(7.27) *Ho har jobba overtid og vi skal hente ho, men ho sitter fortsatt igjen der inne.*

(7.28) - *Han sitter visst i telefonen på kontoret.*

Hvis noen av menneskene i eksemplene over faktisk sto eller lå, kunne det gå an å bytte ut *sitte* med *stå* eller *ligge*. Men i så fall sier man også på sett og vis at informasjonen om den «alternative» kroppsposituren tilfører noe vesentlig. Hvis det er helt uvesentlig at personen på kontoret akkurat nå faktisk befinner seg i en stående positur - det du vil si er at vedkommende befinner seg på kontoret, er det helt OK å bruke *sitte*. I hvert fall hvis vedkommende befinner seg der over noe tid.

Det ser ut til at *sitte* også er et ganske nøytralt valg for det å befinne seg inne i et rom, et hus, eller en leilighet (over tid).

- (7.29) *Det var jo ikke det vi ville - vi ville jo bare sørge for at Frank fikk et rimelig sted å sove når han først var på disse kanter, at Lisa ikke ble sittende alene på nyttårsaften, at Sigmund kunne dra på den langweekenden - selv om det førte til at Håvard måtte ta en ekstra vakt...*
- (7.30) *Da ettermiddagen kom, forsvant Mari hjem til sin mor, og jeg ble sittende igjen alene i leiligheten.*
- (7.31) *Før hadde jeg gått på skolen, hatt ekstrajobb, fritidsaktiviteter og hjulpet til hjemme, nå satt jeg på en avdeling og var en arbeidsoppgave som staten betalte for at skulle bli ivaretatt.*
- (7.32) *Jeg husker en episode fra den gang jeg var i militæret, vi satt på et gudsjammerlig fort oppe i Nord-Norge et sted.*

Alle disse eksemplene har noe litt tafatt, hjelpeløst, passivt over seg. Man kan gå ut og gjøre noe, eller man kan sitte inne og gjøre ingenting.

Hjemme

Hjemme er det en del som sitter eller snakker om å sitte, og det å *sitte hjemme* ser ut til å ofte være mer av en situasjonsbeskrivelse enn en rein lokasjon, og i nesten alle tilfellene settes det å sitte hjemme opp mot et annet, kontrasterende alternativ:

- (7.33) *Skulle jeg sitte hjemme, se på tv og spise boller mens du og han knulla livet av hverandre i Hakadal eller hvor vi er!*
- (7.34) *«Det ville være en skam», erklærte han, «for en som var blitt utpekt av Hellas til å lede krigen, og som hadde arvet sin fars uovervinnelige militære styrker, å sitte hjemme og feire bryllup og vente på barnefødsler.»*
- (7.35) *De var populære, de gikk på disko allerede som tolvåringer, og Grete var alltid omsvermet av et lite harem av prepubertale guttunger med skjærende stemmer. Jeg satt hjemme og var redd.*
- (7.36) *- Der lå jeg, så lang jeg var, og lurte på hvorfor jeg er ute og vaser når jeg kan sitte hjemme med en god bok og knaske på noe godt, sa han og viste dem at han hadde smågodt, French Fries og Solo i kurven.*
- (7.37) *- Hvis vi går til butikken. .. da sitter vi bare hjemme, og det er ikke bra.*

Det å sitte hjemme er noe passivt og trygt, det er det motsatte av å gå ut og oppsøke fare og eventyr og utrette store ting.

Fengsel Det er ikke utypisk for folk som *sitter i fengsel* å faktisk *sitte* - snarere tvert imot, kan det virke som. *Sitte i fengsel* har blitt et fast uttrykk som brukes om å være fengsla. Man sitter i fengsel også når man går rundt inne på cella, og hvis man får besøk i fengselet, og gjesten setter seg ned, betyr ikke det at hun plutselig *sitter i fengsel*, hun også.

- (7.38) *Det var først når politiet ringte og fortalte at det satt en i fengsel med samme identitet som henne at det hele begynte å rase utforbakke.*
- (7.39) *Du får ikke mye besøk, forstår jeg. Hvordan tror du det blir å sitte her en åtte, ti år til?*
- (7.40) *Vi fikk ikke gå på do, vi fikk ingen beskjeder, vi ble ikke hørt på. Vi fikk beskjed om at vi skulle sitte fire timer, men jeg satt der i åtte timer.*
- (7.41) *Du holdt ikke kontakten fordi du satt i fengsel.*

I eksempel 7.42 nedafor er det kanskje snakk om folk som *sitter i fengsel* på den måten som ble beskrevet i del over, men det kan også være snakk om en situasjon der den mest framtrepende kroppsposituren er sittende.

(7.42) *Fangen "Arne" skal nylig ha ligget lenket til lemnen i Oslo Kretsfengsel i 14 døgn og "Peter" skal ha sittet 96 døgn i kummen, helt naken.*

7.3 Hva brukes kroppspositurverba til om mennesker?

Sitte, ligge og *stå* brukes sjelden om kroppspositur aleine, selv når de brukes om mennesker og menneskelige kroppspositurer - de følges som regel av noe annet, en tilleggsinformasjon. I tillegg til lokasjon, kan dette «andre» være informasjon om *måten* subjektet ligger/sitter/står på, eller *hvor lenge* eller *når* subjektet ligger, sitter eller står. Kroppspositurverb kan inngå i en *pseudokoordinering* med et annet verb, det kan ta både et *fritt predikativ* eller et *bundet predikativ*, eller en kombinasjon av flere av disse.

7.3.1 «Rein kroppspositur» - når verbet brukes aleine

Det er veldig sjelden i materialet mitt at kroppspositurverba brukes aleine, om en kroppspositur, uten at verbet står sammen med et adverbial, et predikativ eller et annet verb. Men det forekommer:

(7.43) *Maren stod. Hun kjente svimmelheten fra tidligere på dagen hørte suset. Og begrep ingenting.*

(7.44) *Det var en sofa der og to stoler, men hun visste ikke om hun skulle stå eller sitte.*

(7.45) *Paul hadde skjøvet den tynne sommerkjolen til Ylva opp over magen hennes og trengt inn i henne stående, løftet henne opp på kanten av kjøkkenbenken og tatt henne der.*

Det finnes også forekomster der et kroppspositurverb uten adledd likevel ikke brukes om rein kroppspositur:

(7.46) *Det sitter 18 fra Nav som kan svare på spørsmål hvis du ringer nå.*

I eksempel 7.46 er det tydelig at det er en utelatt lokasjon. Uttrykket "det sitter" tror jeg ellers bare finnes med en lokasjon i korpuset, bortsett fra dette eksempelet (sjekk ut!). Her brukes det om (sittende) eksistens (et sted) av "18 fra Nav".⁶

7.3.2 Måter og tilstander

Det er ikke alltid lett å si når et adledd til et kroppspositurverb sier noe om subjektet til verbet og når det sier noe om verbhandlingen. Med en del andre verb, som for eksempel *tegne*, gir det klare, synlige betydningsforskjeller (også hvis vi tenker på betydning som «sannhetsbetingelser») om vi leser et adledd som det ene eller det andre:

(7.47) *Jeg tegner med blyant (på arket)*

(7.48) *Jeg tegner med hatt (på hodet)*

Eksempel 7.47 og 7.48 over viser hvordan et adledd kan si noe om subjektet eller om verbhandlingen. Adledd kan også si noe om objektet til verbet (som i *jeg setter denne vassen på bordet*), men det trenger vi ikke gå nærmere inn på her, siden *ligge*, *sitte* og *stå* er intransitive verb.

Med kroppspositurverb er det ikke like lett å si om et adledd hører til subjektet eller til «verbhandlingen». Det er gjerne ikke noen motsetning mellom de to lesningene - det å stå, ligge eller sitte på en bestemt måte er gjerne samtidig også å være i en bestemt tilstand, jfr. setning 7.49 under.

⁶For jeg er rimelig overbevist om at de 18 ikke "sitter fra Nav".

(7.49) *Idet Whites navn ble nevnt, så de på ham med fornyet interesse, og Harry noterte at det også rykket til i nakkeskinnet på de to som satt med ryggen til.*

Likevel er det tydelig at *ligge*, *sitte* og *stå* også brukes om tilstander og situasjoner som ikke er direkte knytta til sjølve kroppsposituren. Man kan til og med bruke det uten at kroppsposituren som nevnes trenger å ha noe med en virkelig kroppspositur å gjøre, som i setning 7.50.

(7.50) *Men leiligheten kunne jeg ikke selge, for jeg ville sitte igjen med masse gjeld uansett.*

Når det er et adjektiv som kommer etter kroppspositurverbet, som i setning , kan det være vanskelig å vite om det er et adverbial eller et predikativ det er snakk om:

(7.51) *Han satt fremoverbøyd og børstet og børstet på dynetrekket.*

(7.52) *Men den som står alene i denne kampen er ikke den sterkeste.*

7.3.3 Ikke-bevegelse

Vi har noen tilfeller av at *stående*, *sittende* eller *liggende* blir brukt om folk uten at verbet står sammen med et adverbial eller et predikativ, og uten at det er del av en pseudokoordinering. Partisippformen ser ut til å kunne stå aleine på en annen måte enn det *ligge* kan ellers, og det er som oftest ikke-bevegelse som er det framtreddende når kroppspositurverba brukes sånn. Lokasjonen er som regel allerede kjent i situasjonen, og betydninga er 'ikke skifte positur eller plassering, bli der man er' – å ikke flytte på seg, med andre ord.

Når *Bli V-ende* brukes med et kroppspositurverb, uttrykkes ofte ikke-bevegelse eller ikke-forandring innafor ei tidsramme. Faarlund et al. (1997, s. 654) regner den som en konstruksjon med kontinuativt aspekt - konstruksjoner der det fokuseres «på fortsettelsen av en handling som er (eller har vært) i gang». Setning 7.53 under er et eksempel på sånn bruk av *Bli V-ende*. Men i materialet mitt ser det ut til at *bli V-ende* også kan handle om at man ender opp med å befinne seg i en situasjon, som i 7.54 og 7.55.

(7.53) *Jeg legger deg inn, bare bli liggende, jeg ringer etter en seng.*

(7.54) *Mike breiet ut den store kroppen sin ved siden av Tom, som ble sittende sammenklemt mellom ham og døren, mens de to andre satte seg vis-à-vis.*

(7.55) - *Uff, så blir jeg sittende med en sånn teit skyldfølelse etterpå.*

Noen ganger er det snakk om begge deler på en gang: Man ender opp med å havne i en situasjon som ikke forandrer seg innafor ei tidsramme. Disse to måtene å bli *V-ende* på, henger sammen med at *bli* har to ganske forskjellige betydninger, og den siste versjonen av *Bli V-ende* tilsvarer omtrent det som i noen norske dialekter uttrykkes med *Bli å V*, som i *Jeg blir å sitte med regninger til langt på natt*.⁷ Setning 7.56 under kan leses på to måter: Den kanskje mest nærliggende er at Leon er direktør, og at han skulle få fortsette å være det - altså en ikke-endring. En annen mulig lesning er at Leon, etter en endrende hendelse, skulle komme til å bli direktør.

(7.56) *Leon skulle bli sittende som direktør, men Tsjupakhin og Lesjukov skulle få vende tilbake og ta seg av en gros-salget av brennevin fra fabrikkene, som var det som egentlig betydde noe.*

Bli liggende brukes også uten at det er snakk om en liggende kroppspositur. I 7.57 nedafor handler ikke bruken av *ligge* om kroppsposituren til subjektet, men om det at han⁸ følger etter en annen bil på veien.

(7.57) *Han havnet bak en semitrailer og ble liggende der åtte kilometer.*

⁷Takk til Pernille Hansen som gjorde meg oppmerksom på den konstruksjonen!

⁸Eller bilen hans - se 10.1.2 for mer om å *ligge* i ei løype.

Når han *ble liggende der åtte kilometer*, er det jo ikke egentlig snakk om noen ikke-bevegelse: Tvert imot får vi vite at subjektet flytta seg åtte kilometer. Her mener jeg at *bli liggende* brukes om en ikke-forandring. Vi har en «tidsramme» for ikke-forandringa, nemlig *åtte kilometer*. Her brukes altså *bli liggende*, som ellers brukes mest om liggende ikke-bevegelse/ikke-forflytning, om noen som kjører bortover en vei, mens tidsramma som gis for «ikke-bevegelsen» egentlig er en lengdespenn i rom.

Det er ikke bare når det er snakk om en fysisk kroppspositur at *bli V-ende* brukes om stillstand og ikke-ændring for mennesker:

(7.58) *Jeg ble imidlertid stående på den vekten i flere uker.*

I 7.58 er det ikke snakk om et menneske som står på ei badevekt i fire uker, men om et menneske som, etter å ha nådd sekstifire kilo, ikke blir noe tyngre eller lettere i løpet av fire uker.

7.3.4 Å ligge/sitte/stå og gjøre noe annet: Pseudokoordineringer

Som nevnt i kapittel 2 har det vært skrevet en del om pseudokoordineringer med *ligge*, *sitte* og *stå* som førsteverb i norsk, og hvordan de uttrykker progressivt aspekt. I materialet mitt er det en god del forekomster av pseudokoordineringer for alle de tre verba. En ting som er påfallende er hvor ofte det finnes et lokasjonsavdverbial mellom første- og andre verbet. Kanskje aller vanligst er *der* (eksempel 7.59), som ikke alltid brukes for lokasjonsangivelse (se avsnitt x.x.), men andre påstedsuttrykk er også vanlige (eksempel 7.60). Noen ganger kan det stå så mye mellom et førsteverb og et mulig andre verb at det blir vanskelig å avgjøre om det er snakk om en pseudokoordinering eller en ekte koordinering (se eksempel 7.61).

(7.59) *Jeg sto der og hatet meg selv.*

(7.60) *At det sto mange mennesker på bussholdeplassen og så på mens jeg rotet rundt i containeren.*

(7.61) *[...] ligge her ved siden av deg i gresset på Hammarsö og lytte til sangen mot meg over vannet .*

7.3.5 Å ha noe: eiendom, tilstand, egenskap

Ligge, *sitte* og *stå* brukes om 'å ha noe', enten det er eiendom eller ressurser man har kontroll over, som i eksempel 7.62 under, om det er tanker og oppfatninger som i eksempel 7.63, eller om det er gjeld og andre uønska ting, som i eksempel.

(7.62) *De som er heldige å sitte på en [parkerings-] plass eller to, har gjort et kupp, skal vi tro eiendomsmekler Petter Andreas Poppe.*

(7.63) *Mange gravide sitter igjen med inntrykket av at kosthold er svært komplisert, og at det er stor uenighet blant fagfolk.*

(7.64) *Men leiligheten kunne jeg ikke selge, for jeg ville sitte igjen med masse gjeld uansett.*

7.3.6 Å være noe: sosial rolle, tilstand, egenskap

Sitte kan brukes om å være med i ei gruppe av mennesker.

(7.65) - *Og nå sitter Elizafisen i elevrådet.*

(7.66) *I 1977 ble Said valgt inn i Den palestinske nasjonalforsamlingen, der han satt inntil han trakk seg tilbake i 1991.*

Det ser ut til at gruppa må ha en bestemt oppgave, at medlemmene av gruppa må være valgt ut til å være med i denne gruppa og utføre et bestemt arbeid - gjerne på vegne av noen andre - for at det skal gå an å si at de *sitter* i gruppa. Det høres rart ut å si noen for eksempel (?)*sitter i ei teatergruppe* eller (?)*sitter i kongefamilien*.

Også der det er enkeltmennesker som er valgt ut til å ha en bestemt oppgave, posisjon eller sosial status, kan *sitte* brukes.

(7.67) *Likevel har ingen av disse pionerene - Aaslaug Aasland, Aase Bjerkholt, Rakel Seweriin og Karen Grønn Hagen - fått annen omtale enn den dagspressen ga dem da de satt i sine embeter, behørig ros på «store» fødselsdager etter pensjoneringen, og vakre nekrologer da den tid kom.*

(7.68) *Moren hans hadde aldri tenkt på kjærlighet, men da hun satt som kone på gården, hadde den vært den beste i trakten.*

(7.69) *Disse sitter som representanter for mange flere soldater.*

Her ser det imidlertid ikke ut til at det er nødvendig å ha blitt valgt ut av noen andre eller utøve noen oppgave på vegne av noen, det ser ut til at det er nok å fylle en sosial rolle eller en posisjon - i hvert fall hvis den anses som betydningsfull eller høyt oppe i hierarkiet:

(7.70) *Leon skulle bli sittende som direktør, men Tsjupakhin og Lesjukov skulle få vende tilbake og ta seg av en gros-salget av brennevin fra fabrikken, som var det som egentlig betydde noe.*

(7.71) *Han ble etterfulgt av sin visepresident John Adams (1735-1826), som også satt i to perioder.*

(7.72) *Og de som klarte å ta makten ble sjelden sittende lenge før et gift- eller knivmord omkalfatret alt.*

Det ville vært merkelig å si at noen (?)satt som tjener på gården eller at de (?)satt i vaktmesterstillingen i fire år. Det er mulig, både når det er snakk om medlemskap i styrer og andre utvalg, og når det er snakk om å fylle høyt ansette posisjoner med makt, at man ser for seg at vervet nærmest er en slags stol som skal fylles - noen ganger kanskje til og med en trone.

(7.73) *I en uke har Turid Birkeland sittet i statsrådsstolen.*

7.3.7 Plassering i abstrakt rom

Særlig *stå* brukes mye om mennesker som er metaforisk plassert i abstrakt rom, der et forhold mellom menneskefiguren og noe annet konseptualiseres som plassering i rom. Jeg har delt dem inn i

Abstrakt nærhet

(7.74) *Dessuten står sykepleiere, gjennom sin døgnkontinuerlige tilstedeværelse, nærmest pasientene og kjenner dem best.*

(7.75) *Selv om Baader fortalte Jean-Paul Sartre at gruppen hans sloss for massene mot borgerklassen, står han Bonnie and Clydes verden mye nærmere enn Rosa Luxemburgs,» skrev den britiske journalisten Claire Tomalin da hun anmeldte Jillian Beckers bok Hitler's Children - en tidlig bok om Baader-Meinhof-gruppen.*

(7.76) *Desto nærmere potensielle mottakere står arbeid eller utdanning, desto større fare er det for at en høyere og mer forutsigbar økonomisk ytelse vil ha uheldige effekter i form av redusert motivasjon for søkeaktivitet, orientering mot ytelse framfor arbeid/arbeid eller innelåsing i langvarig stønadsmottak.*

(7.77) *Man mente de sto nær gud.*

Abstrakte forhold mellom mennesker

- (7.78) *Det var ikke lett for Moltzau å være med på organiseringa av gårdsarbeiderne. Han sto midt mellom arbeiderne sine og de andre jordbrukerne på Ringerike.*
- (7.79) *Grunnlaget for regelen er den atskillelse mellom den utøvende og den lovgivende makt som grunnloven bygger på; personer som står i et særlig underordningsforhold til Kongen eller regjeringen, skal ikke kunne velges inn i Stortinget.*

Mer nøyaktig plassering innafør et abstrakt område

- (7.80) *Særlig når vi befinner oss ved utgangen av 1900-tallet og står midt oppe i en omfattende, løfterik omgivelsesdebatt.*
- (7.81) *Inuittene sto sivilisatorisk på et lavere utviklingstrinn.*
- (7.82) *Den velformulerte Langhelle hadde mer karisma, og var en politisk pragmatiker som sto nær sentrum av partiet.*
- (7.83) *Antakelig har hensikten fra Sundes side vært å fritte ut Bryhn om hvor han stod i den skjerpede politiske situasjonen.*
- (7.84) *For en som står litt utenfor de akademiske sirkler er det forfriskende lesning, og jeg vet at det provoserer.*

Synlighet

- (7.85) *Og for en leser i 1990-årene står Alexander Kielland fortsatt på sokkel.*

Å stå fram, gjøre seg synlig

- (7.86) *Det er ikke feil å kalle alle som står fram i det offentlige rom på vegne av sin tro som kristenforsvarere, uavhengig av om man leverer noen spesielt gode grunner for å ha denne troen eller ei (og det er vel lov uansett å mistenke FT for å være lettere programforpliktet til å oppfatte alle argumenter i den retning som heller labre).*
- (7.87) *Selv ikketroende muslimer med homofil legning turte å stå frem og kjempe for seg selv.*

Ansvar, kontroll, forårsaking**Opphav og forårsaking**

- (7.88) *Var det ikke Johns Hopkins som sto bak den omstridte lancet-undersøkelsen av døde i Irak også?*
- (7.89) *Muslimene står bak!*
- (7.90) *Sanitetsgruppa står bak mye av den økte aktiviteten, og kan se tilbake på sju redningsaksjoner og 65 dager med sanitetsvakter.*
- (7.91) *57 ansatte i Ryanair stod for nesten 5000 passasjerer på den ene ruten det første året.*

Å ta ansvar

- (7.92) *Som vanlig sto forfatterne ansvarlige for sine egne analyser og slutninger, de valgte selv hvilken styrke og farge de ville gi lyset.*
- (7.93) *Den voksne skal, i kraft av å være forelder, også kunne stå emosjonelt ansvarlig for barnet, enten forelderen bor sammen med barnet til daglig eller ei.*
- (7.94) *Det var nok slik den gang at mange lurte på om han kunne stå for noe alene, eller om det var som sønn av sin berømte far at han fikk være med på konserter og plateinnspillinger.*

Å stå på ei liste

- (7.95) *I tillegg sto Nordli, Gjerde og Gjærevoll på den første listen, men i andre departementer enn dem de til slutt fikk.*
- (7.96) *Prøv om du kan finne ut hvor alle som står på listen over mistenkte, befant seg de to siste timene.*
- (7.97) *«Løytnant Pavel Pjetrovitsj Levurda står ikke på listen over døde eller savnede,» lød det uforanderlige svaret.*

7.3.8 Andre bruksområder for *sitte***Å sitte fast, ikke komme løs**

Å *sitte* kan brukes om det å sitte fast, være tett omslutta av, fylle. Når man *sitter* på denne måten, er det gjerne vanskelig å komme løs. I materialet mitt finner jeg to forekomster av slik bruk om mennesker:

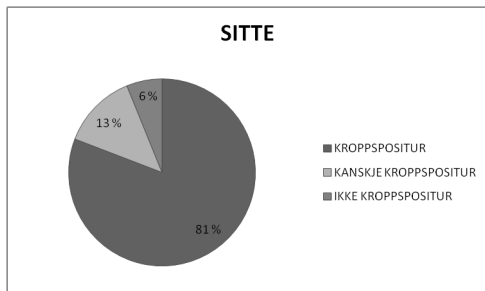
- (7.98) *Det kan være vanskelig for enhver å gå ut og finne grønnsaker hvis en samtidig sitter fast i kaosfølelser og strever med å finne de riktige ordene, og for Dags vedkommende vil det si ord som skal bli til lange setninger og avsnitt og kanskje en hel bok.*
- (7.99) *Hun hadde fyldig pannelugg og var alltid brun, og så skravlet hun i vei om oss gjennom nesene, som om hun kunne lukte den dritten vi satt i til oppunder ørene akkurat nå.*

I begge forekomstene er *sitte* brukt metaforisk. I 7.98 er bare verbet brukt metaforisk, mens kaosfølelsene hører til i måldomenet. I 7.99 er det et helt bilde som er overført: *dritt*, som kan *luktes*, som det er ubehagelig å havne i, som man er hjelpeløs hvis man *sitter i til oppover ørene*.

7.4 Menneskelige kroppspositurverb og menneskelige kroppspositurer

Som nevnt i 4, tar jeg utgangspunkt i menneskenes kroppspositurer som den sentrale betydninga til *ligge*, *sitte* og *stå* når disse brukes om mennesker. Selv om menneskelige kroppspositurer er den sentrale betydninga til *ligge*, *sitte* og *stå*, er det sjelden de brukes om kroppspositur helt aleine, og som vist i delkapittel 7.3 har de mange andre funksjoner enn å uttrykke kroppspositur. Noen ganger velges et verb helt uavhengig av hvordan mennesket egentlig har organisert kroppsdelene sine i forhold til hverandre, som i eksempel 7.101 under⁹. Andre ganger er det kroppsposituren til menneskesubjektet som avgjør

⁹ I 7.101 er det altså ikke snakk om et menneske som står på ei badevekt i fire uker, men om et menneske som, etter å ha nådd sekstifire kilo, ikke blir noe tyngre eller lettere i løpet av fire uker

Figur 7.3: Andelen *sitte*-forekomster som handler om fysisk kroppspositur

hvilket verb som skal brukes, selv om verbet brukes for å uttrykke noe annet. I eksempel 7.102 har pseudokoordineringa med verbet *sitte* en aspektmarkørfunksjon, men hvilket verb som brukes for å oppfylle denne funksjonen bestemmes likevel av den faktiske kroppsposituren til subjektet. I 7.102 er det ikke sitta si jeg-personen blir oppmerksom på, men på det at hun strammer musklene sine. Bruken av *sitter* og forteller oss at hun allerede har stramma dem en stund, det er en tilstand som hun bare ikke har vært oppmerksom på før nå. Det at hun *sitter* er egentlig ikke vesentlig for det som skal sies. Likevel forteller bruken av *sitter* oss at hun faktisk sitter. For hadde hun stått eller ligget, er det *stå* eller *ligge* som ville ha fylt den funksjonen som *sitte* fyller i 7.102. Til slutt har vi en del forekomster som er tvetydige mellom en fysisk-positur-lesning og en annen lesning, eller der den fysiske kroppsposituren kan være med på å bestemme hvilket verb som brukes, men ikke trenger å være avgjørende, som i eksempel 7.103. Her er det en prototypisk, antatt positur knytta til situasjonen som avgjør valget av verb når man ikke veit, eller ønsker å legge vekt på, at den man snakker om faktisk befinner seg i en annen kroppspositur enn den prototypiske.

(7.100) *Hva om hun lå på gulvet på badet med lårhalsbrudd eller hadde fått hjertefeil ?*

(7.101) *Jeg ble imidlertid stående på den vekten i flere uker.*

(7.102) *Jeg blir oppmerksom på at jeg sitter og strammer musklene i skuldrene og jeg puster langsomt ut og tar opp nummeret av Henne som ligger på bordet.*

(7.103) - *Hva driver de ansatte all den tiden de ikke sitter i kassa, da?*

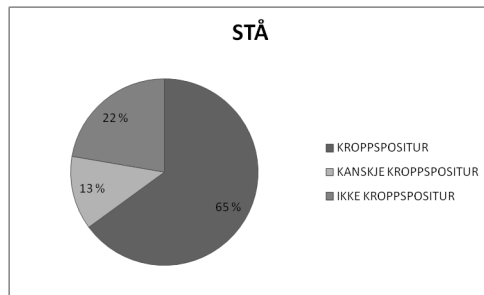
7.4.1 Hvor ofte er kroppsposituren avgjørende?

De tre verba *sitte*, *ligge* og *stå* brukes ikke like ofte med og uten kroppspositur-betydning. Av de til sammen 262 forekomstene av *sitte* brukt om mennesker, er det bare 16 forekomster der *sitte* brukes på en måte der det er tydelig at kroppsposituren til subjektet har vært uvesentlig for valget av verb. Hvis vi tar med de 34 andre forekomstene der det ikke er sikkert at kroppsposituren til subjektet har avgjort valget av *sitte*, kommer vi opp i 50 forekomster, eller 19% av tilfellene der *sitte* brukes om mennesker i materialet mitt.

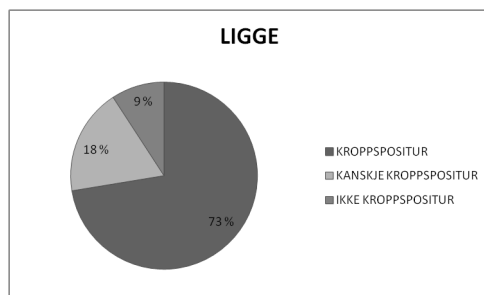
Før *stå* har jeg 20 kanskje-forekomster (av totalt 157 om mennesker), og 35 forekomster der det er helt tydelig at kroppsposituren til subjektet har vært irrelevant for valget av verb. Det betyr at det er 55 forekomster, altså 35% av menneske-forekomstene, der det ikke nødvendigvis er kroppsposituren til subjektet som har avgjort valget av verbet *stå*.

For *ligge* om mennesker finner jeg 8 forekomster der den fysiske kroppsposituren helt klart er uvesentlig for valg av kroppspositurverb (av totalt 87 forekomster om mennesker), og 16 der det ikke er sikkert at kroppsposituren har vært avgjørende for valget av verbet *ligge*. Det betyr at det er 24

7.4. MENNESKELIGE KROPPSPOSITURVERB OG MENNESKELIGE KROPPSPOSITURER71

Figur 7.4: Andelen *stå*-forekomster som handler om fysisk kroppspositur

Figur 7.5: Andelen *ligge*-forekomster som handler om fysisk kroppspositur

forekomster, eller 27% av menneske-forekomstene, der det ikke nødvendigvis er kroppsposituren til subjektet som har avgjort valget av verb.

Legg merke til at figur figur ??, figur ?? og figur ?? over viser relative andeler innafor menneskeforekomstene av *hvert verb* i materialet mitt. Siden *sitte* brukes relativt sett veldig mye oftere om mennesker enn det som gjelder for *stå* og *ligge*, betyr det at det finnes flere *sitte*-forekomster som brukes uavhengig av den faktiske kroppsposituren til et menneskelig subjekt enn det som gjelder for *ligge*, selv om *ligge* brukt på denne måten utgjør en større prosentandel av menneskeforekomstene til *ligge*. På samme måte er det sånn at når *stå* og *sitte* har omtrent like mange forekomster (henholdsvis 55 og 50) der subjektets kroppspositur kanskje ikke eller helt sikkert ikke har vært avgjørende for valget av verb, utgjør dette 35% av menneskeforekomstene til *stå*, men bare 19% av menneskeforekomstene til *sitte*. Figur figur ?? viser fordelinga av menneskeforekomster totalt.

Den mest påfallende forskjellen mellom *stå* og *sitte* her er kanskje ikke andelen forekomster der verbet kan være brukt løsrevet fra den faktiske kroppsposituren til subjektet, men hva slags forekomster det er snakk om. For *stå* er det veldig få tvetydige eller usikre forekomster, men mange forekomster der det er helt klart at kroppsposituren er irrelevant. For *sitte*, derimot, er det en relativt stor andel tvetydige eller usikre forekomster, og færre der den aktuelle kroppsposituren helt tydelig er fullstendig irrelevant..

En mulig forklaring på dette er at veldig mange av *stå*-forekomstene enten er tilfeller av en PERSON FOR NAVN-metonymi, som i eksempel 7.104, eller handler om en metaforisk plassering i et abstrakt rom, slik som i eksempel 7.105 (og som vist i avsnitt 7.3.7 over). I tillegg er det noen tilfeller av *stå* om mennesker brukt i en BEHOLDER-metonymi, som i eksempel 7.106.

(7.104) *Prøv om du kan finne ut hvor alle som står på listen over mistenkte, befant seg de to siste timene.*

(7.105) *Antakelig har hensikten fra Sundes side vært å fritte ut Bryhn om hvor han stod i den skjerpede politiske situasjonen.*

(7.106) *De snakket ofte om vonde måter å dø på -et naturlig tema for dem der de stod parkert så nær Knowles River.*

Sitte, derimot, brukes ofte om prototypisk kroppspositur. Hvis et menneske er i en situasjon der det typiske er å sitte, kan man gjerne si at de *sitter*, også hvis det er mulig at de akkurat nå befinner seg i en annen kroppspositur. Så lenge en eventuelt avvikende kroppspositur ikke oppfattes som vesentlig informasjon, kan man trygt komme med ytringer som i eksempel 7.107 og 7.108.

(7.107) - *Hva driver de ansatte all den tiden de ikke sitter i kassa, da?*

(7.108) *Hun hadde da også hans fulle støtte for å ha tatt jegerprøven i stedet for å sitte på sitt kontor 14. januar 2008, mens en journalist i Dagbladet døde av skadene og en ansatt i uteriksdepartementet så vidt ble reddet.*

Når man jobber på kontor, er det også typisk sånn at man *sitter*. Da kan man snakke om å *sitte på kontoret*, selv om det egentlig er snakk om å være på kontoret mens man samtidig arbeider der. Jobber man i kassa på en butikk, *sitter* man mesteparten av tida. Men også når man reiser seg opp i ny og ne, *sitter* man i kassa, så lenge det man driver med er å jobbe i kassa. Kunder derimot, *står i kassa* når det er på tide å betale for varene. Det er ikke bare *sitte* som kan brukes prototypisk på denne måten, men det ser ut til at det gjøres ekstra mye for *sitte* likevel, kanskje fordi *sitte* er såpass tett knytta til mennesker og menneskelig kroppspositur, og kanskje fordi det finnes så mange situasjoner der den typiske kroppsposituren er sittende. Maarten Lemmens skriver om nederlandsk at det heller ikke der er uvanlig å bruke verbet for en kroppspositur som er prototypisk for en bestemt type subjekt i en bestemt type situasjon.

Det ser ut til at det å *sitte* et sted, er forbundet med passivitet, med det å ikke være på vei noe sted. Så i uttrykk der man vil plassere noen et sted over tid, og særlig der dette representerer en motsetning til å komme seg ut og være aktiv, brukes gjerne *sitte*:

(7.109) *Da ettermiddagen kom, forsvant Mari hjem til sin mor, og jeg ble sittende igjen alene i leiligheten.*

(7.110) *Før hadde jeg gått på skolen, hatt ekstrajobb, fritidsaktiviteter og hjulpet til hjemme, nå satt jeg på en avdeling og var en arbeidsoppgave som staten betalte for at skulle bli ivaretatt.*

(7.111) *Nå **sitter** han røklagt nede i sitt nyanskafne transportmiddel av et hjem.*

(7.112) - *Hvis vi går til butikken.... da sitter vi bare hjemme, og det er ikke bra.*

(7.113) *«Det ville være en skam», erklærte han, «for en som var blitt utpekt av Hellas til å lede krigen, og som hadde arvet sin fars uovervinnelige militære styrker, å sitte hjemme og feire bryllup og vente på barnefødsler.*

Alle disse eksemplene har også noe litt tafatt, hjelpeløst, passivt over seg. Man kan gå ut og gjøre noe, eller man kan sitte inne og gjøre ingenting. Til og med en bryllupsfeiring kan altså fremstilles som noe passivt på denne måten. De eksemplene som er vist her, viser ikke *sitte* brukt på en måte som er helt løsrevet fra kroppsposituren *SITTE*. Derimot bruker vi ordet for denne kroppsposituren på en løs måte - vi tar ikke egentlig stilling til hvorvidt mennesket vi snakker om faktisk *sitter*, vi bruker bare dette ordet fordi det er den vanlige måten å beskrive en situasjon på. Enda tydeligere blir dette kanskje i en del konvensjonaliserte uttrykk som i eksempel 7.114, 7.115 og 7.116 nedafor:

(7.114) *Det er trist når en student som er i ferd med å avslutte sitt studium, sitter igjen med en slik oppfatning.*

(7.115) - *Uff, så blir jeg sittende med en sånn teit skyldfølelse etterpå.*

7.4. MENNESKELIGE KROPPSPOSITURVERB OG MENNESKELIGE KROPPSPOSITURER³

(7.116) *Kanskje har Freud skylden for mange dårlige oppvekstromaner, hva vet jeg, men jeg opplever uansett at Markus blir ganske uforløst som rollefigur. Jeg blir sittende og lure på hva denne mangelen på tyngdekraft i livet hans skyldes.*

7.4.2 Oppsummering

De forskjellige måtene å bruke av *ligge*, *sitte* og *stå* om mennesker på som ikke styres av den aktuelle kroppsposituren kan i all hovedsak oppsummeres slik :

- Et helt bilde kan være overført, der kroppspositurverbet brukes åpent og gjenkjennelig som kroppspositurverb, men innafør det overførte bildet, som i eksempel 7.117.

(7.117) *Hvor mange ofre er blitt liggende igjen etter veien hvor hun har fart frem i sin rasende jakt på rettferdighet?*¹⁰

- Personen det er snakk om befinner seg inni en beholder som *ligger*, *sitter* eller *står*
- Personen er metaforisk plassert i abstrakt rom
- Personen gjør noe som er forbundet med en bestemt kroppspositur, og posituruttrykket brukes for å referere til dette andre (pragmatisk metonymi eller konvensjonalisert implikatur), som i eksempel 7.118 og 7.119

(7.118) - *Jeg trodde ikke du tålte oppsynet på henne. Og nå plutselig ligger dere med hverandre?*

(7.119) *Når de satt på tiltalebenken, var det alltid et uhell.*

- Et menneske er på et sted og/eller i en situasjon der det finnes en prototypisk kroppspositur, som i eksempel 7.120

(7.120) *Jeg husker også at min far pleide å sende litt kontanter til min bror som lå fem år på sykehuset.*

- Navnet til personen er skrevet opp et sted. Se kapittel 10 for mer om metaforiske og metonymiske uttrykk basert på bruken av *stå* om skrift.

¹⁰Her er det snakk om et menneske som kjenner på skyldfølelse og ansvar for valg hun har tatt opp gjennom livet og konsekvensene disse valga har hatt for andre mennesker, og ikke om et menneske som fysisk har fart frem langs en vei og lagt ofre etter seg.

Kapittel 8

Ting som *ligger*, *sitter* og *står*

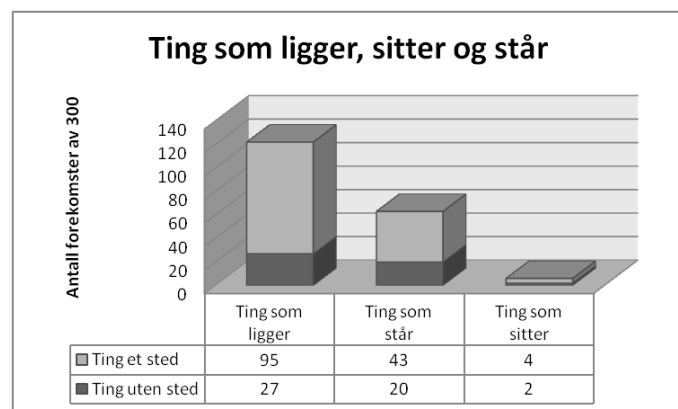
Ting som ikke lever kan også *ligge*, *sitte* og *stå* i norsk. I mine 300 forekomster av hvert av de tre verba, har jeg 122 forekomster der ting *ligger*, og av dem er det 95 der tingen ligger et sted. Jeg har 63 forekomster der ting *står*, 43 der tingen står et sted. Jeg har bare 6 forekomster der ting *sitter*, 4 av dem har lokasjonsadledd. (Se figur 8.1 under.)

I dette kapitlet vil jeg se nærmere på forekomstene der ting *ligger*, *sitter* og *står* et sted. Jeg vil se på hva som kjennetegner figurer som *ligger*, *sitter* og *står*. Jeg vil også se nærmere på stedene der de *ligger*, *sitter* og *står*, og på hvordan figurer som *ligger*, *sitter* og *står* er plassert mot bakgrunnen sin når de er ting. På samme måte som det er forskjell på forholdet mellom mennesket og påstedet i setninger som *hun lå på gulvet* og *han lå på sykehus* (se avsnitt 7.1.1 på side 59). Også for ting gjelder det at lokasjonen som uttrykkes i setningen ikke trenger å være identisk med den bakgrunnen, eller underlaget, som bærer vekten til figuren. Likevel er det denne «underlagsbakgrunnen», og figurens forhold til den, som ofte spiller en viktig rolle for hvilket posisjonsverb¹ som velges.

(8.1) *Halvparten ligger på hovedlageret, resten på loftet i bygning 12 inne på festningen.*

¹Når *ligge*, *sitte* og *stå* brukes lokativt om ting, fungerer de som *posisjonsverb*, jfr. F. Ameka og Levinson (2007), Levinson og Wilkins (2006), og andres bruk av termene «*positionals*» og «*positional verbs*» om verb som inngår i et system av i

rasterende lokative verb i et språk. Se avsnitt 2.4.1 på side 18.

Figur 8.1: Brukt om ting: Antall forekomster av hvert verb, med og uten lokasjonsadledd

I eksempel 8.1 er posisjonsverbet *ligge* valgt framfor *sitte* eller *stå*. Det er ikke fordi figuren er plassert liggende oppå toppen av hovedlageret. Forholdet mellom figuren og hovedlageret, lokasjonen som er eksplisitt uttrykt i setningen, har sannsynligvis ikke hatt noe å si for valget av verb i det hele tatt. Valget *ligge* er valgt med utgangspunkt i figuren og figurens forhold til en annen bakgrunn, en «underlagsbakgrunn» som ikke nevnes eksplisitt i setningen.

8.1 Ting som *ligger*

Som figur 8.1 viser, er *ligge* det av kroppspositurverba som har klart størst andel forekomster brukt om fysiske, ikke-levende ting.

Det er interessant å skille mellom bruk av *ligge* om flyttbare ting, og bruk om ting som er en del av landskapet og ikke lar seg flytte på. I materialet mitt finnes det 31 forekomster der *ligge* brukes om plasseringa til ting som mennesker kan ta med seg fra ett sted til et annet - som for eksempel papirer, smykker, bøker, fjernkontroller, grønnsaker, sandsekker, stiger og menneskekropper, og hele 53 forekomster der *ligge* blir brukt om plasseringa til ting som er en del av landskapet og ikke uten videre lar seg flytte på - for eksempel fjell, innsjøer, øyer, byer, fornøyelsesparker, veier, søppelplasser, kloakkanlegg, en golfbanes niende hull, plener, skoler, marmorhaller, leiligheter og fabrikker.

I tillegg til forekomstene der figuren er en flyttbar ting og forekomstene der figuren er en del av landskapet, har jeg noen forkomster der forskjellige slags masser *ligger* et sted, og dessuten noen *liggende* rør og stenger som ikke helt enkelt lar seg plassere som flyttbare ting eller som faste deler av et landskap. Kjøretøy er også skilt ut i ei gruppe for seg sjøl. De eneste kjøretøyene som *ligger* i materialet mitt er båter og skip til kai.

8.1.1 Flyttbare ting som *ligger* et sted

De flyttbare tinga som *ligger* kan være temmelig forskjellige, både i form og størrelse:

- Noen er rett og slett menneskekropper og lik.
- Noen er flate, som ulltepper, metallplater, manuskriptark, fotografier og malerier.
- Noen er først og fremst lange: I materialet mitt gjelder dette for en stige og noen rør.
- Andre er relativt små og strekker seg ikke veldig mye lenger i en dimensjon enn en annen - de er mer eller mindre «runde»: Grønnsaker og hatter, for eksempel.
- Noen er lengre i en retning enn i en annen, uten å være veldig flate eller veldig lange, slik som fjernkontroller, mobiltelefoner, motorsager og sandsekker.
- Noen er beholdere, slik som de nevnte sandsekkene.
- Noen, som for eksempel smykker, er først og fremst små, og kan ha ulike fasonger.
- En siste gruppe består av mengder av ganske like ting som ofte er fordelt utover et område: *Halvparten av tinnsoldatene* (på et lager), *splinter og jernstenger* (på gulvet), *tomme halvliters plastglass* (under benkene), *skallet fra en skrelt potet* (på kanten av tallerkenen), *ting* (rundt omkring) og bevisbunker (utover bordplaten).

De flyttbare tinga som ligger et sted kan altså være «endimensjonalt utstrakt» som et jernrør, de kan være «todimensjonalt utstrakt» som et utbreidd ullteppe, eller de kan være «runde» på den måten at de ikke strekker seg noe særlig mer ut i en dimensjon enn en annen². «Runde» ting som *ligger* kan være plassert både på et underlag og i en beholder:

(8.2) *Den gamle lå avslått i kofferten, sannsynligvis full av beskjeder.*

²Eller at dimensjonene ikke er særlig framtreddene, for eksempel for småting som smykker.

(8.3) *Han trengte bare å høre en av Paolas venninner snakke om sin ømfintlige fordøyelse og forklare at det var umulig for henne å kjøpe grønnsaker som hadde ligget utstilt ved siden av hvitløk, før historien dukket opp i hodet hans.*

I eksempel 8.2 er figuren en mobiltelefon. Mobiltelefoner kan ha ulik fasong, og den typiske fasongen til en mobiltelefon har endra seg mye i løpet av få år. Som regel er de såpass avlange at vi vil bruke *ligge* om en telefon som er plassert på bordet med en av de største flatene ned, og *stå* om en telefon som er plassert med en av de minste flatene ned, for eksempel en som *står til lading* i en mobilholder. Men når telefonen i 8.3 befinner seg inni en koffert, er det ikke vesentlig hvilken vei den er plassert: Den *ligger* uansett.

8.1.2 Landskapselementer som *ligger* et sted

«Landskapselementene» som *ligger* et sted er også forskjellige:

- Noen er natur-fenomener, sånn som «kontinentet Afrika», «den fiskerike Egga» ("skråningen fra kontinentalsokkelen ned mot norskehavsdypet," sier Store norske leksikon på nett ("Egga", 2013)) eller «store fjellkjeder».
- Noen er «menneske-inndelte» geografiske områder som land, provinser og kommuner: «Mauretania», «kommunen», «Mühlviertel».
- Noen er avgrensa plasser utendørs, gjerne med et bestemt formål, som «tomtene», «plasser tilegnet takksigelse» eller «den nye rasteplassen».
- Noen er byer, byområder, og små bebyggelser, sånn som «hovedstaden Rabat», «den nåværende gamle bydel», «husklyngene», «gården», «leiren» eller «sjiraffkvinnenes landsby».
- Noen er hus og bygninger, sånn som «et av Frankrikes største kjernekraftverk», «fru Simonettes hus», «sykehuset», «butikken» eller «Ølen videregående skole».
- Noen er menneskeskapte anlegg og installasjoner som «Cloaca Maximus», «en av Norges mest kjente fornøylesparker, Tusenfryd» og «europatourbanen Gut Kadens niende hull».
- Noen er innvendige deler av bygninger: «kjøkkenet», «en enorm marmorhall med glasstak», «leiligheten der Osman bodde».

De er stort sett ganske stabilt lokaliserte steder, og de er *plasser* - steder i menneskenes verden, steder der mennesker potensielt kan oppholde seg. Dette stemmer godt overens med Hansens (1974, s. 29-30) observasjon i dansk: *Ligge* i dansk brukes om geografisk plassering, uavhengig av fasongen og orienteringa til det som er plassert - så lenge det er av en viss størrelse. Stedene der disse landskapselementene, stedene, områdene er plassert, er ofte uttrykt med adledd som «rett sør for Wallhamn», «bare 800-900 meter fra kafeen», «fire kvartaler unna leilighetskomplekset vårt», «på hjørnet av 2nd og Constitution», «på den andre siden av veien», «lengst nord mellom Donau og Tsjekkia». De har ofte komplekst uttrykte påsteder der en større geografisk referanseramme blir tydelig tegna opp, og en mer spesifikk lokasjon for figuren blir angitt med forankring i det objektet som fungerer som bakgrunn. Vi kan kanskje si at vi har en veldig detaljert og komplekst uttrykt Path («site»), jfr. Talmy (2000a; 2000b).

8.1.3 Masser som *ligger* et sted

Det er 5 lokasjonsforekomster der *ligge* brukes om tåke, skyer, damp, vannmengder, mineraler og bergarter, som i eksempel 8.4, 8.5 og 8.6 nedafor:

(8.4) *Se, det ligger alt tåke over breddene!*

- (8.5) *Disse enorme vannmengdene ligger nå innkapslet i sandsteinslagene helt ned til 4000 meters dybde - selv om mesteparten står på 400-600 meters dyp.*³
- (8.6) *Strukturen er ofte ofittisk (også kalt diabasstruktur), dvs. plagioklaslister danner et nettverk og i mellomrommene ligger pyroksenmineralene.*

I en del av de 28 forekomstene der det er flyttbare ting som *ligger*, er det snakk om mengder av flyttbare ting av samme type, som nærmest fungerer som en slags utellbar masse⁴:

- (8.7) *Kort gressklipp kan bli liggende på plenen.*
- (8.8) *Barrikaden av oppstablede skrivebord var fjernet, og det lå bare splinter og jernstenger igjen på gulvet.*
- (8.9) *Det er jo ikke akkurat sånn at det ligger en drøss med lik overalt for å tilfredsstille lidenskapen til en autistisk ungdom som er besatt av kriminologi.*

8.1.4 Annet som *ligger*

Som nevnt i avsnitt 8.1.1, er noen av de flyttbare tinga som *ligger* lange, nærmest endimensjonale - og plassert på den lange sida si er det ingen tvil om at de *ligger*:

- (8.10) *Da boret var litt over halvveis nede i jorda og fjellet, løp jeg bort til lastebilen og opp på lasteplanet der borerøra lå, jeg skrudde av lokkene i hver ende så et nytt bor lå klart til far.*

Det er imidlertid to forekomster i materialet som dreier seg om *liggende* rør og stenger som jeg er usikker på om burde regnes som flyttbare eller ikke:

- (8.11) *Slakkarmering er tradisjonelle armeringsstenger som ligger innstøpt i betongkonstruksjonen.*
- (8.12) *Disse utgjør overgangen til de innerste ilandføringsrørene som ligger inne i tunnelen.*

Eksemplene 8.11 og 8.12 over viser *ligge* brukt om stenger eller rør som er del av noe annet. I 8.11 er de i tillegg innstøpt i betong. Dette er omstendigheter som ofte vil kunne hente fram *sitte* som posisjonsverb (se avsnitt 8.2 under), men disse stengene og røra *ligger* likevel. Rør og stenger er imidlertid veldig utstrakt, i bare en dimensjon, og det kan tenkes at denne (horisontale) endimensjonaliteten overstyrer andre hensyn når posisjonsverb skal velges.

Kjøretøy har jeg skilt ut i en egen gruppe for seg sjøl. De eneste kjøretøyene som *ligger* et sted i materialet mitt, er forskjellige slags båter og skip som ligger til kai, som i eksempel 8.13 nedafor:

- (8.13) *Natten til 29. mars hadde offiserene på briggen Alert, som lå i Kristiansand, forsøkt å stikke til havs med skipet.*

Det vil stå mer om disse, og om andre kjøretøy, i avsnitt 8.3 om ting som *står*.

8.2 Ting som *sitter*

Det er bare 6 av de 300 sitte-forekomstene som dreier seg om ting. To av dem er uten lokasjonsadledd, og begge disse er forekomster av uttrykket *sitte fast*:

- (8.14) *Et eksempel er lammelser i den ene armen fordi skuldrene satt fast (plexus-skade, se s.. **).*

³Legg merke til vekslinga mellom posisjonsverb i eksempel 8.5: Vannmengdene *ligger* innkapslet i sandsteinslagene..., men *mesteparten* (av vannet) *står* på 400-600 meters dyp. Lemmens (2002) skriver om at vann kan 'stå' også i nederlandsk - i en kjeller, for eksempel.

⁴Eksempel 8.7 er et nesten litt for godt eksempel, i og med at substantivet *gressklipp* faktisk brukes som et masse-substantiv. Eksempel 8.8 og 8.9 er ikke like klare, siden de har gjenkjennelig flertallsform av substantivet sitt.

(8.15) *Men John sa nei, de må sitte fast, dere må ha med figurenes begrensninger.*

I to av de fire forekomstene med lokasjonsadledd, er figuren som *sitter* et sted naturlig festa til, eller i, bakgrunnen sin⁵:

(8.16) *De kan danne en rosett ved grunnen av stengelen, som hos løvetann, men oftest sitter de oppover stengelen og på grenene, av og til samtidig med at det finnes bladrosett ved grunnen, som hos bergfrue.*

(8.17) *Nimrod, som hadde vært livredd for tannleger helt siden han fikk trukket visdomstennene for mange tiår siden - tannrøttene hadde sittet så dypt at tannlegen, dr. Jorrid, hadde vært tvunget til å be en av kundene som satt og ventet på venteværelset, en sterk sirkusartist ved navn Belzoni, om å trekke i tangen - kikket nervøst på Mandy Mandibel.*

I eksempel 8.16 er det blader på en plante som *sitter* oppover stengelen, og i 8.17 er det tannrøttene som *sitter* dypt (i sånt som tannrøtter er festa i). I begge eksemplene er det sånn at det som *sitter* et sted, fra naturens side er festa til dette stedet. Både bladene og stengelen er dessuten deler av den samme helheten - planta, og noe tilsvarende kan vel også sies om tannrøttene og det de er festa i.

I en av forekomstene er det et klesplagg som *sitter* på en kropp:

(8.18) *Hun er kledd i en tynn hvit overdel som sitter stramt til kroppen, brystvortene hennes er såvidt synlige gjennom den, Tiedemand ser ned på hendene sine på sykkelstyret og gjør noen ørsmå bevegelser med fingrene.*

Overdelen i eksempel 8.18 *sitter stramt til kroppen*. Overdelen er, i motsetning til figurene i 8.16 og 8.17, ikke naturlig festa til kroppen, og den er ikke en del av samme helhet som kroppen. Overdelen sitter utpå kroppen, den omslutter den tett. 'Sitte' (*zitten*) brukes om klær på kropper i nederlandsk også, men Lemmens (2002, s.113-114) beskriver dette som en adjunkt-middel-konstruksjon der kroppen er figur og klærne en lokasjon, men likevel får stå som subjekt i setningen. Adjunkt-middel-konstruksjoner er vanlige i nederlandsk - man kan for eksempel si *deze stoel zit prettig* ('denne stolen sitter godt'), hvis en stol er god å sitte i. Forekomster av *zitten* brukt om klær som passer godt er derfor egentlig forekomster av *zitten* brukt om innhold i en beholder («CONTAINMENT *zitten*»), mener Lemmens: «[T]hey express that the person (or part of him/her) is 'well-contained' by the clothes, i.e. 'sits' in them comfortably, as is the case for comfortable chairs» (Lemmens, 2002, s. 114).

Sånn er det ikke i norsk. Riktignok finnes enkelte uttrykk som «*bryggeanlegget lå fullt av båter*»⁶ eller *Skippergata står full av biler*⁷, der det er bilene som 'står' og båtene som 'ligger', men den er ikke spesielt utbredt, og det er lite trolig at en sånn norsk «middelkonstruksjon»⁸ er i sving når vi bruker *sitte* om klær. Det er klærne som 'sitter', ikke kroppen, når klær *sitter* på en kropp, akkurat som det er hatten som 'sitter' når en hatt *sitter* fint på et hode.

Dette kan illustrere en viktig forskjell mellom norsk *sitte* og nederlandsk *zitten*: I nederlandsk vil noe som befinner seg i en beholder som regel 'sitte' der, mens det i norsk *ligger*. *Zitten* brukt om innholdet i en beholder dekker også områder der man i norsk ikke bruker et posisjonsverb i det hele tatt, men koplaverbet *være*. Der man på nederlandsk kan si *er zit geen bier meer in het vat* 'det sitter ikke mer øl i tønna' eller *er zit suiker in mijn koffie* 'det sitter sukker i kaffen min' (Lemmens, 2002, s. 110), er det *være* som opptre på verbplassen i de tilsvarende norske uttrykka.

Det nederlandske 'sitte'-verbet brukes altså både om å være i en beholder (CONTAINMENT *zitten*) og å sitte fast et sted (CONTACT *zitten*), mens det i norsk ser ut til å være begrensa til den siste av disse bruksmåtene. I norsk kan *sitte* brukes både om en figur som er tett omslutta, helt eller delvis,

⁵I 8.17 er denne bakgrunnen ikke eksplisitt nevnt.

⁶Eksempel fra Google-søk. Kilde: Årsberetning, Vorma Båtforening 2011. Henta 28. april 2013, klokka 23.11, fra http://vormabatforening.no/docs/%C3%85rsberetning_2011.pdf

⁷Eksempel fra Google-søk. Kilde: Innlegget «Peter N. Myhre – ikke lenger helten», publisert 21. september 2007 på bloggen *Bussjåførenes betroelser*. Henta 9. mai 2013, klokka 20.33, fra <http://bussjaforen.blogspot.no/2007/09/peter-n-myhre-ikke-lenger-helten.html>

⁸eller kanskje retttere: «*settingskonstruksjon*», jfr. Lemmens (2002, s. 16)

av en bakgrunn (som tannrøttene i eksempel 8.17 over) og om en figur som omslutter en bakgrunn tett (som en kork på en kulepenn eller en ring på en finger).

Det finnes også en annen forekomst av *sitte* brukt med et klesplagg som subjekt - der klesplaggene tilsynelatende *sitter* på møbler, men der *sitte* likevel ikke er brukt om forholdet mellom klesplagg og bakgrunn i det hele tatt:

(8.19) *Alle skrankene er betjent av menn, men på pultene lenger bak i lokalet sitter det en og annen chador.*

I 8.19 er klesplagget 'chador' brukt metonymisk for bæreren sin. Det er altså mennesker, og ikke klesplagg, som sitter på pultene. Dermed er det nok en gang den animate versjonen av *sitte* som er i sving i 8.19, den som styres av menneskelige kroppsposisjoner.

8.3 Ting som står

Det er 64 forekomster der ting *står*: 21 som ikke har et lokasjonsadledd, og 43 som har det. Ting som *står* et sted i dette materialet er, sammenligna med det som gjelder for *ligge*, veldig sjelden faste deler av landskapet. De aller fleste forekomstene av *stå* brukt om ting handler om ting som mennesker kan flytte på. Noen av dem er avlange ting som er vertikalt orientert mot ei flate, slik som *kammer* som står i et glass, eller *kjerubkandelabre* som står på et flygel. En god del er beholdere av forskjellige slag, som har det til felles at de alle er beholdere som typisk har åpningen vendt oppover:

(8.20) *Mellom forsetene, i en plastholder, sto en rykende kaffekopp.*

(8.21) *For første gang så Jan Radem for seg moren inni kisten, som sto foran midtgangen.*

(8.22) *Pappesker som skulle resirkuleres sto oppå hverandre.*

(8.23) *Men det står store pumpekanner med kaffe og te vann her, ingen velkjent, sotete liten hyttekjel.*

(8.24) *En liten stekepanne står oppå tv-en, full av aske og flatklemte sneiper.*

Flere av beholderne i eksempel 8.20-8.24 har en form som ikke er spesielt utstrakt i en bestemt retning, og flere av dem er «lave». Sånn sett ligner de ikke på et menneske som står: Som beskrevet i kapittel 4, er et stående menneske både maksimalt vertikalt utstrakt og minimalt horisontalt utstrakt. Ei stekepanne eller en pappeske er ikke det. Derimot er de gjenstander som i seg sjøl har en vertikal akse, akkurat som mennesker har det. De har en bunn og en topp. Når toppen vender opp og bunnen vender ned, *står* de - akkurat som et menneske gjør. Dette stemmer godt overens både med Lemmens' (2002) observasjoner omkring bruken av *staan* i nederlandsk og Hansens (1974) beskrivelse av *stå* i dansk: Når en ting har en «base», og er plassert med denne «basen» mot underlaget, *står* den. Hansen skriver imidlertid at både *stå* og *ligge* kan brukes om lave beholdere med bunnen ned, men at det er en forskjell:

Hvis vi siger «der står ...», så mener vi at æsken er parat til brug, betjen dig bare. Siger vi «der ligger . . .», så er æsken som regel ikke anbragt med hensigt, den er der tilfældigt, som et led i den almindelige uorden. Æsken betragtes bare som en lav klods der er i vejen, ikke som en beholder med en bestemt funktion. Cigarkasser har det derfor med at stå på bordet, men ligge på gulvet. (Hansen, 1974, s. 28)

Noen ganger er det ikke helt sikkert om det er beholderen eller innholdet det er snakk om, beholderen tjener som avgrensning og mengdemål for innholdet, på et vis - som i 8.25 under.

(8.25) *På kjøkkenbenken sto det et glass rødvin som hun helte i seg.*

(8.26) *Da vi hadde spist, lot jeg resten av maten stå i grytene i tilfelle Meggie skulle dukke opp...*

Eksempel 8.25 gir et klart inntrykk av at det står et glass på kjøkkenbenken, med rødvin oppi. Men det er ikke glasset hun helte i seg i eksempel 8.25, det var vinen. *Et glass* fungerer først og fremst som en måleenhet her, det forteller hvor mye vin det er snakk om. Men siden *står* er brukt som posisjonsverb, regner vi med at vinen er oppi en beholder som har åpningen opp - og det er ingen grunn til å tro at den beholderen ikke er et glass.⁹ Hadde det stått *På kjøkkenbenken lå det et glass rødvin (som hun slurpa i seg)*, ville vi lett fått inntrykk av at vinen var sølt eller helt utover benken (se 8.1.3 om masser som *ligger* et sted).

Lemmens(2002) skriver at forskjellige slags objekter kan opptre i det han kaller «a common metonymical variation» i nederlandsk: Når man refererer til innholdet i en beholder, kan man bruke et der innholdet i en beholder kan profileres som Hansen (1974) skriver at ting som befinner seg i en stående beholder, omtales som *stående* på dansk:

Det hænger sådan sammen: Når ting er anbragt på underlag eller i beholdere der kan flyttes, så kan vi vælge *stå/ligge* efter underlaget eller beholderen uden i øvrigt at nævne dem. Der *står* et fad på spisebordet, og på fadet *ligger* pølsen; vi kan så sige at pølsen *står* på bordet. Siger vi «Pølsen ligger på bordet», så må den være smidt direkte på dugen. (Hansen, 1974, s. 28)

I eksempel 8.26 er det grytene som *står* - de er beholdere med åpningen opp, og derfor kan man bruke *stå* om maten som er oppi gryta. Likevel er lokasjonsadledet *i grytene*. Dette virker merkelig: Grytene er jo ikke bakgrunnen som maten er plassert *stående* i forhold til, det er forholdet mellom beholderne og rommet rundt dem som er utgangspunktet for at *stå* i det hele tatt kan brukes om *maten*. Likevel er maten plassert i grytene, som dermed er et gyldig påsted for maten, selv om co-eventen, eller den spatiale tilleggsinformasjonen, som *stå* gir ikke dreier seg om forholdet mellom lokasjons-figuren 'maten' og lokasjons-bakgrunnen 'grytene', på samme måte som når man *henger i hengekøye*: Det er egentlig hengekøya som henger når man henger i hengekøye. Forholdet mellom menneskekroppen og hengekøya skulle tilsi at man *ligger* i den, men ser man mennesket og hengekøya som en helhet, *henger* man. Noe av det samme fenomenet er det også som gjør at en overskrift som den i eksempel 8.27 under, lett blir tvetydig:

(8.27) *Mann drev rundt på redningsflåte i fire timer.*¹⁰

Kjøretøy som står et sted Stasjonært plasserte kjøretøy *står*. Seks av de 43 setningene der ting *står* et sted, handler om kjøretøy, og det passer godt med hvordan *stå* er den kroppsposituren mennesker har når de har gått eller løpt, og så stoppa - eller når de er i ro, men klare til å bevege seg. Kjøretøy er jo, som navnet tilsier, ting som er laga for forflytning og bevegelse.

(8.28) *Colten Monica Tangen disponerte, sto parkert ved vaskehallen.*

(8.29) *Den utbrente bilen var fjernet allerede, men rester av politisperringer og svart snø viste hvor den hadde stått.*

Kjøretøya som *står* er dessuten ting som har en klar underside og en klar overside. Hvis de skulle velte over på en av sidene, eller på taket, ville vi sagt at de *lå*. Det er interessant å merke seg at kjøretøyene som *står* befinner seg på et fast, stabilt underlag, i motsetning til båtene i avsnitt 8.1, som *ligger* når de er stasjonært plassert, men fortsatt befinner seg i vannet. Her er det altså bakgrunnen, eller underlaget, som utgjør forskjellen mellom *sittende* og *liggende* ting. En ting plassert på ei fast flate som den kan hvile vekta si oppå, kan *stå*, mens en ting plassert flytende i eller på en masse som den synker delvis ned i, *ligger*. Andre ting i vann *ligger* også; et søk ekstrasøk i LBK gir blant annet disse treffa:

⁹Dessuten vil selve ordet *glass* - også når det brukes som mengdemål - framkaller bildet av et glass i bevisstheten vår.

¹⁰Kilde: Dagbladet.no, 19. desember 2012 - henta 26.04.2013 klokka 12.28 fra <http://www.dagbladet.no/2012/12/19/nyheter/innenriks/redningsaksjon/24911221/>.

(8.30) *En hjerne er svært myk, og hvis den ikke ligger i vann hele tiden, mister den formen.*¹¹

(8.31) *Ettersom denne isen allerede ligger i vannet, stiger ikke havnivået.*¹²

I avsnitt 8.1.2 viste jeg at byer, hus og anlegg *ligger* et sted. Likevel har jeg også en forekomst i *stå*-materialet, der figuren er en by:

(8.32) *Ennå før produksjonen var kommet i gang, ja ennå før man visste om eksperimentene med å utvikle denne metode til å utvinne kvelstoff til å skape syntetisk salpeter ville bli så vellykket at det kunne vise seg industrielt lønnsomt å sette i gang produksjonen, sto altså byen Notodden her, fullt ferdig.*

Her er det snakk om eksistens i tredimensjonalt rom, av en by - nærmest som et slags byggverk - og ikke som et geografisk sted. Byen Notodden sto her, fullt ferdig - ikke som noe som ligger plassert på et geografisk sted, men som noe som har blitt *reist*.

Planter som *står* et sted Planter *står* i fire av forekomstene. Tre av dem handler om mindre planter eller blomster, en av dem handler om trær. Både planter med en stilk og trær med en stamme har ei rot de vokser opp fra, og dermed også en iboende vertikal akse.

(8.33) *Det grå linoleumsgulvet luktet rengjøringsmidler og i vinduskarmen sto det en bregne i en hvit krukke den dagen for ti måneder siden da de hadde blitt kalt inn for å få samværsavtalen på plass.*

Rota til planta er et slags startpunkt, som planta «fortsetter ut og opp fra». Lemmens (2002, s. 120) skriver om hår og trær, som 'står' også i nederlandsk, at de aktiverer en «vertikal skanning» fra rota, basen, og opp, men også - i noen tilfeller - fra basen og ut i en annen retning. Også i norsk kan hår og planter, og annet som er langt og sitter fast i den ene enden, *stå* ut til sida, og ikke bare opp.

(8.34) *Håret står til alle kanter og ser helt håpløst ut*¹³.

I to forekomster i materialet er det nøkler som *står* et sted, nærmere bestemt *i låsen* og *i døra*. En nøkkel i en lås er delvis tett omslutta, og kan derfor også *sitte* der. Men siden en nøkkel kan sees på som noe som er «planta» i låsen og fortsetter ut i lufta, og dermed *står*.

(8.35) *Og så reiser jeg meg og springer mot gangen, vipper ut nøkkelen som står i låsen på innsiden av soveromsdøra, og skritter over dørstokken.*

(8.36) *Jeg lukket døra omhyggelig bak meg og lot nøkkelen stå i døra på innsiden uten å låse, dersom jeg av en eller annen grunn skulle få det travelt med å komme meg ut.*

Ingen av forekomstene der *sitte* brukes om ting (se avsnitt 8.2) dreide seg om nøkler. Et søk på strengen [*nøkkelen+sitter*] i LBK gir to treff: Ett der en nøkkel *sitter fast*, og ett der en nøkkel *sitter* i en hengelås, og dermed ikke «trosser tyngdekrafta» i noen retning. Muligens er det denne retninga, fra et startpunkt og opp eller ut, som gjør at vi også kan bruke *stå* om røyk, damp, luft eller vann. Slik bruk er representert i korpusmaterialet ved eksemplene 8.37 og 8.38 under:

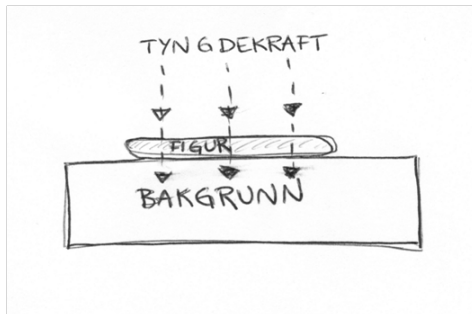
(8.37) *En svær røyksky står ut av døråpningen på campingvogna.*

(8.38) *Pusten sto som en hvit sky foran ansiktet mitt.*

¹¹ *Leksikografisk bokmålskorpus* (u.å.), setningskode AV06IV0635.28.

¹² *Leksikografisk bokmålskorpus* (u.å.), setningskode TV02VO1001.50.

¹³ Eksempel fra Google-søk. Kilde: «Fra hårhelvete til hårhimmel», Beinggirl.no. Henta 10. mai 2013 fra http://www.beinggirl.no/beauty/mar10_tips.php

Figur 8.2: Ligge: Avlang figur på horisontal flate

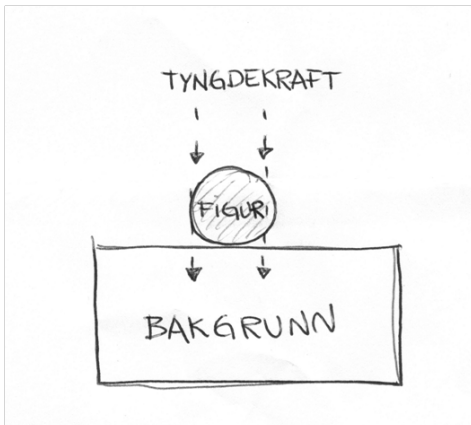
Røykskya og pusten har begge et startpunkt og en retning bort fra startpunktet, og dessuten en kraft som går utover fra startpunktet og trosser tyngdekrafta (og eventuelt vinden), sånn at røykskyen *står* ut. Når en figur er i en stram, spent tilstand fordi den har en rigiditet eller en iboende kraft eller retning oppover eller utover, *står* den altså ofte. Men også ellers «slappe» ting som ellers ligger et sted, kan *stå* hvis de blir spent eller strukket stramt ut:

(8.39) *Hun la merke til at Konrads bukse sto stram over skrittet.*

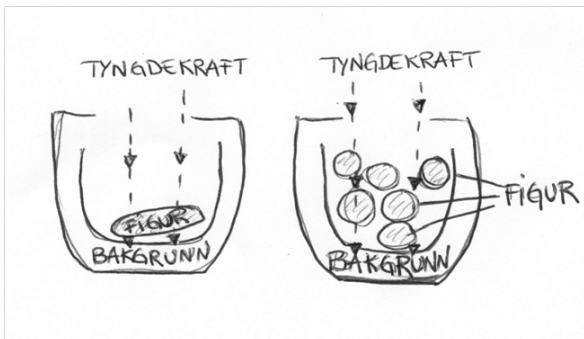
8.4 Oppsummering og diskusjon

Ligge, *sitte* og *stå* brukes ikke like hyppig om ting. *Ligge* har en relativt stor andel av bruken sin innafor dette området, *stå* noe mindre, og *sitte* har en veldig liten andel av forekomstene sine brukt om ting i utdraget fra LBK. Her kan det hende at tema- og sjangerutvalget i materialet spiller en rolle: Andelen skjønnlitterære tekster er stor, og siden *sitte* så ofte brukes om mennesker, og skjønnlitteratur ofte dreier seg om menneskers gjøren og laden, kan det gjøre at menneske-*sitte* fortrenger annen bruk av *sitte*. I søk på nett har jeg ofte funnet *sitte* brukt om ting i tekniske diskusjonsforum, der forskjellige delers plassering på forskjellige helheter naturlig nok ofte har fokus.

- *Ligge* brukes om lave, flate eller horisontalt lange ting som er plassert løst på et underlag (se figur 8.2), og om tilsvarende plassering av «runde» ting - ting som ikke har noen markert vertikal eller horisontal orientering (figur 8.3). *Ligge* brukes også om lave eller runde ting som er plassert løst i en beholder (se figur 8.4). *Ligge* brukes dessuten veldig ofte om den geografiske lokasjonen til deler av omgivelsene våre - steder, plasser, områder, rom. Masser kan *ligge* på ei flate eller (som et lag) i og mellom andre masser (se figur 8.5). Mengder av ting av samme type kan *ligge* spredt eller fordelt utover på et område. Skip og båter i ro på vannet *ligger*, og det gjør også andre ting som flyter i vann eller væske. At horisontalt orienterte ting gjerne *ligger*, stemmer godt overens med den menneskelige kroppsposituren LIGGE (se kapittel 4). Det at ting som *ligger* gjerne er plassert løst mot underlaget, uten at det er noe annet enn tyngdekraften som holder det på plass, stemmer godt overens med det som er forbundet med kroppsposituren LIGGE: Man trenger ikke kontrollere kroppen for å ligge. Man må ikke å holde balansen, og trenger ikke å bruke noen krefter. Det at et menneske ligger er forbundet med hvile, søvn, sykdom og død - kort sagt situasjoner der mennesket er på sitt mest passive. Det at et menneske en prototypisk liggende positur ikke bruker noen krefter på å løfte kroppen fra underlaget, kan være en grunn til at *ligge* er det verbet som gjerne brukes når det tredimensjonale ikke er i fokus, som når ting skal lokaliseres geografisk. Dessuten er det å ligge for mennesker forbundet med stabil plassering over tid, noe som også kanskje klinger igjen når faste deler av landskapet og omgivelsene rundt oss omtales som *liggende* et sted.

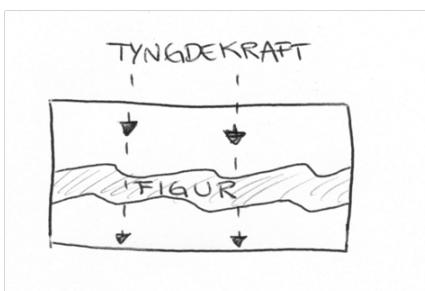

Figur 8.3: Ligge: Rund figur på horisontalt underlag

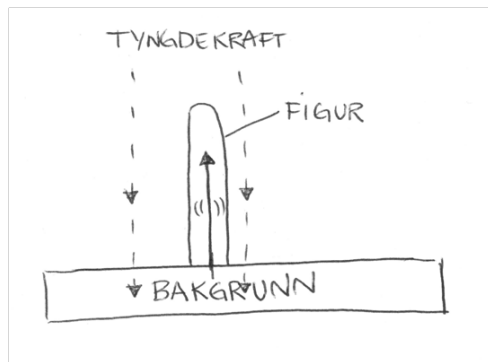

Figur 8.4: Ligge: Figurer i beholder

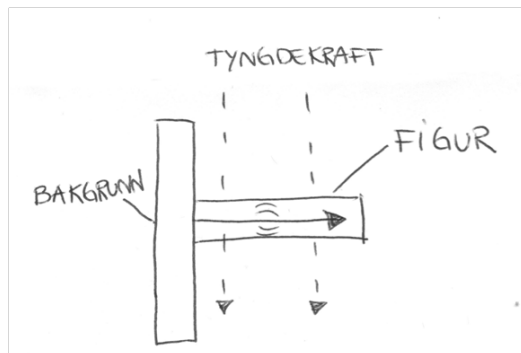
- *Stå* brukes om ting plassert på et underlag, hvis de er avlange og plassert med en av de minste flatene ned (se figur 8.6). Hvis de er beholdere med åpninga oppover, eller på en annen måte har en iboende vertikal akse, kan figurer også *stå* hvis de er lave eller flate. Ting som går fra

Figur 8.5: Ligge: Lag med masse

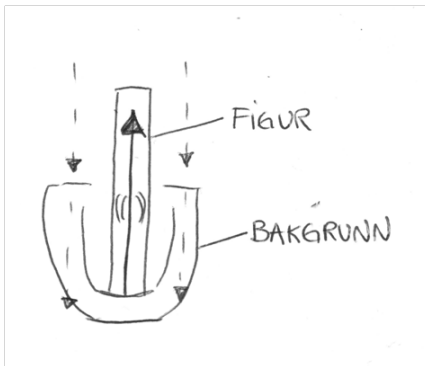
Figur 8.6: Stå: Høy figur på horisontal flate

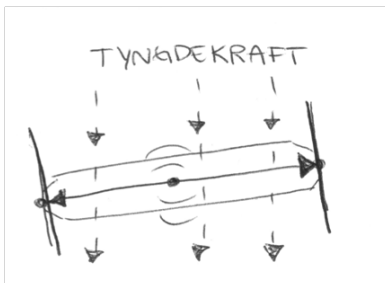
Figur 8.7: Stå: Avlang figur på vertikal flate

et startpunkt og opp eller ut, mot tyngdekrafta, kan omtales som *stående* (se figur 8.7), og likeledes ting som er strukket ut fra et «ankerpunkt», eller som står i spenn (figur 8.9). *Stå* brukes også ofte metonymisk om masser og annet som befinner i en stående beholder, men en figur kan også *stå* i en beholder hvis figuren er tydelig vertikalt orientert (figur 8.8). *Stå* kan brukes om bygninger og byer, men da er snakk om en tredimensjonal tilstedeværelse (med en vertikal orientering), snarere enn todimensjonal, geografisk plassering. At vertikalt orienterte ting gjerne *står*, stemmer godt med den menneskelige kroppspositurkategorien *STÅ* (se kapittel 4). Mennesker som står er høye. Dessuten har mennesker en naturlig orientering (Lemmens, 2002; Lemmens & Perrez, 2010) der hodet vender opp og føttene vender ned. Denne iboende vertikale aksene kan vi også finne igjen hos ting som ikke er høye, men som likevel *står*. Mennesker som står bruker krefter på å holde seg oppreist, mot tyngdekrafta som trekker dem ned. Dette med en (intern eller ekstern) kraft som virker i en annen retning enn tyngdekrafta, og som holder figuren utstrakt, finner vi igjen både når ting står horisontalt ut i lufta og når noe som ellers er mykt *står i spenn*, eller *står stramt* (som buksa i eksempel 8.39 gjorde).

- *Sitte* er sjelden brukt om ting i korpusmaterialet, men ser ut til å brukes først og fremst om figurer som er festa et sted, figurer som er tett omslutta av noe, helt eller delvis (se figur 8.10), og figurer som omslutter noe annet, helt eller delvis (figur 8.11). En festa figur holdes på plass av noe annet enn tyngdekrafta, og kan være derfor *sitte* på undersida av ei flate (8.13) eller på ei vertikal flate (figur 8.12). Figurer plassert oppå ei horisontal flate kan også *sitte* der, hvis de holdes på

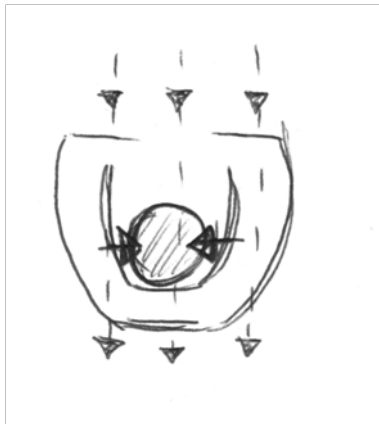
Figur 8.8: Stå: Høy figur i beholder

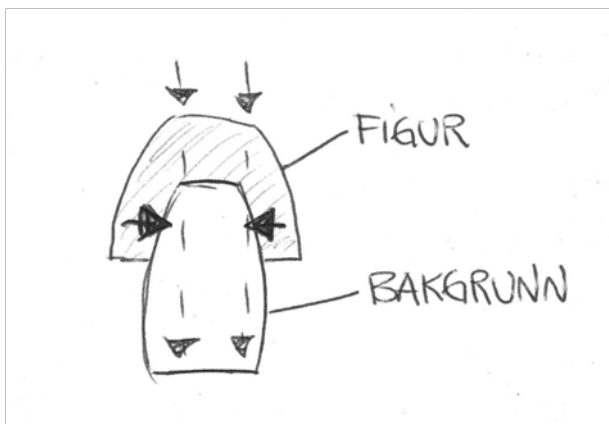
Figur 8.9: Stå: Figur i spenn

plass der av noe annet og mer enn tyngdekrafta (se figur 8.14). Hvis en figur i tilstrekkelig grad er vertikalt eller horisontalt utstrakt, kan denne orienteringa «overkjøre» disse *sitte*-egenskapene slik at figuren likevel blir omtalt som *liggende* eller *stående*. Kroppspositurkategorien SITTE er mer variert enn LIGGE og STÅ, og i kapittel 4 argumenterte jeg for at den kan ha flere prototypiske medlemmer (flere «sentre»). Et menneske som sitter på gulvet med knærne oppunder seg er kompakt, det strekker seg ikke ut hverken horisontalt eller vertikalt. På samme måte er ting som *sitter* også i stor grad «runde» - hvis de strekker seg for langt ut horisontalt eller vertikalt *sitter* de ikke lenger, de *står* eller *ligger*. Når man sitter i en lenestol, har man ryggstøtte og kanskje armlener - stolen er med på å holde kroppen på plass, og gir hjelp mot tyngdekrafta. Denne kontakten og støtta fra det man sitter i kan kanskje være en bakgrunn for at *sitte* brukes om ting som er tett omslutta av noe, og videre om ting som er festa til noe. Som Hansen (1974) også påpeker, vil et menneske også gjerne holde seg fast, når det sitter i for eksempel et tre. Disse mulige sammenhengene mellom *sitte* brukt om ting og egenskaper ved kroppspositurkategorien SITTE er imidlertid ikke så lette å få øye på, og for meg framstår det som lite trolig at språkbrukere flest har kroppspositurkategorien SITTE som en del av forståelsesramma når de bruker *sitte* om inanimate ting i norsk.

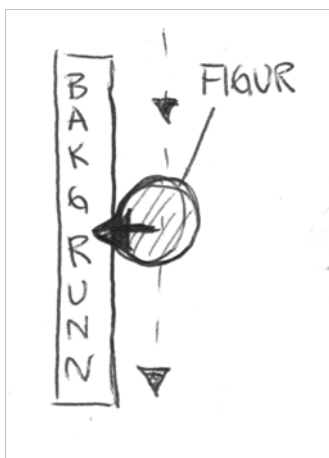
Dermed ser det ut til at både egenskaper ved figuren (form, orientering, «iboende retninger», størrelse, rigiditet og tellbarhet/avgrensning) og egenskaper ved forholdet mellom figur og bakgrunn (hvorvidt figuren holder sin egen vekt oppe og «balanserer» på underlaget eller hviler hele vekta si fordelt utover det, om figuren er festa til underlaget eller er løst plassert) er med på å avgjøre valget av posisjonsverb i norske lokasjonsuttrykk. Egenskaper ved bakgrunnen ser også ut til å kunne spille inn (om den er fast eller flytende, om den er støtte, beholder eller feste), men det er ikke helt klart

Figur 8.10: Sitte: (Rund) figur tett omslutta av bakgrunn

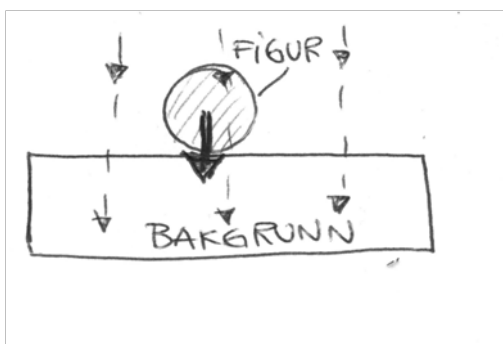
Figur 8.11: Sitte: (Rund) figur omslutter bakgrunn tett

Figur 8.12: Sitte: (Rund) figur på vertikalt underlag

Figur 8.13: Sitte: (Rund) figur i horsiontalt underlag

Figur 8.14: Sitte: (Rund) figur på horsiontalt underlag

om det er egenskapene ved bakgrunnen i seg sjøl som spiller inn, eller om egenskaper ved bakgrunnen bare teller med indirekte, på grunn av konsekvensene disse egenskapene har for forholdet mellom figur og bakgrunn. For eksempel har forskjellen mellom et flytende og fast underlag konsekvenser for hvordan underlaget støtter opp vekta til en figur, og for hvor lett figuren kan holde seg i balanse mot underlaget.

I tillegg til egenskaper ved figuren, bakgrunnen og forholdet mellom figur og bakgrunn, ser det ut til å ha noe å si hvordan vi mennesker profilerer lokasjonen: Hva vi legger vekt på, hvordan vi konseptualiserer lokasjonen, og hvordan vi legger den fram. Er det først og fremst snakk om plassering i horisontalt, todimensjonalt rom, er det ofte *ligge* som brukes (som i de geografiske størrelsene). Forholder vi oss til et tredimensjonalt rom, kan mange av de samme figurene på de samme plasseringene omtales med posisjonsverbet *stå*. På samme måte kan noen figur/bakgrunn-konstellasjoner omtales med både *sitte* og *stå*. For eksempel kan vi bruke både *sitte* og *stå* om en nøkkel som befinner seg i en lås. En nøkkel som *sitter* er inni låsen og holdes fast, tett omslutta av låsen. Sier vi at den *står*, har den en egen, iboende retning, og «leses» i denne retninga.

I forrige kapittel skreiv jeg om kroppspositurverba *ligge*, *sitte* og *stå* brukt om mennesker, og dette kapitlet har handla om hvordan *sitte*, *ligge* og *stå* brukes om ikke-levende ting. Forskjellige slags dyr befinner seg på en måte i et grenseland mellom TING og MENNESKE. I neste kapittel vill jeg se nærmere på forekomstene der *ligge*, *sitte* og *stå* brukes om dyr.

Kapittel 9

Dyr som *ligger*, *sitter* og *står*

Som nevnt i avsnitt 5.2 og avsnitt 5.2.1, sorterer vi mennesker verden rundt oss etter en animathets-skala, med mennesker øverst og døde ting nederst. Denne inndelinga etter en sånn animathetsskala kan finnes igjen i områder av menneskespråk: Vi snakker annerledes om mennesker enn om døde ting. På mange måter kan det virke som vi mennesker oppfatter det å være et dyr som å være i et grenseland mellom menneske og ting. Noen dyr får bo i hus sammen med menneskene, de får egne navn og blir behandla mer eller mindre som en «del av familien». Noen dyr ligner oss mennesker, noen føler vi til og med at vi kan kommunisere ganske godt med, andre dyr er så ulike oss at det er vanskelig å føle noe slektskap til dem i det hele tatt.

Det er veldig få av forekomstene i materialet mitt som omhandler dyr. Blant de 300 *ligge*-forekomstene er det 7 forekomster der det er dyr som *ligger*. Av dem har 5 en eller annen form for lokasjonsadledd, vidt definert (se kapittel 5). Det er 10 forekomster av dyr som *sitter*, 9 med lokasjonsadledd. Jeg har bare funnet en forekomst der det ser ut til å være et dyr som *står*, og den har lokasjonsadledd.

Det er altså en veldig liten andel av materialet mitt som handler om dyr, og logisk sett kan det ha to forklaringer, gitt at materialet mitt er representativt for korpuset som helhet: Enten kan det være fordi *ligge*, *sitte* og *stå* sjelden brukes når vi omtaler dyr, eller det kan være fordi få av tekstene i korpuset handler om dyr. Det er grunn til å tro at utvalget av tekster i korpuset har mye av «skylda» for det lavet antallet forekomster der dyr er subjekt. For å kunne si mer om hvordan *ligge*, *sitte* og *stå* brukes om dyr, ville det være nødvendig å leite spesifikt etter omtaler av dyr

- gjennom søk etter forskjellige slags dyr,
- gjennom søk i kilder der forskjellige slags dyr ofte omtales (f.eks. naturprogrammer og forskjellige bøker og tidsskrifter med dyretema),
- eller eventuelt å hente inn data gjennom å spørre ut informanter og/eller bruke introspeksjon¹

Det som derimot kunne være interessant, og som kunne si noe om bruken av *ligge*, *sitte* og *stå*, er det at *stå* har så mye færre forekomster brukt om dyr enn de to andre verba har. Men siden antallet forekomster er så lavt for alle verba, kan vi ikke stole på at dette egentlig representerer noe bruksmønster.

Disse i alt 18 forekomstene av *ligge*, *sitte* og *stå* brukt om dyr, 15 med lokasjonsadledd, er altså for lite til å gi noe godt utgangspunkt for å si mye om hvordan *ligge*, *sitte* og *stå* brukes om dyr i norsk. Jeg vil likevel gi en gjennomgang av de forekomstene jeg tross alt har, og se på hva slags figurer det er som *ligger*, *sitter* og *står*, hva slags bakgrunner de *ligger*, *sitter* og *står* i forhold til, og litt om forholdet mellom figur og bakgrunn.

¹Dette gjelder ikke bare for dyr (se kapittel 5). Det at jeg har lite data på noen områder er en konsekvens av at jeg har henta ut et tilfeldig utvalg treff fra korpuset, fordi bruken av verba ikke fordeler seg likt mellom de ulike subjektkategoriene.

9.1 Figurer: Hva slags dyr er det som *ligger*, *sitter* og *står* et sted?

Hva kjennetegner figurene som *ligger*?

Det er altså fem forekomster der dyr *ligger* et sted. Dyra det er snakk om er ei død skilpadde, et helt nyfødt lam, en sau som skal lamme, død og inntørka mark, og en mastiff som heter Sam. I de to forekomstene som ikke har lokasjonsadledd handler det om hunder som skal *ligge* på kommando fra eieren sin.

Størrelsesmessig dekker disse dyra et ganske stort spekter, fra den inntørka marken som «*ligger der som små grønne knappenålshoder*», til den store mastiffen Sam. Ingen av dyra er profilert som spesielt avlange. Mark er jo i utgangspunktet lange dyr, men når de ligger der «som små knappenålshoder» er ikke avlangheten noen framtrædende egenskap ved dem - knappenålshoder er jo som kjent runde.

Figurene er, bortsett fra marken som er «inntørka», og dermed antakelig stiv, omtalt mens de er i en relativt slapp tilstand. Skilpadda er død, og har et hode som blir «*skytt sakte fram og tilbake i vannkanten*». Det nyfødte lammet trenger hjelp til å komme seg ut av hinneposen det har ligget i, og må trekkes fram for å bli slikka av mora. Sauen som skal lamme ligger utstrakt på gulvet i bingen, og holder seg ikke lenger oppe på beina. Mastiffen Sam får ligge i sofaen sammen med eieren sin, med hodet i fanget hennes – en ganske avslappa situasjon. Bortsett fra marken, har alle disse dyra en klar over- og underside.

Alle dyra som *ligger* har, hver for seg, en avgrensa, fast form – selv om marken nok har endra form etter at den tørka inn. Marken er imidlertid omtalt kollektivt, som en masse, selv om hver enkelt mark sammenlignes med et knappenålshode:

(9.1) *Selv marken har tørka inn, ligger der som små grønne knappenålshoder.*

Sånn sett er marken mindre avgrensa enn de andre dyra, som er omtalt som enkeltindivider. Bruken av *ligge* i eksempel 9.1 ligner på den «masse-aktige» bruken av *ligge* om ikke-animate ting (omtalt i Ref. Kryssref.), der *ligge* brukes om en mengde flyttbare ting av samme type, spredd utover et område.

Hva kjennetegner figurene som *står*?

Det er bare en *stå*-forekomst i materialet mitt der jeg tror at subjektet er et dyr:

(9.2) *Høye Haleløse sto noen byks unna, under en gran.*

I eksempel 9.2 kan det også være snakk om et menneske som blir sett fra et dyrs synsvinkel. Uansett er det profilert som animat, og uansett er det vanskelig å si hva slags kroppspositur det egentlig er snakk om. Forekomsten har lokasjonsadledd, figuren Høye Haleløse er både plassert i en viss avstand fra et referansepunkt (*noen byks unna*), og plassert mot en bakgrunn (*under en gran*).

Hva kjennetegner figurene som *sitter*?

Det er ni forekomster der dyr sitter et sted. Dyra det er snakk om, er en røyskatt og en rev, to hunder (i to forskjellige forekomster), en ape, noen lam, en kjøttmeis og en annen liten fugl, et virus, og dessuten enkeltindividene i en ildpølsekoloni.

Flesteparten av disse dyra kan sies å ha en kroppsfasong som ligner ganske mye på menneskenes: De har fire bein, der man kan tenke seg frambeina som armer, og «sittestillinga» deres ligner ganske mye på den menneskelige kroppsposituren SITTE (se kapittel 4). Dette gjelder for både røyskatter, rever, hunder, og kanskje særlig for aper.

I to av forekomstene brukes *sitte* helt annerledes:

(9.3) *Enkeltindividene sitter i den tykke, geléaktige veggen rundt pølsens indre hulrom.*

(9.4) «*De kommer til å bli sittende fast i snøen,*» sier mor.

I eksempel 9.3 er det snakk om enkeltindivider av ildpølse. Ildpølse er en dyreart, men selve pølsa er ikke ett dyr – den består av mange små dyr som sammen danner en pølseform. Dette er nok ikke dyr som framstår som særlig animate for oss mennesker, og de har ikke en menneske-aktig kroppsfasong som kan sies å innta noen sittende positur. Derimot er de deler av en helhet, og de er plassert som figurer med helheten som bakgrunn.

I eksempel 9.4 er det snakk om animate vesener, nemlig lam. Lam er firbeinte dyr av en viss størrelse, og det er ikke helt utenkelig at et lam skulle kunne innta en kroppspositur som vi ville omtale som *sittende*. Likevel er det ikke det det er snakk om i 9.4. Kroppsposituren til lamma er uvesentlig her – det som det er snakk om er at de kan komme til å bli *sittende fast i snøen*. *Sitte fast* er et fast uttrykk i norsk, og brukes uavhengig av kroppsposituren til subjektet (hvis subjektet kan ha en kroppspositur). Som vist i avsnitt 8.2 brukes *sitte* også aleine, uten *fast*, som posisjonsverb for (inanimate) ting som er festa et sted.

I tillegg er det en forekomst med en kjøttmeis som *sitter*, og en annen forekomst der subjektfiguren er en liten, redd fugl. Disse to har ikke kropper som ligner like mye på menneskenes, og kroppsposituren deres ligner heller ikke like mye på posituren til et *sittende* menneske. Hansen (1974) skriver at «småkryp» som fluer og insekter, og til og med småfulger og små mus, *sidder* i dansk, også når de befinner seg på et flatt underlag, hvilende på føttene. «*Det afgørende ser ud til at være størrelsen: de små sidder, de store står*» (Hansen, 1974, s. 30). Dessuten *sidder* fugler - både store og små - når de holder seg fast med føttene, slik som ikke-levende ting *sidder* når de er festa et sted, og slik som både dyr og mennesker ellers *sidder* når de holder seg fast, for eksempel oppe i et tre (Hansen, 1974, s.31). Lemmens (2002, s. 107-108) skriver at små dyr med bøyde bakbein 'sitter' i nederlandsk, og at fugler 'sitter' når de hviler på beina sine, «*because also in a posture perceived as similar to squatting*». Også dyr som har en kanonisk kroppspositur der torsoen er nær bakken, slik som slanger, 'sitter' i nederlandsk. Hvorvidt Hansens eller Lemmens' forklaringer kan brukes på de norske posisjonsverba brukt om dyr, og hvilken av forklaringene som i så fall gjelder for småfugler, har jeg ikke materiale til å si noe om. Men det ser i hvert fall ut til at småfulger 'sitter' i begge språka.

I tillegg til forekomstene jeg har beskrevet med «menneskelignende» dyr, er det enda en forekomst hvor *sitte* brukes på en «animat» måte:

(9.5) *Og så sitter viruset der i en ubrukelig kropp med molekyllene hevet i v-tegn, og kommer plutselig på at erkjennelsen at uh-oh, jeg er _død_ hvis det ikke tilfeldigvis kommer en nekrofil forbi i løpet av kvelden.*

Et virus er ikke et dyr vi vanligvis oppfatter som særlig animat, det har ikke en menneskelignende kropp, vi blir sjelden «personlig kjent» med dem, og det virker ganske utenkelig å skulle gi et enkelt virus-eksemplar et egennavn. Virus er så små at vi ikke kan se dem med bare øyne. Men viruset i 9.5 er ikke noe vanlig virus. Dette viruset er nesten som et menneske, det kan tenke. Det har til og med nesten fått en menneskeaktig virus-kropp, sånn at det kan sitte «*med molekyllene hevet i v-tegn*». Effekten denne menneskeliggjøringa av viruset har på måten vi oppfatter bruken av *sitte* i denne setningen, viser ganske tydelig at *sitte* som kroppspositurverb og som posisjonsverb ikke er det samme. Det ser ut til å være et tydelig skille mellom animat og inanimat bruk av *sitte*, og begge kan brukes om dyr. Den «animate» bruken ligner på bruken om mennesker (se 4, 7), og profilerer subjektet sitt som et levende vesen med en kropp. Den «inanimate» bruken ligner mer på måten *sitte* brukes på om ting (se 8), og profilerer subjektet mer som en ting enn som et levende vesen.

9.2 Bakgrunner: Hva er dyr plassert i forhold til når de ligger, sitter og står?

Hvor sitter dyr? Av de fem forekomstene av *ligge* med lokasjonsadledd, er det én der lokasjonsadleddet er et uspesifisert "der":

(9.6) *Selv marken har tørka inn, ligger der som små grønne knappenålshoder.*

Eksempel 9.6 står i en kontekst der det er klart at marken hører til et lik, nærmere bestemt «*ditt*», en gang i framtida. Så vi veit allerede hvor den ligger. Men *ligger der* er en ordkombinasjon som ofte kan brukes uten at det egentlig refererer til en lokasjon, men i stedet brukes for å framheve en situasjon, «zoome inn», som beskrevet i Ref. Kryssref.

I de andre forekomstene der *ligge* blir brukt om dyr, refererer lokasjonsadledet til en fysisk lokasjon: Henholdsvis en sofa (møbel), en bunge (rom), en og gjennomsliktig pose (beholder), og *land*².

(9.7) *Ikke desto mindre skrelte Sams tåpelige selvbehag minst ett lag av Charlottes forbeholdenhet, og selv da han ble et stort dyr, lot hun ham få ligge sammen med seg på sofaen med hodet i fanget hennes, når hun leste avisen.*

(9.8) *Gjermund var rask til å fjerne hinna fra mulen, denne gjennomsliktige posen som lammet lå innpakket i, deretter dro han lammet fram slik at mora kunne få slikke det.*

Det er en forskjell på hvordan dyra i 9.7 og 9.8 omtales. Hunden i 9.7 har et egennavn, og omtales med animat pronomeren. Lammet i 9.8 omtales med inanimat pronomeren³. Begge er likevel store og menneske-aktige dyr, sammenligna med marken i 9.6 over.

9.3 Oppsummering

Den delen av materialet mitt som består av forekomster der *ligge*, *sitte* og *stå* brukes om dyr, er liten: 18 forekomster, 15 med lokasjonsadled. Det ser ut til at *ligge*, *sitte* og *stå* brukt om dyr om noen ganger fungerer som et kroppspositurverb, andre ganger som et inanimat posisjonsverb. For *ligge* er det liten forskjell mellom bruk som kroppspositurverb og bruk som posisjonsverb når det er snakk om dyr. Et menneske eller et dyr som *ligger* vil gjerne være en ting som *ligger*, hvis vi ser bort fra animatheten. Jeg tror det samme også vil gjelde for *stå*, men det gir ikke korpusmaterialet mitt noe grunnlag for å si noe om, siden det bare finnes en eneste forekomst av *stå* brukt om dyr der. For verbet *sitte* er det en klar forskjell på forekomstene der verbet fungerer som et kroppspositurverb og de der det er et inanimat posisjonsverb: Et dyr/menneske som 'sitter' vil ikke alltid være en ting som 'sitter', hvis vi ser bort fra animatheten. Det vil kanskje snarere være unntaket. Altså er det forskjell på *sitte* brukt om en hund som befinner seg på bakken i en sittende stilling, og *sitte* brukt om ildpølse-enkeltindividene som befinner seg i den geleaktige ytterkanten av ildpølsa - enten naturlig festa, eller som deler av en helhet, eller begge deler.

I dette kapitlet har vi, til tross for et lite datagrunnlag, sett at kroppspositurverba brukes om både animate og inanimate dyr, men at særlig *sitte* brukes ulikt om animat og inanimat. I kapittel 7- 9 har jeg nå tatt for meg bruk av *ligge*, *sitte* og *stå* om konkrete fysiske størrelser av forskjellig animatetsgrad. I kapittel 10 vil jeg se nærmere på hvordan kroppspositurverba brukes om abstrakte, ikke-fysiske størrelser.

²Denne forekomsten er et eksempel på det jeg i kapittel 5 har kalt en «resultatlokasjon» med partisipp av et verb som uttrykker bevegelse og måte eller årsak: *Den lå drevet i land etter en storm, et enormt eksemplar av Caretta-Caretta*. Jeg har regna slike som lokasjoner, selv om de også er mål/vei for bevegelsesverbet i partisippen.

³Men mora er animat nok til at hun «*kunne få slikke det*». Bruken av *få* her viser at mora er et vesen som kan ha ønsker eller behov.

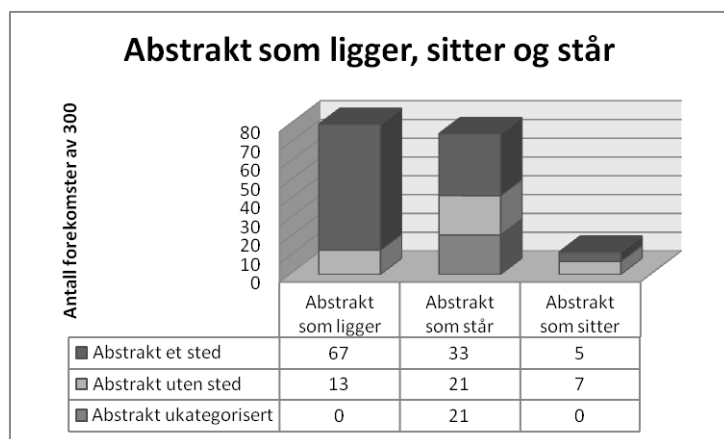
Kapittel 10

Abstrakte størrelser som *ligger*, *sitter* og *står*

Abstrakte, ikke-fysiske størrelser sitter, ligger og står i norsk, og ofte står, sitter og ligger de et sted. Noen ganger er det snakk om reinte fysiske steder, men ofte er «stedene» der abstrakte størrelser er plassert også sjøl abstrakte. I og med at mange av «lokasjonene» altså handler om forhold mellom abstrakte størrelser, er det ikke alltid lett å avgjøre om et adledd bør regnes som et (abstrakt eller overført) lokasjonsadledd eller ikke. I mine 300 forekomster av hvert av de tre verba, har jeg 80 brukbare forekomster¹ av *ligge* brukt om abstrakte størrelser, og av dem er det 67 som har et slags lokasjonsadledd. I 75 forekomster brukes *stå* om abstrakte størrelser: 21 som ikke har et lokasjonsadledd, 33 som har det, og 21 der jeg ikke har klart å avgjøre om forekomsten har noe som bør regnes som et abstrakt lokasjonsadledd eller ikke. I 12 forekomster *sitter noe* abstrakt, bare 5 av dem har lokasjonsadledd. (Se figur 10.1.)

I dette kapitlet vil jeg se på hvordan ligge, sitte og stå brukes om abstrakte størrelser, først og fremst i uttrykk med adledd som jeg har regna som lokasjonsadledd.

¹I tillegg til en forekomst som må kasseres, fordi den ser ut til å være en blanding av to setninger som ikke henger sammen: *Norge var dessuten det første landet gjennomføringen av barne- og ungdomspolitikken ligger først og fremst hos kommunene.*

Figur 10.1: Om abstrakt størrelser: Antall forekomster av hvert verb, med og uten lokasjonsadledd

10.1 Abstrakte størrelser som ligger

Av de 300 ligge-forekomstene i korpusmaterialet mitt, er det 81 forekomster der abstrakte størrelser *ligger*: 13 som ikke har noe lokasjonsadledd, og 67 som har det, og i tillegg en forekomst som må kasseres fordi den ser ut til å være en blanding av to setninger som ikke henger sammen. Det ser ikke ut til å være noen veldig klare fellestrekk som går igjen ved abstrakte figurer som ligger et sted, det ser snarere ut til å være plasseringa og det abstrakte stedet, det overførte forholdet mellom figuren og bakgrunnen, som avgjør hvilket verb som brukes. Noen ganger brukes *ligge* på en måte som ligner mest på bruken om mennesker, men ofte ser det ut til at abstrakte størrelser *ligger* som abstrakte ting, plassert i et abstrakt rom. På denne måten blir abstrakte forhold mellom abstrakte enheter forstått gjennom en TING I ROM-metafor.

10.1.1 Figurer: Hva slags abstrakte størrelser er det som *ligger* et sted?

Det ser ut til at abstrakte størrelser som ligger et sted, ikke gjør det på grunn av egenskaper ved det abstrakte fenomen som er subjekt, men ut fra hva slags figur dette subjektet overført opptre som, og hva slags figur/bakgrunn-forhold den er metaforisk eller metonymisk plassert i. For eksempel har jeg flere forekomster der tekster, eller innholdet i dem, ligger et sted. Det er ikke dermed sagt at de ligger fordi de er tekster, eller at det er noen egenskaper ved tekster som gjør at de blir metaforisk profilert som liggende. Setningene 10.1, 10.3 og 10.2 under er alle eksempler på *ligge* brukt om ord og tekster, eller om innholdet i dem:

(10.1) *Jeg liker ikke tanken på å ha alt mulig liggende i maskinen .*

Eksempel 10.1 er henta fra en tekst der to mennesker har hemmelig kontakt med hverandre gjennom eposter, og den ene vil at de skal inngå en avtale om å slette alle epostene umiddelbart etter at de er lest. Jeg-personen i eksempel 10.1 liker ikke tanken på å *å ha alt mulig liggende i maskinen*. I 10.1 er datamaskinen en beholder som man kan ha ting, eller forskjellige slags opplysninger og ytringer, liggende i.

I eksempel 10.2, er det et barn som har funnet på ordet «Sjåstaråbovitsj», og sagt det høyt for første gang, ut i lufta. Ordet forsvinner ikke, men blir værende i rommet:

(10.2) *Det ligger i den kalde, blanke kranen og i de mørke krokene. Det ligger i det broderte bibelordet om at den som tjener Gud skal belønnes.*

Jeg oppfatter at *ligge* her profilerer ordet «Sjåstaråbovitsj» som en slags abstrakt røyk eller damp. I avsnitt 8.3 så vi at røyk kan *stå* ut av en åpning, og at pusten kan *stå* som en sky foran ansiktet til noen. Da har den en retning, fra et utgangspunkt og opp eller ut. Ordet «Sjåstaråbovitsj» i eksempel 10.2 *ligger*, for det har ikke lenger noen retning, men det har likevel ikke forsvunnet fra rommet. Da *ligger* det, slik som vi så i avsnitt 8.1 at tåke *ligger* over breddene og at vann *ligger* innkapsla mellom sandsteinslagene. Ordet «Sjåstaråbovitsj» i eksempel 10.2, oppfører seg altså ikke som en avgrensa enhet, men som en flyktig masse.

Eksempel 10.3 kommer fra en tekst der ei dame snakker med en mann på telefonen. Han har leita etter adressene til noen av venninnene hennes, og sier at de ikke er i skatollet.

(10.3) *Hun mumlet at det visste hun, de lå i skoeken i kjelleren, tok avskjed og ble sittende uten å tenke før hun gikk ned i resepsjonen og bestilte frokost på rommet om to timer.*

Adressene *ligger* i skoeken i kjelleren, ikke fordi informasjonen om hvor venninnene bor profileres metaforisk som liggende ting eller masser, men metonymisk, fordi de er skrevet opp på fysiske ark eller lapper som *ligger* i en fysisk skoese i kjelleren.

Det som er publisert på internett *ligger* der, se for eksempel 10.4 og 10.5 under:

(10.4) *VG har i løpet av november kjørt flere artikler om dette - dessverre ligger de ikke på nett (jeg tror jeg skal ta kontakt og spørre hvorfor de ikke er lagt ut).*

(10.5) *Det meste av det som ligger på Internett er i dag kommersielt - det er noen som ønsker å tjene penger på noe.*

I avsnitt 8.1.2 så vi at *ligge* ofte brukes om geografisk plassering. Det at ting *ligger* på internett kan handle om at internett er konseptualisert som et virtuelt landskap, der man reiser² mellom ting som *ligger*, nærmest geografisk plassert, på forskjellige *steder*. Man kunne i prinsippet tenkt seg internett som et spindelvev der ting var festa til nettet på forskjellige steder, og brukt *sitte* som posisjonsverb, men det gjør man ikke.

En gjennomgang av alle forekomstene der abstrakte størrelser ligger et sted, viser at det mange forskjellige størrelser som ligger et sted, og for mange av dem er det ikke noen klare fellestrekk mellom figurene. Det som ligger kan være tanker (som gjerne kan ligge bak noe eller i noe, som i eksempel 10.6), muligheter (som ligger i noe, som i 10.7), priser og kostnader (som kan ligge på et nivå, som i 10.8, men også på et «sted» der pengene brukes, som i 10.9), institusjoner (som kan være plassert metonymisk der lokalene deres er, eller på et nivå på en skala, eller opptre som om de var mennesker, som i 10.10), handlinger og hendelser (som i 10.11), forklaringer (som ligger i en kjensgjerning som regnes som årsak, se eksempel 10.12), og mål eller hensikter (som også ligger i noe, som i eksempel 10.13):

(10.6) *Rune oppfattet aldri at det bak valget av Harlem til forsvarsminister lå noen tanke om å gjøre ham til utenriksminister senere, og tror han i så fall ville ha merket det.*

(10.7) *Med administrasjonsstyrer som skulle ha trådt til med de lovmuligheter som ligger i forretningsbanklovgivningen.*

(10.8) *Levekostnadene i Thailand ligger på cirka 20 prosent av det norske nivået.*

(10.9) *Hvor ligger de største kostnadene? Det er langt mer kostnadseffektivt å forebygge ilttilfeller enn å behandle dem.*

(10.10) *Med den interessen dagsavisene viser når nye bakterier dukker opp, kan det være god grunn til at regjeringen ligger lavt i terrenget.*

(10.11) *Å argumentere mot dette ligger hinsides all fornuft, og budsjettmessig ligger det ingen gevinst i å overføre skolevaktmestrene til Teknisk utbygging.*

(10.12) *For å beskytte vinen hadde man solseil. Der ligger nok forklaringen.*

(10.13) *Forfatteren skriver selv at dette stoffet skal betraktes som en slags innledning til leseverket, hvor det egentlige mål ligger i det som skaper enhet i mangfoldet.*

Alle disse er abstrakte figurtyper som opptre flere ganger i materialet. Men de aller fleste figurene som ligger et sted i materialet mitt ser ikke ut til å la seg gruppere på denne måten. Det ser ut til at det er andre ting enn den abstrakte figuren som styrer bruken av verbet *ligge*.

10.1.2 Forhold mellom abstrakte, liggende figurer og bakgrunnen deres

Abstrakte figurer som *ligger* et sted, er ofte profilert som figurer plassert i en beholder, i ei horisontal løype, på en vertikal skala, eller plassert geografisk eller geometrisk i et «todimensjonalt rom». Forskjellige slags forhold mellom abstrakte størrelser uttrykkes som forskjellige romlige forhold mellom en figur og en bakgrunn.

Det som er vanligst når en abstrakt figur ligger et sted, er at den ligger i noe annet. Bakgrunnen blir en beholder som omslutter figuren, som figuren er inni eller innafor. Det er ikke alltid klart om det er snakk om en tredimensjonal beholder, eller om det er snakk om et todimensjonalt (geografisk, geometrisk), avgrensa område. Abstrakte figurer ligger som oftest i bakgrunner som også er abstrakte

²Tim Rohrer (1997) skriver om internett som en «informasjonsmotorvei» man reiser på i engelsk.

størrelser, men bakgrunnen kan også være noe konkret, som i eksempel 10.1 over, der en datamaskin var beholder for sensitiv informasjon, og i eksempel 10.14 under, der en fysisk bygning er beholder for muligheter knyttet til den:

(10.14) *Men fremfor alt ville han skrive om Slottet, hvilke muligheter som lå i denne nydelige bygningen [...]*

Som oftest er beholder-bakgrunnen til abstrakte størrelser som ligger også en abstrakt størrelse. I flere av forekomstene er denne abstrakte størrelsen en handling, uttrykt med en infinitivfrase, som i eksemplene 10.15 og 10.16 under - eller uttrykt med substantiv som er avleda fra verb, som i eksemplene 10.17 - 10.19.

(10.15) *Men ikke desto mindre ligger den konkrete helseutfordringen i å få primærhelsetjenesten til å fungere for alle, fattige som rike.*

(10.16) *«Det største salgargumentet overfor annonsørene», forteller tidligere direktør Joel Babbit, er fordelene som ligger i å «tvinge unger til å se to minutter med reklame»:*

(10.17) *Dette illustrerer at au pairordningen nettopp gjør det lettere å forfølge en karriere ved at man slipper mye av krysspresset som ligger i ivaretagelsen av forskjellige roller, som foreldre, husholdsansvarlige og yrkesaktive på høyt nivå.*

(10.18) *Forklaringen på at det først var på 1980-tallet at denne motstanden fikk politisk kraft og førte til bred etablering av private kanaler, ligger i en ytterligere omdreining av den teknologiske og økonomiske utviklingen.*

(10.19) *Det som kreves for at humor, musikk, poesi og maleri skal gi mening, er den oppøvelse i forestillingskraft som ligger i oppdragelse innenfor enhver kultur.*

Abstrakte figurer kan også ligge «i ekteskapet», «i næringens rammebetingelser», «i forretningsbanklovgivningen», «i en proposisjon», «i en kombinasjon av klassisk intelligens og intuisjon», «i et universitets natur» og «i Guds natur». Når abstrakte figurer befinner seg i abstrakte beholdere på denne måten, er det ikke alltid noe tydelig skille mellom bruk som profilerer bakgrunnen som en tredimensjonal beholder og bruk som profilerer bakgrunnen som et avgrensa, todimensjonalt område som noe kan enten befinne seg i eller utafor. Om de *lovmulighetene som ligger i forretningsbanklovgivningen* er metaforisk profilert som runde eller avlange figurer i en tredimensjonal beholder, eller «bare» som figurer plassert innafor et todimensjonalt, avgrensa område, er ikke gitt. Det er heller ikke alltid noe som viser om en abstrakt figur er å forstå som en masse eller som en avgrensa gjenstand. Når *usikkerheten ligger i markedet*, er det ikke gitt om usikkerheten er en masse eller en avgrensa gjenstand. TING I BEHOLDER-metforen er semantisk bleik når den brukes om en abstrakt størrelse som ligger i en annen abstrakt størrelse.

Ting ligger ikke bare i abstrakte beholdere eller avgrensa områder. De kan også ligge *utafor* dem, som i eksempel 10.20, der bakgrunnen kan være enten metaforisk tredimensjonal beholder eller metaforisk todimensjonalt avgrensa område, og eksempel 10.21, der jeg oppfatter bakgrunnen som todimensjonalt avgrensa.

(10.20) *Du-temaene («themes of the other» i Jacksons terminologi) innebærer at kilden til fare ligger utenfor subjektets bevissthet; noe truende invaderer selvet og forvandler det.*

(10.21) *Men de mangler kraften til å røre de strengene i menneskesinnet som ligger utenfor teknokratens definisjonsradius.*

Om inanimate, fysiske ting brukes ligge både når figuren er løst plassert i en tredimensjonal beholder og når den har en «todimensjonal» (geografisk eller geometrisk) plassering. En sånn plassering i todimensjonalt rom kan også finnes igjen i bruken av ligge om abstrakte størrelser. Vi har akkurat sett hvordan *ligge* brukes metaforisk om å være plassert innafor eller utafor et avgrensa, abstrakt område.

Også «todimensjonale» forhold mellom en abstrakt figur og en abstrakt bakgrunn, som nærhet og avstand, uttrykkes med verbet *ligge*:

(10.22) *Et eventuelt nytt direktiv, som vil ligge nærmere bestemmelsene i slamforskriften, kan ventes innen 2002.*

(10.23) *De bar med seg håpet om at krigens hunder kanskje likevel kunne lenkes igjen, selv om noe slikt fremdeles syntes å ligge langt unna.*

I eksempel 10.22 ser det ut til å være en LIKHET ER NÆRHET-metafor som ligger til grunn for plasseringa, mens eksempel 10.23 kan bygge på en TID ER ROM-metafor, en SANNSYNLIGHET ER NÆRHET-metafor, eller en kombinasjon av begge. I en TID ER ROM-tolkning av 10.23 er det ikke gitt at plasseringa skjer i et todimensjonalt rom - det kan også være snakk om tida som ei endimensjonal løype vi og verden beveger oss framover langs, og der framtidige hendelser ligger foran oss - nært eller langt unna.

Bruken av *ligge* om noe som befinner seg i ei løype, finnes både om folk og om ting. I materialet mitt har jeg bare en forekomst der det er snakk om ei løype i fysisk rom, nemlig eksempel 10.24 under:

(10.24) *Han havnet bak en semitrailer og ble liggende der åtte kilometer.*

Selv om subjektet i eksempel 10.24 er et menneske, er det tydelig at *ligge* ikke er brukt om kroppsposituren hans. Han (eller bilen hans) er plassert i ei løype. Talmy (2000a, s. 336-337) skriver om hvordan flere forhold mellom figur og bakgrunn kan være innføydd i hverandre. Han bruker setningen «*The lion chased the gazelle through the forest*» som eksempel, og viser hvordan løven i første omgang er en figur mot gasellen som bakgrunn. Hvis de begge løper like fort, er figur/bakgrunn-forholdet mellom dem statisk, og ikke dynamisk. Men i tillegg til figur/bakgrunn-forholdet mellom løven og gasellen, finnes det også et annet figur/bakgrunn-forhold i setninga: Løven og gasellen utgjør til sammen en sammensatt figur som beveger seg mot en bakgrunn - skogen. I nettopp sånne tilfeller, der det foregår en bevegelse langs ei løype, brukes *ligge* om en figurs plassering i selve den todimensjonale løypa, gjerne plassert i forhold til noe annet som beveger seg i den samme løypa eller er plassert langs den, og som fungerer som bakgrunn. Bakgrunnen kan også være en norm for hvor man ideelt sett burde være plassert i løypa, som man kan ligge (litt eller langt) bak/etter eller (litt eller langt) foran/før.

(10.25) *Norge ligger så utrolig langt bak Sverige.*

Denne bruken av *ligge* ser ut til å være vel så utbredt når det er snakk om abstrakt, metaforisk rom som når det er snakk om konkret, fysisk rom, derfor behandler jeg den under ett her, i kapittelet om abstrakte størrelser, selv om den kan brukes figurer fra alle kategoriene jeg har delt inn oppgava etter, og både med plassering i fysisk rom og abstrakt, metaforisk rom.

En annen endimensjonal bruk av *ligge* finner vi når noe befinner seg på et nivå på en skala, og altså er plassert på et punkt langs en vertikal akse. I likhet med figurene som er plassert i ei løype, er også disse figurene plassert i forhold til andre ting som befinner seg over eller under dem på den samme skalaen. Figuren kan også være plassert, høyt eller lavt, i forhold til et punkt på skalaen som fungerer som norm.

(10.26) *Rundt 750 millioner kroner ligger prisen på i dag.*

(10.27) *Brasil er fortsatt et av verdens mest spennende områder når det gjelder dypvannsfelt - og Petrobras ligger helt i verdenstoppen for dypvannsteknologi.*

Felles for begge disse bruksmåtene er altså at figuren (og bakgrunnen) er plassert langs en akse som går fra en negativ pol (eller et startpunkt) til en positiv pol (eller et mål). Selv om det er to forskjellige akser, ser det ut til at det ikke er helt umulig å «oversette» fra den ene aksen til den andre, som i eksempel 10.28:

(10.28) *Hvordan er nivået på de norske i forhold til de utenlandske? De ligger litt etter, men her ser det bra ut.*

Abstrakte ligge-forekomser uten lokasjonsadledd Forekomstene av ligge med abstrakt subjekt, men uten lokasjonsadledd, fordeler seg stort sett på tre hovedkategorier. Noen av dem er faste uttrykk som ser ut til å bygge på bruken av ligge som posisjonsverb: *ligge til grunn*, *ligge godt/dårlig an*. Noen er forekomster av det faste uttrykket *ligge på lur*, som bygger på *ligge* om kroppspositur hos dyr og mennesker. Atter andre er forekomster av ligge brukt som (semi-)kopulaverb, som i eksempel 10.29.

(10.29) *Har Forsvarets etterretningstjenestes årvåkenhet rettet mot den indre fiende virkelig vært svekket i avgjørende øyeblikk for nasjonens sikkerhet, med den følge at våre befalsskoler har ligget åpne for infiltrasjon av norskstudenter med røde sangbøker?*

Oppsummering Bruken av *ligge* om abstrakte størrelser er i stor grad gjennomsliktig metaforisk, og noen ganger metonymisk. Abstrakte størrelser som ligger et sted er ofte metaforisk eller metonymisk plassert *inni* noe annet, noen ganger noe fysisk og noen ganger noe abstrakt. Denne inni-heten, når bakgrunnen er abstrakt, kan være profilert som tredimensjonal eller todimensjonal, men oftest gjøres det ikke noen forskjell. Ting kan også ligge metaforisk plassert utfor en tredimensjonal beholder eller et todimensjonalt avgrensa område, uten at det nødvendigvis gjøres forskjell mellom tredimensjonal eller todimensjonal plassering her heller. Abstrakte figurer kan også ligge nært en bakgrunn eller langt borte fra en bakgrunn. I tillegg kan figurer som ligger være metaforisk plassert i «endimensjonalt rom» - enten horisontalt, i ei løype, eller vertikalt, på en skala. Selv om den metaforiske betydninga til *ligge* brukt om abstrakte størrelser kan se ut til å være bleika - ved at det for eksempel ofte ikke finnes noe skille mellom tredimensjonal og todimensjonal «innihet» og «utaforhet», er det likevel ikke vanskelig å se dem som uttrykk for forskjellige ROM-metaforer.

10.2 Abstrakte størrelser som *sitter*

Av de 300 forekomstene av *sitte* i materialet mitt, er det 12 der abstrakte størrelser sitter. 7 av disse er uten lokasjonsadledd, og bare 5 av dem har det. I to av forekomstene der en abstrakt størrelse sitter et sted (eksempel 10.30 og 10.31 under), er pronomenet *det* subjekt, uten at det viser tilbake til noen klart avgrensa antesedent. Selve forekomsten av et pronomen oppretter på en måte en ting³ ut fra konteksten, et objekt som kan være plassert et sted. Forut for bruken av pronomenet er det en beskrivelse av en situasjon, og når pronomenet *det* brukes, antar vi at det må vise tilbake til noe som har med denne situasjonen å gjøre, uten at det presiseres akkurat hva.

(10.30) *Han har en slags sykklus, hadde moren sagt, det topper seg minst en gang i uka, da presser det seg ut, det har ikke noe med meg å gjøre, sa hun, det sitter i kroppen på ham.*

(10.31) - *Det må jo sitte i et signalspor eller en reseptor i hjernen som påvirker hjerneaktiviteten, tenkte jeg.*

I eksempel 10.30 har vi nettopp fått beskrevet at Signe har en far som ofte blir veldig sint på Signes mor, og at Signes mor ikke sier noe når han holder på sånn- at hun mener at det går fortere over da. I eksempel 10.30 tenker Signe tilbake på en gang hun og mora kjørte bil sammen aleine. Det som *sitter i kroppen* på faren er kanskje raseriet hans, eller kanskje et problem eller en opplevelse som er årsak til raseriet. I eksempel 10.31 er det en jeg-person som skriver om hvordan hun eller han har fått hjelp til å slåss mot stemmene i hodet sitt og til å takle livet sitt med schizofreni, og hvordan psykiateren hjalp henne eller ham med å tenke nytt: Det er ikke traumer som har gjort vedkommende syk, det er de for små til. Jeg-personen liker tanken på at det er hjernen som er unormal. I eksempel 10.31 gjengir jeg-personen tankene sine. Det som *må sitte i et signalspor eller en reseptor i hjernen* er kanskje schizofrenien, kanskje det som gjør at schizofrenien skaper problemer og lager stemmer som

³Her er ordet *ting* brukt mer i samsvar med kategorien TING i kognitiv lingvistikk (se Tuggy 2007, s. 91-92; Langacker 1987, s. 494), og ikke subjektskategorien TING som er brukt ellers i denne oppgava.

ikke finnes, kanskje et udefinert problem. Uansett kan det plasseres - hva det nå er, sitter det i et signalspor eller en reseptor i hjernen.

Også i en av *ligge*-forekomstene i materialet mitt er figuren omtalt som «*det*», uten at antesedenten er klar ut fra konteksten. Et søk videre i konteksten til setningen i korpuset viste at det er ullent eller vagt nøyaktig hva «*det*» er for noe (eksempel 10.32). Det brukes om noe, uten at det er klart definert hva størrelsen det peker tilbake på egentlig er for noe, men det later til å handle om noen sider ved Sam Eydes karakter, som forfatteren av teksten mener at forfatteren av biografien han skriver om mener at vi får innblikk i når vi får vite at Sam Eyde hadde elskerinner.

(10.32) *Men hvorfor har han ikke vist oss dette like tydelig da han skrev om industrimannen Sam Eyde, da ligger det bare der under vannskorpa, som en insinuasjon, eller litterært makkverk, og lurer.*

Når uspesifiserte, abstrakte «ting» kan dannes ved at man bruker pronomenet *det* uten en klar, språklig uttrykt antesedent, er det interessant at både *ligge* og *sitte* kan brukes som posisjonsverb for sånne ting. I eksempel 10.32 er *dette* noe abstrakt som ligger der under vannskorpa og lurer. Her er *dette*, som vi kan tenke oss som en ikke helt eksplisitt framført påstand, til noe som ikke vises, men som *bare ligger der under vannskorpa*. Da kunne man i utgangspunktet tenke seg at dette ligger som et slags lag under vannskorpa, skjult for øyet (jfr. avsnitt 8.1.3). Men så kommer det siste «*og lurer*», og plutselig er dette abstrakte, skjulte blitt noe animat, noe som *ligger på lur*. Både *vannskorpa* og *ligge på lur* er brukt metaforisk i 10.32. I eksempel 10.30 og eksempel 10.31, der *sitte* er verbet som brukes, er figuren plassert i noe, nærmere bestemt i en menneskekropp og i et signalspor eller en reseptor i en menneskehjerne. Et søk på strengen [[det]+[sitter]+[i]] i LBK⁴ gir 31 treff, og av dem er det over 20 som handler om at noe, konkret eller abstrakt, sitter i en menneskekropp eller i et menneske eller i en (konkret eller abstrakt) del av et menneske eller en menneskekropp. Det sitter i hodet, det sitter i ryggen, i øret, det sitter i sjelen, det sitter i oss, det sitter i. De forekomstene som ikke har mennesker og menneskekropper eller deler av dem som subjekt, handler blant annet om hva slags motor som sitter i en bil, at et leselager sitter i en datamaskin, og at det at statsministeren har vært på et kjøkken sitter i veggene der («*sammen med fettflekkene etter Louises rompe*»). Ting som er inni en menneskekropp *sitter* der ganske ofte, også hvis de er abstrakte, i likhet med andre ting konkrete og abstrakte ting som er tett omslutta eller innkapsla av noe, eller som er deler av en helhet.

I en forekomst av *sitte* brukt om abstrakte størrelser er det en del abstrakt del av et menneske, nemlig sjelen, som sitter et sted. I motsetning til figurene i eksemplene over, sitter den imidlertid ikke i mennesket eller et sted i menneskekroppen:

(10.33) *Sjelen sitter i det vi ser, i det vi hører.*

Det er vanskelig ut fra konteksten å avgjøre om det er snakk om sjelen til den som ser og hører, eller sjelen til den som blir sett og hørt. Uansett er det snakk om en plassering av en del av en helhet. Sjelen må regnes som en del av et menneske, og vanligvis ville vi da regne med at den var plassert et eller annet sted på eller i mennesket som den er en del av. Men siden sjelen ikke er fysisk, er det rett og slett ikke utenkelig at den er plassert et sted utafør mennesket som den er en del av, uten at den dermed har løsna fra helheten. Hvis ryggen ikke lenger er sitter på mennesket den hører til, er ikke mennesket lenger helt, og ryggen er ikke lenger en del av mennesket den har vært en del av. Sjelen i eksempel 10.33 kan derimot være plassert utafør mennesket, men fortsatt være en del av det.

To andre forekomster av *sitte* brukt om abstrakte størrelser, eksempel 10.34 og 10.35 under, handler om institusjoner. Begge er forekomster av det faste uttrykket *sitte inne med*, som ellers bare brukes om mennesker (se kapittel 7). Det at institusjoner omtales som animate størrelser kan vi analysere på to måter: Enten handler det om en INSTITUSJON FOR MEDLEMMER-METONYMI, eller en INSTITUSJONER ER LEVENDE VESEN-metafor.

(10.34) *Fram til nå hadde medlemmene gjort felles sak med det nær sagt allestedsnærværende etterretningsnett XU, men de aller fleste linjene fra det endte i Sverige, og ettersom BAR*

⁴Søk foretatt 19. mai 2013, klokka 18.30

ofte satt inne med stoff som burde av gårde fluksens, hadde lederne lenge ønsket seg nærmere og mer direkte føling med London.

(10.35) *Tenk på den infrastrukturen kommunale etater, som f.eks. et everk, sitter inne med.*

I eksempel 10.35, opplever jeg at det er institusjonene som helhet, og ikke menneskene som er tilknyttet dem, som *sitter inne med* infrastruktur. Hvis menneskene blir bytta ut, er det fortsatt institusjonene som har og kontrollerer infrastrukturen. I eksempel 10.34 er det derimot i stor grad de enkelte medlemmene *sitter inne med* informasjon, og hvis disse menneskene forlater institusjonen, vil de fortsatt ha og kontrollere denne informasjonen. Det ser ut til at institusjoner som sitter på noe kan gjøre det både som metaforisk animate vesen, og som metonymiske uttrykk for medlemmene sine - kanskje også som begge deler samtidig.

Abstrakte *sitte*-forekomser uten lokasjonsadledd Forekomstene av *sitte* med abstrakt subjekt, men uten lokasjonsadledd, fordeler seg på tre grupper: Det er tre forekomster av *sitte* brukt metaforisk om noe man har lært seg, som en øvelse eller en sang, uten at det nevnes noen bakgrunn eller lokasjon. To forekomster der noe metaforisk sitter *løst* eller *løse*, uten at noen bakgrunn eller annen lokasjon nevnes. To forekomster av uttrykket *sittende stilling*, som jeg under tvil har kategorisert som forekomster med abstrakt subjekt.

Oppsummering Jeg har få forekomster av *sitte* brukt om abstrakte størrelser, og av dem igjen er det under halvparten som har et lokasjonsadledd. Disse fordeler seg på to grupper: Noen av de abstrakte figurene som sitter i materialet mitt er metaforisk eller metonymisk plassert inni kroppen eller hodet til et menneske, eller de er en abstrakt del av et menneske.⁵ De abstrakte figurene som er plassert inni kroppen til et menneske er udefinerte, på den måten at de uttrykkes av pronomenet *det*, uten at det finnes noen klar antesedent. Dermed er det egentlig ikke sikkert at det er noe abstrakt og ikke noe fysisk det er snakk om, eller det kan være både noe abstrakt og noe fysisk, siden figuren er vag. Andre abstrakte *sitte*-figurer er institusjoner, som er omtalt som om de var animate vesener. Dette kan være metonymisk eller metaforisk, eller begge deler.

10.3 Abstrakte størrelser som står

Av de 300 forekomstene av *stå* i materialet mitt, er det 75 der abstrakte størrelser står. 21 av disse er uten lokasjonsadledd, 34 av dem har det, og i 20 av forekomstene har jeg rett og slett ikke klart å avgjøre om det finnes et (overført) lokasjonsadledd eller ikke. Bruken av *stå* om abstrakte størrelser har jevnt over en mindre gjennomsløkt forankring i kroppspositurkategorien STÅ eller brukskriteriene til *stå* som posisjonsverb om konkrete ting. Ofte er det snakk om idiomatiske uttrykk. Musikken kan *stå på*. Ser vi nærmere på dem, går det likevel an å tegne opp noen mulige linjer tilbake til egenskaper ved stående kroppspositur eller bruk av *stå* om ting.

I avsnitt 10 var det flere eksempler på at *ligge* kan brukes om tekst og innholdet i tekst, uten at det betyr at ligge generelt brukes om figurer som er tekst. For *stå* er det helt annerledes. De artiklene som *ligger* på nett i eksempel 10.4, *står* sannsynligvis i papirutgaven av avisa, i likhet med veldig mye annen tekst. Det er rett og slett sånn at vi bruker *stå* om skrift og skreven tekst. Minst 25 av forekomstene der *stå* brukes med abstrakte subjekter (med eller uten lokasjonsadledd) er eksempler på denne bruken av *stå* om tekst, og dessuten er det flere metonymiske forekomster i TING-materialet og MENNESKER-materialet der noen eller noe *står* et sted fordi de har blitt skrevet opp der, sånn som i eksempel 10.36 under.

(10.36) *Prøv om du kan finne ut hvor alle som står på listen over mistenkte, befant seg de to siste timene.*

⁵Om plasseringa av sjelen bør regnes som metaforisk, metonymisk eller metafysisk, er et spørsmål som denne oppgava ikke tar mål av seg til å svare på.

At ordet for 'stå' brukes om skriftlig tekst, gjelder for flere germanske språk. Lemmens og Perrez (2010, s. 321-322) foreslår at denne bruken av 'stå' kan ha en semantisk motivasjon (uansett om den er etymologisk riktig eller ikke) i to konvergerende faktorer: For det første at en bokstav, hvis vi tenker oss at den står i relieff mot papiret, må være plassert på den flate sida si for å kunne leses. Denne sida blir dermed basen til bokstaven, som får en «*mental scanning vector*» fra basen (som «hviler» på papiret) og opp til overflaten av den trykte bokstaven. For det andre kan bokstaver sees på som plassert på linjer på arket, og de står på linjene. Da har de en «*mental scanning vector*» fra bunnen av bokstaven (som «hviler» på linja) og opp til «toppen» av bokstavfiguren. De skriver at de dermed er uenige med Serra Bornetos (1996) analyse, som sier at tilsvarende bruk av *stehen* 'stå' i tysk handler om «WRITTEN TEXT AS VERTICAL ORDERING». Der er imidlertid alle enige om at motivasjonen bak bruken av 'stå' er lite transparent, både i nederlandsk og tysk - og jeg vil slutte meg til dem og si at det også gjelder for norsk.

Men jeg mener likevel at det er en annen faktor, som ikke nevnes av forfatterne over⁶, som også kan tenkes å spille inn: Det å stå er forbundet med å være synlig. I kapittel 4.2 skreiv jeg at mennesker som står er mer synlige enn mennesker som ligger og sitter. Det å være synlig, eller gjøre seg synlig, finner vi også igjen i bruken av *stå* om mennesker (se avsnitt 7.3) - for eksempel om homofile som *står fram*. Motsatt sier vi også at noen *ligger lavt* om de gjerne vil være minst mulig synlige og bemerka en stund. Hvis noe *står klart for* en, som i eksempel 10.37, har man et tydelig indre bilde (eller overført: forståelse) av det.

(10.37) *Det står nå klart for ham at han ikke vil komme så langt som til sørspissen av Afrika en gang.*

Hvis vi ser litt utover, kan vi merke oss at dyr og ting blir *stilt ut* (for at folk skal se dem), og at ting kan *framstå* forskjellig for ulike personer (avhengig av hvordan de ser dem), eller de kan *framstå* som noe annet enn de egentlig er (hvis de ser sånn ut). Vi kan også si at noe *står i stil* til noe eller *står i kontrast* til noe, om (det visuelle) inntrykket av en figur plassert mot en bakgrunn, hvordan figuren og bakgrunnen passer sammen eller ser forskjellige ut.

Når en tekst eller et bilde *står* på ei side i en bok, kan jeg se teksten eller bildet på den sida, i den boka. Teksten eller bildet er til og med plassert der for å kommunisere visuelt, det er der fordi det er meninga at noen skal se det. I norsk kan man også si at noe *står å lese* et sted, som i eksempel 10.38 og 10.39, og (sjeldnere) at noe *står å se* et sted, som i eksempel 10.40:

(10.38) *Denne annonsen sto å lese i en norsk avis for noen år siden.*⁷

(10.39) *Uroen for sosial uro sto å lese mellom linjene i en ellers høystemt rapport som den avtroppende partisjefen Jiang Zemin la fram ved åpninga av kongressen i Kinas kommunistiske parti (KKP) i går.*⁸

(10.40) *Pepperkakebyen står å se på Helles Bakeri i Torggata, like ved togstasjonen i Hamar.*⁹

Uansett hva som er utgangspunktet for at *stå* blir brukt om tekst, skriver Serra Borneto (1996, s. 477, gjengitt i Lemmens og Perrez 2010), så er denne bruken av nå etablert som en fast del av språkbrukernes konvensjonelle kunnskap, og er nå aktiv, uavhengig av det opprinnelige romlige bildet som det har sprunget ut av. Sånn ser det ut til å være om flere av måtene *stå* brukes på om abstrakte størrelser - mange av dem virker mindre gjennomsiktige enn det som er tilfelle for bruken av *sitte* og *ligge*.

⁶Lemmens og Perrez (2010) nevner riktig nok, et annet sted i artikkelen (s. 320), at mennesker som står er «perceptually more distinguishable from their surroundings (cf. the metaphor stand out and outstanding)», men de setter ikke denne observasjonen i sammenheng med 'stå' brukt om skriftlig tekst.

⁷Eksempel fra Google-søk. Kilde: «Stekt and lever!», Fb.no, 24.03.2012. Henta 12. mai 2013 fra <http://www.f-b.no/nyheter/2.1115/stekt-and-lever-1.7149181>

⁸Eksempel fra Google-søk. Kilde: «Talte entreprenørenes sak», Klassekampen, nettutgaven, 09.11.2002. Henta 12. mai 2013 fra <http://www.klassekampen.no/28906/article/item/null/talte-entreprenorenes-sak>

⁹Eksempel fra Google-søk. Kilde: «Pepperkake-byen: Opplev Hamar i miniatyrtugave», VGnett, 10.12.03/12.12.03. Henta 12. mai 2013 fra <http://www.vg.no/reise/artikkel.php?artid=205127>

Muligens ligger denne synligheten også til grunn for andre uttrykk der *stå* brukes om abstrakte størrelser: Noe kan *stå i kontrast til* noe annet, som i eksempel 10.41, der kontrasten er metaforisk.

(10.41) *Dette står nesten i en litt komisk kontrast til dagens gjennomseksualiserte populærkultur som bombarderer oss halvt i hjel med sex-propaganda hvor vi enn snur oss.*

Stå fram

På samme måte som mennesker kan *stå fram* og vise hvem de er, vil også abstrakte størrelser som *står fram* være synlige mot en bakgrunn. I setning 10.42 er det snakk om inntrykket anmelderen har av låtene på ei plate, der «*Ad Kosmos!*» skiller seg ut fra resten av plata, mens det i 10.43 er en bruk som ligner på bruken om mennesker, der regjeringen, en institusjon, omtales som om den var en animat størrelse.

(10.42) «*Ad Kosmos!*» *Står definitivt frem som det mest umiddelbart fengende og dansbare bidraget, men her finnes det flere potensielle hits.*

(10.43) *I regjeringserklæringen het det at regjeringen sto fram på vegne av Arbeiderpartiet og ville la seg lede av arbeiderklassen og hele det arbeidende folks interesser .*

Stå for

Stå for har tre ulike betydninger i materialet mitt. Den ene handler om at noe «bidrar med» noe, som i eksempel 10.44 og 10.45. Den andre handler om at noe representerer noe annet, som i eksempel 10.46. I tillegg kan noe *stå for noen*, på den måten at de ser det tydelig for seg, eller at de ser det på en bestemt måte (se eksempel 10.47 og 10.48).

(10.44) *Brystkreft står for nesten en fjerdedel av nye krefttilfeller blant kvinner.*

(10.45) *Vi ser at fiske står for store deler av utslippene.*

(10.46) *Uansett, grunnen for min mening er at jeg finner det lettere å forklare at subgrupper i newshierarkiet står for spesialiseringer -og *.diverse er en merkelig tilfelle av "spesialisering".*

(10.47) *Det står nå klart for ham at han ikke vil komme så langt som til sørspissen av Afrika en gang .*

(10.48) «*[det]* *står for meg som et mirakel selv i dag . . .*

Relativ plassering mellom «likeverdige» størrelser

Som i delkapittel 7.3.7, der *stå* blei brukt til å plassere mennesker metaforisk i forhold til andre mennesker, brukes *stå* også til å plassere abstrakte størrelser i forhold til andre, relativt like, abstrakte størrelser, som i 10.49 og 10.50.

(10.49) *For/ øvrig er rettstilstanden noe uklar, og forskjellige prerogativbestemmelser kan stå i en forskjellig stilling.*

(10.50) *Antikken sto i en særstilling, men også middelalderens gotikk, renessansen og barokken kom i søkelyset.*

(10.51) *[. . .] måter den tredje begivenheten sto i forhold til de to andre på .*

Stå på stedet hvil

Stå er den kroppsposituren man har hvis man er på vei fra ett sted til et annet, og så blir stoppa. I slike tilfeller, der noe ikke kommer videre, brukes ofte den militære kommandoen *på stedet hvil* som et uttrykk for stillstand.

(10.52) *Uten slike menn ville Norge stå på stedet hvil.*

(10.53) *Nå, ni år etter debuten [...], har Øen ennå ikke kommet frem til en endelig diktutgivelse, en diktsamling som definerer hans ståsted og som kan gi utgangspunkt for en debatt om hvorvidt hans forfatterskap har stått på stedet hvil rent formalt.*

Stå ved lag

Abstrakte størrelser, kanskje særlig ordninger og avtaler, som ikke skal forsvinne, *står ved lag*.

(10.54) *En av bataljonssjefene i 1. divisjon bekreftet at ordningen med ubrukeliggjorte våpen sto ved lag i hele hæren fram til 9. april.*

10.4 Oppsummering

Ligge, sitte og *stå* brukes ikke likt om abstrakte størrelser. *Ligge* brukes som regel om noe som er metaforisk plassert i abstrakt rom - enten inni noe eller utafor noe, eller også nært eller langt borte fra noe. Der det som ligger konseptualiseses som en ting som befinner seg inni en beholder, er det gjerne snakk om en plassering i «todimensjonalt rom». *Ligge* brukes også om abstrakt plassering i endimensjonalt, metaforisk rom - med andre ord, langs ei løype eller på en skala. I de få tilfellene der *sitte* er brukt om abstrakte størrelser, er det to der det abstrakte som sitter ikke er klart definert, men der dette udefinerte, abstrakte er plassert et sted inne i et menneske. En forekomst, der det er *sjelen* som sitter har jeg analysert som en del/helhet-lokasjon, og de to siste er forekomster av det faste uttrykket *sitte inne med*. *Sitte inne med* brukes ellers bare om mennesker, så her er det snakk om en overføring direkte fra bruk om abstrakte størrelser. Abstrakte størrelser som *sitter inne med noe* er personifiserte. For *stå* er det i større grad ugjennomsiktige, faste bruksmåter som står for bruken om abstrakte størrelser. Særlig er *stå* om tekst frekvent, men flere andre uttrykk knytter seg også til det å være synlig eller skille seg ut. Det ser ut til at bruken av *stå* om abstrakte størrelser er mer uavhengig av bruken om fysiske, ikke-levende ting enn det som er tilfelle for *sitte* og *ligge*.

Kapittel 11

Bruk av posisjonsverb og bruk av kopulaverb i norske lokasjonsuttrykk

Jeg har ikke gjort noen store undersøkelser av hvordan kopulaverbet *være* brukes i norske lokasjonsuttrykk. Som beskrevet i kapittel 2 på side 13 bruker språk av type I i Ameka og Levinsons (2007) typologi ett verb i den grunnleggende lokasjonskonstruksjonen *sin* - typisk enten et kopulaverb eller et eget lokasjonsverb - , mens språk av type II har et system der et begrensa sett av under sju forskjellige posisjonsverb alternerer på verbplassen. Nederlandsk er et godt eksempel på et språk av type II: Når man skal fortelle hvor en gjenstand er, tvinges man til å velge mellom verba i et posisjonsverbssystem, man kan som regel ikke bruke noe «generelt» eller «nøytralt» verb for lokasjon. Engelsk er et språk av type I, fordi den grunnleggende lokative konstruksjonen bruker kopulaverbet *be* 'være'. Selv om det også i engelsk i blant brukes kroppspositurverb i lokasjonsuttrykk, er det konstruksjonen med *be* som er den grunnleggende.

Men hvordan er det i norsk? Som vist i kapitlene over, bruker vi ofte posisjonsverb for å fortelle eller spørre om hvor noe er. Men kopulaverbet *være* brukes også til det. Det går an å tenke seg at norsk har et posisjonsverbsystem der *være* inngår som ett av de alternerende verba. Men bruken av *være* er ikke avgrensa på samme måte som bruken av hvert kroppspositurverb. *Være* kan brukes både om ting som *ligger*, *sitter* og *står*, men det er likevel ikke alltid det passer så godt å bruke *være* som å bruke et posisjonsverb.

Det finnes minst en lokasjonstype som ikke dekkes av noe posisjonsverb i norsk. I kapittel 8 viste jeg at masser ofte *ligger* i norsk. Eksempelene på masser som *ligger* handler gjerne om masser som er plassert mot en bakgrunn som består av noe annet. Masser som er som bestanddeler i andre masser (som for eksempel kullsyre i brus eller palmeolje i sjokolade), *ligger* ikke. De *står* heller ikke, og *sitter* ikke (som tilfellet er i nederlandsk (Lemmens, 2002)). Masser som er ingredienser i andre masser er rett og slett et område som ikke dekkes av det norske posisjonsverbssystemet.

Ingen av massene som *ligger* et sted i materialet mitt *ligger* inni en flyttbar beholder. Ved et tilleggsøk i LBK¹ fant jeg at kombinasjonen [[substantiv]+[SITTE/LIGGE/STÅ, grunnform]+[preposisjon]+[maks to ord]+[FLASKE, grunnform]] ga bare ett resultat der en masse var plassert inni ei flaske:

(11.1) *På hybelen min i Griffenfelds gate hadde jeg fortsatt rester av fremkallingsvæske stående i en flaske, jeg hadde små kar der fiksativ og vann kunne helles oppi, og jeg hadde det gammeldagse framkallingsapparatet, en investering jeg gjorde i 1995.*²

I eksempel 11.1 over brukes *står* sannsynligvis ikke egentlig som posisjonsverb for framkallingsvæske i en beholder, men som posisjonsverb for en beholder med basen ned. Det er altså egentlig flasken som *står*. Hadde framkallingsvæsken vært oppbevart inni en vannballong, hadde vi kanskje hatt *rester av framkallingsvæske liggende* i den - eller eventuelt *hengende*, hvis vi hadde hengt opp vannballongen.

¹ Søk utført 25. april 2013.

² Eksempel henta fra LKB den 25. april 2013. Setnings-ID: SK01KIKr01.1723

Levinson og Wilkins (2006) observerer at det ofte kan finnes noen områder som ikke dekkes av et språks grunnleggende lokative konstruksjon (BLC), og foreslår et hierarki av lokasjonssorter ut fra hvor sannsynlig det er at de uttrykkes med den grunnleggende lokative konstruksjonen i et språk.³ (F. Ameka & Levinson, 2007) konkluderer med at denne hypotesen likevel ikke holder mål, og foreslår en revidering der det ikke finnes noe universelt hierarki, men der de foreslåtte lokasjonstypene likevel utgjør grupper av lokasjoner er som enten hører inn under den grunnleggende konstruksjonen i et språk eller ikke gjør det.

11.1 Metode

Jeg har gjort et søk (20. mars 2013) i Leksikografisk bokmålskorpus for å få et visst inntrykk av hvilke verb som oftest brukes i lokasjonsuttrykk i norsk. . Jeg har gjort et søk for hvert av verba *sitte*, *ligge*, *stå* og *være*. For hvert verb har jeg bedt om å få opp alle forekomstene der en eller annen form av verbet opptrer direkte etterfulgt av enten *på*, *i*, *under*, *over*, *foran*, *bak*, *ved*, *inntil*, *rundt*, *overfor*, *mellom*, *inni*, *ovafor/ovenfor*, *utapå/utenpå*, *utafor/utenfor*, *nedafor/nedenfor*, *bortafor/bortenfor* eller *omkring*. Dette gir på ingen måte et 100% pålitelig svar på spørsmålet, for søket er for upresist og ufullstendig til det⁴, men det kan være med på å gi et visst inntrykk likevel.

- Søket på *sitte* ga 21 184 treff, av totalt 70 664 forekomster av ordet *sitte* i korpuset⁵.
- Søket på *stå* ga 33 818 treff, av totalt 123 543 forekomster av ordet *stå* i korpuset.
- Søket på *ligge* ga 84 803 treff, av totalt 84 803 forekomster av ordet *ligge* i korpuset.

En stikkprøvegjennomgang viser at de aller, aller fleste av treffa jeg får opp på *ligge*, *sitte* og *stå* er lokasjonsuttrykk. Det ser ut til at en større andel av uttrykkene med *stå* er faste, konvensjonaliserte uttrykk (*stå på*, *stå overfor* noe (abstrakt), *stå bak* (om forårsaking) enn det som gjelder for *sitte* - og det er jo helt i tråd med funna mine i kapitlene over. Dessuten ser det ut til at flere av treffa for *stå* handler om kontaktplassering eller kropsplig «positurinstrument», det man bruker for å løfte kroppen opp fra bakken: *Stå på beina*, *stå på knærne*.

Søket på *være* ville ha gitt 95 027 treff, av totalt 2 476 032 forekomster av ordet *være* i korpuset. Søket blei imidlertid for stort for søkemotoren, så jeg gjorde et nytt søk der jeg ba om å få opp 10 000 randomiserte treff, og ba i tillegg om få oppgitt totalt antall forekomster. I tabellen nedenfor er fordelinga av *være*-forekomster mellom de ulike preposisjonene basert på de 10 000 randomiserte treffa jeg fikk opp.

11.2 Resultater

Dette betyr at ordet *være* brukes noe oftere enn posisjonsverba *ligge*, *sitte* og *stå* i omgivelsene jeg søkte etter, men at en veldig liten andel av *være*-forekomstene finnes i disse omgivelsene, sammenligna med det som er tilfelle for *ligge*, *sitte* og *stå*. Uttrykk med posisjons verbet *henge* er utelatt her, men det gir uansett totalt bare 4409 treff i disse omgivelsene, inkludert en del transitiv, dynamisk bruk, 'få noe eller noen til å henge et sted'.

³Her er det interessant å merke seg at flere av de lokasjonsområdene som vil ha mindre sannsynlighet for å uttrykkes med den grunnleggende konstruksjonen sammenfaller med bruksområdene til *sitte* som posisjonsverb i norsk!

⁴Med disse søkeinnstillingene går jeg glipp av alle forekomster der det står ett eller flere ord mellom verbet og preposisjonen, som i *Jeg sto aldri på taket*. Jeg får heller ikke med forekomster der lokasjonen kommer før verbet, som i *På plassen utenfor sto en rød bil*. Jeg får heller ikke med forekomster med andre preposisjoner, eller med *her*, *der*, *hvor* eller andre lokasjonsadledd som begynner med et annet ord enn de nevnte.

Til gjengjeld får jeg svært få feiltreff - stort sett bare slike som skyldes feiltagginger i korpuset, som i *påstandene om at to meddommere ikke fikk si sitt i forbindelse med en straffesak*. Med ett unntak: Jeg får opp en del treff med tidsadledd: *Kan det være så spennende å sitte i timesvis og se på et tog som bare går rundt og rundt?*

⁵Antallet ord totalt i korpuset har økt siden ordutvalget til hovedundersøkelsen blei henta ut, og derfor er det også flere forekomster av ordet *sitte*. Dette vil også gjelde for de andre orda jeg søker på her.

<i>Ligge</i> (26 215)	<i>Stå</i> (33 818)	<i>Sitte</i> (21 184)	<i>Være</i>
i (12349)	i (12422)	i (8969)	i (5268)
på (7866)	på (10128)	på (7505)	på (3319)
ved (1216)	ved (2790)	ved (2734)	over (632)
under (1128)	bak (2366)	bak (523)	under (260)
bak (976)	foran (1508)	foran (454)	ved (180)
over (649)	overfor (1353)	rundt (271)	rundt (89)
mellom (529)	utenfor (1137)/utafor (56)	under (265)	utenfor (73)/utafor (1)
foran (485)	over (620)	utenfor (108)/utafor (4)	mellom (72)
utenfor (466)/utafor (4)	under (547)	overfor (105)	bak (24)
rundt (247)	mellom (383)	mellom (95)	inni (20)
inntil (124)	rundt (244)	over (60)	omkring (15)
inni (51)	ovenfor (120)	inni (38)	foran (15)
omkring (50)	inntil (95)	inntil (25)	inntil (13)
utenpå (20)	omkring (25)	omkring (13)	overfor (5)
nedenfor (20)	nedenfor (9)	utenpå (5)	utenpå (3)(utapå (1)
bortenfor (18)	inni (6)	bortenfor (5)	bortenfor (1)
ovenfor (14)	bortenfor (4)/bortafør (2)	ovenfor (2)	
	utenpå (3)	nedenfor (1)	
+ 3 feiltreff		+ 2 feiltreff	+ 9 feiltreff

Tabell 11.1: Forekomster i noen typisk lokative omgivelser: *ligge*, *sitte*, *stå* og *være*

Hvis omgivelsene jeg har satt opp gir et representativt bilde av norske lokasjonsuttrykk, kan det altså se ut til at *være* brukes oftere som lokasjonspredikat i norsk enn det posisjonsverba *ligge*, *sitte* og *stå* gjør. En nærmere titt på treffa med *være* viser at mange flere av dem handler om andre ting enn lokasjon. Mange er setningsadverbialer som *i sannhet*, *i høy grad*, *på den annen side*, *i tillegg*, *i stor grad*, *i utgangspunktet*, *på mange måter*, *i alt*,

Tabell 11.1 viser hvordan forekomstene av de fire forskjellige verba er fordelt på de ulike preposisjonene. Tabellen viser alle forekomstene av *ligge*, *sitte* og *stå* i de omgivelsene jeg søkte etter i LBK, men for *være* vises bare fordelinga innafor 10 000 av de totalt 95 027 forekomstene i disse omgivelsene. Talla i denne kolonna kan altså ikke sammenlignes direkte med de talla som er oppført for *ligge*, *sitte* og *stå*, men viser hvordan forekomstene er fordelt mellom de ulike omgivelsene. 85,87% av *være*-forekomstene i denne tabellen er forekomster av [[*være*, grunnform] + *i*] og [[*være*, grunnform] + *på*]. For å få et bedre bilde av frekvensforholdet mellom *være* og de andre verba i de ulike omgivelsene i tabellen, kan vi - hvis vi antar at fordelinga her er representativ for alle de 95 027 forekomstene - gange frekvenstalla i *være*-kolonna med 9,5. Da ser vi at det først og fremst er den høye frekvensen til [[*være*, grunnform] + *i*] og [[*være*, grunnform] + *på*] som skiller *være* fra de andre verba i tabellen, men også [[*være*, grunnform] + *over*] har høyere frekvens enn kollokasjonene på tredje plass hos hvert av posisjons verba.

11.3 Oppsummering av del II

Jeg har undersøkt 300 tilfeldige forekomster av *ligge*, *sitte* og *stå* i et korpus av norske tekster henta fra sakprosa, skjønnlitteratur, avis- og ukebladtekster, TV-teksting og annet materiale. Jeg har delt inn forekomstene, etter subjekt, i fire kategorier: MENNESKER, DYR, TING og ABSTRAKTE STØRRELSER. Innafor hver kategori har jeg analysert forekomstene som har minst ett lokasjonsadledd. Jeg har vist at bruken av de tre verba ikke fordeler seg likt på de fire subjektkategoriene, og at særlig *sitte* skiller

seg ut: I forhold til de to andre verba, brukes *sitte* svært sjelden om annet enn mennesker.

De tre verba har mange ulike funksjoner når de brukes om mennesker, også når de forekommer med lokasjonsadledd. Først har jeg undersøkt forekomstene der noen, fysisk, befinner seg et sted, og sett at bakgrunnen i lokasjonshendelsen noen ganger, men ikke alltid, er underlaget for kroppsposituren. Ofte er bakgrunnen i den uttrykte lokasjonshendelsen uavhengig av kroppsposituren som uttrykkes i verbet. Videre er det tydelig at uttrykk med kroppspositurverb og lokasjonsadledd brukt om mennesker brukes til mye mer enn å angi noens plassering og kroppspositur, både når valg av verb styres av subjektets fysiske kroppspositur og når kroppsposituren er irrelevant for valg av verb.

Brukt om ikke-levende ting har vi sett at de tre verba *ligge*, *sitte* og *stå* fordeler «lokasjonslandskapet» mellom seg ut fra egenskaper både ved figuren, ved bakgrunnen og ved forholdet mellom figur og bakgrunn, og i tillegg at den samme situasjonen noen ganger kan profileres på ulike måter, avhengig av hvilket verb som brukes.

Dyr havner i en mellomkategori mellom mennesker og ting. Det finnes svært få forekomster av bruk om dyr i materialet mitt. I bruken av *sitte* om dyr er det en tydelig forskjell mellom en «animat» bruk, som ligner bruken om mennesker, og en «inanimat» bruk, som ligner bruken om ting.

Brukt om abstrakte størrelser har *ligge* og *sitte* i de fleste forekomstene en gjennomsløst, overført betydning. *Ligge* brukes mest om abstrakte størrelser som blir metaforisk profilert som ting eller masser i en beholder (tredimensjonal eller todimensjonal). Abstrakte størrelser kan også være metaforisk plassert utfor en beholder, og dessuten nært eller langt unna noe annet. Ofte, men ikke alltid, når abstrakte størrelser er metaforisk plassert et sted ved hjelp av verbet *ligge*, er også bakgrunnen i lokasjonshendelsen en abstrakt størrelse. I tillegg til denne to- og tredimensjonale plasseringa, brukes *ligge* om abstrakte (og konkrete) størrelser som er plassert i «endimensjonalt rom»: I ei løype eller å en skala. I materialet finnes det også *ligge*-forekomster der abstrakte størrelser metonymisk står for konkrete ting som er forbundet med dem, og der disse konkrete tinga befinner seg på et fysisk sted. Det er få forekomster der *sitte* brukes om abstrakte størrelser. *Sitte* brukes i materialet mitt om udefinerte størrelser som er plassert i en (del av en) menneskekropp, om institusjoner som har eller kontrollerer (*sitter inne med*) ressurser, og om plasseringa av sjelen.

Til slutt i dette kapitlet har jeg gjort en liten, sammenlignende undersøkelse av bruksfrekvensen til de tre kroppspositurverba, og kopulaverbet *være*, i et sett med omgivelser som jeg har regna som typisk lokative. Det viste seg av *være* forekommer noe oftere i disse omgivelsene enn kroppspositurverba sett under ett, men i en stikkprøve viste mange av *være*-forekomstene seg å være etterfulgt av et setningsadverbial og ikke et lokasjonsadledd. Denne lille undersøkelsen peker altså ikke entydig verken den ene eller den andre veien i spørsmålet om hva som bør regnes som den grunnleggende lokative konstruksjonen i norsk.

I den neste og siste delen av denne oppgaven skal jeg diskutere resultatene under ett i kapittel 12, og oppsummere denne oppgava og komme med forslag til videre forskning i kapittel 13.

Del III

Diskusjon, konklusjoner og spørsmål for videre forskning

Kapittel 12

Diskusjon

I dette kapitlet vil jeg ta opp et par problemstillinger med utgangspunkt bruken av *ligge*, *sitte* og *stå* i norsk, sånn som jeg har beskrevet den i de foregående kapitlene. I avsnitt 12.1 vil jeg diskutere funna mine opp mot Jociuviene (2008), som ser all bruk av de tyske kroppspositurverba om abstrakte størrelser som uttrykk for begrepsmetaforer der ting og abstrakte størrelser konseptualiseres som levende vesener eller objekter, og Darnell (2005) som regner den utvida bruken av svenske kroppspositurverb om abstrakte størrelser som et tilfelle av generalisering der de tre verba har endt opp med samme intensjon, selv om ekstensjonen deres har blitt utvida i forskjellige retninger.

Likevel ender de begge opp med å sortere abstrakte forekomster av *ligge*, *sitte* og *stå* bare ut fra hva i måldomenet som fungerer som lokasjonsbakgrunn. Både Darnell og Jociuviene tar utgangspunkt i at bruken av *ligge*, *sitte* og *stå* om det som er fysisk og konkret er utgangspunktet for bruken av de samme orda om abstrakte størrelser. Jociuviene skiller mellom levende vesener på den ene sida, og objekter på den andre, mens Darnell ikke gjør noen sånn distinksjon.

abstrakte størrelsene ikke alltid er konseptualisert som levende vesener, men også ofte som inanimerte ting plassert i rom. Likevel er jeg heller ikke enig med en innfallsvinkel der den eneste betydninga som har blitt med fra bruk om kroppspositur til bruk om abstrakte størrelser er selve lokasjonselementet, og at de tre verba dermed i bunn og grunn betyr det samme når de brukes om abstrakte størrelser.

Jeg har også diskutert funna mine opp mot Talmys analyse av de semantiske komponentene i en kompleks lokasjonshendelse der selve lokasjonshendelsen forbindes med en tilknyttta måte-hendelse. Jeg har argumentert for at den «ekstra» informasjonen posisjonsverba gir i lokasjonsuttrykk med inanimat subjekt hovedsakelig eller utelukkende består av romlig informasjon av den samme typen som finnes i en lokasjonell hovedhendelse, og har foreslått en analyse der posisjonsverba ganske riktig uttrykker både selve lokasjonselementet i hovedhendelsen og en ekstern måte-hendelse, men der også måte-hendelsen er en lokasjon.

12.1 Metaforer med mellomlanding

Jeg vil gjerne ta opp igjen tråden fra kapittel 2, der jeg viste hvordan Violeta Jociuviene (2008) og Ulrika Kvist Darnell (2005) nærmer seg bruken av kroppspositurverb om abstrakte størrelser - henholdsvis i tysk og i svensk - fra to helt forskjellige vinkler, og kommer til helt forskjellige konklusjoner: I Darnells analyse er det bare den lokative betydninga som har blitt med over i den utvida bruken, så de tre verba *sitta*, *ligga* og *stå* betyr det samme når de brukes om abstrakte størrelser - de har samme intensjon. Likevel har de en slags arbeidsfordeling seg i mellom, de har blitt ekstensjonelt utvida i hver sin retning. Jociuviene, derimot, ser på all sånn bruk som språklige metaforer med utgangspunkt i konseptualisering av abstrakte størrelser som enten levende vesener eller som fysiske, ikkelevende ting.

Jociuviene (2008) skriver, om tysk, at når man bruker kroppspositurverb om størrelser som 'sjokk', konseptualiserer man dem metaforisk som levende vesener, med bakgrunn i den konseptuelle metaforen

SJOKK ER ET LEVENDE VESEN («SCHOCK IST LEBESWESEN»)¹. Darnell (2005) skriver, på den andre sida, at når man bruker et svensk kroppspositurverb om abstrakte størrelser, uten at det er overført fra et kildedomene som del av et større metaforisk bilde (som *stå för fiolerna* eller *sitta i samma båt*), er det snakk om en utvida betydning der kroppsposituren har blitt borte fra verbbetydninga, og bare det lokative elementet av står igjen. De tre verba har en innbyrdes arbeidsfordeling i de abstrakte forekomstene, skriver hun, men hun setter ikke denne arbeidsfordelinga i sammenheng den fysiske, konkrete betydninga til hvert av verba når de brukes om mennesker eller fysiske ting. Darnell skiller mellom fysisk og abstrakt bruk av verba, men ikke mellom bruk om animate og inanimate subjekter.

Også i norsk kan sjokk *sitte i kroppen*, men i norsk vil jeg ikke si at sjokk konseptualiseres som et levende vesen når vi sier at det *sitter* et sted. I sånne uttrykk mener jeg at sjokk derimot konseptualiseres som en fysisk ting som er tett omslutta av noe annet - noe som sjokket sitter fast i. Det er altså den inanimate bruken av *sitte* som brukes når sjokk sitter et sted. Som nevnt i kapittel 2 er det annerledes i tysk: *sitzen* 'sitte' brukes ikke om inanimate ting - derfor er den nærliggende tolkninga når man bruker *sitzen* om noe inanimat eller om en abstrakt størrelse i tysk at man metaforisk konseptualiserer det som et levende vesen. På den måten forstår jeg som har norsk som morsmål 'sitte' brukt metaforisk om en vond følelse i kroppen på en annen måte enn en som har tysk som morsmål, selv om ordet brukes om det samme. Noe lignende viste seg i forskjellen mellom Lemmens (2002) analyse av hvorfor klær 'sitter' på kroppen i nederlandsk og min egen av hvordan dette henger sammen i norsk. Tysk, nederlandsk og norsk er nært beslektede språk, og det er ikke utenkelig at bruken av 'sitte' om klær på kroppen og vonde følelser inni kroppen har samme historiske opphav i alle de tre språka. Likevel forstår vi bruken ulikt, på bakgrunn av de synkrone forholda mellom ulike betydninger i hvert enkelt språk.

Som vist i kapittel 8 kan bruksbetingelsene til *sitte* gjerne være motivert av noen av egenskapene som er forbundet med en sittende menneskelig kroppspositur, men det er likevel en stor forskjell mellom bruken av *sitte* om folk og bruken av *sitte* om andre ting. Motivasjonen i kroppspositur, særlig når det gjelder *sitte*, er nok først og fremst diakron. Vi har altså en situasjon der kroppspositurverb brukt metaforisk om ting (der tinga nok ganske riktig har blitt konseptualisert som levende vesener) har blitt konvensjonalisert i den grad at det har danna seg et posisjonsverbssystem, der verba har blitt semantisk bleika så de ikke lenger har full kroppspositurbetydning. *Ligge* og *stå* har likevel i mange av de konvensjonaliserte bruksmåtene sine om ting så mye til felles med de prototypiske medlemmene av kroppspositurkategoriene *LIGGE* og *STÅ* at de nok kan være tilgjengelige som motivasjon synkront også.² Forskjellig metaforisk og metonymisk bruk, og forskjellige konvensjonaliserte uttrykk med utgangspunkt i sånn bruk, ligger bak forskjellig bruk av *ligge*, *sitte* og *stå* brukt om abstrakte størrelser, som vist i kapittel 10. Det er altså heller ikke riktig, som Darnell (2005) ser ut til å mene, at kroppspositurverba i utvida bruk om abstrakte ting bare har den generelle lokative betydningskomponenten i behold, og at arbeidsdelinga de har fått seg i mellom er nærmest tilfeldig. Jeg vil heller si at denne oppgava peker mot:

1. at metaforisk bruk av kroppspositurverb om ikke-levende objekter, konseptualisert som menneskekropper, har blitt konvensjonalisert i så stor grad i norsk at det har oppstått et posisjonsverbsystem der disse verba kan brukes i lokasjonsuttrykk uten at fokuset legges på noe annet enn selve lokasjonen.
2. at kroppspositurverba som fungerer som deler av et posisjonsverbsystem, med brukskriterier som kan spores tilbake til metaforisk bruk, ikke nødvendigvis aktiverer de motiverende metaforene hver gang posisjonsverba brukes. Særlig gjelder dette for *sitte*, som har et tydelig skille mellom animat og inanimat bruk og der motivasjonen er lite gjennomsluktig.

¹ Dette høres merkelig ut for meg som har norsk som morsmål, men Jociuviene regner både bruken om mennesker og ting som grunnbetydninga til *liegen* og *stehen*, mens *sitzen* i utgangspunktet bare kan brukes om kroppsposituren til levende vesener. Derfor vil bruk av *sitzen* om inanimate ting og abstrakte størrelser i det tyske språksamfunnet innebære en metaforisk konseptualisering av dem som levende vesener.

² Enkelte jeg har snakka med i forbindelse med denne oppgava ser ut til å oppfatte disse to verba som vage mellom mennesker og ting, snarere enn polyseme.

3. at både *ligge*, *sitte* og *stå* brukt om mennesker, med intakt kroppspositurverbetydning, og *ligge*, *sitte* og *stå* brukt om inanimate ting, med bleika betydningsinnhold, kan fungere som kilde når de tre verba brukes metaforisk i lokasjonsuttrykk med abstrakte subjekter. Dermed kan vi konseptualisere abstrakte størrelser både som objekter i rom og som levende vesener, når vi bruker *ligge*, *sitte* og *stå* om dem. Når vi sier at *sjokket sitter i kroppen* på norsk, er det posisjonsverbets brukskriterier, og ikke kroppspositurens egenskaper, som er utgangspunktet for bruken av *sitte*.

12.2 To lokasjonshendelser i en?

I kapittel 3 la jeg kort fram Talmys (2000a; 2000b) analyse av de semantiske komponentene i en lokasjonshendelse og beskrivelse av hvordan disse komponentene kan komme til overflaten på forskjellige steder i ulike språks lokasjonsuttrykk, eventuelt sammen med en annen hendelse som er tilknyttet lokasjonshendelsen ved at de er måten den skjer på eller årsaken til at den skjer.³ En hovedhendelse med en sånn tilknyttet hendelse utgjør til sammen en kompleks hendelse. Talmy deler inn språk i hovedtyper etter hvordan de uttrykker de ulike komponentene i typiske bevegelsehendelser. Noen, som spansk, uttrykker bevegelsen og veien i verbet, og lar andre deler av den komplekse bevegelsehendelsen uttrykkes andre steder i overflateuttrykket, hvis de kommer til uttrykk i det hele tatt. I andre språk, som norsk, vil verbet typisk uttrykke både bevegelsen og en måte- eller årsakshendelse, og resten av bevegelsehendelsen uttrykkes i andre deler av overflateuttrykket⁴. Ofte, men slett ikke alltid, vil språkets uttrykk for lokasjonshendelser følge det samme mønsteret.

Som eksempel på en lokativ setning der et verb uttrykker både selve plassertheten - lokasjonen - og dessuten en ekstern måte-hendelse, bruker Talmy (2000b) setningen under:

(12.1) *The pen lies on the table. Talmy (2000b)*

Siden det at pennen i eksempel 12.1 'ligger' regnes som en måte pennen er plassert på, antar jeg at Talmy også regner *ligge*, *sitte* og *stå* som slike verb som uttrykker både lokasjon og en måtehendelse, også når de fungerer som posisjonsverb for inanimate ting. Men uttrykker norske posisjonsverb en ekstern hendelse tilknyttet lokasjonen? Talmy (ref.) skriver at det av og til kan være vanskelig å trekke ut en ekstern måte-hendelse fra et bevegelsesverb - at det kan være vanskelig å identifisere noen informasjon som ikke er en del av selve bevegelsehendelsen. For posisjonsverba *ligge*, *sitte* og *stå* har jeg hatt store problemer med å isolere noen sånn ekstern, tilknyttet hendelse som kan stå i et måteforhold til lokasjonshendelsen. Sånn jeg har analysert *ligge*, *sitte* og *stå* brukt om ting (se kapittel 8), er det jo egenskaper ved figuren, bakgrunnen og figurens plassering mot bakgrunnen som avgjør hvilket av de tre posisjonsverba skal brukes. Verbet inneholder altså informasjon om figur, bakgrunn, og figurens plassering i forhold til bakgrunnen, i tillegg til selve lokasjonselementet. Dette er jo akkurat den typen betydningskomponenter som Talmy regner som en del av selve lokasjonshendelsen, så det er ikke gitt hva slags informasjon i posisjonsverba som ikke skal regnes som komponenter i hovedhendelsen.

Siden det i norsk er mulig å bruke både kopulaverb og posisjonsverb i lokasjonsuttrykk, kan situasjonen illustreres med et setningspar:

(12.2) *Pennen er på bordet.*

(12.3) *Pennen ligger på bordet.*

I setning 12.2 er komponentene i lokasjonshendelsen ganske pent fordelt utover setningen⁵. Pennen er figur, kopulaverbet *er* uttrykker (i denne sammenhengen) det faktum at noe befinner seg et sted,

³Talmy nevner også andre mulige forhold mellom en lokasjonshendelse og en tilknyttet hendelse, men måte og årsak er de to som oftest uttrykkes i et bevegelsesverb

⁴Jeg kommer ikke til å diskutere Talmys satelitt-begrep i denne oppgava, og velger å konsentrere denne beskrivelsen om verbet og hvilke komponenter som uttrykkes i det.

⁵For enkelhets skyld antar jeg her at betydninga er plassert i enkeltorda, og lar være å regne med den betydninga som kan ligge i selve den lokative konstruksjonen

preposisjonen *på* gir informasjon om figurens plassering i forhold til bakgrunnen (den er på oversida, med kontakt), og bordet er bakgrunn. I setning nummer 12.3 uttrykker verbet noe mer enn bare tilstedeværelsen av lokasjon, «plasserhet». Denne ekstra informasjonen, den som finnes i verbet, er spredt utover alle delene av en lokasjonshendelse: Figuren (ikke-vertikal) befinner seg et sted (oversida eller innsida, med løs kontakt) i forhold til ei flate eller en beholder. En mulig alternativ analyse kunne derfor vært å si lokasjonshendelsen i lokative konstruksjoner med posisjonsverb blir uttrykt på en mer kompleks måte, der både verbet og de andre delene av setninga bærer romlig informasjon.

Om vi antar, i hvert fall for nå, at det stemmer at posisjonsverba bare inneholder romlig informasjon om en figur plassert på et sted i forhold til en bakgrunn: Er det mulig at de likevel kan uttrykke en ekstern hendelse som kan stå i et måte-forhold til en hovedlokasjonshendelse? Jeg mener at dette er mulig hvis vi antar at verbet, i tillegg til å bære selve lokasjonselementet i hovedhendelsen, også er selvstendig bærer av en egen lokasjonshendelse, som kan være tilknyttet hovedlokasjonen ved å være måten den skjer på. Når lokasjonshendelsesinformasjonen i hovedhendelsen og lokasjonshendelsen som uttrykkes i posisjons verbet stemmer overens, er det vanskelig å se at noe skulle skille en hendelse fra en annen, men det trenger ikke alltid å være sånn.

I kapittel 3 viste jeg at «lokasjonsbakgrunnen» ikke nødvendigvis var den samme som «kroppspositurbakgrunnen» når *ligge*, *sitte* og *stå* brukes med lokasjonsadledd om mennesker. Det er forskjell på å sitte på en krakk og å sitte på torget. Hvis man sitter på en krakk, er krakken underlaget, «kroppspositurbakgrunnen» som man har plassert kroppen sin hvilende i kontakt med. Hvis man sitter på torget, er torget bare en lokasjon, «fristilt» fra kroppsposituren som uttrykkes i verbet. Innbakt i betydninga finnes nemlig ikke bare informasjon om kroppens «interne organisering», men også om forholdet mellom kroppen og et slags støttende underlag. Denne forskjellen videreføres når verba brukes om ikke-animate ting som befinner seg et sted. Det er forskjell på å si at pennen ligger på bordet og at vasen står på bordet og at vasen står under senga. I det siste tilfellet er det ikke overensstemmelse mellom steds- og bakgrunnsinformasjonen i hovedlokasjonen og den lokasjonshendelsen som uttrykkes i verbet. Hvis vi skal gjengi bevegelsehendelsen som uttrykkes i verbet *stå*, kan det være noe sånt som 'vertikal gjenstand befinner seg på oversida av ei flate, med kontakt'. Og når hovedhendelsen plasserer vasen under senga, får vi når posisjons verbet brukes, vite at lokasjonen i hovedhendelsen skjer på den måten at vertikal gjenstand befinner seg på oversida av ei flate, med kontakt'. Altså er figuren plassert under en bakgrunn, og det skjer på den måten at den er plassert vertikalt mot en annen bakgrunn.

En sånn analyse tillater at den «ekstra» informasjonen som uttrykkes i posisjons verbet, sammenligna med et kopula på samme plass, ikke trenger å være av «ikke-lokasjonell» natur. Den kan likevel være uttrykk for en ekstern, tilknyttet hendelse som utgjør måten lokasjonen i hovedhendelsen skjer på. Det er ikke bare informasjon om stedet og bakgrunnen som kan være ulik i hovedlokasjonen og den tilknyttede posisjonslokasjonen, posisjons verbet kan brukes metonymisk, med en annen figur enn figuren i hovedhendelsen: Hvis jeg sier at det vinen står på bordet, kan det med denne analysen sees på som et komplekst lokasjonsuttrykk som, hvis vi "pakker det ut" betyr noe i retning av 'vinen befinner seg på bordet, og måten det skjer på er at en vertikalt orientert gjenstand befinner seg på oversida av ei flate, med kontakt'. Vin er i utgangspunktet en utellbar, flytende masse, og ikke noen vertikal gjenstand, så vi kan slutte at den vertikale gjenstanden som gjør at *stå* brukes, er en beholder som vinen befinner seg i. Så i stedet for å si at vinen er i ei flaske og flaska står på bordet, sier vi bare at vinen står på bordet.

Når vi kommer til de abstrakte størrelsene som er metaforisk plassert et sted, som i kapittel 10, kan posisjons verbet gi oss informasjon både om at den abstrakte figuren er konseptualisert som en fysisk ting plassert i rom, og om hva slags metaforisk «lokasjonsforhold» forholdet mellom figuren og bakgrunnen blir konseptualisert som.

Denne analysen tar utgangspunkt i at det ikke finnes noen ikke-lokasjonell informasjon i posisjonsverba *ligge*, *sitte* og *stå*, men en sånn antakelse er selvfølgelig avhengig av hva slags informasjon som kan regnes som lokasjonell. Informasjon om avstand, retning og eventuell kontakt mellom figur og bakgrunn regnes som en del av lokasjonen Talmy (2000b). Men i det norske posisjonsverbssystemet ser det ut til at også kraftdynamiske forhold, som måten en figur har vekta si plassert mot en bakgrunn på, også er med på å avgjøre hvilket verb som brukes. Hvis kraftdynamiske forhold ikke regnes med

som en del av selve lokasjonshendelsen, finnes det altså likevel informasjon i posisjonsverba som ikke er del av noen «rein» lokasjonshendelse.

Kapittel 13

Konklusjoner og spørsmål for videre forskning

I denne oppgava har jeg undersøkt bruken av tre norske kroppspositurverba *ligge*, *sitte* og *stå* med utgangspunkt i 300 tilfeldige forekomster av hvert av de tre verba, fra et korpus av ulike tekster, både sakprosa, skjønnlitteratur og annet stoff. Jeg har prøvd å finne ut hvordan de tre verba brukes i lokasjonsuttrykk om mennesker, dyr, ting og abstrakte størrelser. I undersøkelsen har jeg tatt utgangspunkt i kognitiv-lingvistiske antakelser om at menneskenes grunnleggende, kroppslige erfaringer danner grunnlag for hvordan vi forstår og snakker om verden. Jeg har beskrevet kroppspositurkategoriene LIGGE, SITTE og STÅ, sånn som de er inndelt og avgrensa i norsk, og beskrevet både sensorimotoriske og sosiokulturelle egenskaper som forbindes med å være i de forskjellige kroppspositurene. Disse kategoriene, og egenskapene som forbindes med dem, har danna et bakteppe for analysen av *ligge*, *sitte* og *stå* brukt om mennesker, dyr, ting og abstrakte størrelser.

Det har vist seg å være stor forskjell på de tre verba med tanke på hvordan de fordeler seg mellom ulike bruksområder (kapittel 6). *Sitte* brukes nesten bare om mennesker i materialet, med bare noen ganske få forekomster brukt om ting, dyr og abstrakte størrelser. *Ligge* og *stå* har en jevnere fordeling, men andelen forekomster der subjektet er en konkret, inanimat ting er høyere hos *ligge* enn hos *stå*, og *stå* har på den andre sida en høyere andel forekomster der subjektet er abstrakt.

I kapittel 7 har jeg gitt en oversikt over bruken av de tre kroppspositurverba når subjektet er et menneske, og vist at de fyller mange ulike funksjoner, også når verbet har et lokasjonsadledd. Når de brukes om menneskers lokasjon, går det an å skille mellom bruk der lokasjonsbakgrunnen er det samme som kroppspositur-underlaget og bruk der lokasjonen er uavhengig av kroppsposituren. Når kroppspositurverb brukes for å uttrykke noe annet enn kroppspositur og lokasjon/lokalisert eksistens, går det an å skille mellom uttrykk der subjektets kroppspositur likevel avgjør valget av verb, uttrykk der verbet velges uavhengig av kroppsposituren til subjektet og uttrykk der kroppsposituren til subjektet kan være med på å avgjøre valget av verb.

Videre har jeg sett på hvordan de tre kroppspositurverba brukes om konkrete, inanimerte ting som befinner seg et sted (kapittel 8). Jeg har kartlagt hva som skiller de tre verba fra hverandre, og kommet fram til at egenskaper både ved figuren, bakgrunnen, og figurens plassering mot bakgrunnen spiller inn. Kriteriene for bruken av *ligge* og *stå* om ting ser ut til å gjenspeile ulike trekk ved de menneskelige kroppspositurkategoriene LIGGE og STÅ (beskrevet i kapittel 4). Materialet mitt inneholdt svært få forekomster av *sitte* om ting, men det er likevel tydelig at kriteriene for bruk av *sitte* om inanimerte ting skiller seg tydeligere fra bruken om mennesker enn det som er tilfelle for *ligge* og *stå*. Jeg har likevel tegna opp noen mulige motiverende trekk i de sentrale stillingene i kategorien SITTE, selv om jeg antar at en diakron motivasjon i kroppspositur ikke nødvendigvis er synkront tilgjengelig for språkbrukerne.

I kapittel 9 har jeg gått gjennom de få forekomstene der det er dyr som *ligger*, *sitter* eller *står*. Dyr befinner seg i en slags mellomkategori mellom menneske og ting, og det gjenspeiles i bruken av *sitte*. Noen dyr er animate nok til å omtales med kroppspositur-*sitte*, mens andre, mindre animate dyr *sitter* på den måten som ting gjør det.

Når *ligge*, *sitte* og *stå* brukes om abstrakte størrelser, er det *ligge* og *sitte* som i størst grad

konseptualiserer subjektet som en figur som er plassert et sted, mens bruken av *stå* i større grad består av faste, mer eller mindre ugjennomsiktige uttrykk (kapittel 10). Bruken av *stå* om skreven tekst står for en god del av disse forekomstene. Denne bruken finnes i flere germanske språk, og andre forfattere har kommet med forslag til hvordan denne bruken kan springe ut av konseptualisering av bokstaver som *stående* (opp fra papiret, opp fra linja) eller konseptualisering av skreven tekst som «vertikal organisering». Jeg presenterer en alternativ analyse, der det er synligheten forbundet med en stående kroppspositur som ligger til grunn for bruken av *stå* om tekst, i likhet med bruken av *stå* i andre sammenhenger der noe blir synliggjort eller framstår på en bestemt måte.

I kapittel 12 har jeg diskutert funna mine opp mot tidligere analyser av kroppspositurverb brukt om abstrakte størrelser i tysk og svensk, og konkludert med at rollen kroppspositurverba spiller som semantisk bleika posisjonsverb i et posisjonsverbsystem kan være kilde for metaforer på egen hånd, og at de abstrakte størrelsene ikke alltid er konseptualisert som levende vesener, men også ofte som inanimerte ting plassert i rom. Likevel er jeg heller ikke enig med en innfallsvinkel der den eneste betydninga som har blitt med fra bruk om kroppspositur til bruk om abstrakte størrelser er selve lokasjonselementet, og at de tre verba dermed i bunn og grunn betyr det samme når de brukes om abstrakte størrelser.

Jeg har også diskutert funna mine opp mot Talmys analyse av de semantiske komponentene i en kompleks lokasjonshendelse der selve lokasjonshendelsen forbindes med en tilknyttta måte-hendelse. Jeg har argumentert for at den «ekstra» informasjonen posisjonsverba gir i lokasjonsuttrykk med inanimat subjekt hovedsakelig eller utelukkende består av romlig informasjon av den samme typen som finnes i en lokasjonell hovedhendelse, og har foreslått en analyse der posisjonsverba ganske riktig uttrykker både selve lokasjonselementet i hovedhendelsen og en ekstern måte-hendelse, men der også måte-hendelsen er en lokasjon.

13.0.1 Videre forskning: Verb i norske lokasjonsuttrykk

Denne undersøkelsen har vært korpusbasert, med det det medfører av fordeler og ulemper. Jeg har hatt muligheten til å se på frekvensforhold mellom ulike bruk av ulike verb, og jeg har fått tilfeldig utvalgte tekstutdrag henta fra en mengde forskjellige forfattere og en mengde ulike sammenhenger. Jeg har likevel ikke alltid funnet eksempler, eller nok eksempler, i materialet mitt på alt jeg har ønska å se nærmere på. Et spørsmål som fortsatt står ubesvart er hva slags verb morsmålsbrukere av norsk velger når de skal beskrive ulike lokasjonsforhold mellom en figur og en gjenstand. Er posisjonsverb den vanligste strategien, eller er det kopulaverbet *være* som oftest brukes når folk skal fortelle hvor noe er? For å svare på dette, kan det gjøres en undersøkelse basert på intervju med informanter, gjerne med utgangspunkt i bilder av ulike lokasjonssituasjoner. Undersøkelsene som artiklene i Levinson og Wilkins (2006) og i F.K. Ameka og Levinson (2007) bygger på, er gjort på denne måten, parallelt i mange forskjellige språk. Bildemateriale for elisitering (F. Ameka, de Witte & Wilkins, 1999) finnes tilgjengelig på Max Plancks sider på nett. Både Levinson og Wilkins (2006, s. 13) og F. Ameka og Levinson (2007, s. 852) definerer den grunnleggende lokative konstruksjonen som den konstruksjonen som er mest sannsynlig å bruke som svar på et *hvor*-spørsmål («*where*-question»), men jeg kan ikke se at problemstillinger rundt valg av verb i disse *hvor*-spørsmåla er tatt opp når undersøkelsene beskrives. I engelsk er det jo greit: Man sier *Where is ...?*, men i norsk kan både posisjonsverb og *være* brukes i lokative spørresetninger, så vel som i svar på dem. Det er ikke gitt at svaret på *Hvor står flaska?* er det samme som svaret på *Hvor er flaska?*, og det er ikke sikkert at det bare er en av disse spørsmålsformuleringene som legger føringer på hvordan svaret formuleres.

13.0.2 Videre forskning: Posisjonsverb som kopulaverb

Posisjonsverba *ligge*, *sitte* og *stå* alternerer med verbet *være* på verbplassen i norske lokasjonsuttrykk. De kan også (om enn i mindre grad) alternere med *være* som kopulaverb. Både lokasjonsuttrykk og kopula er områder der man i verdens språk ofte kan støte på et kroppspositurverb (Ref. Newman 2002). Når vi finner *ligge*, *sitte* og *stå* med kopulafunksjon i norsk, kunne det være interessant å undersøke om det henger sammen med posisjonsverb-rollen disse orda fyller, og i så fall hvordan.

13.0.3 Videre forskning: Synkron motivasjon i kroppspositur

Forholder språkbrukerne seg til kroppspositur som utgangspunkt for forståelsen av *ligge*, *sitte* og *stå* brukt om inanimate ting og abstrakte størrelser? Raymond R.W.J. Gibbs (2002) (R. Gibbs et al., 1994) har, sammen med andre, gjort en undersøkelse av hvordan engelstalende mennesker forstår og grupperer ulike betydninger og bruksmåter av det engelske *stand* 'stå'. Han fant at informantene ikke grupperte betydningene etter hva slags område de brukes innafor eller hva slags funksjon de har, men ut fra ulike forestillingsskjemaer knytta til det å stå. I engelsk er bruken av kroppspositurverba som posisjonsverb ikke like utbredt og «nøytral» som i norsk, og det kunne være interessant å se om norske språkbrukere involverer de menneskelige kroppspositurene i like stor grad når de forstår og grupperer ulik bruk av de tre kroppspositurverba.

Referanser

- Ameka, F., de Witte, C. & Wilkins, D. (1999). Picture series for positional verbs: Eliciting the verbal component in locative descriptions. I D. Wilkins (red.), *Manual for the 1999 field season* (s. 48-54). Nijmegen: Max Planck Institute for Psycholinguistics. Manual for the 1999 Field Season. Hentet fra <http://fieldmanuals.mpi.nl/volumes/1999/picture-series-positional-verbs-locative-descriptions/>
- Ameka, F. & Levinson, S. (2007). Introduction: The typology and semantics of locative predicates: posturals, positionals, and other beasts. *Linguistics*, 45 (5), 847-871. Hentet fra <http://dx.doi.org/10.1515/LING.2007.025>
- Ameka, F.K. & Levinson, S.C. (red.). (2007). *Linguistics - an interdisciplinary journal of the language sciences* (vol. 45) (nr. 5-6). de Gruyter. Hentet fra <http://www.degruyter.com/view/j/ling.2007.45.issue-5part6/issue-files/ling.2007.45.issue-5part6.xml>
- Bjerre, A. & Bjerre, T. (2007). Pseudocoordination in danish. I S. Müller (red.), *The proceedings of the 14th international conference on head-driven phrase structure grammar* (s. 6-24). Stanford: CSLI Publications. Hentet fra <http://csli-publications.stanford.edu/HPSG/8/>
- Bybee, J. (2010). *Language, usage and cognition*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Comrie, B. (1989). *Language universals and linguistic typology: Syntax and morphology*. Oxford: Blackwell.
- Darnell, U.K. (2005). Utvidgde och andra användningar av de svenska verben sitta, ligga och stå. I G. Byrman, J. Einarsson, S. Hammarbäck, M. Lindgren & P. Stille (red.), *Förhandlingar vid tjugosjunde sammankomsten för svenskans beskrivning, växjö den 14 och 15 maj 2004*. Växjö UP.
- Darnell, U.K. (2008). *Pseudosamordningar i svenska : särskilt sådana med verben sitta, ligga och stå*. Upublisert akademisk avhandling, Stockholm University, Department of Linguistics.
- Digranes, A.G. (2000). *Mikkel rev satt og skrev: Grammatikalisering av posisjonsverbs-konstruksjonen*. Hovedfagsoppgave, Universitetet i Oslo, Oslo.
- Egga. (2013). I *Store norske leksikon* (Elektronisk utg.). Norsk nettleksikon. Hentet fra <http://snl.no/Egga> (Henta 25. april 2013)
- Faarlund, J.T., Lie, S. & Vannebo, K.I. (1997). *Norsk referansegrammatikk*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Fodor, J. (1998). *Concepts: Where cognitive science went wrong*. Oxford: Clarendon Press. Hentet fra <http://www.oxfordscholarship.com/view/10.1093/0198236360.001.0001/acprof-9780198236368> (Online-utgave lagt

- ut i november 2003, Oxford Scholarship Online)
- Frawley, W. (1992). *Linguistic semantics*. Hillsdale, N.J: Lawrence Erlbaum.
- Gibbs, R., Beitel, D., Harrington, M. & Sanders, P. (1994). Taking a stand on the meanings of stand: Bodily experience as motivation for polysemy. *Journal of Semantics*, 11: 4(4), 231-251. Hentet fra <http://jos.oxfordjournals.org/content/11/4/231.abstract>
- Gibbs, R.W.J. (2002). Embodied standing and the psychological semantics of stand. I J. Newman (red.), *The linguistics of sitting, standing, and lying* (vol. 51, s. 387-400). Philadelphia, PA: John Benjamins Publishing Company.
- Goldberg, A.E. (2009). The nature of generalization in language. *Cognitive Linguistics*, 20 (1), 93-127. Hentet fra <http://dx.doi.org/10.1515/COGL.2009.005> (De Gruyter Online Journals)
- Grammatiske termer til bruk i skoleverket: Tilråding fra norsk språkråd og utdanningsdirektoratet.* (2006). Oslo: Norsk språkråd og Utdanningsdirektoratet. Hentet fra <http://www.sprakradet.no/upload/Gramterm.pdf> (Først utgitt i mai 2005, oppdatert 17. mars 2006)
- Hansen, E. (1974). Stå, sidde, ligge. *Mål & Måle*, 1(2), 26-32.
- Hengeveld, K. (1992). *Non-verbal predication: theory, typology, diachrony* (nr. 15). Berlin: Mouton de Gruyter. Hentet fra <http://dare.uva.nl/document/127370> (Også som doktorgradsavhandling ved Universitetet i Amsterdam.)
- Hilpert, M. & Koops, C. (2008). A quantitative approach to the development of complex predicates: The case of swedish pseudo-coordination with sitta sit". *Diachronica*, 25(2), 242-261. Hentet fra <http://dx.doi.org/10.1075/dia.25.2.06hil>
- Jackendoff, R. (2002). *Foundations of language : Brain, meaning, grammar, evolution*. Oxford: Oxford University Press.
- Jociuvienė, V. (2008). Positionsverben in metaphorisierungsprozessen. *Filologija (Zagreb)*, 13, 54-66. Hentet fra http://vddb.laba.lt/obj/LT-eLABa-0001:J.04~2008~ISSN_1392-561X.N_13.PG_54-66
- knela. (u.å.). I *Norsk ordbok 2014* (Elektronisk utg., vol. Nettutgaven). Oslo: Universitetet i Oslo, Det Norske Samlaget, NTNU og Kultur- og kirkedepartementet. Hentet fra http://www.no2014.uio.no/perl/ordbok/no2014_resultatliste.cgi
- Kutscher, S. & Schultze-Berndt, E. (2007). Why a folder lies in the basket although it is not lying: the semantics and use of german positional verbs with inanimate figures. *Linguistics*, 45: 5/6(5/6), 983-1028. Hentet fra <http://www.degruyter.com/view/j/ling.2007.45.issue-5part6/ling.2007.030/ling.2007.030.xml>
- Lakoff, G. (1987). *Women, fire and dangerous things: What categories reveal about the mind*. Chicago, Ill.: University of Chicago Press.
- Lakoff, G. & Johnson, M. (2003 [1980]). *Metaphors we live by*. Chicago: University of Chicago Press. (Optrykk med et nytt etterord. 1. utg. 1980)
- Langacker, R.W. (1987). *Foundations of cognitive grammar, vol 1, theoretical prerequisites*. Stanford, California: Stanford University Press.
- Lødrup, H. (2002). The syntactic structures of norwegian

- pseudocoordinations. *Studia Linguistica*, 56(2), 121-143. Hentet fra <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/1467-9582.00090/abstract>
- Leksikografisk bokmålskorpus*. (u.å.). Oslo: ILN, Universitetet i Oslo. Hentet fra <http://www.hf.uio.no/iln/tjenester/kunnskap/sprak/korpus/skriftsprakskorpus/lbk/index.html>
- Lemmens, M. (2002). The semantic network of dutch posture verbs. I J. Newman (red.), *The linguistics of sitting, standing, and lying* (vol. 51, s. 103-140). Philadelphia, PA: John Benjamins Publishing Company.
- Lemmens, M. & Perrez, J. (2010). On the use of posture verbs by french-speaking learners of dutch: A corpus-based study. *Cognitive Linguistics*, 21: 2, 315-347. Hentet fra <http://dx.doi.org/10.1515/COGL.2010.012> (I spesialutgave: Space, Language, and Cognition.)
- Levinson, S.C. (1992). Primer for the field investigation of spatial description and conception. *Pragmatics*, 2:1(1), 5-47. Hentet fra http://pubman.mpg.de/pubman/item/escidoc:66683:8/component/escidoc:532178/1992_Primer_for_field.pdf
- Levinson, S.C. & Wilkins, D. (red.). (2006). *Grammars of space: Explorations in cognitive diversity*. Cambridge: Cambridge University Press.
- logisk subjekt - filosofi. (2013). I *Store norske leksikon* (Elektronisk utg.). Norsk nettleksikon. Hentet fra http://snl.no/logisk_subjekt/filosofi
- logisk subjekt - grammatikk. (2013). I *Store norske leksikon* (Elektronisk utg.). Norsk nettleksikon. Hentet fra http://snl.no/logisk_subjekt/grammatikk
- Murphy, M.L. & Koskela, A. (2010). *Key terms in semantics*. London: Continuum.
- Newman, J. (2002a). A cross-linguistic overview of the posture verbs 'sit', 'stand', and 'lie'. I J. Newman (red.), *The linguistics of sitting, standing, and lying* (vol. 51, s. 1-24). Philadelphia, PA: John Benjamins Publishing Company.
- Newman, J. (2002b). *The linguistics of sitting, standing and lying* (vol. 51). Philadelphia, PA: John Benjamins Publishing Company.
- Rohrer, T. (1997). Conceptual blending on the information highway: How metaphorical inferences work. I W.-A. Liebert, G. Redeker & L.R. Waugh (red.), *Discourse and perspective in cognitive linguistics*. Amsterdam: John Benjamins Publishing Company.
- Rohrer, T. (2007). Embodiment and experientialism. I D. Geeraerts & H. Cuyckens (red.), *The oxford handbook of cognitive linguistics* (s. 25-47). Oxford: Oxford University Press.
- Serra Borneto, C. (1996). Liegen and stehen in german: A study in horizontality and verticality. I *Cognitive linguistics in the redwoods* (s. 458-505). Berlin: Mouton de Gruyter. (Gjengitt i Lemmens og Perrez (2012))
- Talmy, L. (2000a). *Toward a cognitive semantics, bind i: Concept structuring systems*. Cambridge, Mass.: MIT Press.
- Talmy, L. (2000b). *Toward a cognitive semantics, bind ii: Typology and process in concept structuring*. Cambridge, MA: MIT Press. Hentet fra <http://wings.buffalo.edu/linguistics/people/faculty/talmy/talmyweb/Volume2/chap1.pdf>

- Tonne, I. (1999). A norwegian progressive marker and the level of grammaticalization. *Languages in Contrast*, 2(1), 131-159. Hentet fra <http://dx.doi.org/10.1075/lic.2.1.08ton> (Spesialutgave: Information Structure in Parallel Texts)
- Tonne, I. (2001). *Progressives in norwegian and the theory of aspectuality*. Upublisert akademisk avhandling, Universitetet i Oslo, Oslo. Hentet fra <https://duo-prod01.uio.no/dspace/xmlui/handle/10852/68183?show=full>
- Tonne, I. (2007). Analyzing progressives in norwegian. *Nordic Journal of Linguistics*, 30, 185-208. Hentet fra <http://dx.doi.org/10.1017/S0332586507001758>
- Tuggy, D. (2007). Schematicity. I D. Geeraerts & H. Cuyckens (red.), *The oxford handbook of cognitive linguistics* (s. 82-116). New York: Oxford University Press.
- Universitetet i Oslo. (2012a). *Leksikografisk bokmålskorpus*. Oslo. Hentet fra <http://www.hf.uio.no/iln/tjenester/kunnskap/samlinger/bokmal/veiledningkorpus/index.html> (Publisert 11. juni 2010, sist endra 27. september 2012)
- Universitetet i Oslo. (2012b). *Søkeverktøyet glossa*. Hentet fra <http://www.hf.uio.no/iln/tjenester/kunnskap/sprak/glossa/> (Publisert 17. mars 2010, sist endra 27. april 2012)
- Universitetet i Oslo. (2012c). *Videreutvikling av leksikografisk bokmålskorpus*. Arrangementsbeskrivelse. Hentet fra <http://www.hf.uio.no/iln/forskning/aktuelt/arrangementer/konferanser/2012/leksikografi/27-03-12.html> (Publisert 19. mars 2012, sist endra 20. oktober 2012)
- Vagstad, D. (2010). *Norske pseudokoordinasjoner. ein empirisk studie med vekt på liggje, sitje og stå*. Masteroppgave, Universitetet i Bergen, Bergen. Hentet fra <https://bora.uib.no/handle/1956/4093>
- Vogel, A. (2011). *Språket, kroppen och tankarna: Introduktion till kognitiv semantik*. Lund: Studentlitteratur.
- Wilson, D. & Sperber, D. (2004). Relevance theory. I L. Horn & G. Ward (red.), *The handbook of pragmatics* (s. 607-632). Oxford: Blackwell. Hentet fra <http://www.dan.sperber.fr/?p=93>

Del IV
Vedlegg

Tillegg A

Om tekstutdraga fra LBK og presentasjonen av dem her

Analysene i oppgava mi bygger på 300 tilfeldige forekomster av hvert av verba ligge, sitteog stå i Leksikografisk bokmålskorpus (LBK). Vedlagt følger alle de til sammen 900 treffa, sortert etter verb:

1. *Sitte*
2. *Ligge*
3. *Stå*

Hvert treff står oppført med setningen som treffet forekommer i, samt én setning før og én setning etter. Med «setning» menes også overskrifter og lignende - alt som Glossa har definert som «setningen før» eller «setningen etter». Jeg har gjort noen endringer:

- Der treffet finnes inne i et sitat eller i referert direkte tale, har Glossa noen ganger gitt meg flere ekstra setninger. I slike tilfeller har jeg fjerna det overflødige, sånn at jeg sitter igjen med én setning før og én setning etter treffsetningen.
- Noen ganger har Glossa gitt meg halve setninger, og da har jeg gått tilbake i korpuset og henta inn resten .

Setningene slik jeg fikk dem fra Glossa ser annerledes ut enn som jeg må anta at de har sett ut i kildene: Hvert ord i de nedlasta søkeresultatene fra Glossa var etterfulgt av en grammatisk tag, og tegnsettinga var spesiell. Bokstavene Æ, Ø og Å er stort sett små i begynnelsen av setninger i korpuset. I vedlegget har jeg gjort noen endringer for å gjøre setningene lettere å lese:

- Jeg har fjerna de grammatiske taggene fra Glossa. Jeg har også fjerna sidetall fra kildene, der de har sneket seg inn i selve teksten.
- I tillegg har jeg fjerna mellomrom før tegnsetting, og endra anførselstegn sånn at de er like på begge sider. Jeg har også satt inn mellomrom mellom et tegn og neste ord noen steder.
- Der de norske bokstavene Æ, Ø og Å har blitt erstatta av andre tegnkombinasjoner, har jeg satt inn bokstaven i stedet, og jeg har bytta ut «æ», «ø» og «å» med «Æ», «Ø» og «Å» setningsinitialt.

Dermed vil treffet som i Excel-skjemaet fra Glossa så ut som A.1 a, i presentasjonen her se ut som A.1 b, og det som så ut som A.2 a vil se ut som A.2 b:

- (A.1) (a) SK01DuKa01.3762 // Søsteren/s min/det så/v jeg/pron praktisk/adj talt/adj aldri/adv ,/___UNDEF___ og/konj det/pron var/v ikke/adv lenge/adj før/subj jeg/pron veide/v sekstifire/det kilo/s ./___UNDEF___ Jeg/pron ble/v imidlertid/adv stående/adj på/prep den/det vekten/s i/prep flere/adj uker/s ./___UNDEF___ Jeg/pron kom/v rett/ og/slett/adv ikke/adv under/prep den/pron ./___UNDEF___
- (b) SK01DuKa01.3762 Søsteren min så jeg praktisk talt aldri, og det var ikke lenge før jeg veide sekstifire kilo. Jeg ble imidlertid stående på den vekten i flere uker. Jeg kom rett og slett ikke under den.

- (A.2) (a) UP03Ungd01.25302 // Se/v over/prep +/___UNDEF___ intill/adj grafikken/s +/___UNDEF___ fysikken/s blir/v bedre/adj tror/v jeg/pron ikke/adv pc/s spill/adv har/v samme/det effekt/s som/prep tv/tv & ukjent ;/___UNDEF___ sporsmaal_23/ukjent :/___UNDEF___ Userfriendly.org/ukjent er/v bra./ukjent +/___UNDEF___ historien/s om/prep han/pron som/subj satt/v død/s 5/det dager/s før/subj arbeidskolegene/s merket/v noe./ukjent hehe/interj ./___UNDEF___ & /s ;/___UNDEF___ sporsmaal_24/ukjent :/___UNDEF___
- (b) UP03Ungd01.25302 Se over + intill grafikken + fysikken blir bedre tror jeg ikke pc spill har samme effekt som tv/tv & ; sporsmaal_23 : Userfriendly.org er bra. + historien om han som satt død 5 dager før arbeidskolegene merket noe. folk hehe. & ; sporsmaal_24 :

Koden som står før hvert tekstutdrag (f.eks. “SK01DuKa01.3762”) kommer fra Glossa. Den kan brukes for å finne den aktuelle setningen i konteksten sin i LBK, og den sier noe om hva slags kilde setningen er henta fra:

- Koder som begynner på “AV” indikerer at teksten er henta fra “aviser og periodika”. “TV” i begynnelsen av koden betyr at utdraget er henta fra TV-teksting. “SK” står for skjønnlitteratur, “SA” for sakprosa, og “UP” for “upublisert materiale/annet”.
- Den delen av koden som står før punktum (f. eks. “SK01DuKa01”) forteller hvilken tekst utdraget er henta fra.
- Nummeret etter punktum forteller, så vidt jeg kan se etter å ha undersøkt litt i korpuset, i hvilken setning i teksten treffet forekommer («.1» står for «første setning i teksten», «.2» for «andre setning i teksten», «.3762» for «3762. setning i teksten»).

Appendix B

Sitte-forekomster fra LBK

- (B.1) AV02BT950112018.19 *Vi kommuniserer på forskjellige måter , og vår yrkesstolthet kan lett bli til en profesjonsstrid der vi ikke vil slippe andre faggrupper inn på vårt område . Dermed sitter vi på hver vår tue og arbeider med de samme tingene , uten at vi får gjort så mye , sa han . Mangler folkeskikk |*
- (B.2) AV04GR0522.56 *Spillet kan faktisk endre karakter ganske dramatisk om du foretar deg andre valg , så en gjennomspilling holder ikke for å få med seg alle sider av denne fengslende historien . Jeg satt med ned med Fahrenheit tidlig på en lørdag . Klokken var vel rundt ett .*
- (B.3) AV04GR0802.13 *De lovet meg at med denne generasjonen ville spill bli en helt ny opplevelse , de gamle grensene skulle viskes ut for å gi spillerom for kreativeteten , bla bla bla . Og her sitter jeg , i 2008 - to år ut i levetiden til de yngste konsollene på markedet - og gleder meg til Grand Theft Auto 4 , Resident Evil 5 , Gran Turismo 5 , Metal Gear Solid 4 , Fallout 3 , Rainbow Six Vegas 2 og Super Smash Bros Brawl . Noe er fryktelig galt med dette bildet .*
- (B.4) AV04TU9615.570 *I så fall er det kanskje på sin plass å spørre om hva slags konkurransebetingelser som skal gjelde for norsk næringsliv ? Vil noen av oss kunne bli i stand til å takle det harde klimaet vi er med på å legge opp til ved å signalisere at underkastelse ved overtramp av grenser satt i såvel små som store bedrifter i såvel nasjonal som internasjonal virksomhet , er den eneste holdningen som vil bli akseptert av «gjerdesitterne» ? Begrunnelsen for å unngå Kværner som samarbeidspartner synes lett gjennomskuelig i innlegget .*
- (B.5) AV06FF9904.890 *Problemet oppstår først på gruppe- , HTV og Landsutvalgsrepresentanter . Disse sitter som representanter for mange flere soldater . Kanskje ble HTV valgt lenge før du kom til avdelingen .*
- (B.6) AV06Mo0502.175 *I handlingsprogrammet foreslås det satt av i underkant av 900 millioner kroner til kollektivformål de neste fire årene . Det foreslås også satt av nesten 1,5 milliarder kroner til utbygging av 280 km gang- og sykkelveier i fireårsperioden . Til sammen 81 strekninger og 210 punkter som er utsatt for ras skal også utbedres .*
- (B.7) AV06UL08236.26 *EDB-ingeniør Strøm-Erichsen har vært en av Jens trofaste støttespillere , og er en av ytterst få bergensere som kan påtreffes i regjeringskvartalet under denne regjeringen . Hun hadde da også hans fulle støtte for å ha tatt jegerprøven i stedet for å sitte på sitt kontor 14. januar 2008 , mens en journalist i Dagbladet døde av skadene og en ansatt i uteriksdepartementet så vidt ble reddet . Stortinget |*
- (B.8) AV06Vi0005.148 *I Brått evig er det ikke bare en fiffig kommentar og et morsomt visuelt grep i scenerommet , det er også dramatisk talende og tungt ladet . Det er når Lillesøs sitter med pilleglasset for å gjøre det slutt at deus (Henrik Scheele) innfinder seg . LILLESØS |*

- (B.9) SA01LiGa01.874 Gjenta denne øvelsen mange ganger . Når øvelsen sitter , setter du deg på huk bak stolen som står vis-à-vis , husk en godbit i hånden . Nå lokker du pus med stemmen din og kommandoen « hopp !
- (B.10) SA01MazJ02.788 Det er altfor mange hundeeiere som gir hunden masse oppmerksomhet når hunden maser . Hunden kommer bort til deg og piper , tigger eller sitter foran deg med store øyne . Hundeeieren ser da bort på hunden sin og sier :
- (B.11) SA01MazJ02.2869 Dennis hopper på meg , jeg vrir meg rundt samtidig som jeg sier skarpt «nei» for å stoppe ham i hoppe en gang til , og gir han «sitt»- signalet . Når han sitter , får han en belønning . Hvis du ikke får den til å sitte , men den hopper opp igjen , vri deg igjen til siden slik at den detter ned .
- (B.12) SA01SpSi01.1276 Det er i grunnen ganske ubehagelig å tenke på at vi selv kan ha kommet i skade for å sette ham i spill . Det var jo ikke det vi ville - vi ville jo bare sørge for at Frank fikk et rimelig sted å sove når han først var på disse kanter , at Lisa ikke ble sittende alene på nyttårsaftnen , at Sigmund kunne dra på den langweekenden - selv om det førte til at Håvard måtte ta en ekstra vakt ... Hvis du har dårlig samvittighet fordi du gitt noen andre svarteper , kan du gå løs på floken og rette opp i tingene . Men hvis du har dårlig samvittighet og skyldfølelse uten grunn , hva i all verden skal du gjøre da ?
- (B.13) SA02AdJo01.2342 Og ligger det ikke også en betydelig porsjon aggresjon der , som skal demonstrere for barna at man er fullstendig alene her i verden ? Bestefar sitter ennå i sofaen . Han holder boken Final Exit i hendene , men har latt den synke ned i fanget og har lukket øynene .
- (B.14) SA02GrRo01.208 Jeg er student , men føler meg ikke helt som alle andre studenter . Jeg sitter i et rom med hundre mennesker , men har likevel ingen å snakke med . Det er pause og studentene går ut av auditoriet , jeg blir sittende og lese VG .
- (B.15) SA02LaAr01.525 Jeg var på denne tiden i en lukket institusjon , og jeg hadde gått fra å være en person som gjorde veldig mye , til å bli en pasient som hovedsakelig var mottager . Før hadde jeg gått på skolen , hatt ekstrajobb , fritidsaktiviteter og hjulpet til hjemme , nå satt jeg på en avdeling og var en arbeidsoppgave som staten betalte for at skulle bli ivaretatt . Familien min stilte opp , så langt det var mulig , med brev og besøk og telefoner , men jeg kunne ikke gjøre noe igjen .
- (B.16) SA02OlNo01.2552 å Lage reklamer som vekker interesse samtidig som de profilerer produktet , er en balansegang . I reklamebyråene sitter det kreative mennesker som har som oppgave å finne nye måter å presentere produktene på . Det kan være fristende å la fantasien løpe litt løpsk og skape noe nytt og banebrytende som gir heder og ære i reklamekretser .
- (B.17) SA03GeNi01.179 Tilfellet ville det slik at han var ganske nær land i Vrengensundet , og infarkt var slett ikke så kraftig som det kunne vært . Nå sitter han røklagt nede i sitt nyanskafne transportmiddel av et hjem . - En båt som denne er ikke et transportmiddel .
- (B.18) SA03ReTo01.9324 Ikke lenge før sitt møte med øverland hadde Bjørneboe kritisert Olav Storstein for å ha gjort dikterhøvdingen til et "dydsmonstrum" . åtte år senere skal han selv sammenligne det å være sammen med øverland med da han som barn « satt ved siden av et tent juletre " . Han har aldri opplevd noe lignende med andre .
- (B.19) SA03VoCa01.2745 De kom ikke lenger . Fridtjof forsøkte å finne farbar vei , skritt for skritt , mens Eva satt og ventet . Han ble lenge borte .
- (B.20) SA03WiJo01.3568 Han ligger apatiske en tid , men klarer til slutt å stemple seg opp på dørraken slik at han kan bruke en pøs til å hive vannet ut i cockpiten . Han sitter der og øser i

ørska , kanskje et helt døgn eller mer , men kollapser når vannstanden er nede på dørknivå . I orkanens øye |

- (B.21) SA09SNL01.65969 De danner opptil 1 m lange , pølseformede kolonier åpne i den ene enden . Enkeltindividene sitter i den tykke , geléaktige veggen rundt pølsens indre hulrom . Lever i varme hav , også Middelhavet , og sender ut et kraftig , blågrønt lys fra to lysende bakterieansamlinger i hvert enkeltindivid. jordskjelvsone som går rundt hele Stillehavet .
- (B.22) SA09SNL01.76173 Fra 1059 er alle kardinaler , og bare de , stemmeberettigede ved pavevalg . Siden 1389 har de alltid valgt en i sin midte til pave.I 1586 ble tallet på kardinaler satt til 70 (jfr. 2 Mos 24,1) : 6 biskoper , 50 kardinalprester , 14 kardinaldiakoner .
- (B.23) SA99SaEd01.25 Jeg synes selv det er en fascinerende litterær analyse av Freuds bok fordi den iscenesetter sine egne argumenter .) I 1977 ble Said valgt inn i Den palestinske nasjonalforsamlingen , der han satt inntil han trakk seg tilbake i 1991 . Han har vært en glimrende , utrettelig og modig talsmann for palestinernes sak , som de fleste av dere vet .
- (B.24) SA99SpKr01.2021 Men den kommer . Og då sitter onkel hjemme i stuen når den lille skolepiken kommer hjem for sent fra skolen ... Mia | |
- (B.25) SK01BaOl01.5684 Han hadde med seg en bunke aviser , sa Tom . Ved dette bordet satt et hyggelig selskap og feiret en fødselsdag . Som i dag , sa jenta .
- (B.26) SK01BiMi01.2451 Svetten drev av oss , og vi gispet etter luft da vi endelig kom begge to og sank sammen . Jeg satt på toalettsetet med buksene rundt ankene , og hun satt overskreus på meg , fortsatt med lemmet mitt oppi seg . Linda lo sakte mens hun trakk pusten dypt. « det kommer jeg til å kjenne i morgen , " sa hun .
- (B.27) SK01BoBj01.3595 Han merket Sturvoldens forbausede blick , og forsto hvorfor . For noen måneder siden satt han i kantina sammen med Sturvolden og et par andre og fortalte at han hadde fått låne en kajakk av en kamerat , at det var første og siste gangen han satte seg i en kajakk . Han gikk rundt etter et par tak med padleåra .
- (B.28) SK01BrBj02.756 Jan spiste syv . Så godt å sitte ute i varmen , sa han mellom munnfullene , er det ikke et fint sted , dette ? Mor skjenket saft fra plastmuggen og spurte om Thea hadde sagt noe til meg om hvor hun skulle .
- (B.29) SK01BrTo01.522 Det var hvitmalt og hadde et soltak holdt oppe av to enkle søyler . Etter at Ansgar var båret i hus , hadde Håvard og Brenda sittet på benken under soltaket og vært far og datter etter andres tilskyndelse : Brått hadde de vært alene der ute , Håvard med et krus tynnøl mellom hendene som han hadde slurpet begjærlig fra .
- (B.30) SK01CaPe01.1450 Jeg følte meg dum og lykkelig og usynlig . Vi drakk , og jeg ble sittende og tenke på lykken , og midt i lykken begynte jeg å tenke på at jeg var full , og lykkelig , selvsagt , og så plutselig for meg en helt gjennomsiiktig drakt , som var lykken , en drakt som alle andre trodde var gul og hadde noen skrekkelige fjær . Og så tenkte jeg på Passolini .
- (B.31) SK01DaKj01.5264 Gunnarstranda stakk hendene i lommene og romsterte etter sigaretter mens han forsøkte å pønse ut en videre strategi . På en krakk lenger borte satt to eldre damer og spiste hver sin bolle . Etter en stund kunne skritt høres på grusen og Bueng kikket opp .
- (B.32) SK01DeJe01.8582 Roland Bell snakket i telefonen og prøvde å finne ut om 522 var blitt iakttatt et eller annet sted i området . Men hittil hadde ingen av teamene sett noe som kunne stemme med det lille de visste om morderen. - Han kunne like godt vært i Timbuktu , sa Bell slepende til Sellitto og slo igjen telefonen sin. - Hør her ... , begynte dusørjegeren der han satt på fortauet. - Hold kjeft , bjeffet den digre etterforskeren for tredje eller fjerde gang . Han fortsatte samtalen med Rhyme. - Han følger etter Roland , kommer nærmere , og det ser ut som om han har tenkt å skyte ham .

- (B.33) SK01EeHa02.1866 *Jeg setter meg inn i Hiacen . Kristo sitter der allerede , i en Ski-VM 82-lue , og stirrer ned i gummimattene . Han har ikke sett noen i øynene siden Ungdommens Kulturmønstring .*
- (B.34) SK01FaKn03.5213 *De snakket ikke sammen . Allan satt ubevegelig og dyster , opprevet av det som var i gang der inne , selv om han egentlig ikke ville være ved at han var redd : Det var jo en naturlig ting å føde ; fødsler skjedde hver dag , hvert minutt ... men likevel rykket han til hver gang han hørte Lisa jamre seg der inne - før han fikk samlet seg , sagt til seg selv at dette var "naturens" gang , at fødsler alltid skjedde slik , at smerte hørte med og i seg selv ikke var alarmerende .*
- (B.35) SK01GaGo01.1576 *Den andre historien jeg tenker på er litt lenger tilbake i tid , den vinteren jeg var sju og Ragna tolv . Vi satt midt på kjøkkengulvet denne kvelden , Ragna og jeg , på hver vår krakk og stirret på hverandre . Mor sto bak meg med saksen i hånden , håret var fuktig , og hun hadde lagt et håndkle over skuldrene mine .*
- (B.36) SK01GrSv04.8475 *Innsatslederen fulgte aksjonen med ro . Den yngre politimannen i sivil som satt sammen med ham var tydelig nervøs . Særlig etter hvert som meldingene over sambandet klarerte det ene rommet etter det andre .*
- (B.37) SK01GuJo01.614 *Han reiste seg brått og gikk ut av kafeen . Han veltet seg inn bak rattet til Volvoen og ble sittende som en tomsekk til mobilen hans ringte . - Hvor er du ? Spurte hans samboer Gudny Leirvaag . - På en parkeringsplass i Bjørkelangen , svarte han . - Har du tenkt på hva jeg sa i dag morges ?*
- (B.38) SK01HaHi01.430 *At Alma og onkel Gordon , muligens bare timer etter at min far hadde reist , kom kjørende inn til byen i den blå folkevognsbussen , parkerte ved fisketorget og klatret opp trappene til leiligheten i den blå bygården der vi bodde da vi var en halv familie , delt ikke bare på langs , men også på midten . Gordon åpnet døren og gikk inn , og mens moren min satt i sofaen og så ut i ingenting , og jeg sparket som en apekatt i magen hennes , der var en arm , der var et ben , og Simon hadde låst seg inne på soverommet , og Hjørdis etter hvert sovnet på sofaen , og Simon kom ut og klappet på magen så jeg skulle slutte å plage min mor - mens alt dette skjedde pakket Alma tingene våre , og onkel Gordon bar dem ut i folkevognsbussen . Gordon knuste glass og Alma glemte bilder , de stappet skittentøyet nedi sammen med de rene lakenene , de sølte cornflakes utover kjøkkengulvet .*
- (B.39) SK01HaHi01.510 *Og ingen av oss kan si noe heller , for vi har sittet så stille . Det er ingen stor park vi sitter i . Jeg har aldri vært her før , ikke han heller , vi hadde ingen avtale om å møtes her .*
- (B.40) SK01HaJo02.662 *Jeg svarer ikke . Blir sittende og se på henne , vrir kulepennen mellom fingrene , som om jeg tenkte , men jeg gjør det ikke , jeg bare sitter der , sitter der og ser , hører meg selv si ja . Hun har bil , liten japansk selvfølgelig , airbagerstatning på begge sider og ekstra stålbjelker i dørene .*
- (B.41) SK01HaMa01.2223 *" Spør Milla . Vi sitter i stua og ser på tv . Jenny og kjæresten sitter også her . Vi har akkurat sett en reprise av en gammel friends-episode , og nå vet vi ikke hva vi skal se .*
- (B.42) SK01KjJa02.5228 *På veggen hang ennå noen av Veras blomsterbilder , fargerike stjerner innen botanikkens univers , og et fotografi av maleren Georgia O'Keefe : Hun satt på en seng , lignet en japansk munk . To andre fotografier ved siden av , begge av danseren Martha Graham , svartkledd og i uvanlige positurer .*
- (B.43) SK01KjJa02.9087 *Under en høyblokk . Han satt der en hel natt i mørket . Ingen visste noe .*

- (B.44) SK01KjJa02.10235 På minst to språk . De hadde planlagt at de ville kunne sitte der , lenket sammen , i flere timer , siden de også hadde festet kjettingen i hvert sitt rekkverk . De hadde varslet en hovedstadsavis , ventet at et småfly når som helst kunne dukke opp for å ta bilde av den lange køen på begge sider av grensen , samt av transparenten som hang utenfor rekkverket :
- (B.45) SK01KnPe01.2096 Han reiste seg raskt og forlot bordet . Jan Radem satt slik at han kunne se ham på vei ut . Hestebiffen stanset rett bortenfor spisestuen .
- (B.46) SK01KuAn01.2578 Jeg var i en oppløftet stemning . Jeg hoppet på en halvtom trikk , og ble sittende og betrakte vinterbyen som fór forbi , en by der jeg gjerne skulle ha blitt født igjen , uten frykt for å gjenta feilene fra mitt forrige liv . Jeg var uvanlig lett til sinns .
- (B.47) SK01KuSa01.3618 Det var nok meningen at det skulle gå som det gikk , man trenger jo ikke alltid å strekke hendene ekstatisk mot himmelen heller . Litt rådville sitter vi i sofaen min og drikker punsj . De siste tjue minuttene fram til midnatt viser seg å være temmelig seige .
- (B.48) SK01KuSa01.4140 Max våkner og legger armene hardt rundt meg . Jeg sitter i senga , totalt amøbe , og Max omfavner meg med hele kroppen . Jeg er fullstendig pakket inn i Max .
- (B.49) SK01LiMa02.7174 Gode mennesker med gode intensjoner vil alltid måtte bøye seg for onde mennesker med onde intensjoner , sa Zamir . På øya i Laos satt vi i en ring og byttet blod og snakket om uvesentligheter . Den gangen snakket vi mest forbi hverandre .
- (B.50) SK01LiUn02.2079 Roger Høibakk smilte. - Sitter vovvoven i garasjen igjen , nå da . - Birka sitter i bilen igjen ja , for Cato er jo tilbake . Og da må jo alle stå på pinne og være nikkedukker .
- (B.51) SK01LuMa01.3991 Han hadde lyttet oppmerksomt og medfølende da hun fortalte om Jannicke , som hadde vært hekta på heroin fra hun var femten år gammel og som var blitt hiv-smittet det året Hilde var i turnus i Kirkenes . Etter middagen hadde de sittet ved et lite bord for seg selv . Torgeir hadde bestilt champagne .
- (B.52) SK01LyAr01.1784 Nei , kaffebordet kom til senere , etter at hun hadde skurt de møkkete betongveggene og vent seg til å sette seg inn der en gang iblant , etter at lenestolen og lampetten var på plass , et lite kaffebord med noen bøker og ukeblader , mest for pynt , hun leste aldri der inne , hadde nok med å sitte der , hvile hodet , det var ikke engang lys nok til å lese , men likevel syntes hun at rommet ville kle et lite kaffebord . Etter at alt dette hadde fått sin plass der inne og hun også , i halvmørket , når hun lot ting falle til rette i seg de gangene noe var bikket skjevt , og han hadde flyttet inn hos henne , mannen i hennes liv som hun begynte å kalle ham , det er deg for meg , sa hun ofte , men aldri kom hun til å nevne for ham dette rommet eller vise ham dørens omriss skjult bak bokhyllen og kanten av et maleri , slik at hun denne ettermiddagen idet han uventet kommer tidlig hjem fra kontoret ikke kan åpne døren der innefra og si hei , kjære , her kryper jeg ut av det du trodde ikke var annet enn en tykk vegg , men heller sitte der og håpe at han for en gangs skyld skal ut et ærend i løpet av kvelden . Verdt å vente på |
- (B.53) SK01MeEn01.95 I den kan man se apen (klikk) spesielt på det teppet som kalles "Lukten" , der har den krøpet opp til en kurv med blomster og lukter på en nellik . Og på "Smaken" (klikk) sitter den i forgrunnen og smaker på et bær eller noe annet søtt . Også røyskatten , eller genetten , finnes både i The Cloisters og på Cluny (klikk , klikk) , tydeligst i forgrunnen her på "Syntet" .
- (B.54) SK01MeJa02.2304 « Du får ikke mye besøk , forstår jeg . Hvordan tror du det blir å sitte her en åtte , ti år til ? " Han likte tydeligvis ikke å bli minnet om framtiden .

- (B.55) SK01MiJo01.238 På skjermen kom det opp et svart-hvitt fotografi av noe som så ut som en stor idrettsarena . Guther hadde hatt stor suksess med å utpeke den irakiske vitenskapskvinnen Rihab Rashid Taha til « dr. Germ » og kline et portrett av henne ut over hele The Posts forside da anthrax-hysteriet var på sitt verste i usa . Det var på dette tidspunktet mer sannsynlig at den som spredte miltbrannbakterier i usa var en forrykt amerikaner som hadde hatt tilgang til bakteriekulturene ved et av de amerikanske laboratoriene for biologiske våpen .
- (B.56) SK01MiMa01.423 De var oppriktig interessert i hva han mente om det ene eller det andre (den politiske krisen i Sovjetunionen eller karaktersystemet på skolen) . Berit satt i sofaen , med beina trukket opp under seg , på bordet foran henne lå stabler av bøker og papirer . Hun fortalte omhyggelig om forskningen , kunne holde på i timevis , og han lyttet , mens varmen bredte seg i pannen , og Jon begynte å gjespe eller gni fingrene urolig mot hodebunnen .
- (B.57) SK01MiSo01.1833 Dessuten hadde han aldri i sitt liv møtt en hyggelig franskmann , aldri , ikke én , og nå tydet alt på at franskmennene hadde kjøpt seg videre i VM med dommerhjelp . Kampene hadde nemlig vært fulle av tvilsomme situasjoner som alle falt i Frankrikes favør , forklarte far , og da franskmennene fikk straffe på stillingen 1-0 i semifinalen vi satt og så på fantes det ikke lenger tvil ; Dommeren var kjøpt og betalt . Michel Platini satte inn straffesparket .
- (B.58) SK01MoTo01.561 Heeds lek med gaffelen var det som til slutt trakk Juniors oppmerksomhet vekk fra hennes egen tallerken . Med gaffelen mellom tommel og håndflate hadde Heed sittet og kjørt blader av boston-salat rundt i olje og eddik , spiddet oliven og gang løftet opp løkringer bare for å la dem falle , mens hun pratet i vei , uten å spise . Junior festet seg ved hendene mer enn ved det som beskjeftiget dem :
- (B.59) SK01NiRa01.4571 Han visste vel at hun kunne , men nå skulle han . Jomfru Figenschou fikk værsgo sitte i akterskotten på stas , pynta og fin som hun var . Med jamne tak rodde han spissa ut den tomme vågen og runda odden .
- (B.60) SK01NiTo03.227 Et blunk , så var jeg tilbake i blokkleiligheten vår . Kjøkkendøren som sto åpen ut mot spisebordet der far satt og rettet stiler og historieprøver , før slottskatalogene og fredsartiklene tok over og alt ble bare surr . Mor med en eller annen roman , eller foran tv .
- (B.61) SK01NiTo04.428 Spør Kostas . - World record , bekrefter vi og forteller at legene anbefaler folk å sitte foran elektriske substitutter , lyskasser som ble prøvd ut i psykiatriske sykehus , først for dypt deprimerte suicidale , senere anbefalt alle . Philips Bright Light , vi har en selv .
- (B.62) SK01OlPa02.1705 Han er ikke overbevist om noe , bauter seg nølende frem fra kamp til kamp , som sentrum i en sigarettskodde som har gitt ansiktshuden såvel som hattebåndet en gul lød , for hatten sitter som sveiset på også innendørs . Sittende i en stille lesesirkel med farmoren ser Georg hvor tungt tippingen går for farfaren - å få de to systemkupongene ferdige innen innleveringsfristens utløp er litt av en prøvelse for ham . Ikke kan han si at han har fått noe videre igjen for strevet heller , fem tiere og tre ellevere er det blitt til med årene , men premiene var lave , premiene ble delt med hele Bergen og halve Sandviken .
- (B.63) SK01OpMa01.5509 Og derfor blir det heller ingen vanlige næringsstoffer . Det kan være vanskelig for enhver å gå ut og finne grønnsaker hvis en samtidig sitter fast i kaosfølelser og strever med å finne de riktige ordene , og for Dags vedkommende vil det si ord som skal bli til lange setninger og avsnitt og kanskje en hel bok . Han bør i hvert fall sørge for å få tak i en stor boks vitaminer .
- (B.64) SK01OrHa01.2164 Hun hadde sagt til Signe en gang bare de to kjørte bil til byen at hun hadde funnet ut at faren sluttet fortet når hun ikke sa noe . Han har en slags sykklus , hadde moren sagt , det topper seg minst en gang i uka , da presser det seg ut , det har ikke noe med meg å gjøre , sa hun , det sitter i kroppen på ham . Men Signe trodde at det ville hjelpe hvis

moren snakket , hun ville at moren skulle prøve , at farens stemme skulle bli brutt , det var jo når moren ikke sa noe han ble så rasende .

- (B.65) SK01OyMa01.881 De la frem fremtidsscenarioer og vurderte miljøkonsekvenser . Sebastian satt stille og så på tven med stor interesse . Dette er min sønn , tenkte Otto .
- (B.66) SK01OyMa01.3682 Vi har sett det før . Og idet vi ser det igjen , kjenner dramaturgien , dramaets vendepunkt , Stalingrad , da sitter jeg der og tar meg selv i å håpe at det ikke går som jeg vet det vil . Jeg håper at tyskerne klarer det .
- (B.67) SK01PaCa01.1049 Jeg har reist hit . Og nå sitter jeg blant alt dette nipset og drikker te av et glass . På tefatet har mannen med det rosa slipset lagt en sjokoladebamse sammensatt av mørk og hvit sjokolade .
- (B.68) SK01PaFe01.5471 De praiet en drosje og steg opp i den med skrålende latter . Mike breiet ut den store kroppen sin ved siden av Tom , som ble sittende sammenklemt mellom ham og døren , mens de to andre satte seg vis-à-vis . Kusken satte vognen i bevegelse på ordre fra Jeff , som var både oppspilt og høyroestet .
- (B.69) SK01PePe02.675 Når de er gått , har han tatt samme prisen som i fjor og i forfjor og året før det . Om kvelden sitter han ved bordet i stua og stirrer på regningene med blyanten i høyre hånd og den rasjonerte sigaren i venstre . Det er leie til baptistene og koks til kaminen og gass til komfyren og nytt blad til saga .
- (B.70) SK01PicJ01.6022 Vi ber om at kausjon ikke blir vurdert før kompetansehøringen har funnet sted . " Dommeren ser mot tilhørerbenken der Emma sitter . « Ms .
- (B.71) SK01RaAn02.5589 - Hvor er Erlend ? - Han sitter visst i telefonen på kontoret . - Her i leiligheten ?
- (B.72) SK01ReTo02.6399 » Han bare stirrer på meg. « hva faen er det som feiler deg , Yngve , » sier jeg og flirer , « skal du ikke si noe ? Skal du bare sitte her ? Hva ?
- (B.73) SK01SaIr01.4805 Tom og Jerry er blitt yndlingstegneserien etter at tv sluttet å være ensbetydende med Satan . Han sitter i sofaen med sjiraffen i fanget og hånden på sjiraffen . Jeg setter meg ned ved spisestuebordet , organiserer bøkene og prøver å skrive på oppgaven :
- (B.74) SK01SaIr01.5040 Men ingenting skjer . Vi bare sitter der og ånder harme , sårhet og raseri på hver vår side . Men det er angrepet på Ilos to uker senere som blir den siste dråpen .
- (B.75) SK01SarJ01.884 Den som erkehertugen egentlig ønsket å straffe , var fritz , som nå var forvist til annen rekke , etter at han i noen dager i alles øyne måtte ha fremstått som en av storkarene i følget . Han satt like høyt som før , men av erkehertugens vogn fikk han aldri se annet enn bakparten . Fritz har sine mistanker om at han blir straffet , men han kan ikke kreve rettferdighet , for den samme rettferdigheten , det at elefanten byttet plass i karavanen , skulle jo bare hindre de sanselige besværligheter som han voldte erkehertug maximilian og hans hustru maria , karl den femtes datter .
- (B.76) SK01SeAk01.2464 Hun er rett og slett enorm . Hun sitter som regel i sofaen i stua og ser på teve mens hun koser seg med mat , godteri , brus og sigaretter . Hun har prøvd å gjøre andre ting ; slankekurer , helsestudio , rusleturer , hagearbeid , håndarbeid , sigaretter , det var for å bli tynnere hun begynte å røyke igjen , men hun ender raskt opp i sofaen igjen med noe å putte i munnen .
- (B.77) SK01SePe01.418 Jens holdt rundt meg og vi ble enige om å gå og ta t-banen , vi ville gå en tur i Nordmarka , han sa han lengtet vekk fra byen . Og snart kunne vi se Oslo under oss mens vi satt på trikken ; byen lå der med fjerne blinkende glassruter , og vi hadde allerede

passert Slemdal , denne stasjonen som minnet meg om barndommen , om skoledagene ; vi hadde kjørt forbi skolebygningen som jeg husket at jeg var redd for første gang jeg nærmet meg den sammen med de andre elevene og deres mødre eller fedre , mor fulgte meg i taushet til den aller første skoledagen i mitt liv , og jeg hadde siden ikke kunnet glemme denne tausheten hennes som det var noe illevarslende ved . Jens satt nå og holdt rundt meg og smilte og mumlet at han ikke pleide å bedra Alice , og da skjønte jeg at noe virkelig var på gang mellom oss og at jeg måtte vokte meg vel for ikke å si noe galt - noe som kunne ødelegge alt sammen i dets spede begynnelse , og jeg lette etter noe å si og ble en tanke engstelig , og Jens tidde en lang stund og jeg lurte sant å si på hva han egentlig ville meg .

- (B.78) SK01SkCJ01.5158 Hver halvtime dukket det smisketrynet hennes opp på nyhetssendingene . Hun hadde fyldig pannelugg og var alltid brun , og så skravlet hun i vei om oss gjennom nesen , som om hun kunne lukte den dritten vi satt i til oppunder ørene akkurat nå . I slutten av setningene bøydde hun hodet og kikket intenst inn i kameraet som for å si :
- (B.79) SK01SmAl01.239 Det var personer som forfulgte folk , såkalte stalkere . Mma Ramotswe spurte seg om hun hadde vært så uheldig å få en stalker på nakken , og om kvinnen som satt foran henne , kunne være den som hadde skrevet det anonyme brevet ... hvilket i så fall betydde at mannen bak brevet i virkeligheten var en kvinne likevel . Mma Sebina smilte nervøst .
- (B.80) SK01SmKi02.2984 En psykolog ville si at Evalill Berg fomlet med lighteren fordi hun var nervøs , anspent , ille til mote . Men betjent Halvorsen har knapt sett et menneske i avhørssituasjon som var mindre nervøs , anspent eller ille til mote enn hun som sitter klar til å ta imot neste spørsmål . Og spørsmålet kommer , men verken fra Sundt , Vang eller henne sjøl , det kommer fra Evalill Berg. « hvem skal jeg sende krav på tapt arbeidsinntekt til ?
- (B.81) SK01SmTo01.10198 ZOJA SATT VAGLET pÅ taket til Leo og Raisas leiegård og skalv , mens snøen dalte ned rundt henne . Hun hadde klatret opp hit hver dag siden hun kom tilbake , hun kravlet seg opp for å sitte og stirre ut over byen . Ingen av takene kollapset , ingen skyting kunne høres , og taksteinen ristet ikke idet stridsvogner passerte .
- (B.82) SK01StGu01.7086 Han talte til henne ! Hun satt alene , som på en pidestall , og han gikk i store sirkler rundt henne og talte . Bare brokker av ordene nådd inn til henne , om Satan som stod ved korsveien og ventet , klar til å lokke deg på avveier når du måtte foreta de store valgene i livet :
- (B.83) SK01StLe01.2657 Han skriker i kor med de mørke hettene , den gamle mexicaneren og meg idet bussen krasjer inn i et tre . Alle blir sittende i et par minutter uten å si noe . Regnet trommer mot taket i bussen .
- (B.84) SK01SwKu01.2869 Vi nevnte ikke guder , det guddommelige , prøvde ikke å nærme oss Gud , så ikke på vannet og de konsentriske ringene og trodde det var guddommen som speilet seg i fire whiskykarpe øyne . Vi satt og drakk av ensomheten . Vi likte smaken .
- (B.85) SK01TjBr01.1873 Men det haster . Snøen har festet seg i fjelltoppene og kryper langsomt nedover fjellsidene , og snart vil det bli for kaldt og snøen for dyp. « de kommer til å bli sittende fast i snøen , " sier mor . « Eller så sulter de i hjel .
- (B.86) SK01TjBr01.2175 Jeg går bort til vinduet og ser ned . Der sitter den ene fetteren min , Gard og kona hans , åse . De to små guttene deres leker med Sigurd .
- (B.87) SK01ToSt01.5701 Ansiktet til faren min kom til syne i døra . Han så at jeg satt halvt oppreist i senga. « det går bedre , eller ? " Sa han .
- (B.88) SK04LuTho01.429 Jeg skvatt litt til av Rubens ordbruk her , og da jeg kikket opp på ham , ble det stille en liten stund . Vi ble sittende og se på hverandre . Jeg var på nippet til å si noe ,

men mente samtidig å kunne se noe selv godt og nesten litt snurt i blikket hans som tilsa at jeg gjorde lurt i holde innsigelsene mine for meg selv om jeg ville høre resten av historien .

- (B.89) SK04RoTo01.4215 Fra bakrommet høres høye stemmer , skytelyder . Anette sitter der og ser på video . Sverre ser seg rundt i butikken , går sakte langs hyllene .
- (B.90) SK04SuKa01.1262 Jeg tror han forstod situasjonen slik at han måtte vekk fra alt det folkelige for å komme seg av gårde . Når jeg sitter her og skriver dette ordet , og knytter det til bildet av min venn , er det med ubehag . Jeg kan knytte det til meg selv med samme ulyst .
- (B.91) TV02Br1014.236 Har dere ikke Thor her ? Han sitter på stua . Her er det nye gardiner .
- (B.92) TV02Br1031.197 - Jeg synes det er veldig rart . At de kan sitte og trekke slutninger og ta alvorlige avgjørelser ... resonere slik om et menneske de aldri har møtt . Bjørgunn Isaksen vil ikke gi seg .
- (B.93) TV02DP1001.26 Vi tenkte de kanskje kunne lette på føttene og at platen var en skygge . Men John sa nei , de må sitte fast , dere må ha med figurenes begrensninger . Alt falt på plass mot slutten .
- (B.94) TV02NR9401.897 Jeg spilte mye . Jeg satt ute på bakken og spilte . Jeg spilte mye også på skolen .
- (B.95) TV03KK0401.1717 La oss være ærlige , da . Du holdt ikke kontakten fordi du satt i fengsel . - Fordi jeg tok tjuvperm .
- (B.96) TV03KS0401.634 Han kom seg ut . Far satt igjen og ble innelåst . Vi kan ikke bevise at de var to .
- (B.97) TV99Ux9401.1273 Men stemningen ble litt ødelagt , fordi Marthe og Eva Sandra hadde spist . De satt og pirket i maten . Det er så utakknemlig og respektløst .
- (B.98) UP03Unqd01.30237 ☼Øgt ; sporsmaal_11 : Så mye jeg kan..noen ganger hele døgnet...men sitter vel ihveffal 50 timer i uka ☼Øgt ; sporsmaal_12 : Akkurat nå for lite....men før for mye ☼Øgt ; sporsmaal_13 :
- (B.99) UP05JA04039.44 Noen ganger måtte man grave virkelig dypt for å komme opp med et nytt tema . En kveld de satt og jobbet med morgendagens tale ble de jaget ut av kontorene av folk som skulle deinifisere bygget mot insekter . Dagen etter begynte Proxmire sin tale med at « gårsdagens beøk av insektsutryddere minner meg igjen , herr president , om viktigheten av å ratifisere genocidekonvensjonen " .
- (B.100) UP05SL0719.6 Jeg bar på en kilo kattemat , for på verandaen min har det i det siste bodd en hjemløs , sliten , mager og noe mørbanket katt , altså , i tillegg til den tjukke jeg bor sammen med til vanlig . I går satt jeg på gulvet i en kjeller der jeg for noen år siden var redd for mørket og sang høyt for meg selv de sekundene det tok før lyset skrudde seg på , nå rydder vi huset , i alle kriker og kroker , og det dukker opp souvenirs fra en ikke glemt , bare gjemt barndom . Jeg samlet sammen forstørrelsesglasset med lyspære , nattkjolen hennes som jeg pleide å få låne innimellom , da kunne jeg leke brud med slep fordi den var så lang , en barbie-hest som en gang var min , to store kryssordbøker (jeg skal bli like flink som farmor til å løse kryssord , sier jeg .
- (B.101) AV01Af9613.24 På dypt vann | I en uke har Turid Birkeland sittet i statsrådsstolen . Hun er sliten , men blid når hun tar imot oss , sent på ettermiddagen .

- (B.102) AV02BT9410.34 - Vi var heldige , men fortjente det poenget vi fikk , mente Geir Husebø etter den dramatiske avslutningen på kampen . Fyllingen unngikk sitt fjerde strake nederlag i serien , og Husebø er ærlig nok til å innse at 1. divisjon kan bli vel tøff . - Vi må belage oss på å kjempe i bunnen , kanskje vi kan klare en sjuendeplass dersom vi får tingene til å stemme utover i sesongen , tror Fyllingen- treneren .
- (B.103) AV03Un0202.657 Han holder igjen , kanskje litt for mye , men blåser fint i munnspeilet sitt . Slidegitaren kommer inn der den skal , bongotrommen sier hallo til riktig tid , og rockegroovene sitter . Men det blir litt kjedelig .
- (B.104) AV03Un0209.853 - De som allerede sitter i kassene må se at folk begynner å hope seg opp , og sørge for å rope på ekspeditører som kan åpne flere kasser . - Hva driver de ansatte all den tiden de ikke sitter i kassa , da ? - De rydder og fyller på varer i hyllene .
- (B.105) AV03Un0511.709 Jeg har sinnssykt respekt for pianotrioen . Pianist Morten Qvenild sitter i en sliten sofa backstage på Blå . Pianotrioen han snakker om , in the country , er hans siste prosjekt og består , i tillegg til ham selv , av bassist Roger Arntzen og trommeslager Pål Hausken .
- (B.106) AV04Fa0304.54 « Går du gjennom vann , er jeg med deg ; gjennom elver , skal de ikke rive deg bort " . Gjermund tok det som et løfte . - Jeg merket at kraften fra alle bønnene ga meg ro , der jeg satt helt alene inne i hula bak fossen , sier Rita stille . Redningsmannen må gi opp |
- (B.107) AV04TU9617.103 Det kan dukke opp lokale selskaper som kan tilby gode tjenester innenfor et avgrenset geografisk område . Tenk på den infrastrukturen kommunale etater , som f.eks. et everk , sitter inne med . Her vil det dukke opp mange spennende konstellasjoner .
- (B.108) AV06IT0724.3 At lommeboken med penger og kort ble stjålet var selvsagt kjedelig i seg selv , men alle kort og mobiltelefon ble sperret , og hendelsen anmeldt . Det var først når politiet ringte og fortalte at det satt en i fengsel med samme identitet som henne at det hele begynte å rase utforbakke ... i neste øyeblikk oppdaget hun nemlig at kontoen ble overtrukket , saker og ting forsøkt innkjøpt , og nye mobilabonnementer opprettet . Både kort og kredittsjekk var sperret , men det lyktes altså å få gjort en del ugagn likevel .
- (B.109) AV06JaEs01.68 Jeg likte dette . - Det må jo sitte i et signalspor eller en reseptor i hjernen som påvirker hjerneaktiviteten , tenkte jeg . Jeg ble jordnær .
- (B.110) AV06Mo0605.2246 Og voksne , 40-45-åringer , også dette menn , med et meget avslappet forhold til lover og regler . Og fordi de ofte har store , dyre biler med mye sikkerhetsutstyr , føler de at de selv sitter trygt . Dette er bilførere som også kjennetegnes ved at de er mer redd for å bli tatt av politiet enn for skade de måtte påføre andre ved sin kjøring .
- (B.111) AV06Mo0607.805 Kjøper foreldrene denne , må de regne med at barna slåss i baksetet . Vi sitter nesten oppå hverandre . Her burde man i alle fall ikke ha flere enn to barn !
- (B.112) AV06Mo0610.22 Hélène A. Formo Oslo og landets større byer formelig skriker etter flere parkeringsplasser . De som er heldige å sitte på en plass eller to , har gjort et kupp , skal vi tro eiendomsmekler Petter Andreas Poppe . - Mitt råd er helt klart :
- (B.113) AV06NoIn01.5 Det var en milepel i norsk politikk da kvinner kunne ta plass ved kongens bord som ledere med ansvar for viktige arbeidsområder i samfunnet . Likevel har ingen av disse pionerene - Aaslaug Aasland , Aase Bjerkholt , Rakel Seweriin og Karen Grønn Hagen - fått annen omtale enn den dagspressen ga dem da de satt i sine embeter , behørig ros på «store» fødselsdager etter pensjoneringen , og vakre nekrologer da den tid kom . Ingunn Nordervals artikkel bøter på vår kunnskapsmangel .

- (B.114) AV06PA0213.32 - Jo... - Elisabeth Gjølme var den første konserndirektøren jeg ansatte . Fordi jeg ønsker å satse på informasjonsvirksomhet og fordi jeg visste hun er blant de aller dyktigste her til lands på sitt felt . Siden har en annen kvinne også vært aktuell i konsernledelsen .
- (B.115) AV06Ro0501.217 De ansatte fikk det bedre , og de som brukte tjenesten syntes den var like god som før . Allikevel sitter de fleste som ikke fulgte forsøket på nært hold , igjen med en oppfatning om at det var mislykket . Noen har ment at sykefraværsutviklingen skyldtes at så mange ble gravide i perioden .
- (B.116) AV06RoRo01.7 Jo , da , det kan han . Fra observasjonsrommet med enveis-speil setter vi på lyd og bilde og han ser sin far sitte aleine inne i samtalerommet . Arve roper til far og spør om han kan si noe der inne så han kan få sjekket om lyden virker .
- (B.117) AV06SF0604.9 Fra 1. januar 2006 overføres asylsøkerbarna fra Utlendingsdirektoratet til barnevernet , og ledelsen ved Brusetskollen vil øke kompetansen innen dette feltet for å kunne ta i mot flere . I stua på det 150 år gamle hovedhuset 20. desember satt barn , ansatte , gjester fra N.K.S. og de to i institusjonens driftsstyre fra Oslo sanitetsforening , Lillian Saxegaard og Berit Bredesen , benket rundt bordet , med kaker og gløgg . Karita Bekkemellom roste arbeidet som blir gjort for de svakeste barna , og hun presiserte at det fortsatt er et offentlig ansvar . - Men det betyr ikke at vi ikke trenger de frivillige , sa hun . - Selv om det offentlige er ansvarlig , og må stille strenge krav til de private institusjonene , er det viktig at de frivillige organisasjonene gjør denne innsatsen .
- (B.118) AV06Vi0042.96 Kanskje har Freud skylden for mange dårlige oppvekstromaner , hva vet jeg , men jeg opplever uansett at Markus blir ganske uforløst som rollefigur . Jeg blir sittende og lure på hva denne mangelen på tyngdekraft i livet hans skyldes . Jeg er helt enig i holdningen om at budskapet ikke skal føres inn med teskje , at bakgrunnen til Markus ikke skal forklares i hjel , men jeg savner like fullt flere antydninger , flere knagger å henge min nysgjerrighet om ham på .
- (B.119) AV06Vi0516.155 Det er derfor du ikke i så veldig stor grad bestemmer over dine egne utgivelser , synes jeg . Nå hadde jeg tenkt å skrive en spenningsroman , og jeg hadde absolutt ikke tenkt å sitte og skrive ned alt dette som ble til Skrivefest . Men det kom , og så visste jeg at jeg ikke kunne legge det til side .
- (B.120) SK04JoSi01.482 Et band fra mellomtrinnet tar plass og begynner å spille en opprokket version av Glade Jul . Kjartan sitter ved siden av gitaristen med en el-gitar , og hver gang han skifter grep ser jeg smerte i ansiktet hans . Far fnyser og sier han sikkert er dopet .
- (B.121) SK04KriH01.1787 Spør jeg , og peker opp trappen der hun kom fra . Jeg tenker at hvis hun bor der , kan jeg gå og besøke henne neste gang jeg er med mamma til tannlegen . - Nei , jeg har bare vært... Hun blir stille , og så sier hun at hun må skynde seg tilbake til jobben sin , og at jeg må være snill og sitte der og vente på mamma . Jeg klatrer opp igjen i vinduskarmen .
- (B.122) SK04LuTho01.1684 Jeg lyttet til de knapt hørbare kneppene , eliminerte usannsynlige permutasjoner , kalkulerte korrespondansen mellom gjenværende elementer , begynte på nytt , eliminerte flere kombinasjoner , prøvde ut et nytt sett variabler , og slik fortsatte jeg til det ene kodetallet etter det andre falt på plass . Det var helt stille i rommet , bortsett fra den fjerne duren av et par biler som passerte på riksvei 19 var den eneste forstyrrende lyden min egen pust , som jeg klarte å dempe så mye at jeg satt igjen med en nesten helt abstrakt , ren stillhet , og klarte å oppfatte et rikt spekter av nyanser i hjulets trinnløse hakking . Det var så stille at det endelig kneppet lød som en salutt inne på det tomme delelageret , et kanondrønn som feiret det ekstatiske øyeblikket da døra i pengeskabet gled opp , og det var her den egentlig skjønnheten lå , i denne overgangen , i det som skjedde da pengeskapsdøra ble forvandlet fra en glatt hvit vegg

- på hvilken jeg kunne projisere alle mine forventninger , til et innhold , en overgang som vel også markerte toppen av min karriere , som utgjorde denne karrierens øverste tinde .
- (B.123) SK04StTh02.1371 *De shiamuslimske intrigene i fatimide-kalifatet i Kairo var mange . Og de som klarte å ta makten ble sjelden sittende lenge før et gift- eller knivmord omkalfatret alt . Etter tre strabasiøse felttog inntok omsider Shirkuh Kairo .*
- (B.124) TV02FB1018.21 *De skal hjelpe oss med å gi oss svar . Det sitter 18 fra Nav som kan svare på spørsmål hvis du ringer nå . Vi har folk fra næringslivet her også .*
- (B.125) TV02Mi0401.8815 *- Er det ikke lettere å gå i butikken ? - Hvis vi går til butikken ... da sitter vi bare hjemme , og det er ikke bra . Ved siden av en hobby har vi mat .*
- (B.126) TV02Ne0401.6973 *Vi prøver å la ham være i fred til å begynne med . Der oppe sitter kona hans . Så vi er spent på å se om de blir forent .*
- (B.127) TV02Pa0401.1526 *De behandler meg som et familiemedlem . I det ene øyeblikket sitter jeg sammen med dem . I neste øyeblikk må jeg ta meg av barna og vite at det er min plikt .*
- (B.128) TV03IJ9401.2687 *Nær skoler og bekvemmeligheter . Ellers satt vi timevis i bilen ! Dere ble tilbudt midlertidig hospits , Terry .*
- (B.129) TV03OS9401.432 *Vær jævlig forsiktig nå ! Skulle jeg sitte hjemme , se på tv og spise boller mens du og han knulla livet av hverandre i Hakadal eller hvor vi er ! Skal vedde på at dere har møtt hverandre før .*
- (B.130) TV03TG0401.1505 *- Gjensitting på toppen av alt ! - Og nå sitter Elizafisen i elevrådet . - Det er til å grine av .*
- (B.131) TV99MI9401.4138 *Men det er folk her som syns samtalegruppen er noe tull . Vi sitter her og ynker oss , og åpner sjela for hverandre . - Jeg kan ikke fordra det !*
- (B.132) TV99Ux9401.626 *Og oppvaskliste . Jeg blir sittende med lister til langt på kveld ... nei , jeg lager vaskeliste . Det holder bra .*
- (B.133) UP03Ungd01.25302 *Se over + intill grafikken + fysikken blir bedre tror jeg ikke pc spill har samme effekt som tv ☹️gt ; sporsmaal_23 : Userfriendly.org er bra . + historien om han som satt død 5 dager før arbeidskollegene merket noe. hehe . ☹️gt ; sporsmaal_24 :*
- (B.134) UP03Ungd01.29970 *Det som er høytutviklede lærere som bruker data til undervisning ☹️gt ; sporsmaal_26 : Alt , jeg vil sitte foran skjermen resten av livet mitt ☹️gt ; sporsmaal_27 : Hehe..jeg tok forbehold..men regna med at det flesta klarte seg ☹️gt ; sporsmaal_28 :*
- (B.135) UP03Ungd01.35197 *☹️gt ; sporsmaal_12 : Jeg sitter der så lenge jeg gidder . Føler jeg det blir for mye så finner jeg meg noe annet å gjøre en stund .*
- (B.136) UP03Ungd01.42045 *☹️gt ; sporsmaal_2 : Jeg begynte å trykke litt selv , satt meg fast og spurte venner om hjelp , samt bare prøvde til jeg klarte å løse problemet . Men nesten alt jeg kan har jeg lært av meg selv , bare å sette sammens hardware , konfigurere og installere ting .*
- (B.137) UP04USN01.17677 *Det er liksom litt dumt å være et virus som dreper verten før det får tid til å smitte noen . Og så sitter viruset der i en ubrukkelig kropp med molekylene hevet i v-tegn , og kommer plutselig på at erkjennelsen at uh-oh , jeg er _død_ hvis det ikke tilfeldigvis kommer en nekrofil forbi i løpet av kvelden ... enkle darwinistiske prinsipper tilsier at virus som i stedet for å drepe livsgrunnlaget sitt , lar oss nyse dem utover alt og alle , får et lengre og lykkeligere liv enn dem som trenger nekrofile for å spre seg . Og siden Darwin har overbevist Moder Natur om at virus som får lengre og lykkeligere liv er en Bra Ting (tm) , så blir det sånn .*

- (B.138) UP05BI07136.19 Jeg har det med å tenke at i alt som går galt ligger det nye muligheter , og det var den muligheten som åpenbarte seg . Men leiligheten kunne jeg ikke selge , for jeg ville sitte igjen med masse gjeld uansett . Den var verdt omtrent halvparten av det jeg ga for den .
- (B.139) UP05BI08043.16 Når det gjelder utstillingen , falt jeg for damen til høyre . Som seg hør og bør hadde BR leker satt opp butikk inne i hallen , noe annet hadde vel tatt seg ut . Tigerungen , som har bursdag om en måneds tid , fikk en stor Lego castle skute på forskudd (skal bli spennende å se om han husker dét om en måned) .
- (B.140) UP05JA05212.17 Her er kaffen din . " Fyren får kaffen sin , sitter ned og drikker den mens han prøver å snakke til forbipasserende frokostgjester . Av en eller annen grunn vil ikke de snakke med ham .
- (B.141) AV06Vi9930.195 Det er begjæret etter en slik litterær hendelse presten beskriver : « Samtlige satt ved bordene og iakttok henne . Det virket som om de ventet på at Maren skulle dø .
- (B.142) SA01DoIn03.358 Kristian og Markus sykler på trehjuls sykler . - Kom , så sykler vi om kapp , sier Markus . Anette og Rebekka sitter i sandkassa . - Vi lager sølekaker . Hvem vil smake ?
- (B.143) SA01HaSO01.251 George Washington ble den første , valgt i 1789 og gjenvalgt i 1793 . Han ble etterfulgt av sin visepresident John Adams (1735-1826) , som også satt i to perioder . Adams var den første presidenten som bodde i Det hvite hus i den nyanlagte hovedstaden Washington .
- (B.144) SA02AlKa02.4931 Men han er ikke omgitt av dansende nymfer slik vi kjenner det for eksempel fra Tizians Bacanal . De som sitter rundt ham , er menn , de ser nærmest ut som soldater , eldre og yngre , de er ferdige med krigens metier og vender tilbake til vinen , løvet og livet . Den unge ettertenksomme mannen legger en krans på hodet til en av dem som kneler foran ham , åpenbart en kriger i gul jakke , omspent med et bandolær , og med en stor kniv stukket i beltet .
- (B.145) SA02EnPe01.2746 Skiftet mitt begynte halv åtte , og jeg gikk nedover trappen med tungt hode og med ben som føltes som om de skulle knekke sammen under meg for hvert steg . Ekaterina , som jeg skulle avløse , så blek og sliten ut av mangel på søvn , hun satt utenfor døren til værelset der pasientene pleier å forbindes og dampet på en sigarett . «Takk, Gode Gud," sa hun bryskt .
- (B.146) SA02HaAr02.1841 For BAR var Louis nesten jevn god med erkeengelen Gabriel . Fram til nå hadde medlemmene gjort felles sak med det nær sagt allestedsnærværende etterretningsnett XU , men de aller fleste linjene fra det endte i Sverige , og ettersom BAR ofte satt inne med stoff som burde av gårde fluksens , hadde lederne lenge ønsket seg nærmere og mer direkte føling med London . Hjemme hos Monrad kunne Louis sitte natten til ende og dechiffre og kode telegrammer for å lette presset på telegrafisten sin .
- (B.147) SA02HeTo01.1665 Det finnes mange råd og mange meninger om kosthold og graviditet . Mange gravide sitter igjen med inntrykket av at kosthold er svært komplisert , og at det er stor uenighet blant fagfolk . Det er faktisk ikke riktig .
- (B.148) SA02HeTo01.3742 Med fødselsskade mener vi en skade barnet pådrar seg under fødselen , enten fødselshjelpen har vært korrekt utført eller ikke . Et eksempel er lammelser i den ene armen fordi skuldrene satt fast (plexus-skade , se s. . **) .
- (B.149) SA02KuBj01.91 Derfor bar posttjenesten i Sundsvall de to forsendelsene tilbake til postkontoret , der den sylinderformede pakken eksploderte . Selv formannen for postbudene , Gustav Nyberg , som satt ti skritt fra Sundsvall og åsbrink , fikk alvorlige brannskader . Verst gikk eksplosjonen ut over Sundsvall , som mistet tre fingrer på venstre hånd .

- (B.150) SA02LiAr01.1187 Jeg måtte vennligst sette meg , sa dommeren , og pekte på den puslete pulten midt i rommet , mellom partenes bord . Der skulle jeg sitte , på en pinnestol , se opp på dommerne på podiet og svare for meg . Men først skulle jeg avlegge eden .
- (B.151) SA02OsKj01.11870 Og så får han en sak som denne . Og folka som blir med på den sitter nå og jubler og klapper . De har sannsynligvis avverget en av Norges største narkotikasaker gjennom tidene .
- (B.152) SA02PoAn01.3076 Trioen Rudenko-Tsjupakhin-Lesjukov tilbød Leon et kompromiss , eller snarere en deling . Leon skulle bli sittende som direktør , men Tsjupakhin og Lesjukov skulle få vende tilbake og ta seg av en gros-salget av brennevin fra fabrikkene , som var det som egentlig betydde noe . De ba ikke bare Leon om å gå med på det , de gjorde alt de kunne for å skremme ham .
- (B.153) SA02RaAb01.705 Vi fikk ikke gå på do , vi fikk ingen beskjeder , vi ble ikke hørt på . Vi fikk beskjed om at vi skulle sitte fire timer , men jeg satt der i åtte timer » . Og en av tre politirepresentanter på stedet svarte :
- (B.154) SA02SvAs01.2164 Hun har skrevet et kort og invitert han , og hans forventninger er ikke små idet han trer inn i stua . Men der sitter tre andre menn fra deres felles vennekrets . Det viser seg at hver og en av dem er kommet etter samme slags innbydelse og med samme slags forventning .
- (B.155) SA03BrAr02.7546 Inga satt i TV-stuen . Fire-fem andre satt eller gikk rolig omkring . En mann med en sigarett kom rett på med bønn om at jeg skulle kunne tenne røyken hans .
- (B.156) SA03ElTh02.3115 Ferdinand tilhører ikke eliten av verdens motejournalister , så han må avfinne seg med en plass bak i lokalet . På første rad sitter de gamle kvinnene med de nye pengene , trette og blaserte . Smykker glitrer på knoklede fingre som kjærtegner en stola rundt en herjet hals .
- (B.157) SA03GaRi01.366 De var populære , de gikk på disko allerede som tolvåringer , og Grete var alltid omsvermet av et lite harem av prepubertale guttunger med skjærende stemmer . Jeg satt hjemme og var redd . Søstrene mine var yngre og skjønte nok mindre av det som hadde skjedd , selv om jeg nå forstår at de også strevde .
- (B.158) SA03LiBe01.920 Aleksander ristet på hodet . « Det ville være en skam » , erklærte han , « for en som var blitt utpekt av Hellas til å lede krigen , og som hadde arvet sin fars uovervinnelige militære styrker , å sitte hjemme og feire bryllup og vente på barnefødsler . » Den unge kongen hadde slett ingen tanker om å gifte seg og få barn , han ville kjempe for å vinne ære og berømmelse .
- (B.159) SA03ReTo02.564 Det kan nesten minne om beskrivelsene av nazistenes torturmetoder i Konsentrasjonsleiren Oranienburg , boken som gjorde slikt inntrykk på forfatteren i hans ungdom . Fangen "Arne" skal nylig ha ligget lenket til lemman i Oslo Kretsfengsel i 14 døgn og "Peter" skal ha sittet 96 døgn i kummen , helt naken . Bjørneboe angriper en hel gruppe mennesker , de som « med særlig sterk straffelyst søker seg inn i straffemyndighetene » .
- (B.160) SA03SvRa01.4782 Til alt overmål var dette sangen som skulle innlede hele plata . Den måtte bare sitte . Bjørn prøvde og prøvde , men fikk det ikke helt til .
- (B.161) SA03ViGu01.1403 » Mandag 10. august | Jeg sitter og venter på at Per og Iver skal komme og hente meg . Bagen til Per står ferdig pakket .
- (B.162) SA04Lege03.52 Legestudiet nedprioriterer medmenneskelighet til fordel for effektivitet , og vår yrkestrening medfører at vi må sette til side , undertrykke og underernære våre sosiale og

moralske intuisjoner , vår varme og empati . Det er trist når en student som er i ferd med å avslutte sitt studium , sitter igjen med en slik oppfatning . Som lærer må jeg spørre meg selv om hva vi har gjort galt - det er jo noe helt annet vi etter beste evne forsøker å formidle !

- (B.163) SA04SoDa01.2399 Det er denne hertugen av Exeter som opptre i et av verdens mest storslagne helte-dramaer , Henrik v , av Shakespeare . Etter at Thomas Beaufort dør barnløs får imidlertid John Hollands sønn tilbake hertugtittelen , som går i arv til hans sønn igjen , som ender sitt liv under tragiske omstendigheter , på de tapendes parti , og satt utenfor sin rettmessige posisjon , som deres fremste talsmann , fordi han er bundet på hender og føtter , av feil slektsbånd , det er i 1471 , og mer om det siden , det nevnes her , fordi den Exeter som forekommer i Henrik v , er han som bryter inn i hollands-familiens hertugdømme , Thomas Beaufort . Men der spiller han rollen som den ærverdige gamle gentlemannen , den nye Kongen , Henrik vs onkel .
- (B.164) SA09SNL01.22165 Hunnen tar alltid med seg en porsjon sopp på bryllupsflukten til anleggelse av soppkultur i sitt nye hjem. ordningen av bladene på en plante . De kan danne en rosett ved grunnen av stengelen , som hos løvetann , men oftest sitter de oppover stengelen og på grenene , av og til samtidig med at det finnes bladrosett ved grunnen , som hos bergfrue . På stengelen kan bladene være kranstilt (f.eks. maure) , eller sitte motsatt , to og to (f.eks. ask , nellikfamilien) , men hos de fleste planter sitter de enkeltvis (spredte blad) og da gjerne i skruestilling oppover stengelen .
- (B.165) SA10FaTo01.3280 Løfter jeg blikket , ser jeg at de første fiskerne er i ferd med å stake seg ut i elva ; i det rosa motlyset trer de fram som svarte silhuetter . Andre sitter på elvebredden og bøter garnene sine . Et rullende kjøkken knirker langsomt forbi , et mirakel på fire hjul , utstyrt med panner , kjeler og blekkspann , til og med en kullfyrt grill .
- (B.166) SA10GrSv01.4532 Det hadde vel vært noe i Bank Melli , Kashan . Alle skrankene er betjent av menn , men på pultene lenger bak i lokalet sitter det en og annen chador . Vi vifter med seddelen i skranken og blir tatt med bak , inn i bankens indre gemakker , der familier står i små grupper utenfor trange kontor uten noen spor av den lavmælte diskresjonen som gjerne følger med en lånesøknad i Skandinavia .
- (B.167) SA10HaNi01.1933 Om at togvogner er på samme måte . At du kommer inn i den , sitter i den (om ikke ligger) , puster i den og går ut av den litt mer som han eller hun som satt der før deg . Så kommer det nye reisende til etter deg , som så tar etter deg etter å ha pusta deg inn .
- (B.168) SA10RoMo01.3897 Han hadde grått hår , kunne være rundt 55 år gammel , og viste seg å være Saddam Husseins helseminister . De to visehelseministrene satt på hans venstre side , en av dem var en nær slektning av Saddam Hussein . På den andre siden av helseministeren satt sykehusdirektøren og sjefen for helse i hele regionen .
- (B.169) SA99FrHa01.761 Hvorfor sa du til mamma at ... ? Eller vi to er kommet tilbake fra en handletur og du setter deg på hagemuren for å spise ferdig isen din , og idet jeg vakler opp trappen med tunge bæreposer , hører jeg en gjengivelse , på et engelsk du ellers ikke behersker , av teksten og melodien til sangen fra en CD jeg spilte for første gang på vei hjem i bilen , mens du satt og glante ut av vinduet , tilsynelatende fullstendig frakoplet . å Børste tenner før du skal legge deg , eller å låse bildøren , som jeg sikkert har bedt deg tusen ganger om å gjøre når vi parkerer utenfor kjøpesenteret , er informasjonskapsler du synes å slette hver gang de har vært i bruk .
- (B.170) SA99MoGe01.920 Dette systemet har altså muligheten for selvregulering innebygd . Så vi sitter igjen med en forsamling som har som sitt fremste formål å holde andre makter til ansvar . Den kunne granske de internasjonale beslutningene truffet av stater , av de store finansinstitusjonene , og av organer som FN og Verdens handelsorganisasjon .

- (B.171) SA99NaKn02.1590 BIL - KVELD / Susann sitter bak rattet . Gården blir mindre i bakruta .
- (B.172) SA99SpKr01.1098 Fantasiene mine har alltid vært med flere personer . De kan veksle mellom at jeg selv er i fokus og at jeg sitter på siden og ser på . Før jeg ble skilt var det alltid fargede med i disse fantasiene - gjerne en mann foran og en mann bak .
- (B.173) SK01AaSt01.1042 Jeg er ikke så nøye på hvordan det ser ut på kontoret , verken på jobb eller hjemme . Jeg er ikke så nøye med hvordan skrivebordet ser ut eller hvordan stolen jeg sitter på ser ut eller hvor bekvem den er å sitte på . Jeg kan med hånda på hjertet si at Håkon kom inn i livet mitt den dagen Sovjetunionen raknet og at han siden aldri har forlatt det .
- (B.174) SK01AdAr01.6721 Den største bygningen i landsbyen , med rosa fasade og søylegang foran - huset som tre prosent månedsrente med rentes rente hadde bygd . Pengeutlåneren , feit og mørk i huden , satt og solgte såkorn til en gruppe bønder . Ved hans side satt en feit , mørk gutt , antakelig sønnen , og noterte i en bok .
- (B.175) SK01AlKa01.3102 Ekteparet oppsøkte straks datteren i Weinbergstrasse og krevde at hun gjorde slutt på forholdet til doktor Jung . Hun satt blek på sofaen og stirret på dem . - Med én gang , sa fru Spielrein , - dette kan ikke fortsette .
- (B.176) SK01AlRa01.895 Og dette er sannhet : Flere år senere , på en forferdelig regnfull dag , da bare spøkelses og ånder kunne gå ubeskyttet , kjente kirkegårdsbestyreren igjen Aslam , som på dette tidspunkt selv var blitt en stor poet , der han satt ved graven til Ahmad ben Kulaib al-Nahawi og viste ham ære , besøkte den døde , fullstendig gjennomvåt . Regnet rant over ansiktet hans som tårer .
- (B.177) SK01AlRa01.9583 « Bra . Josephine som sitter utenfor , gir deg et ledig kontor , og så kan du sette i gang . Imens skal jeg snakke med faren din om logistikken. » « kan jeg ta musikktimer også ?
- (B.178) SK01AlRa01.15343 » Da Baybars så farens konvoi komme , satte han og følgesvennene hans seg på hestene og red for å møte den . Den store krigshesten al-Awwar travet mot sjahen , og far og sønn omfavnet hverandre mens de satt på hesteryggen . Mennene i begge konvoier ble rørt over scenen som utspilte seg , far og sønn atter sammen , og ga uttrykk for sin glede ved å løfte sverdene , rope og juble mot himmelen .
- (B.179) SK01AuKu01.2155 Skyggen under dem ble mindre , og forsvant til slutt i det dype blå . De satt lenge som steinstøtter og stirret på sjøen og på tåken som begynte å åpne seg . Tilrop fra andre båter fikk dem til å våkne fra fortryllesen .
- (B.180) SK01AuKu01.2455 Ble ingenting . Lenge satt han og så på hver enkelt stein , før han lot den falle til jorden . Så grep han tømmene og ledet hesten ned gjennom skogen , ned til landsbyen .
- (B.181) SK01AxSu01.147 Klar som et guttekor helt til det siste . Kjøttmeisen sitter der den sitter . Jeg har ikke stått opp av sengen for å kontrollere , men jeg er klar over dens nærvær .
- (B.182) SK01AxSu01.461 Jeg vet nok hva man sier . Men en dag kommer Axel tilbake , og da skal vi sitte på verandaen mens morgenen rødmer i øst og naboene våkner uten å ha noe å si til sine ektefeller . De skal få angre på hvert et ord , og jeg kommer ikke til å tilgi dem .
- (B.183) SK01AxSu01.857 Det er hva man har igjen for å stole på meteorologene !) Sitter jeg og gleder meg til konsultasjonen med Doktor Due-Tønnessen . Han er bestandig så omtenksoom , og skriver under på reseptene med samme løkkeskrift som den jeg lærte på Folkeskolen .

- (B.184) SK01BaDa02.5917 Det kunne man ikke ha noe av . Derfor kom menn som Daschle for å være hos sterkt svekkede CIA-ansatte som satt inne med sensitive opplysninger . CIA hadde også hatt en mann inne på operasjonssalen da mannen ble operert for å lette trykket på hjernen .
- (B.185) SK01BaLi02.1329 Sa Lilla . - Ja , sa Gunn , som satt i sofaen og så på henne . - Frode har åpenbart gitt helt faen ... du burde slå ham i hodet med noe hardt. ... kanskje stekepannen .
- (B.186) SK01BaLi02.1892 - Virker det merkelig når du tenker på det nå ? Gunn satt stille på en hard stol , og plukket på smulene fra rundstykket . Alt virket merkelig nå .
- (B.187) SK01BaLi03.2918 Han ville ikke ha hele meg . I månedsvis satt jeg i den grønne , tropiske hagen og ventet på ham . Jeg ble så glad når han kom til meg , og lengtet så fryktelig hver gang han forsvant .
- (B.188) SK01BjKe01.973 Erling Fall visste at Gudmund Kværnland var istand til å begrunne en hvilken som helst kriminell handling . Bare at de nå satt sammen i dette høytidelige rommet , beviste at vennen nok kunne begrunne hvorfor ikke Erling Fall hadde klart å kontrollere seg , hvorfor han hadde måttet ringe opp Merete Bøver om natten , hvorfor han så vanskelig kunne akseptere hennes antagelig helt veloverveide valg . Erling Fall merket at han igjen på en måte ble innhentet av vennens vilje .
- (B.189) SK01BjKe02.3511 Den er tung og bedøvende . Det føles trist å sitte slik og drikke vin alene . En plutselig kuldefølelse .
- (B.190) SK01BjKe02.4788 Det skal aldri skje igjen . Far sitter i stuen , har sovnet foran høytalerne . En krum rygg , hendene ned langs siden .
- (B.191) SK01BjKe02.6758 Hun kjenner akustikken i Musikverein , i Concertgebouw , i Salle Pleyel . Nå sitter hun i Sandbunnveien og interesserer seg for en gutt som såvidt har rukket å bli atten år . Det er vanlig med ungdom i det klassiske miljøet , men er jeg interessant nok ?
- (B.192) SK01BoBj01.3484 Jeg får ikke kontakt verken på det nummeret eller på Adamskis fasttelefon . Haugen ble sittende og skrape tommelfingerne mot kulepennen. - Ja , dere har gjettet riktig . Et nytt oppdrag venter .
- (B.193) SK01BoBj01.3937 Kaasa så at bilen nærmet seg i stor fart , og som en refleks kastet han seg ut og bykset over nærmeste brøytekanal . Storvolden ble sittende og manøvrerte politibilen fram og tilbake i veibanen , klar til å fange ham opp . Du er ikke riktig klok , tenkte Kaasa om makkeren , dette kan bli en kjempesnell .
- (B.194) SK01BoKa01.6151 Og er ikke nettopp det kjennetegnet på et mareritt ? Vi sitter og spiser frokost - en slags tørre pannekaker med vellings på - og drikker kaffe - en brunlig drikk som i alle fall er bitter nok . Jeg så nok at Man og En kom ut fra det samme huset - jeg vet ikke om det var Ens eller Mans .
- (B.195) SK01BoKa02.689 Sprengte fornemmelsen i buken borte . Og han blir sittende og puste ut . Sitter og summer seg .
- (B.196) SK01BrBj01.1210 Hun krymper , tenkte jeg . Jeg satte meg i gyngestolen hvor Far hadde pleid å sitte , men da jeg begynte å gynge , holdt jeg på å tippe bakover . Jeg så ned .
- (B.197) SK01CaFi01.746 Langsamt gikk hun opp en trappegate til en liten kafé der hun i ly av skyggene hadde sett Brendan og den unge fiskeren drikke vin sammen på denne tiden . Hun kjente en varme spre seg i kroppen da hun så Brendan sitte ute og vente , og hun gikk bort til bordet hans og satte seg på det som pleide å være plassen til den unge fiskeren . Brendan rørte seg ikke , så bare stivt forbi henne nedover trappegaten .

- (B.198) SK01CaFi01.1337 Ja , de var i virkeligheten enda vakrere i tankene enn på fotografiet .
Derfor hendte det hun satt foran bildet med lukkede øyne . Særlig den første tiden , kanskje så lenge som en måned eller to , gjennomgikk hun igjen og igjen alt hun hadde foretatt seg i Bamako for å finne ut om Brendan var død og var blitt begravet , eller om det hele var noe han hadde arrangert for å kunne flykte for godt .
- (B.199) SK01CaPe01.7793 Vi snakket svensk og leste svenske forfattere . Hun satt på sengen min og jeg på stolen , og under de stadig hyppigere solidaritetsarrangementene ble vi også sittende sammen , Catalina og jeg , og vi spiste empanadas og hørte på de voldsomme visesangerne , som av full kraft sang ut all den nostalgien foreldrene våre måtte lulle seg inn i for å kunne puste ; tunge og syrlige luftstrømmer , stinkende vindkast som også Catalina og jeg satt og svelget i oss . Vi visste det bare ikke .
- (B.200) SK01ChLa01.3186 Er det ikke annet i livet å skåle for enn virksomheter ? - Hadde det ikke vært for virksomhetene kunne vi ikke sittede her og skålt , kjære . - Hvor tror du vi hadde sittede da , kjære ? Det var slik de snakket , i alle fall når jeg var til stede .
- (B.201) SK01DaKj01.1659 De er vel preget av hendelsen . Det var nå nesten gått tre minutter siden han stilte et enkelt og innledende spørsmål til mannen som satt på kateteret . Siden da hadde Henning Kramer studert et hjørne i taket og latt pekefingeren hvile grublende på hakespissen .
- (B.202) SK01EeHa02.6945 Og det forundrer meg at hun drikker melk når hun er såpass kvalm . Jeg sitter nede i sokkelen og ser på Marita som skifter på babyen . Legger henne naken og sprellende foran oss på senga , vasker , og smører henne med salver .
- (B.203) SK01EkKe01.1450 Nå kjørte den vesle menigheten hennes hjem gjennom en lett , mild fuktighet . Inne på kontoret satt Anand foran datamaskinen og virket lei seg . Gud fikk en million åtte tusen tre hundre og førtitre , sa han .
- (B.204) SK01ElOy01.592 De står tause en stund uten å se på hverandre , den unge kvinnen står i veikanten med ansiktet vendt mot toppen av den store bygningen over hekkekammen . Hun er kledd i en tynn hvit overdel som sitter stramt til kroppen , brystvortene hennes er såvidt synlige gjennom den , Tiedemand ser ned på hendene sine på sykkelstyret og gjør noen ørsmå bevegelser med fingrene . De står på grusen med den svartlakkerte damesykkelen mellom seg , den smale grusveien ligger tom og stille bak dem ; det kommer en svaeflokk gjennom luften , svalene flyr verken høyt eller særlig lavt , flokken teller et titalls fugler , de gjør en sving inn over den gjengrodde hagen bak den høye granhekken og forsvinner bak taket på den gamle bygningen .
- (B.205) SK01ErEr01.2181 Forundret følger jeg etter henne ned trappene igjen , hører lyden av en bilmotor på tomgang like utenfor , og der ute i gaten står en maxitaxi fullpakket med mennesker . - Hopp inn , sier Minna og dytter meg i ryggen . Det er venner av henne fra kunstakademiet som sitter i bilen . Lilly , en anorektisk feminist og maler , vinker ivrig til meg .
- (B.206) SK01FaMa01.4552 Nøste vil ha Reidar og Robban på hver sin side av seg . - Men hva med Ole Enger , da ? Sier jeg . - Han får heller ha deg til bords , sier Nøste . - Du vil vel heller ha Robert , du , men han skal spille , så han får sitte her hos meg , hvor han kommer lett frem til flygelet . - Lett frem ? Vår spisestue er ikke akkurat så trang , sier jeg . - Jeg ser jo hvordan du legger deg flat etter Robert Berg .
- (B.207) SK01FoKa01.2759 Selv om jeg hadde fantasert om alt som fra nå av skulle hende , skvatt jeg til da nøkkelen smalt i låsen . Jeg kom meg opp i sittende stilling . En mann dukket opp i døren , kledd i en velsittende dress , og med en ganske stilig dokumentmappe under armen .
- (B.208) SK01GaJo02.7579 Og fortsatt har kvinner i mange land mye å kjempe for . - de kan regne med min støtte . Alberto ble sittende og se ut over det lille vannet . Etter en stund sa han :

- (B.209) SK01GrAn01.549 Ikke dårlig . Han hadde sittet der inne i nesten tyve minutter da en ung mann i hvit frakk dukket opp i døren. « du er Flemming Torp ? " Flemming reiste seg .
- (B.210) SK01GrCh01.3498 Det begynner å regne . Vi setter oss inn , sitter i den røde bilen ute på jordet . Det trommer mot taket .
- (B.211) SK01GrVi01.4288 Kikket forsiktig ut og kjente at de var ordentlig lukket . De ble sittende og vente . Lyttet til bikkjene .
- (B.212) SK01GuKj01.1833 Emelie ble nervøst stående ved døra og vente . Rett foran ho satt en ung kvinne . Selv i det dårlige lyset kunne ho se at ho nylig måtte ha blitt slått .
- (B.213) SK01GuKj01.2484 Gikk langsomt bort og satte seg ned på en stol ved vinduskarmen . Der ble ho sittende tankefull og se ut på den grønne Tullinløkka , som ennå hadde sol over seg i augustkvelden . Tidlig dagen etter , før ho skulle gå ned til teppelageret i Tollbodgaten , kom Mads inn på kjøkkenet .
- (B.214) SK01HaEs01.430 « Men kanskje det er en buss , " tenker jeg idet døren blir lukket , og da begynner jeg å le , nærmest som et hikst . Mens hun får hodet vasket og sydd , sitter jeg der og ser på hendene mine . Den rustbrune hinnen inni den høyre hånden sprekker opp og flaker av når jeg strekker ut fingrene , blodet hennes faller til gulvet som støv .
- (B.215) SK01HaHa01.1925 Det var det de pleide å si når de en gang ble tatt . Når de satt på tiltalebenken , var det alltid et uhell . Assistenten fotograferte igjen og han kvapp til av blitsen .
- (B.216) SK01HaHi01.1062 Hun tok ut strikken fra håret og gredde fingrene gjennom fjonene , gikk ut foran butikken og vinket campingvognen fra Hamburg inn i en plass så nær strandkanten at ingen kunne komme og sperre for solnedgangen. - Du skulle ikke tro hun var gift , hvisket Simon , som hadde kommet syklende fra middag hos en kamerat , hamburger og salat . Han luktet stekt løk og satt på sykkelen , lent mot styret , og så på dem , og han sa ikke noe da jeg forsøkte å lene meg mot bagasjebrettet , men lot meg lene og hvisket til meg , du skulle ikke tro hun var gift . Jeg tenkte på onkel Mats Rene på en oljeplattform i Nordsjøen og ristet på hodet og spyttet i gresset , og Simon flirte og sa døven Drita .
- (B.217) SK01HaHi01.2318 Det var lenge siden jeg hadde sittet andfjöttes i senga til broren min . Han satt fremoverbøyd og børstet og børstet på dynetrekket . Det var fint .
- (B.218) SK01HaHi01.3735 Tante Vivi ble rød i ansiktet og stirret på Jannicke med et blikk som gjorde at jeg nesten fikk litt respekt for kusinen min , for det var helt klart at hun kom til å få juling når vi var gått . Jeg så bort på Simon , men han satt bare og pirket i de hvite kjøttkakene . Han ville ikke møte blikket mitt , han ville ikke se på noen av oss .
- (B.219) SK01HaHi01.4150 Gladys hadde sovnet . Hun satt ved siden av faren min , med hodet på skulderen hans , og hun snorket så vidt . Luften ble dratt inn og ut av henne i lange , slepne bevegelser , som fikk ham til å tenke på en glidelås. - Uten hva ?
- (B.220) SK01HeAt01.7411 Klokket ble fem og noen få var igjen , fredagspilsene hadde dratt og en av dem som var igjen stakk hodet inn til meg og så Næmmen sitter du her enda , da , André ? Og jeg svarte Her sitter jeg enda vet du ! Må få inn noe overtid vet du !
- (B.221) SK01HeHa01.4888 Konditoriet i Storgata . Her satt han ved et vindusbord med kaffekoppen og ostebageten og stirret tomøyd ut på det klimprende regnet . Men han var også til stede på Stedet :
- (B.222) SK01HiEl01.6886 Du er borte . Selv når du sitter ved middagsbordet , selv når vi er i sengen og du ligger under meg , føles det som om du er et annet sted . » Hva kunne hun si ?

- (B.223) SK01HjVi02.2387 *Jeg har en plan . Skal sette dem bak ryggen og sitte oppreist og lese Aftenposten hvis jeg får den i vakta , ikke ligge på magen og bla forsiktig . Gardinene er finere enn på det forrige rommet .*
- (B.224) SK01InBj01.301 *Om noen har bestemt seg for det , da er det for seint . Jeg husker en episode fra den gang jeg var i militæret , vi satt på et gudsjammerlig fort oppe i Nord-Norge et sted . Det var en fyr der , han kom dit samtidig med meg , sørlending , jeg tror han var fra Flekkerøy eller noe slikt ufyselig .*
- (B.225) SK01JaRo01.615 *Sa Tor uskyldsrent og så seg rundt og nikket anerkjennende til både tapeten og sofaen og juletreet og kanskje særlig til fjernsynsapparatet som muttern nå slo av for å stille seg foran skjermen med hoftefeste og jernblikk. - Er'e noe du og Bjarne har finni på detta ? Da gikk det som det pleier , onkel Tor dumpet overende i sofaen og ble sittende og sukke og fikle med pressen i terylenebuksene sine og slå litt ut med hånda , liksom for å få klokkelenka ned mot håndleddet. - Ja , tilsto han og kastet et blikk på urskiva. - Dette har vi jo snakka om , sa muttern bebreidende. - Ja , sa onkel Tor igjen og kikket bort på meg , fikk det for seg at han burde smile , gjorde det òg , før han ble alvorlig igjen og fortsatte å sitte som om det var et argument bare å være til stede her . Muttern sa ikke mer , men jeg så på ansiktet hennes at hun ikke bare hadde herredømme over situasjonen , men kanskje til og med nøt den .*
- (B.226) SK01JaRo01.869 *Jeg kunne tenke meg å forhøre meg litt nærmere om dette , eller si hø , i det minste . Men denslags satt ikke lenger så løst som det pleide . Klokka var over ti , kom jeg stadig på i et slags svimmelt og uklart minne , den morgenen jeg våknet med tre knekte ribbein , og muttern dro likevel på jobb , selv om hun skulle slutte allerede klokka ett .*
- (B.227) SK01JaRo02.1596 *Han sittende , hun stående . Han reiste seg , hentet den stolen han selv pleide å sitte i , og fikk henne til å sette seg , idet han tenkte at her sitter jeg i ektemannens stol og hun i min , gjestetolen , men fant ut at det var for sent å gjøre noe med det , siden de allerede satt og hun i tillegg lot til å ha godt av det . Hun spiste nesten ingenting .*
- (B.228) SK01JeId01.6066 *Kjærlighet er ensomhet og en fryd som gjør vondt . Moren hans hadde aldri tenkt på kjærlighet , men da hun satt som kone på gården , hadde den vært den beste i trakten . Ja , hun hadde oppført seg bryskt og uvitende overfor kjærligheten , og den hadde belønnet henne ved å være føyelig .*
- (B.229) SK01JoIn01.789 *Vi gravlegges jo som andre mennesker , det er ikke det , men båten som henter oss , er den vanlige , den vi tar når vi skal andre ting . Den ene dagen er vi kan hende passasjerer , vi sitter i kafeteriaen eller fastspent i de høye stolene , det kommer vel an på , mens vi halvt hører , halvt ikke hører stemmen fra radioen som står på , halvt ser , halvt ikke ser sjøen og holmene som glir forbi oss . Den neste dagen er vi kanskje ingenting der vi ligger , langt framme eller langt bak i båten .*
- (B.230) SK01KaEr01.939 *En hel dunk , sier hun og peker mot skapet i hjørnet . Jeg blir oppmerksom på at jeg sitter og strammer musklene i skuldrene og jeg puster langsomt ut og tar opp nummeret av Henne som ligger på bordet . Jeg blar fram til lederen .*
- (B.231) SK01KaEr01.1770 *Vi satt sånn . Vi satt sånn . Så løfta hun hodet og så på meg og skilte tennene sakte og jeg så på de skeive tennene inni det harde utfordrende gliset hennes .*
- (B.232) SK01KaEr01.1880 *Da han kom tilbake ble han sittende bøyd over bordet og han drakk matt og langsomt , når han førte glasset til munnen var det som om han ikke orka å føre det helt opp til leppene og så måtte han senke munnen ned mot glasset i stedet som om munnen var nødt til å avslutte fordi handa hans var for oppgitt , og det var en vinglete og resignert sløsing i bevegelsene hans også , plutselig holdt han handa opp foran seg og granska den og så lot han den svaie slapt fra side til side ; så falt den ned på bordet og ble liggende som om den var avslått med en bryter . Han satt og så ned i glasset . Hva skjer , sa han .*

- (B.233) SK01KaEr01.2958 *At de ligger på sofaen sammen og at hun hviler hodet mot brystet hans og blunker sakte og spiser potetgull . Jeg tenker at Joe Spence lager kjappe men gode middager og at de sitter stille i det kjølige blå lyset fra vinduene . At de sover mette og nesten uten å bevege seg og puster lavt og jevnt ved sida av hverandre mens gardinene vaier i den kalde trekken .*
- (B.234) SK01KaJe01.6369 *Det tok ikke lang tid før jeg forsto hvorfor Stig hadde gitt opp : Jeg satt med verdens minste dings mellom det som plutselig sto for meg som verdens største tommel- og pekefinger . Dingsen skulle selvfølgelig monteres et helt umulig sted , og hver gang det var like før jeg klarte å få den på plass , smatt den fra meg .*
- (B.235) SK01KaJe01.7855 *Randing Prestegård . Vi satt sammen i sofaen og så i en billedbok ; hun hadde lent seg mot meg , lyttet og pekte , mens hun dreide på smokken . Ettermiddagsskyggene danset på veggen , og jeg hadde akkurat blitt enig med meg selv om at dette , når alt kom til alt , ikke var den verste måten man kunne tilbringe en helg på , da telefonen ringte .*
- (B.236) SK01KePB01.1043 *Tannlegen , som het Mandy Mandibel , var nettopp i ferd med å avslutte behandlingen med den ultrasoniske tannstensfjernereren da hun brått rygget tilbake fra pasienten sin og rev masken av sitt vakre ansikt , som var blekt av sjokk . Nimrod , som hadde vært livredd for tannleger helt siden han fikk trukket visdomstennene for mange tiår siden - tannrøttene hadde sittet så dypt at tannlegen , dr. Jorrid , hadde vært tvunget til å be en av kundene som satt og ventet på venteværelset , en sterk sirkusartist ved navn Belzoni , om å trekke i tangen - kikket nervøst på Mandy Mandibel . « Hva er i veien ?*
- (B.237) SK01KePB01.2102 *» Mørket hadde allerede senket seg over mangroveskogen som en stor , svart , klebrig hanske , som presset en mangfoldighet av nattlige lyder ut av trær , sprekker og den tette underskogen . Høyt oppe i vaktårnet , hvor de bare hadde flaggermusene og hverandre som selskap , satt herr Rakshasas og Nimrod i hver sin fluktstol og betraktet stjernene og månen , mens de nøt den kvelende varmen . Ingen av dem sa noe bortsett fra noen hviskende ord nå og da , og da det ble stille i skogen rundt dem , gjettet Nimrod at det var noe i gjære .*
- (B.238) SK01KjJa01.4031 *Hva skulle vi legge i en ark av den siste typen ? Spurte hun meg en gang vi satt i de dype , slitte lenestolene tvers overfor hverandre . Pizza Pepperoni , sa jeg fordi vi akkurat spiste en sånn , og hun ga meg et av sine sjeldne smil .*
- (B.239) SK01KlOd01.3139 *Det blåste og regnet kraftigere enn om morgenen , jeg kunne ikke snakke så mye , jeg måtte konsentrere meg om kjøringa , for igjen møtte vi en kø av biler , antakelig dem som var kommet med ferga til Fiskebøl . Da vi var hjemme og jeg hadde parkert bilen inntil rampa ved huset , ble jeg sittende ei stund med hendene i fanget før jeg var klar til å hjelpe Sander ut . Jeg kontakter ikke Eva , tenkte jeg , jeg orker ikke .*
- (B.240) SK01KoEl01.1536 *Det var ikke akkurat noen invitasjon , men noe i den retning , og dessuten var det ganske nær beslektet med noe av det jeg hadde forestilt meg kunne fylle kveldene mine i New York da jeg bestemte meg for å flytte fra Michigan . Derfor takket jeg ja , og teaterstykket var selvsagt ikke til å forstå - en gjeng kunststudenter som leste fra et manuskript som de rev i småbiter mot slutten , for så å dekorere ansiktene på tilskuerne på første rad med hvit og grønn maling , et foretagende som ingen av de som satt lenger bak kunne se særlig mye av . Og det var der jeg selv også satt , og jeg kunne skimte Roberts bakhode et par rader lenger frem , for han hadde åpenbart glemt å ta av en plass ved siden av sin egen .*
- (B.241) SK01KoEl01.9969 *Han hadde ikke trengt å se dette maleriet for å skjønne den . Så husket jeg Robinson , som nærmest satt bevegelsehemmet i stolen sin , så jeg gikk inn til ham igjen . Jeg visste at jeg aldri kom til å få se Svanetyvene igjen .*
- (B.242) SK01KrTo01.2731 *Jeg er her for å hjelpe deg . » Han reiste seg , var rastløs , klarte ikke sitte stille. « prøv å få til en ny avtale , er du snill . Det er alt jeg ønsker .*

- (B.243) SK01KrTo01.8897 To hundepatruljer og et helikopter ble også satt inn i letingen etter Martin Tønnesen . Gutten kunne ikke ha kommet langt i løpet av de førti minuttene det tok å få sikret området , brakt politibetjent Erik Larsen ut og satt letingen i verk . Gutten var ganske sikkert fremdeles til fots , men de kunne ikke se bort fra at han hadde klart å kapre en bil og ville forsøke å komme seg unna på den måten .
- (B.244) SK01LaHa02.1008 Hennes sinnsro var midt i sorgen imponerende . Hun ble sittende stoisk rolig et kort øyeblikk , men da hun snakket var stemmen klar . « Nei .
- (B.245) SK01LaHa03.1574 Han virket godt tilfreds med å være til mulig nytte , og trykket hjertelig min hånd . Etter at døren hadde lukket seg bak patologen ble jeg en halv times tid sittende alene med en rapport til min sjef . Det gikk raskt med rapporten av dagens hendelser , men langsomt med fremskritt i etterforskningen .
- (B.246) SK01LeDo01.2927 " Tillot Brunetti seg å spørre . « at han har oppklart samtlige saker , tror jeg , commissario , " svarte Alvise uten å fortrekke en mine . Så gjorde han honnør og gikk , og Brunetti satt igjen med en snikende følelse av at kong Lear ikke var den eneste med en klok narr blant sine nærmeste . Brunetti arbeidet i hele lunsjpausen og langt utover ettermiddagen med å sjonglere med tall og dikte opp nye kategorier til han hadde noe som både kunne tolkes som sannhet og tilfredsstillende Patta .
- (B.247) SK01LiJo01.8378 Men det føltes ikke bra , og da Theres spurte ham hvem det var som hadde ringt på , og han svarte at det var en som ville selge støvsugere , klirret det i brystet hans som av tretti sølvpenner . Theres brukte mesteparten av dagene til å sitte ved mac-en og skrive , og da Jerry spurte hva hun drev med , svarte hun at jenter likte sangen og skrev til henne , og at hun skrev tilbake . Jerry lurte på hvor det hadde blitt av Teresa , og fikk vite at hun var borte .
- (B.248) SK01LiMa01.5718 Han hadde nettopp falt , sa han . - Der lå jeg , så lang jeg var , og lurte på hvorfor jeg er ute og vaser når jeg kan sitte hjemme med en god bok og knaske på noe godt , sa han og viste dem at han hadde smågodt , French Fries og Solo i kurven . - Leeds skal spille i kveld .
- (B.249) SK01LiMa02.1744 Vi skulle aldri ta sorgene på forskudd , sa Gary . Så der satt vi , og Hedda begjærte Josh og tenkte taktisk . Hun skulle ikke bli en hylende sirene .
- (B.250) SK01LiMe01.1338 Og at den åpningen er stor og høyrøstet . Vi bare satt der . De holdt på med arbeid ute i gata , lyden av en gravemaskin som flyttet på stein og asfalt .
- (B.251) SK01LoEr01.2310 Jens legger ikke merke til hvor farlig situasjonen er . Han sitter og tøyser med livvaktene sine og prøver en kaninlue han kjøpte på et marked ved t-bane-inngangen . Det er utrolig at et så uoppmerksomt menneske kan inneha en så høy stilling .
- (B.252) SK01LoOy01.686 Jeg husker det meste fra turen . Jeg satt rolig i den luftavkjølte bussen og betraktet landskapet . De grå fjellene i Nord-Spania er alltid en skuffelse , landsbyene er en skuffelse , sitronkaken var en skuffelse , og jeg avskyr de grønne skråningene .
- (B.253) SK01LoOy01.994 " Sa en velfødd mann som drakk Tio Pepe . Han satt ved bordet ved vinduet , strøk barten og hevet glasset . « Han slår ikke igjen , " sa den velfødde og pekte på Alfredo .
- (B.254) SK01LyAr01.1414 Hvem er denne Stella ? Tenkte jeg , hva vet han om henne , hva har hun sagt , eller skrevet , eller hvordan de nå enn har kommunisert før de sitter her ? Eller kanskje det var meg , noe ved meg , kanskje han var skuffet over det han fikk se , han hadde jo tatt seg bryet med å møte henne , ville han ha tatt seg bryet med å møte meg , slike tanker dukket opp innimellom forsøk på et oppfølgingsspørsmål , noe som ikke hadde noe med tidligere kvinner og tidligere møter å gjøre , jeg ville ikke miste ham allerede og den nye meg , men sitte der , få ham til å ville bli , glemme tiden .

- (B.255) SK01MaTr01.3769 Jeg presser henne unna med boka . Det er bedre at du sitter ved siden av , sier jeg , så får vi plass til boka . Sara sitter og skriver med beina , jeg tror det er for at jeg skal se det .
- (B.256) SK01MaVl01.11685 Jeg satt og hadde det godt .) Venja sitter ved siden av meg , på en stol som er trukket ut fra bordet (nærmere lenestolen) . Stille .
- (B.257) SK01MaVl01.13827 Lesia sa at han var nervøs , han kunne ganske enkelt ikke beherske seg mer . Han spyttet , og jeg deiset til ham med flasken i skallen , men ikke særlig hardt , noen som satt ved siden av rakk å holde armen min litt igjen . De skilte oss .
- (B.258) SK01MeEn01.2585 Kaninene og småfuglene flykter i panikk for dødens skygge , klar over at alt kan være slutt om et øyeblikk . Røyskatten og reven sitter aktsomme på sine plasser for å se om de kan få sin del av byttet . Kanskje falken legger igjen noen slintrer på bakken når den har slått ned , kanskje mister den trofeet sitt i flukten .
- (B.259) SK01MeJa02.1034 Noe får de faktisk lov å bestemme selv . Da ettermiddagen kom , forsvant Mari hjem til sin mor , og jeg ble sittende igjen alene i leiligheten . Egentlig likte jeg fred og ro , men slike brå overganger er alltid vanskelige .
- (B.260) SK01MiJo02.2416 For ingen på Ullern v.g. innrømmer at de har fått kjøpe en dritt . Etter våre beregninger sitter du på amfetamin (vi tror det er amfetamin og håper det ikke er heroin) for 5 millioner kroner . ærbødig hilsen Doktor Papaya og Kaptein Paw-Paw .
- (B.261) SK01MiMa01.2459 Leon vinket til henne . Jeg vil sitte her , ropte hun . Nei , kom .
- (B.262) SK01MoPr01.2821 In the shade. - No , it's OK , sier hun igjen . Så sitter vi der igjen , tause . Jeg tar av meg solbrillene når jeg prater med henne for ikke å se distansert ut .
- (B.263) SK01NaKn01.2620 Her sitter byens diplomater . Her sitter kommunens ledersjikt og representanter for hovedstadens vennskapsbyer i utlandet . Et tallrikt pressekorps dekker begivenheten fra en provisorisk platting .
- (B.264) SK01NaKr02.1216 Og dette nye - ja , det er selvfølgelig et paradoks - dette nye er selve grunnen for den musikken som allerede finnes . » Lasse satt fremoverbøyd , tappet fingrene i bordet i samme rytme som han snakket , med trykk på tror og må , han så verken på Tommy eller henne . Tommy gjespet og la føttene på bordet , tok en stor slurk av whiskyen og så ut av vinduet , demonstrativt , fordi han ikke visste hva han skulle si til Lasse , tenkte Rita , han kom til kort , så han ville bryte av samtalen .
- (B.265) SK01NeJo01.2707 Til nå hadde de to andre , som satt vendt mot ham , bare kikket på ham , mer uinteresserte enn egentlig fiendtlige . Idet Whites navn ble nevnt , så de på ham med fornyet interesse , og Harry noterte at det også rykket til i nakkeskinnet på de to som satt med ryggen til. « aldri hørt om ham , " sa den hese . « Vi er midt i en personlig... samtale her , mister .
- (B.266) SK01NiRa01.2719 Helt stille satt hun , med hendene folda i fanget , mens Oline knepte opp og holdt banet inntil . Anna så han hadde vokst , ni måneder var han blitt , han satt nesten oppreist på mora sitt fang og drakk . - Du har visst anna arbeid òg ?
- (B.267) SK01NiRa02.3813 Det ble som en ... jeg vet ikke , jeg tenkte å si "besettelse" , og kanskje er det rett å kalle det det , dette som overfalt meg . Gjennom netter uten søvn kunne jeg sitte ved det åpne vinduet , mild luft , uten det dagslyset jeg var vant med gjennom hele døgnet om sommeren , men likevel ikke mørkt , et slags blålig gråskjær over linjene i det åpne landskapet , de slake åsene . Det var ikke den vide Varangerfjorden å hvile blikket på , men stjernene , og månens faser speiltes i elveløpets buktninger .

- (B.268) SK01NiTo04.4096 - *Jeg vet hva folk her tenker om drikkemønsteret til folk fra Norden . Tror du noen her satt med ølseidler så store som bøtter før turistene kom ? - De var vel så fulle av raki at de ikke trengte det .*
- (B.269) SK01NyGe01.2223 *En ignoranse som utelukket eksistensen av alle andre individer rundt seg , utelukket konkurrentene , den jublende folkemassen , utelukket alt bortsett fra det iskalde , kontrollerte fokuset på trådkorset og blinken ? Uansett om konkurrentene sto bare meter fra ham og publikum satt på fullstatte tribuner omkring , var det alltid kilometer og mil mellom ham og alle de andre ; også her hegnet han om sitt nærmest grenseløse revir . Han var jerven .*
- (B.270) SK01NyLi01.2133 *Ho ser oss ikke , vi står i snøen på utsida og ser inn på ho . Ho har jobba overtid og vi skal hente ho , men ho sitter fortsatt igjen der inne . Det er lyst inne i banken der mamma sitter , akkurat der ho sitter , ellers er det mørkt .*
- (B.271) SK01OlPa01.3935 *Vi faller for det vi ser . Sjelen sitter i det vi ser , i det vi hører . Den sitter først der .*
- (B.272) SK01OlPa02.1775 *Kommentatorstemmen stiger , stiger med «The Doug" , som er oppnavnet hans , og nikker inn med ham , i form av en jetjagerlignende aaaa'ing . «The Doug rose high" beretter han etterpå , «so incredibly high" , og broren er nede på teppet da , sitter på kne med denne høyre knyttneven oppunder sin egen hake nå , og med den venstre hånden som styrkende kompress rundt håndleddet , og sier Wolves og The Doug om hverandre , som i villedse . Senere er det ingenting som kommer opp mot denne lallende gledesstunden for broren , Derek Dougan scorer flere mål , men ingen som da han hoppet «so incredibly high" .*
- (B.273) SK01OlPa02.2506 *åse også , som om hun må ha noe fast å feste blikket på , der hun selv sitter og bikker med kvikksølv i baken , og i ustyrlig nervøsitet plutselig lener seg frem og trudelutter "I was defeated , you won the war , promise to love me for evermore - uhuh , uhuh Waterloo " tett oppi Georg . Han kan ikke si at han ikke vet hva det handler om , han må vedstå seg at han satt og så på da de fire svenskene vant , i England , i Brighton , Agnetha , Björn , Benny og Annifrid , som vips blir til ABBA , at han har dem på lydbandet , at han har ABBA-damene på den indre filmduken sin , deilige er de , som frukten på treet Eva tok av . Men så er heldigvis presten der og vil høre ham , og selv med hukommelsen litt perforert av åses utidige tuting , kommer han seg gjennom overhøringen uten feilskjær , og åse gir ham enda et nærgående uhuh for den bravaden .*
- (B.274) SK01OlPa02.3646 *Det er en latter som har dype røtter , som er lenge underveis , som sprer seg i store , konsentriske sirkler opp til munnen hans , der den rumler ut , og Jannike ler hun også , ler av å se ham le , jåså , så du kan le , dulter hun til ham med , så det skrangler i de x-krok-lignende hempene i koften hennes . Senere hen sitter latteren hans om ikke løst , så løsere , og han er ingen sfinx på pulten sin lenger , han legger seg over , han snur seg , han har stadig større øye for klassen , og bøkene , blyantene - det kan oppstå uryddigheter der , ting kan bli liggende ute av lage , for har han sagt A , må han si B , forvandlingen må gå sin gang . Og det kommer knagger å henge denne forvandlingen på , ikke bare klassekameratene , ikke bare musikken , litteraturen slår tilbake , fru Brendes mer enn Sørheims .*
- (B.275) SK01OpMa01.1727 *Han ser et helt skylandskap befolket av himmelfugler og fabeldyr , store skarer av engler som samler seg der ute . Selv sitter jeg under et tre , men han som er hovedperson og på vei fra Oslo til Berlin , sitter i et fly og ser ut på en verden av skyer . Og på en skydott midt i landskapet sitter hans egen far , helt alene .*
- (B.276) SK01OrHa01.83 - *Han er her nå , sa hun . Jeg så dem for meg , alle tre i leiligheten hennes , mamma som sto sånn til med telefonen at hun kunne se broren min bak en bok i den beige sofaen og pappa sittende ved siden av , framoverlent med fjernkontrollen mens han så nyheter på en eller annen kanal . Vi avtalte klokkeslett og jeg forklarte henne veien .*

- (B.277) SK01PaCa01.411 Broren til Asbjørn forklarer at det vanligvis er stille her og at salen blir lite brukt . Han sier at det ofte sitter en ung mann i hjørnet , men at han mangler i dag . Vi går bort til maskinen som står i hjørnet .
- (B.278) SK01PeEr01.1605 Heller drakk han tett , og ble meget ustø . Til sist satt han bare i stolen og hadde ikke lenger noe ønske om verken å reise seg eller gå i seng . Endelig ble det likevel stille i barselstuen .
- (B.279) SK01PeEr01.2345 Dorthe hadde han større problemer med . De kunne nok sitte ved kveldstaffelet , og han forsøkte å bringe temaer på bane som kanskje kunne interessere henne . Men ikke hadde hun meninger om de store tingene , og ikke de små .
- (B.280) SK01PePe02.3436 Jeg leser ikke bøker mer . Jeg arbeider i kafeen eller sitter i en stol og blar i et blad eller står ved vinduet og ser ut . Moren min skriver ikke flere brev .
- (B.281) SK01PicJ01.7076 å Ja , tanta mi var læreren til Theo i tredje klasse . Eller Jeg satt bak ham på et fellesmøte på skolen en gang . Jeg er den gutten som de kommer til å slenge ut navnet på i cocktailselskaper i mange år framover :
- (B.282) SK01PicJ01.9778 Jeg antar at jeg ikke tenkte på at det var moren min som betalte for det , i hvert fall ikke før den idioten Mark Maguire sa det på pizzastedet . Men uansett var det ikke slik at hun satt der og holdt nedtelling på hvor mange minutter hun måtte holde ut sammen med meg . Det ville du ha skjønt hvis du så henne .
- (B.283) SK01PoGe02.1432 Og han tenkte : Hvis jeg gir opp å tenke på at jeg må si noe , hvis jeg tenker at det er like naturlig for en far og en sønn å sitte en kveld på ungdomskafé uten å si noe , som å sitte en kveld på ungdomskafé og si noe , kort sagt at snakkingens betydning for far-sønn-relasjonen er sterkt oppskrytt , at det er fullt mulig å være en utmerket far uten å si ett ord til sønnen sin , vil det bli bedre da ? For det ser ut for meg som om det er den innsikten sønnen min har kommet frem til , helt på egen hånd , uten å konferere med faren sin - han har alltid vært en usedvanlig skarp og selvstendig sønn , sønnen min - og han tenker , ser det ut som :
- (B.284) SK01RaAn01.257 Mannen støttet henne ut i gangen . Legen og Margido ble sittende i stillhet og lytte til de stabbende sakte trinnene opp trappa . De så på hverandre .
- (B.285) SK01RaLa01.3623 De ler . - Uff , så blir jeg sittende med en sånn teit skyldfølelse etterpå . Som om det var min skyld , fordi jeg så ham inn i øynene , og at det var det som gjorde at han kom .
- (B.286) SK01ReTo02.5157 Så gjorde jeg noe dumt . Noen minutter senere , nærmere halv fire , satt jeg på bussen til Forus . Jeg satt helt bakerst , på langsetet , som om jeg skulle skjule meg for de andre , som om jeg var ute på en tur jeg ikke hadde lov til .
- (B.287) SK01RiEl01.952 Tenk det . 543 venner og allikevel sitter jeg her alene og føler meg egentlig ganske ensom . Hva med de som har under hundre ?
- (B.288) SK01RiEl01.1811 Mys litt med øynene og ha munnen halvåpen . Og så lar du ryggen gli nedover døra til du er i sittende stilling . » Jeg gjorde alt hun sa . « og så tar du armene ned under kjolen og drar den over hodet i en rolig sexy bevegelse .
- (B.289) SK01SePe02.1473 Det er en varm dag i august , og det blåser en lett , behagelig bris . Vi sitter noen timer ute på verandaen og drikker hvitvin , og siden går vi inn på soveværelset og jeg tar av henne kjolen mens jeg forgjeves ser på henne for å gjenfinne det smilet kvinner tidligere har møtt meg med . Vinden beveger bladverket på trærne ute i gaten og et flyktig sollys faller inn i rommet og over den vakre , bleke kroppen hennes .

- (B.290) SK01SkCJ01.2645 Jeg kikket meg rundt . De andre fyrene i gjengen hans satt rundt plasmaskjermen i hjørnet , og én etter én kikket de bort igjen. « de er vennene dine ? " Sa jeg og nikket mot tv-trekløveret. « jepp .
- (B.291) SK01SlKa01.6591 Hun gikk foran de to mennene inn i stuen . Det var en sofa der og to stoler , men hun visste ikke om hun skulle stå eller sitte . Til slutt satte hun seg på sofaen , som hadde så harde puter at det knapt ble laget en fordykning .
- (B.292) SK01SmKi01.1893 Hun gikk på tå hev når hun hadde et aldeles nødvendig , voksenpålagt ærend dit ned , gløttet raskt til høyre og venstre og forvisset seg om at selskapet var over . Ingen fru Fossen i tredje danset på line , og den himmelens hærs karen av fedre , mødre og unger som satt der i ildskjæret og gråt og lo , spiste og drakk , mens de heile tida satt og ventet , alt dette så hun sikkert bare fordi det var noe gærn't med det ene øyet hennes . Hver gang hun så høvelbenken , så fniste hun forresten .
- (B.293) SK01SpNi01.4204 » Stemmen lød som om den var tappet for alt av følelser. « jeg tror jeg har fått anbrakt alle valpene , " sa han. « jasanya ? » Han nikket , og de ble sittende sammen uten å si noe , lik to mennesker som hadde sluppet opp for samtaleemner. « jeg kommer alltid til å elske deg , " sa han i et mislykket forsøk på å finne ord som kunne trøste henne. « jeg tror deg på det , " hvisket hun . Hun smøg armen inn under hans og lente hodet mot skulderen hans .
- (B.294) SK01SwKu01.1402 Tidlig på 70-tallet dro vi ut dit flere ganger . åse og George pleide å invitere med et par , tre andre vennefamilier på st. Hans , ti-femten voksne og unger , med mat og drikke , sittende rundt et stort bål i en vik der det var langgrunt . En |
- (B.295) SK01SyHa01.240 Hun begynte å gå lange turer om kveldene . Hun sa at hun gikk oppover i åsen , til den nedlagte stasjonen , jeg tenkte meg at hun satt på en av benkene under overbygget og så på togene som kjørte forbi , at hun og Rolf satt der sammen . Hun har alltid hatt en litt makaber humor , jeg tenkte meg at hun hadde en slags glede av å lage et sånt bilde av det som ikke blei noe av , og på en måte syntes jeg litt synd på henne , fordi jeg visste at hun var helt aleine om den gleden , Rolf har jo aldri hatt humor .
- (B.296) SK01TvCh01.4292 Brystet var blitt trangt og tungt , som om det lå en vekt på meg . Hver gang jeg våknet var Magda der , hun satt ved sengekanten og leste , og jeg kunne høre raslingen når hun bladde om . Hun luktet av vanilje og blomster .
- (B.297) SK01ULi01.3925 Hun vil ikke at den skal begynne å fly igjen , spinne vilt fra vegg til vegg og dunke hodet mot lukkede vindusruter og bæsje . Men hun vil ikke at den bare skal sitte der på toppen av skatollet og se på henne heller . Hun vil ikke at den skal være så redd , i hvert fall ikke når hun er den eneste som vet at den er så redd .
- (B.298) SK01VaEl01.5863 Hun vil fortsatt høre , men i menneskemengder vil det være vanskelig å skille ut lyd , du må være tydelig , har legen sagt , snakke rett til henne , særlig i områder med mye støy . Rani ser fortsatt rett fram og July lar henne sitte der . Hun trekker fram en juskartong fra vesken , strekker den mot Rani .
- (B.299) SK01VoWi01.2257 Hun hadde ikke glemt det gode forvarselet , duen på masten . Hun satt og leste brevene hans , mens faren hennes , tilsvarende ribbet fordi hun ikke var med ham , leste hennes om igjen : ... øyen synes å befinne seg på sitt mest livskraftige - alle er i ferd med å bli rike , fangene oppfører seg bra , osv. Dag etter år , år etter dag , hadde hun selskap av sin manns niese , Sophy .
- (B.300) SK04FjJa01.969 Det passer helt utmerka . Også det at de sitter og stanger i kø . Jo lengre tid det tar , dess bedre .

Appendix C

Ligge-forekomster fra LBK

- (C.1) AV01Af9621.15 Næringen er fortsatt bare i sin spede barndom og har potensial i seg til å bli en dominerende næring i Norge i løpet av kommende tiår , forutsatt at den blir gitt de nødvendige rammebetingelser . Usikkerheten i tilknytning til næringens videre utvikling , ligger ikke i markedet , men i næringens rammebetingelser . Det største hinderet for ytterligere investeringer og vekst ligger i de ustabile og uforutsigbare politiske rammebetingelsene næringen er utsatt for .
- (C.2) AV04TU9641.992 Jeg har ikke sansen for at informasjon fra NTNU skal strømlinjeformes og samordnes av en informasjonsavdeling . Det ligger ikke i et universitets natur . Under Dusken blir rammet |
- (C.3) AV04TU9641.1079 Ordrebøkene er imidlertid ikke fullere enn at en forventet markedsoppgang er svært kjærkommen også her . Siden midten av åttitallet har de ligget stabilt på mellom åtte og 12 leveranser årlig . ABB Kraft produserer ikke bare generatorer og transformatorer til dette markedet , men profilerer seg også som totalleverandør av nøkkelferdige løsninger .
- (C.4) AV06AI0219.26 Skal hivepidemien bekjempes trengs det en samlet global respons , har Peter Piot leder for UNAIDS uttalt . Hvor ligger de største kostnadene ? Det er langt mer kostnadseffektivt å forebygge hivtilfeller enn å behandle dem .
- (C.5) AV06DM0613.28 | Sykehuset som Gabriel Lende jobber på , ligger i hovedstaden Addis Abeba . Det er bygd av en sørkoreansk menighet som tilbød Lende jobb .
- (C.6) AV06FF0103.596 Men professor Nick Stern , tidligere sjeføkonom i den europeiske utviklingsbanken EBRD , tror balterne må tilnærme seg naboene i øst igjen . - Selv om fremtiden til de tre statene kan ligge i EU , er det sannsynlig at rollen deres som en viktig økonomisk link mellom EU og de tidligere sovjet statene kommer til å øke snarere enn avta det kommende tiåret , mener Stern . Tydelige forskjeller |
- (C.7) AV06FN0102.1428 Man kan se etter flere ting når man forbereder en landing over sjø . Er man nært land er det fordelaktig å lande nærmest mulig bebyggelse , hvis forholdene ellers ligger til rette for det . Da kan en få hjelp , eller eventuelt bryte seg inn og gjøre opp varme etter at en har kommet inn .
- (C.8) AV06GaIv06.35 Pris : Kr. 1 590 inkl. mva. Pixma IP4000 gjør seg bemerket med at den er så godt som firkantet og har to papirkilder - et liggende magasin i bunn og en stående arkmater . Til sammen gir dette en papirkapasitet på 300 ark .
- (C.9) AV06Mo0610.1343 Da har det større betydning hvorledes veien er anlagt i terrenget . Hvis veien ligger høyt oppe på en fylling , er sjansen mindre for elgkryssing . Hvis veien ligger lavt , slik at elgen har nedoverbakke ned mot veien , går den oftere over .

- (C.10) AV06NF0811.10 Et mål fra arrangørens side var å inkludere flere ulike sider ved Norsk Folkehjelps virksomhet . Fokus lå på sanitetsarbeid , internasjonalt arbeid og holdningsskapende arbeid , iblandet en god porsjon utendørsaktiviteter . Rollespill |
- (C.11) AV06Vi0014.188 Ikke på grunn av at den er katastrofal , for det er den ikke , men på grunn av dens annerledeshet i valg av emne , problemstilling og skrive teknisk utforming . Man skal ikke være så elitistisk at man ligger unna bøkene som får hardest medfart i pressen . Jeg har lest både Camilla Sørbye og Elin Brodin , og synes avis kritikken har vært i hardeste laget .
- (C.12) AV99NG0406.1262 Vår medarbeider Torsten Pamp hadde nylig en prat med den tidligere norske landslagssjefen , svenske Peter Svallin . - Norge ligger så utrolig langt bak Sverige . Noe av det verste under min tid som landslagssjef var telefonene fra foreldre til 20-åringer med fem i handicap som mente at sønnen eller datteren var et golftalent .
- (C.13) SA01HeKi01.1205 Norsk lektorlag hevdet at proposisjonen var « født i dølgsmål » , og at måten den var arbeidet fram på gjennom forsøksvirksomheten , ga « en erindring om det motsatte av demokrati , slik vi hadde det for noen år siden » . Forslaget førte også til kraftige angrep i pressen , men kritikken var først og fremst rettet mot framgangsmåten og de kulturelle implikasjonene som lå implisitt i proposisjonen , og ikke mot omleggingen av den organisatoriske strukturen i skolen . De sentrale personene bak utarbeidelsen av Bergersens lovforslag var imidlertid ikke folk ved PFI , men sentrale arbeiderpartifolk som Helge Sivertsen , Tønnes Sirevåg , Enevald Skadsem samt høyesterettsadvokat Per R. Urdahl , skoledirektør Nils Hodnesdal og byråsjef Olav Hove .
- (C.14) SA01MazJ01.1203 Innlæring av bli liggende | Når du har lært hunden din « ligg » , kan du lære den « bli liggende » - det vil si at den skal ligge helt stille selv om du går fra den . Dette er en veldig fin øvelse å kunne når du vil at hunden din skal være rolig .
- (C.15) SA01RoTh01.3835 I første rekke satset man på å bygge ut vann- og kloakkanlegg . Systematisk arbeid for å bekjempe forurensningen av miljøet lå likevel langt fram i tid . Først etter den andre verdenskrigen tok myndighetene i de industrialiserte landene for alvor tak i problemene . SA02EnPe01.2332 " Ordene ramler ut av henne . « Ligger det i Guds natur å tillate denne totale ødeleggelsen ? Ikke bare mister man sin natur i dette blodbadet , man mister sin sjel også !
- (C.16) SA02HaMa03.1022 De hadde laget seg store garder og kornløer og hadde mange kuer og sauer , det var leiken . Ikke langt derfra , i ei leirvik nedved vannet , satt Harald ; han holdt på med en mengde trefliser som lå og fløt innmed land . Kongen spurte ham hva det skulle være ?
- (C.17) SA02KaMa01.4783 Det kan også hende at sykdommen forandrer symptomene etter hvert som den utvikler seg videre . Hvordan vet man da at det er den samme sykdommen som ligger til grunn , fremfor at pasienten på grunn av en svak allmenntilstand har fått flere sykdommer samtidig ? Videre kan det også hende at man har en sykdom uten at man har symptomene .
- (C.18) SA02MaWo01.1863 Curran hevder med andre ord at den nye vendingen innen resepsjonsstudier i realiteten fører tilbake til den gamle borgerligliberale skolens antakelser om « liten effekt på publikum » . Forskjellen ligger i bruken av et semiologisk teoriapparat , og i at den nye tradisjonen har vokst ut av retninger som tradisjonelt har oppfattet seg som « venstre » (Curran , 2002 , s. 116) . Etter vårt syn er det riktig å forutsette « aktivt publikum » i en teori om massemediens virkninger .
- (C.19) SA02MiSi01.563 Noen kilometer unna skolen til Ali Khan , nede ved hovedveien , der hvor hans nevø hadde møtt oss med mopeden , ligger Jamia Binoria , en madrassa . Skolen ligger vegg i vegg med en politistasjon og er mer enn bare en skole , det er en moské , en restaurant , en stor bygård med leiligheter , kontorer og et halvferdig bygg som skal bli gamlehjem . « se om du finner noen terrorister ! " Rektor på Jamia Binoria Mullah Naim sitter bak et lite

skrivebord og spytter paan , rødlig indisk tobakk i en spyttbakke , mens han svitsjer mellom overvåkningskameraene han har plassert rundt om på skolen .

- (C.20) SA02MyJa02.1043 Sammenligner vi derimot med andre norske byer og bygder , var ikke hovedstadens fødselsoverskudd imponerende . Hele landet opplevde et skifte til større fødselsoverskudd omkring 1815 , og Christiania lå atskillig nærmere bunn enn topp i så måte . Tallene for fødselsoverskudd og flytteoverskudd svikter oss på ett punkt .
- (C.21) SA02VaBj01.1574 I dag har rundt 200 millioner denne sykdommen , men antallet øker raskt . En studie fra den internasjonale diabetesføderasjonen anslår at antallet vil ligge på rundt 333 millioner innen år 2025 . En studie fra Peninsula Medical School i Exeter og Plymouth spår en enda raskere økning - en fordobling fra år 2000 til 2016 .
- (C.22) SA05BaJo01.623 L. Møller på tilsvarende måte framhevet Erasmus som tekstens moralske figur (Thomsen 1980:15) , men mest kjent er følgende hyppig siterte dagboknotat av Søren Kierkegaard : « Jeg græder , naar jeg seer eller læser Erasmus Montanus ; han har Ret og ligger under for Massen . " (Kierkegaard 1909:149) Når det gjelder verdien Erasmus representerer , er disse tolkningene langt mer enhetlige enn forrige periode .
- (C.23) SA05BaJo01.1635 De tekstene som ikke har tilknytning til teateret , har ofte en annen svakhet , nemlig manglende omfang og argumentasjon . Dette er sjelden gjennomførte tolkninger av EM , men spredte påstander som når Kierkegaard i et dagboknotat skriver at « han har Ret og ligger under for Massen " (Kierkegaard 1909:149) , eller når Møller Kristensen sier at Erasmus « har et stænk af tragedie i sig " (møller Kristensen 1963:368-369) . En annen grunn til å se nærmere på nettopp Engelstads tekst er at han har funnet et argument som tilbakeviser den kritikken som tradisjonelt har blitt rettet mot slike tolkninger .
- (C.24) SA05LaTe01.1219 Dette blir dermed en kontekst som skapes gjennom deltakernes ytringer ; av innholdet i ytringene . Når konteksten kan skapes gjennom ytringene ligger også store muligheter i å skape en hvilken som helst kontekst . Prinsippet for denne kommunikasjonsformen er at deltakerne kommunisere gjennom ord uten tilstedeværelse .
- (C.25) SA05SoMa05.109 De gir inntrykk av å være naturgitte , ikke sosialt bestemte - de blir altså "oppdaget" , ikke konstruert . I realiteten er grenseverdier noe et stoff blir tildelt , og det ligger mange variabler bak en gitt grenseverdi : Forhandlinger , risikovurderinger og usikkerheter .
- (C.26) SA07nou9801.690 | Finland har vist en rask nedgang fra et høyt nivå , mens Sverige ligger ganske stabilt . Norge har et av de laveste insidenstallene i Europa - mindre enn 6 per 100 000 innbyggere (1995) etter en forbigående økning i 1990-92 .
- (C.27) SA07SM0202.3910 Det vil i en overgang være mulig å la flere saksbehandlere bruke det nye systemet til Aetat , og i så fall vil man få en kostnad av oppskalering av systemet . Kostnaden ved denne skaleringen er av Aetat anslått til å ligge på ca. 105 millioner kroner første året og 36 millioner kroner år 2 for en utvidelse i antall brukere med 5000 . Dersom man skulle innføre et helt nytt felles IT-system , vil det være investeringer på flere milliarder .
- (C.28) SA09LuEr01.713 å Bruke hatt er ikke lenger så vanlig , selv om moteløver fra tid til annen sverger til den . Toppluen er viktig i norsk kultur , men ambisjonene for den stilbevisste bør ligge nærmere den klassiske six-pencen , flosshatten , panamahatten , den bredbremmete hatten eller pelslue . God hatteskikk for menn tilsier at hodeplagg skal være på utendørs og tas av innendørs .
- (C.29) SA09SNL01.19590 Tekstilindustrien (silke , bomull , ull) har lange tradisjoner . Flere større kraftstasjoner er bygd ut i Rhône ; ved Pierrelatte ligger et av Frankrikes største kjernekraftverk. folkelige oppslagsbøker om drømmetydning , særlig populære i eldre tid da mange nærer tiltro til sine drømmer som utslag av høyere makters fremtidsprofetier , varsler ,

- råd osv. , ikke minst som følge av Bibelens beretninger om drømmetydning . En stor del av innholdet i middelalderens og nyere tids drømmebøker går tilbake til antikken , men mye ble nok vilkårlig tilføyd av utgiverne for kompletteringsens skyld .
- (C.30) SA09Wiki01.52854 Lengste avstand til kysten er 5 km . De fleste bebyggelser ligger beskyttet på østkysten ved en bukt eller fjord , unntatt Fámjin og Sumba , som er beskyttet av vestlige skjær . øyene |
- (C.31) SA09Wiki01.55425 Norges eldste lagting , Frostatinget , hadde sitt sete her , i nærheten av middelalderkirken Logtun kirke . Nord på den lille øya Tautra , som ligger i Trondheimsfjorden mellom Frosta og Leksvik , finner vi restene av Tautra kloster , et cistercienserkloster som ble bygd i 1207 . Lenger sør ble det i 1999 etablert et kloster for cisterciensernonne .
- (C.32) SA09Wiki01.107276 Marokko hevder herredømme over Vest-Sahara og har administrert nesten hele territoriet siden 1975 . Hovedstaden Rabat og landets finansielle sentrum og største byområde , Casablanca ligger begge ved Atlanterhavskysten | Marokko er det eneste afrikanske landet som for tiden ikke er medlem av den afrikanske union .
- (C.33) SA09Wiki01.161221 | Kommunen ligger i den nordligste delen av Rogaland , og har et typisk innlandsklima i motsetning til kystklimaet som er vanlig i resten fylket . Stupbratte fjellvegger ender i bunnen av fjordarmen som ble dannet i slutten av den siste istiden , på det meste ned til 400 muh. .
- (C.34) SA09Wiki01.233528 øyeren er Norges niende største innsjø med et areal på 84,7 kvadratkilometer . Den ligger 101 meter over havet og er 71 meter dyp . Sammen med Leira og Nitelva danner Glomma Nordens største innlandsdelta i den nordlige enden av innsjøen , og deler av dette våtmarksområdet ble erklært naturreservat i henholdsvis 1975 (nordre øyeren) og 1992 (Sørumsneset) .
- (C.35) SA10FaTo01.5483 Nå og da slo han nevene i bakken . Noen forsøkte å reise ham opp , men mannen forlangte å ligge slik , helt til han ikke orket mer og sovnet . Ved solnedgang ble han slept inn i teltet og lagt under et moskitonett .
- (C.36) SA99LaJo01.3002 Under det siste møtet på «FarWest» la angriperne opp til en « slegge og ambolt»-taktikk . Custer skulle legge seg i en halvsirkel rundt stedet der de trodde leiren lå , og så hamre løs mot indianerne , som ikke skulle kunne flykte på grunn av Gibbons og Terrys ambolt . Den eneste bekymringen var at indianerne på sedvanlig vis skulle ane faren , løse seg opp i mindre grupper og forsvinne i sommerværet .
- (C.37) SK01AdAr01.3412 " Tamilen løp ut på gaten . Sykkelbudene var i sin vante posisjon - de lå i sykkeltrallene , glante ut i luften og røykte beedi . Noen stirret med grådige blikk på Ideal Traders Ice Cream Parlour på den andre siden av veien , der feite unger i t-skjorte sto og slikket på vaniljeis i kjeks .
- (C.38) SK01AdAr01.3957 Pule noe . Men i stedet for å pule er jeg nødt til å ligge her og gruble . Den tykke horen satt utenfor døren sin .
- (C.39) SK01AIRa01.3404 Vi er fortapt , det kan jeg fortelle deg . » Far overtalte onkel Jihad til ikke å bruke Oldsmobilen til jobb , noe som ikke var noe problem , ettersom butikken bare lå fire kvartaler unna leilighetskomplekset vårt . Far klarte ikke å overtale ham til å slutte å kalle bilen Hedy , etter en amerikansk filmskuespillerinne onkel betraktet som « den mest himmelsk nydelige skapning på denne velsignede jord » . « og så var det radio , » sa bestefar .
- (C.40) SK01AIRa01.16398 Han grep etter sin elskedes hjerte , tok det fra moren . Da det lå lunt i håndflaten hans , begynte det å gløde og pulserer . « vi kan gjenoppbygge ham , » sa Elia . « Vi har evnen. » « gjenopplive ham , » sa Adam . «I vår nevøs hånd lever hjertet , » sa Job . « Layl skal reise seg på ny , » sa Ezra . « vi trenger hele ham , » sa Fatima , «i tillegg til et mirakel .

- (C.41) SK01BaDa02.1530 Stone fortalte dem om Susans dilemma og også at hun hadde dratt fra byen. « det var som pokker , " sa Reuben . « Vi fikk ikke engang gått ut og tatt en drink sammen. " « Jerry Bagger drepte sannsynligvis folkene i Portugal og lot partneren hennes ligge igjen halvdød . Hun trenger vår hjelp , men føler at det ville sette oss i altfor stor fare .
- (C.42) SK01BoKa02.1239 - Dette er så vidt jeg skjønner en total prolaps . Jeg legger deg inn , bare bli liggende , jeg ringer etter en seng . Skive og prolaps sier ham ingenting , men seng , det forstår han .
- (C.43) SK01BrTo01.4762 Ikke ennå . Ennå var bare duften av flekk og kjøtt , men det lå en forventning i luften , og innimellom lød muntre hikst av latter . Det steg til erkjennelse i Hølje av hvordan tausheten hadde lagt seg over følget gjennom ferden , og hvordan latter var blitt en sjeldenhet .
- (C.44) SK01ChLa02.4316 Ellers mistet vi som sagt alt , bortsett fra Alfred , Roadsteren og gulvklokken . La meg likevel legge til , som en avslutning her , på denne oppskrytne barndommen , at da far var i jorden for godt på Vestre Gravlund , gikk mor ned til Slottet for å levere tilbake Sankt Olavs ordenen som lå i det røde etuiet forseglet med ret og sandhet . Jeg var også med .
- (C.45) SK01CuCl01.1141 De hadde lidd tap . Cabrillo fikk øye på to pirater som bykset framover fra en luke der de hadde ligget skjult til foten av en av kranene . Den ene dro noe fram fra sekken som partneren hadde på seg .
- (C.46) SK01DaKj02.15 Mens ektemannen spiste frokost , ble Ingrid Jespersen liggende i sengen . Hun lå alltid lenger enn sin mann . I dag stod hun opp først klokken halv ni , da hun slo om seg en morgenkåpe av hvit frotté , og hastet ut på badet hvor varmekablene stod på fullt .
- (C.47) SK01DoHa01.1140 Klokka halv seks sto han midt i stua . Manuskriptarkene lå spredt ut rundt føttene hans - tjuefire sider . Bokstavene i hans sirlige håndskrift var like tydelige som trykken .
- (C.48) SK01DoHa01.4818 Deretter sørover på Main til motorveien , I-94 østover . Han havnet bak en semitrailer og ble liggende der åtte kilometer . Tok av til Route 23 , mot Ohio .
- (C.49) SK01EiEl01.4751 Rungina hadde tatt et skritt innover i rommet , i Shivas retning . En oval lysflekk beveget seg langs gulvet , dit Mira lå . Jeg torde nesten ikke puste .
- (C.50) SK01FeZo01.3598 Hakims sinte latter , det spottende , selvrettferdige , ynkelige ansiktet . Osama så på sin kone , som lå på ryggen med en arm ut til siden , der den hadde vært skjult under skuldrene hans . Forsiktig , uten å vekke henne , fjernet han et hårstrå som satt klistret til munnen hennes .
- (C.51) SK01FrNi01.4317 Han ble liggende på gulvet , han boret ansiktet ned i gulvplankene og lå sånn og tenkte på fotografiet av mannen som kalte seg Bent Alver . I en halvtime lå han urørlig på gulvet og tenkte på fotografiet . Da han reiste seg , strømmet blodet ned i magen , og hodet var en sky som drev av gårde , og da så han farens ansikt tydelig framfor seg .
- (C.52) SK01GaJo02.10209 VÅR EGEN TID ... mennesket er dømt til å være fritt ... Vekkerklokken viste 23.55 . Hilde ble liggende og stirre opp i taket . Hun forsøkte å la assosiasjonene flyte helt fritt .
- (C.53) SK01HaAd01.478 Hun mente at kjæledyr var noen sentimentale greier , at de savnet den grunnleggende seriøsitet som er betegnende for et anstendig følelsesliv . Ikke desto mindre skrelte Sams tåpelige selvbehag minst ett lag av Charlottes forbeholdenhet , og selv da han ble et stort dyr , lot hun ham få ligge sammen med seg på sofaen med hodet i fanget hennes , når hun leste avisen . Wilkie , dobermannen , var kommet fra kennelen for herreløse dyr et års tid senere .

- (C.54) SK01HaHi01.1477 Tærne våre laget avtrykk i den glatte , våte sanden . Det lå en mørk bord av tang , plast og glassmaneter som skille mellom det som bestandig var over vannet , og det som bare midlertidig lå fremme til inspeksjon . Krabber hadde laget små pustehull i sanden , og bunter med tørre blåskjell satt klistret til store , grå steiner som ikke var grå , det visste jeg nå , men hadde all verdens regnbuefarger i seg .
- (C.55) SK01HarR01.1173 La oss skåle for skjebnen . " Vi var kommet ned på slettene , og markene langs veien lå flate og nakne . Hybrida begynte å nynne for seg selv. « fortell meg en ting , Hybrida , " sa Cicero etter en stund , « mistet du en gutt for noen dager siden ?
- (C.56) SK01HaTh01.3094 Frøydis smilte beroligende. « han skal bare hente noe , " sa hun . Han lå rolig så lenge . Frøydis drakk buljong .
- (C.57) SK01InAr01.3939 Det var en liten glipe mellom døra og dørkarmen , så han dyttet i døra og gikk inn . Der så han en mann ligge i en blodpøl på gulvet , og datteren hadde viklet seg inn i et sengeteppe . Hun satt med ryggen opp til veggen og knærne trukket opp til under haken .
- (C.58) SK01KjJa02.4954 Han ville skrive om et Norge som var på vei til å bli et land preget av flere kulturer - han ville særlig vise til innvandrerne fra Asia - at tanken om nasjonalstaten derfor kanskje ville forvitte og i samme slengen behovet for monarkiet . Men fremfor alt ville han skrive om Slottet , hvilke muligheter som lå i denne nydelige bygningen , denne enestående tomten ; han manet frem bildet av et kulturhus som folk , også turister , ville komme langveis fra for å se , et ombygd Slott , et palass tatt i bruk av Oslos borgere , et vitalt sentrum på linje med det nye Kulturhuset i Stockholm , kanskje i regi av arkitekten Sverre Fehn som nettopp hadde skapt et forbløffende vakkert museum av en ruin , en gammel bispegård , ved Hamar . Alf ville intet mindre enn å omskape den norske kongeboligen til et nytt vidsynt Akbars hoff .
- (C.59) SK01KIOd01.3220 Lo han . I bingen lå en sau og pustet tungt , den svære magen gikk som en blåsebelg . Spørsmålet er , sa Gjermund , om det skjer noe nå eller først i ettermiddag eller i kveld .
- (C.60) SK01KrEs01.1009 " Du tar tak i luggen min og rister forsiktig på hodet før du trykker meg tettere inntil deg. « sorry da . " Jeg ligger med hodet på den kraftige brystkassa di og smiler til tankene mine . Det er så godt .
- (C.61) SK01KrEs01.3835 Og når dem finner deg , er det nesten ingenting igjen . Selv marken har tørka inn , ligger der som små grønne knappenålshoder . Du er bare et tomt skjelett uten noen ting , som dinosaurene i sanda i Afrika .
- (C.62) SK01KrHe01.2378 Da tok far en blikkboks , fylte den med vann , målte trykket og sjekka hvor mye vann det tilsa per time . Da boret var litt over halvveis nede i jorda og fjellet , løp jeg bort til lastebilen og opp på lastepanet der borerøra lå , jeg skrudde av lokkene i hver ende så et nytt bor lå klart til far . Far dro fram det boret jeg hadde ordna og løfta det opp på skuldra .
- (C.63) SK01KuSa01.4029 Da jeg våkner , holder vi ikke hverandre i hendene mer , og jeg blir nervøs fordi jeg føler at jeg ikke riktig henger med . Max ligger med ryggen mot meg og blotter en overkropp full av fregner . Jeg er som forhekset .
- (C.64) SK01LaBr02.2085 Et kvinnfolk kan en ofte få gratis , i hvert fall for en natt eller to , men en hest , derimot ... Er pastoren helt sikker på at han ikke vil ha en dram ? Det er midtsommerdag endelig , badstua skal snart fyres opp og en røykstue ligger omgitt og pyntet av lauv både ute og inne , ja , gulvet er også lauvbestrødd . Veggene er skurt med sand og til og med hoggestabben står nyvasket og fin , det dufter friskt og sterkt av bjørk og osp , små greiner av rogn henger også ned fra taket , til jul skal dyra få alle de tørre bladene , midtsommerlauv har en kraft som annet lauv ikke har .

- (C.65) SK01LaHa03.4006 I det samme lød et høyt og smertefullt stønn . Det gikk opp for meg at det måtte komme fra Falko Reinhardt , som lå urørlig der han var landet . Jeg fattet et lite håp , og spurtet bort til ham .
- (C.66) SK01LiUn02.7213 Hun kom seg ut på kjøkkenet . Det lå noen papirer på bordet . Regninger og et referat fra et borettslagsmøte som hun ikke hadde vært på .
- (C.67) SK01MeEn01.4176 Der kan man bare se , tenkte Bea , jeg har nok havnet på en verdig adresse . Utenfra var stedet gjemt bak en stor , blå port , men når man hadde slått inn koden eller ringt på , åpnet den seg automatisk , og innenfor lå en enorm marmorhall med glasstak , nesten som et mausoleum . I resepsjonen ble hun møtt av en mann med arabisk utseende og ugjennomtremelig blick .
- (C.68) SK01MeJa01.1466 Det var blitt seint , og vi hadde minst en times kjøring foran oss . Kvelden var fuktig og mørk , desemberklærne altfor varme , tunga kjentes som sandpapir , en dunkende hodepine lå på lur . Torremolinos , Fuengirola , turistmaskinene lyste som fyrårn langs motorveien sydover mot Marbella .
- (C.69) SK01NiTo01.1347 Har du sett krigen , kan ingen si at du ikke har opplevelser som når opp til det eventuelle talentet ditt . Jeg tenkte ikke taktisk , kynisk , formålstjenlig , gud forby , men jeg tror likevel tankene lå der , ellers hadde ikke motsatsen deres kommet så sterkt opp under akkurat denne reisen . Liggende i hengekøye med Hundre års ensomhet , ventende på beskjed om at det var trygt nok til at vi kunne få kjøre til en ny landsby , omgitt av alt dette fremmede og tilsynelatende så romanaktige , begynte jeg å se for meg det hjemlige .
- (C.70) SK01NiTo03.1017 Selvfølgelig husket jeg . Den lå drevet i land etter en storm , et enormt eksemplar av Caretta-Caretta . Det buete skallet , de luffelignende bena , de lukkede øynene og hodet som ble skylt sakte fram og tilbake i vannkanten ; en skapning som ikke kom lenger .
- (C.71) SK01NiTo03.3396 Deri lå vår åndelige fattigdom , tenkte jeg , en smule oppstyltet , men jeg mente det , vi hadde glemt takksigelsen . I hver by burde det ligge plasser tilegnet takksigelse . Ikke nødvendigvis gudsdyrkelse , men ren takksigelse .
- (C.72) SK01OlPa02.4680 Spør Anne Sophie Georg , som holder østlendings-ironien sin bak lukkede dører . For hvordan skal en fra Vindern vite hvor Modalen er , så mange rustbølske daler som det er på Vestlandet , hvordan skal Anne Sophie kunne vite at Modalen ligger i hans hjemfylke , i Hordaland , innerst i Osterfjorden , der han var på klassetur i femte , med en stabel tempo-blader utlagt på "Bruvik"s respateks , og avfotografering foran bautaen av en fallen motstandsmann , som kanskje var Venstreman også , og i så henseende har han fått etterkommere , og en kjederøykende Anne Sophie markerer det med en kort klappsalve . Resultatene kommer i bøtter og spann nå , og Venstre ligger an til å gjøre et bra valg , om ikke nettopp et brakvalg .
- (C.73) SK01OlPa02.5273 Elsemor kubber filtersigaretten , brystvortene hennes søker sammen . Hun er blek som om hun har ligget under en helle hele sommeren . On your marks , sier Paulsen og klunker med flasken .
- (C.74) SK01PaFe01.5038 Min neste reise blir om to dager . Når den tid kommer , vet jeg at det vil ligge et brev og vente på meg . Og kanskje synes du det er dristig av meg , min elskede , men kan jeg be deg om at du der forteller meg om vårt kjærlighetsmøte ?
- (C.75) SK01PaFe01.6595 Bjellen lot høre fra seg omtrent et kvarter senere , etterfulgt av et skudd som sprengte natteroen . Da vennene hans ilte til unnsetning , fant de aristokraten død , liggende stiv på sengen og med ansiktet fortrukket i en makaber grimase . Kulen hadde kilt seg fast i fotgavlen på sengen , og hvem visste om den ikke først hadde trengt igjennom spøkelses dampaktige kropp .

- (C.76) SK01RaAn02.2775 De ville bli nødt til å snakke sammen . Alt lå feid under teppet . Det gikk ikke an å gå på et teppe med så mange bulker og hauger .
- (C.77) SK01ReTo02.2686 Det er nok pappa som har skrevet det . Og gleden er et flokkdyr , heldigvis for det , for du og søsteren din har ikke hatt det særlig bra nede på hytta , tvert om , det har vært noen helvetes tre familiedager , og hvor faen fikk du nå denne ideen fra , om å samle søsterens familie og din egen familie på den gamle familiehytta , det er lenge siden dere gikk godt overens , og det har blitt bekreftet med all verdens tydelighet , når dere har gått og tråkket skjeivt i hverandres vaner , meninger og rytmer her nede , den ene vil høre kulturprogrammer på radioen , den andre vil ha ro og fred , den tredje vil ut og bade , og den fjerde vil spille Monopol og den femte synes det er ufattelig , helt ufattelig og ekkelt , at det fortsatt er utedass her nede , men nå , nå har gleden kommet på besøk , og det er merkelig , og det er fint , hvordan det mildner denne dagen etter at dere leste morfars inngravering i det store grantreet , og det legger seg et forsonende teppe over hytta , dere begynner å bla i de gamle fotoalbumene som ligger i øverste hylle inne i klesskapet , der finner dere noen gamle bilder dere ikke har sett på år og dag , av dere to , søster og bror , som en gang var så nære venner , som ikke lenger kjenner hverandre , og selv om det er vondt så er det godt , for det får en også huske ; gleden er aldri ren , den brygger sitt brygg på det som gjør vondt . 24. februar 1988 .
- (C.78) SK01RoTo01.2038 Ikke sant , sier Julia . Marion ligger som før , som om vi ikke er der , hun liker kanskje ikke å ha bursdag . Jeg skulle ønske det var jeg som hadde bursdag , jeg er sikker på at jeg hadde sett ut som en ekte prinsesse med den kronen .
- (C.79) SK01RoU101.5948 Ikke fra noe annet hus , heller , registrerte Javar . Husene lå ikke akkurat tett . Dette var et strøk som verdsatte privatlivets fred. - Så , hva var det du ville snakke om ?
- (C.80) SK01RyPe01.1432 Som om man noen gang kunne ta feil av badets plassering i leiligheter som disse . Kjøkkenet , antar jeg selv om det ikke har noe skilt , ligger innenfor åpningen på min høyre hånd , bortenfor klesstativet . Soverommet til venstre for meg ; også det , som badet , bak en lukket dør .
- (C.81) SK01RyPe01.2974 Luften er friskere her ute , først nå kjenner jeg hvor mye støv jeg har vært omgitt av , hvor mye rå , fuktskadet betong . Nedenfor terrassens støpte trapper ligger en singeldekket flate , ned fra den skråner noe som har vært brede , elegante bed . De er svært overgrodd og inneholder en underlig blanding av visnende nesler og tørre strå og en og annen overlevende staude .
- (C.82) SK01SeAd01.9591 Han ser en stund på henne. - We will find . Mina skjønner at London blir bedt om å gå til nærmeste boplass og spørre om noe - det må være om hvor hun som skulle føde Minas far kan ligge begravet . Sola steker .
- (C.83) SK01SmTo01.3527 Han kom fram , dro opp revolveren og siktet i samme retning . Det lå kropper på gulvet mellom dem og den andre adkomst døren , skutte fanger , noen av dem var i live og vinket på hjelp . Den avgjørende døren ned til etasjene under dekk - nå fangenes eneste adgangspunkt - var kilt opp med en treplanke som stakk ut fra midten av døråpningen .
- (C.84) SK01StGu01.3006 Christian hadde da også nikked samtykkende , da han slo frempå om de ikke skulle ro ut for å prøve fisket . Der ute , med fingre som ble stive og kalde av sjøvannet , mens de drog den ene fisken etter den andre og båten lå og duppet i den lette ettermiddagsbrisen , hadde broren fortalt ham alt sammen , uten å se ham inn i øynene . Blikket hans hadde streifet uavlatelig - fra Bandåsen på Ombo , over Håvhammer og Gunlanuten på Jøsneset , innover mot Jøsenfjordens høye , mørke fjellsider , som et jutulhogg i landskapet , og derfra til det langt mer vennlige , åpne og kollete landskapet rundt Vågen , der Hjelman trakk til seg blikket , en gigantisk vikinghjelm henlagt som ved en forglemmelse der ute langs sjøkanten , med bare en smal brem av bebyggelse i forkant og et lunt og skjermet dalføre langs elven i nord. « Så.. .

- (C.85) SK01StTo01.2415 Sengen hennes hadde Helga trukket fra kammerset og helt ut på kjøkkenet , for å spare fyring selvfølgelig , men også for at moren , Helene , kunne være der Helga var når hun sydde . Det var en brunmalt og stor seng , veggene var sterkt grønnblå , og der lå Helene med utsikt mot bekken og jordene hvor snø og jord laget striper av hvitt og svart . - God dag , sa Helene .
- (C.86) SK01ThSc01.8054 Ganske sprøtt , ikke sant ? Hun lå i koma i en uke. " "Å , herregud . Hvordan gikk det ... ?
- (C.87) SK01ToSt01.920 Få se liggesåra ! " Er det noe du ikke lærer når du ligger i koma , så er det åssen du skal bli en naturlig del av omgivelsene (så sant ikke alle rundt deg sover , da) . Jeg hadde ikke mange dagene til å finne ut åssen jeg skulle få det til , og jeg mislyktes tydeligvis grundig , for det gikk ikke engang to uker før overfallene begynte .
- (C.88) SK01UilI01.1725 Jeg elsker deg . Dag etter dag , måned etter måned , år etter år skal jeg elske deg og ligge her ved siden av deg i gresset på Hammarsö og lytte til sangen mot meg over vannet . Alle sa de var så heldige som bodde akkurat her .
- (C.89) SK01UilI01.2889 Erika dro Laura ned til seg . De lå stille ved siden av hverandre en liten stund . - Poenget er at det er ikke synd på noen , sa Erika .
- (C.90) SK01VoWi01.6819 Jeg kan huske at jeg var svært opprømt hver gang et militærfly ankom Resolute , fordi vi visste at folkene på de flyene hadde lunsjbokser , mat . Vi pleide å skynde oss til fyllingen midt på vinteren for å få tak i eskene med halvspiste smørbrød , selv om den lå åtte kilometer unna . SKELLY Dette er den mest alvorlige saken jeg har hørt i Underhuset på de elleve årene jeg har vært parlamentsmedlem .
- (C.91) SK01WaHe01.12191 For hun kunne jo ikke være helt sikker . Hun skrellet poteten og lot skallet ligge på kanten av tallerkenen . Da hendte det noe .
- (C.92) SK04KriH01.710 Jeg forklarte ham hvorfor jeg ikke hadde behov for retur-delen , og han virket mer lei seg enn mor hadde gjort da jeg fortalte henne. - Din mor er bare glad for å ha deg tilbake , sa han da jeg nevnte det . Han spurte om jeg hadde tenkt å begynne å studere igjen til høsten. - Jeg tenkte på å kanskje ta et hvilesemester , sa jeg. - Jeg føler meg så pass sliten nå , glapp det ut av meg , før jeg tenkte på at jeg snakket med en mann som lå i en sykehusseng. - Du kan sikkert hjelpe til litt inne på kontoret hos oss , sa han . Og jeg var på plass der før han var tilbake .
- (C.93) SK04RoTo01.388 Det er en av vennene til pappa . Han ser på oss , vi ligger i sofaen . Genseren min er glidd opp , jeg trekker den ned , jeg er varm i ansiktet , våt under armene .
- (C.94) TV02BE1002.214 For å beskytte vinen hadde man solseil . Der ligger nok forklaringen . Han så noen likheter her .
- (C.95) TV02Br1009.383 Hva foregikk på disse rommene ? I rapportbøker og spesielle bøker om insulinsjokk , bøker som ikke ligger ved journalen , får man et innblikk . Rapportbøkene forteller at pasientene utsondret spytt og slim .
- (C.96) TV99DL0401.28074 - "Newark" . - Hvor ligger det ? - Vel fem mil øst for Columbus .
- (C.97) TV99SL0401.3123 Trondheim . Hvor ligger finansgaten Wall Street ? New York .
- (C.98) UP04USN01.51669 Vil vel anta at det er sykkel som Morten H. kjørte under opptakene det blir siktet til . Lyd ligger på nettet : Og ja , den blir hørt i trafikken , lå bak LHO i en tunell og han hørte i alle fall ikke sin egen GPZ900 ;) ja det stemmer .

- (C.99) UP04USN01.60030 | Legaliseringstilhengere er vel som folk flest ; noen mener at staten bør kontrollere "alt" , andre mener at staten ikke bør blande seg inn i det hele tatt , og de fleste ligger vel ett eller annet sted innimellom ytterpunktene ... hvordan er det mulig aa garantere at et froe blir en hunnplante ? På samme måte som med kattunger og kaninunger (og menneskeunger) .. dra dem litt i halen , og se under .. henger det noe , er det hannfrø .. gjør det ikke det .. så ... HJK |
- (C.100) AV02BT941110076.10 For å få et skolesamfunn til å fungere skikkelig , er man helt avhengig av en god vaktmestertjeneste og et skikkelig renhold . å Argumentere mot dette ligger hinsides all fornuft , og budsjettmessig ligger det ingen gevinst i å overføre skolevaktmestrene til Teknisk utbygging . 50 skolevaktmestre ble for vel et år siden overført til KTU for å benyttes i en mobil vedlikeholdsordning av skoler og barnehager .
- (C.101) AV03Un0508.1209 På Ekeli stopper drosjen på en støvete parkeringsplass . Her denne parkeringsplassen nå ligger , lå en gang Edvard Munchs hus . - Tenk å rive det huset for å lage den stygge parkeringsplassen .
- (C.102) AV04TU9623.911 Men uansett når endringene trer i kraft : Brasil er fortsatt et av verdens mest spennende områder når det gjelder dypvannsfelt - og Petrobras ligger helt i verdenstoppen for dypvannsteknologi . De neste fem årene skal det investeres ca 4,5 mrd dollar årlig offshore Brasil .
- (C.103) AV04TU9625.1387 Så stuper de rett ned i de to koblingsstykkene som stikker opp fra «tunneltaket» . Disse utgjør overgangen til de innerste ilandføringsrørene som ligger inne i tunnelen . Dette har aldri før vært forsøkt , men fungerte perfekt .
- (C.104) AV04TU9625.1744 Slik unngår også regjeringen en åpen mediadebatt . Med den interessen dagsavisene viser når nye bakterier dukker opp , kan det være god grunn til at regjeringen ligger lavt i terrenget . Et mindretall i Stortinget mener denne saken er så spesiell at de ønsker en stortingsbehandling før saken legges fram for eØS-komiteen i Brussel , og har fremmet et privat lovforslag til regjeringen .
- (C.105) AV04TU9626.281 | Etter et flyangrep vil det ligge igjen store mengder miner og andre sprenglegemer . Rydding av disse er et stort problem som med dagens metoder vil ta svært lang tid .
- (C.106) AV06AI0639.3 | I et over hundre år gammelt hus i Fagerheimgata i Oslo ligger Aksept , et psykososialt støttesenter for alle som er berørt av hiv . Innenfor de høye dørene er stemningen varm og rolig .
- (C.107) AV06FF9902.576 To verft er i dag aktuelle for byggingen , og Sjøforsvarets forsyningskommando forhandler hardt om prisen . - Rundt 750 millioner kroner ligger prisen på i dag . Sparetiltak uten at det går på kvaliteten løs , skal senke de totale utgiftene ned mot 700 , håper kapteinløytnant Jan Myklebust , koordineringsoffiser for svalbard-prosjektet .
- (C.108) AV06FF9904.109 I dag er soldatene stuet bort i Forsvarsmuseets gjenstandsavdeling . Halvparten ligger på hovedlageret , resten på loftet i bygning 12 inne på festningen . Regiment for regiment står de standhaftige , men de venter forjeves .
- (C.109) AV06FiF101.73 Nye lover , nye pålegg og nye styringsmekanismer kommer til , mens andre forsvinner . Det blir fortløpende gjort nye kommunalpolitiske veivalg , og til grunn for disse veivalgene ligger det tilsynelatende et brokete bilde av hensyn og vurderinger . Når vi nedenfor skal vise hva disse endringene består i , og bidra til forståelsen av dem , trenger vi et mer finmasket metodisk nett enn hva dimensjonen « autonomi versus forvaltning " kan bidra med .

- (C.110) AV06FN0202.1072 Dette ga oss selvfølgelig en utrolig god trygghetsfølelse ved å ha dobbeltsjekk hele tiden . Ankomsten og handlingen til Faro lå i stjerneklasse , selv om vi var svært godt vant under hele turen. « passing border " , vi kontaktet Faro approach , og informerte om posisjon og squawk , og vi fikk tilbakemeldingen "correct" . Han hadde oss allerede på skjermen , og hadde fulgt oss .
- (C.111) AV06HA0501.336 Klipp ikke bort mer enn 1 av gressets totale lengde hver gang . Kort gressklipp kan bli liggende på plenen . Det korte gressklippet faller lett ned blant gresstråene og nedbrytes til jord og næring .
- (C.112) AV06HB0545.36 Mye å spare | Prisen for en jobb av denne typen , ligger på rundt 750 kroner kvadratmeteren , men fordi Morten har boret hullene selv , har han spart noen kroner . Skal stoffet sprøytes inn i lettbetong , må man regne med en tilsvarende utgift , mens det i betong koster rundt 1500 kroner , avhengig av tykkelsen .
- (C.113) AV06IV0636.20 Regnet fylte elver og sjøer , men en del av det sivet også dypere ned i bakken der regnet hopet seg opp i lagene med sandstein . Disse enorme vannmengdene ligger nå innkapslet i sandsteinslagene helt ned til 4000 meters dybde - selv om mesteparten står på 400-600 meters dyp . Oljen gjenreiser jordbruket |
- (C.114) AV06Ku0503.1296 Brenneren er festet til bordplaten . Oppå bordplaten ligger en metallplate , i tilfelle det skulle dryppe glødende glass fra glasstavene . Det som skal bli perler , er først et råvaremateriale i form av glasstaver .
- (C.115) AV06Mo0504.269 Saab og Honda har stadig høy eiergunst , og Mazda har klatret flere hakk siden i For Opel er det ny nedtur , og Fiat ligger fast på bunnplassen SELVE BILEN (40%)
- (C.116) AV06Mo0606.465 Jeg er selvfølgelig glad , men også temmelig sur . For av alle ting , viser det seg at boksen til den elektroniske styresentralen hang og slang halvveis åpen , slik at alle kontakter lå blottet . Alt av sikringer og kontakter var irret .
- (C.117) AV06Mo0607.2928 Etter en omsetningsøkning på 60 prosent , er ikke eier Erik Hermansen i tvil om at han satsset riktig da han kjøpte kaféen for to år siden . - Uten den nye rasteplassen , som ligger bare 800-900 meter fra kafeen , hadde det ikke vært mulig å få til en slik omsetningsvekst , sier Hermansen . Spleiselag i Lofoten |
- (C.118) AV06Re0676.239 Problemet ordnes ved at det inngås en leasingavtale med den thailandske grunneieren . Levekostnadene i Thailand ligger på cirka 20 prosent av det norske nivået . Populære områder :
- (C.119) SK01ToSt01.4467 Jeg hadde ingen problemer med å skjønne at dette kunne være upassende for enkelte skolebarn. « hun saboterte meg . Og alt dette bare fordi jeg lå med ei bardame på den lokale puben . Okei , jeg burde ikke ha gjort det , men å ta fra meg levebrødet !
- (C.120) SK01VoWi01.5160 For å beskytte soveposen sin hadde han lagt regndressen sin under den . Dermed hadde han ingenting tørt å ligge på , siden han måtte ut av soveposen for å gi den tid til å luftes ut , og dette tar en stund når det regner . Han burde sannsynligvis ha sittet på sekken sin .
- (C.121) SK01VoWi01.6808 AMAGOALIK Vi tilbrakte mye tid på fyllingen , for vi måtte gå dit for å få tak i en stor del av maten vi spiste , klærne vi gikk med , og ly for vær og vind - på den hvite mannens søppelfylling . Jeg husker også at min far pleide å sende litt kontanter til min bror som lå fem år på sykehuset . Det ridende politiet pleide å komme ut til huset vårt og spørre om vi hadde noen brev som skulle sendes .
- (C.122) SK01WaHe02.2144 Til kveldsmaten . Se , det ligger alt tåke over breddene ! Nå går vi i badstu !

- (C.123) SK04HagS01.19 Hvis jeg overholder eden , la da landet mitt bære frukt og kvinnene føde barn som likner (gresk heoikota) sine foreldre . Men hvis jeg ikke overholder eden , la da landet ligge uten frukter og kvinnene bære frem monstre (terata) . Besvergelsen gir en negativ , implisitt definisjon av monstret , som et barn som ikke «likner» på sine foreldre .
- (C.124) SK04SanJ01.45 Fra den enorme sola synes hun at hun kan kjenne varmen bre seg i den eviggylne huden . Den muskuløse kroppen hans ligger like i vannkanten . Han støtter seg opp på albuene og vrir seg mot henne når hun nærmer seg .
- (C.125) SK99JePe03.815 Konsulentbror tullet noen ganger til historiene . « Her ligger Cloaca Maximus , " doserte han drevent og pekte på Senatet . « Det var her keiser Septimus Severus innførte skatt på toalettene .
- (C.126) TV02AN9401.17 Isen under føttene mine er 4,8 km tykk . Under isflaten ligger store fjellkjeder . Bare toppene stikker opp .
- (C.127) TV02EU1002.167 Nøkkelen til løsningen i disse sakene er at personen selv er villig til å samarbeide med myndighetene , hvis man ikke har identitetsdokumenter . Så nøkkelen til løsningen ligger hos vedkommende selv . Hvis personen er villig til å samarbeide med oss for å få en korrekt identitet stadfestet , vil det i de fleste sakene være avgjørende for at personen skal få reise tilbake til hjemlandet sitt .
- (C.128) TV02Mi0401.5485 De føler at det gir dem noe , og ringer for å oppdatere oss . Ja , det ligger mye ensomhet også i ekteskapet . Og i første fase etter et ekteskap .
- (C.129) TV02Te9401.305 Hvordan er nivået på de norske i forhold til de utenlandske ? De ligger litt etter , men her ser det bra ut . Der hadde hun en ustøhet .
- (C.130) TV02TT0401.3168 Dekker det til ? Ligger det slik , kan de se det . Det må dekkes til , så ingen ser det .
- (C.131) TV02TV0401.841 Etterretningstjenestene i UK og Tyskland la puslespillet , men mange av bitene manglet . Målet lå i Frankrike . Derfor ble etterforskning igangsatt her .
- (C.132) TV99MB9401.128 Teigene strekker seg som striper opp fra stranden , noe som viser hvordan den opprinnelige gården er stykket opp . Den fiskerike Egga ligger bare fire naut. mil utenfor Bleik . Folk i fartøyene kan se hjem .
- (C.133) TV99SL0401.5428 Ekvator . I hvilken verdensdel ligger Mauretania ? - Asia .
- (C.134) UP01Ba0501.846 Brukerne har i året som gikk merket innstramming på flere områder , men tjenestetilbudet er i hovedsak opprettholdt både i omfang og kvalitet . De foreløpige kostra-tallene viser at Bærum kommune fortsatt ligger godt an i forhold kommuner det er naturlig å sammenlikne seg med . årsrapporten og regnskapet blir nå lagt frem til politisk behandling i komiteene , formannskapet og kommunestyret .
- (C.135) UP03Cass19.63 Denne morgenen viste GPS'en en avstand til destinasjon på 370 nm . - « Ca 150 nm øst for oss håper vi at kontinentet Afrika ligger . " Sier Markus .
- (C.136) UP03Ungd01.9987 D & ; sporsmaal_6 : Det er bra ... IT er fremtiden , men Norge ligger dårlig an , spesielt når det gjelder bredbånd . Hele Norge burde fått fastlinje\bredbånd .
- (C.137) UP03Ungd01.33357 Egentlig kan jeg ikke forestille meg situasjonen da den er meg totalt fremmed & ; sporsmaal_16 : IRC og surfing (og under der ligger programvareoppdateringer , nedlasting av diverse programmer) & ; sporsmaal_17 : Muligheten til å delta i informasjonsutveksling |

- (C.138) UP05BI06147.91 Informasjon er viktig . VG har i løpet av november kjørt flere artikler om dette - dessverre ligger de ikke på nett (jeg tror jeg skal ta kontakt og spørre hvorfor de ikke er lagt ut) . Aftenposten også .
- (C.139) UP05SB06046.36 Her serveres et grøssende fabelaktig juleintermezzo som jeg ikke ser bort fra får Dickens til å rotere i sin grav . I tilfelle du får lyst til å lese noe som det er stor sjanse for ikke kommer til å ligge under julebuska di i år , liksom . Daniels bilder i bokform |
- (C.140) AV06SD1014.68 De fleste vertsforeldrene i materialet mitt var karriereorienterte . Dette illustrerer at au pairordningen nettopp gjør det lettere å forfølge en karriere ved at man slipper mye av krysspresset som ligger i ivaretagelsen av forskjellige roller , som foreldre , husholdsansvarlige og yrkesaktive på høyt nivå . Typisk er altså det som omtales som "tidsklemmen" , the time bind (Hochschild 1997) , hvor høyt utdannete foreldre ønsker å fortsette sine karrierer samtidig som de har små barn , som utløser behovet for en au pair (jf. Bikova 2008 , øien 2009) .
- (C.141) AV06SeTu01.157 Gjennomgående er også bruken av det store inkluderende "vi" , igjen mer utpreget i andaktstekstene . I dette ligger en forestilling om det allment gyldig menneskelige , og Jervell fremtrer i disse 70-talls tekstene som en utpreget modernist . Andaktene innledes i tråd med dette ofte med en slag tilstandsbeskrivelse av hvordan "vi" vanligvis er , tenker , handler som danner et helt nødvendig utgangspunkt for fortsettelsen .
- (C.142) AV06Vi0026.73 Denne ethos har vokst ut av en enormt omfattende lesning som de foreliggende essays fanger en flik av . Hvor mye lesning som ligger til grunn for en slik konstatering , er umulig å vite . Skyum-Nielsen har « slutt bøger fra [han] var 13- 14 år » .
- (C.143) AV99NG0402.1338 EUROPATOURBANE : Europatourbanen Gut Kadens niende hull ligger som en øy i en dam . Bak denne finner vi den mest populære tribunen under europatour-turneringen .
- (C.144) AV99NG0404.1642 Halvor Kleppen | Huset til Lillian og samboeren Tom Staff ligger mellom hull 2 og hull 7 . Stakittgjerdet skiller hagen fra hull 2 .
- (C.145) SA01BePa01.294 Motivene for å legge ut informasjon i en eller annen form , kan være mangfoldige . Det meste av det som ligger på Internett er i dag kommersielt - det er noen som ønsker å tjene penger på noe . Det kommersielle aspekt kan være tydelig , indirekte eller bevisst skjult .
- (C.146) SA01DrRa01.1663 Departementet har hovedansvar for å samordne det statlige arbeidet overfor barn og ungdom . Norge var dessuten det første landet gjennomføringen av barne- og ungdomspolitikken ligger først og fremst hos kommunene. www.barneombudet.no Myndighetene har ansvar for å legge til rette for et godt oppvekstmiljø . Det offentlige har i stadig større grad tatt ansvar for barns helse .
- (C.147) SA01MazJ02.1186 Her bruker jeg ballen som påvirkning , den er noe Skurt vil jobbe for å få tak i . Når han gjør som jeg vil , i dette tilfellet ligge , får han ballen som belønning. uteblir når en bestemt handling utføres . Hunden gjentar en atferd for å unngå et ubehag .
- (C.148) SA01MuSu01.1173 Senere kan du øke vanskelighetsgraden ved at du gjemmer godbitene eller leketøy bak busker og stadig utvider radiusen . Ikke la hunden lete bare på bakken , du kan også legge godbitene på liggende tømmerstokker ! Balansere Lokk hunden din opp på en tømmerstokk og la den balansere .
- (C.149) SA02BoCh01.3571 Vel kan de ha relevans i økonomistudiet på BI , vel dekker de jussens behov for uangripelige definisjoner , og vel stemmer de sånn omtrent med det markedsanalytikerne har forsket seg frem til at folk føler . Men de mangler kraften til å røre de

- strengene i menneskesinnet som ligger utenfor teknokratenes definisjonsradius . Ordet "jobb" , som går igjen i omtrent alt alle sier i vår tid , uansett hva de snakker om , politikere som journalister , statsvitere som medisinere , har utviklet seg fra det gamle keltiske ordet gob , som betyr munn eller nebb .
- (C.150) SA02BoLa02.303 Bare tre offiserer på briggene avla eden . Natten til 29. mars hadde offiserene på briggen Alert , som lå i Kristiansand , forsøkt å stikke til havs med skipet . Forsøket ble mislykket fordi matrosene gjorde mytteri og festningen åpnet ild .
- (C.151) SA02BrMa01.51 Hjemstedet mitt het Svai Prei , og var den største landsbyen i takeo-provinsen etter Takeo by . Svai Prei betyr « ville mangotrær " , og husklyngene lå vakkert til i det fruktbare slettelandskapet sør for hovedstaden Phnom Penh . En liten sideelv til Mekong fløt dovent forbi i tørketiden , og bredde seg utover landskapet i regntiden .
- (C.152) SA02EnPe01.8705 Løytnanten dør halv seks om morgenen , og kroppen blir båret ut i et lite rom . Florence ser ham ligge der , eller ja , ser den ligge der , med lukkede øyne og foldede hender . Ved siden av sitter hans kalfaktor , med stivt , blekt ansikt .
- (C.153) SA02EnPe02.2974 Så det kan trygt sies at Grotius' ideer og diplomatenes ulike virksomheter faktisk representerte noe nytt . De bar med seg håpet om at krigens hunder kanskje likevel kunne lenkes igjen , selv om noe slikt fremdeles syntes å ligge langt unna . Ikke mange av Gustav Adolfs samtidige , og få av hans etterkommere , delte hans bemerkelsesverdige blanding av idealisme og hardhet .
- (C.154) SA02HaAr02.982 Det var gjerne dit fanger ble flyttet etter tortur slik at sporene etter den skulle viskes ut før de ble sendt videre . Døvelæreren hadde ligget der , var ett svar , men ingen Røde kors-søster hadde vært i forbindelse med ham . Tyskerne pleiet ham selv .
- (C.155) SA02HaCa01.3291 Dette skulle aldri ha skjedd hvis man hadde fulgt regelverket . Med administrasjonsstyrer som skulle ha trådt til med de lovmuligheter som ligger i forretningsbanklovgivingen . Alle andre må følge lover og regler , alle andre enn staten , for når staten selv sitter i klisteret , da settes lovgivningen ut av kraft gjennom ny lov .
- (C.156) SA02HaMa03.5554 Jeg kjørte brød og klær og alt mulig annet utstyr for tyskerne . Endelig utpå morran fikk jeg komme inn i et hus i Norderhov der det lå tjukt med tyskere på gulvet . Det var bare å legge seg ned blant dem for å sove .
- (C.157) SA02KlAl01.3925 Korrespondansen med Kleopatra førte til et dristig fluktforsøk . Alexandra og Mariamne ble smuglet ut av palasset i hver sin kasse som skulle fraktes ned til kysten , der et egyptisk skip lå og ventet . Det minner ganske mye om Kleopatras triks med sengetøysekken , og det er vel ikke helt utelukket at det faktisk var hun som sto bak planen .
- (C.158) SA02LaAr01.2400 Mens hun stod der gikk alarmerne , og hun slapp alt hun hadde i hendene og styrtet ut . Nabopasientens klær , inkludert joggeskoene hans , lot hun ligge igjen . Han var mann , og hadde store sko , med lange lisser .
- (C.159) SA02LaHa01.2687 Sønnene Truls og Rune oppfattet at både Werna og Einar Gerhardsen beholdt stor sympati og respekt for Lange , selv om han med årene drev vekk fra dem politisk . Rune oppfattet aldri at det bak valget av Harlem til forsvarsminister lå noen tanke om å gjøre ham til utenriksminister senere , og tror han i så fall ville ha merket det . Heller ikke den stadig mer gerhardsen-kritiske Haakon Lie utleste en slik hensikt bak forslaget om Harlem .
- (C.160) SA02MaWo01.1476 Inkludert to minutter reklame . « Det største salgsargumentet overfor annonsørene » , forteller tidligere direktør Joel Babbit , er fordelene som ligger i å « tvinge unger til å se to minutter med reklame » : « Annonsøren får en gruppe unger som ikke kan gå på do , som ikke kan skifte kanal , som ikke kan høre moren sin rope i bakgrunnen , som ikke

kan spille Nintendo , som ikke kan ta på seg høretelefonene».159 Barns oppvekst i usa kan være i ferd med å bli en eneste lang kommersiell indoktrinering .

- (C.161) SA02MiSi01.340 I en rapport , skrevet av oberst Pottinger , stod det at fortet på Manora - med en god kanon - ville gjøre Karachi uinntakelig . Fortet lå slik til at ni av ti skudd fra en skipskanon ville gå over det lande i havet . En annen rapport , skrevet av kaptein Carless , var mer optimistisk :
- (C.162) SA02NiHa01.5076 Disse jentene har ofte et tydelig skille mellom « livet før " og "etter" , men grensen settes meget tidlig - det er jentene i arbeiderklassen som har det korteste tidsperspektivet av alle de undersøkte gruppene . Et eventuelt arbeid oppleves kun som et bidrag til familieøkonomien - det er i familien og ikke i jobben jentenes identitetsbekreftelse ligger . Det bilde de tegner av familielivet er ofte påfallende konfliktfritt , ingen motsigelser eller alternativer kaster sin skygge over harmonien .
- (C.163) SA02OsKj01.14047 N kommer hjem tirsdag og finner maleriene under madrassen i den gamle bussen . Under en madrass i en kondemnert buss lå maleria ! Hadde politiet reagert og brukt KK fra dag én , ville de hatt alt !
- (C.164) SA02SaVe01.2612 Her kunne det for eksempel være votter og strømper . Han forteller at adressen til jenta som sendte pakken lå vedlagt , og at han etter krigen sendte brev til henne og takket for det han hadde fått . Jentehirden i Nasjonal Samling var også engasjert i frontkjempernes situasjon .
- (C.165) SA02SvAs01.5288 Subjektet greier ikke skille mellom (indre) idee og persepsjon (av det ytre) , og kan ikke stole på sine egne sanser . Du-temaene («themes of the other" i Jacksons terminologi) innebærer at kilden til fare ligger utenfor subjektets bevissthet ; noe truende invaderer selvet og forvandler det . Todorov er forbeholden overfor psykoanalytiske tolkninger av det fantastiske , mens Jackson mener at en analyse av jeg- og du- temaene nesten med nødvendighet åpner for dybdepsykologiske studier .
- (C.166) SA02SyTr02.337 Ny teknologi og nye allianser de historiske linjene viser at det allerede tidlig i etterkrigstiden var tendenser til press mot monoopolet og reklameforbudet i fjernsyn . Forklaringen på at det først var på 1980-tallet at denne motstanden fikk politisk kraft og førte til bred etablering av private kanaler , ligger i en ytterligere omdreining av den teknologiske og økonomiske utviklingen . Satellittene åpnet for fjernsynsdistribusjon over lange avstander .
- (C.167) SA02ThDa01.1244 I Første del Selv om den pedagogiske side ved leseverket er både viktig og sentral , skal den samtidig tjene et høyere mål . Forfatteren skriver selv at dette stoffet skal betraktes som en slags innledning til leseverket , hvor det egentlige mål ligger i det som skaper enhet i mangfoldet : At « uden patriotisk skryt ... skal en læsebok for den norske folkeskole opdrage norske borgere " .
- (C.168) SA03AmKn01.2086 Kan vi si det slik at det å være del av en særskilt kultur innebærer å kunne identifisere noe som noe ? Det som kreves for at humor , musikk , poesi og maleri skal gi mening , er den oppøvelse i forestillingskraft som ligger i oppdragelse innenfor enhver kultur . Slik ligger det nedfelt en dømmekraft i kulturen som setter enkeltmennesker i stand til å differensiere ytelser fra hverandre og å klassifisere menneskelig adferd som det ene eller det andre .
- (C.169) SA03BrAr02.1665 WHO kan bli en katalysator for å få helse inn på den internasjonale politiske dagsordenen . Men ikke desto mindre ligger den konkrete helseutfordringen i å få primærhelsetjenesten til å fungere for alle , fattige som rike . Til dette trengs utvikling av helsesektoren , og WHO kan hjelpe helseministrene som ofte strever med synkende ressurser .

- (C.170) SA03BrSt01.6038 Jeg tror for ramme alvor at Amerika kan komme til å representere faren for en tredje verdenskrig , framfor noen annen stormakt , " skrev Sigurd Evensmo . Stortingsvalget som foregikk den 8. oktober 1945 , mens han fremdeles lå på sykehus , ga Arbeiderpartiet makten i Norge . Partiet fikk flertall alene .
- (C.171) SA03DanA01.1932 Samtidig er ingen apekatt i stand til å bli sjakkmeister . Løsningen ser derfor ut til å ligge i en kombinasjon av klassisk intelligens og intuisjon . En artikkel om hvordan hjernen fungerer under et sjakkparti peker på at det er samspeillet mellom underbevisstheten og bevisstheten som avgjør kvaliteten på de enkelte trekkene .
- (C.172) SA03FrMa01.2237 Og da jeg hadde sykepleiere , falt jeg alltid når Gay var hos meg . Jeg tviler på om det lå noen mening bak dette , etter at sykepleierne for- svant falt jeg fremdeles , som oftest om morgenen , og på badet . Lunsjen besto som oftest av iskald sjokolade-Ensure , med iskald vannmelon eller italiensk iskrem .
- (C.173) SA03LiKn01.1077 Blokkene var preget av mange års forfall - det drysset fra takene i leilighetene , og overalt var det tette toaletter og sprukne vannrør . En gang i tiden hadde blokkene vært omgitt av grønne plener - nå lå de der som brune flekker med tomme blomsterpotter , som var knust , veltet eller halvt begravd . Midt i elendigheten var det mulig å spore en viss optimisme etter at Harold Washington var blitt valgt til borgermester .
- (C.174) SA03ReTo01.10207 Noe stort er på gang , og det er forbløffende hvordan han kombinerer « dagens siste avis-problematikk " med « de store perspektiver " og « det dypere skjebnespill " . Wyller håper at boken som ulven vil « flerre opp falske samfunnsinstitusjoner " og som svanen « vise i rolig avklarethet hvor de sanne verdier ligger " . Men foreløpig begeistres han bare ved tanken på « hva dette kan bli " .
- (C.175) SA03SkFr01.1836 En bedre huleboertilværelse skulle man lete lenge etter . Det fantes ingen utsikt , for utenfor det eneste vinduet lå det stablet sandsekker . Tross alle advarsler kunne ikke fedrene våre alltid styre nysgjerrigheten sin ; av og til måtte de en tur ut i størhuset , lette på kjellerlemmen og gløtte ut .
- (C.176) SA03VoCa01.156 En skrivende kvinne skildret byen som et eneste stort lasarett som « udspyede sit Smittestof gjennom alle Porer og Kanaler " . Hun syntes det lå en giftig gul sky over hovedstaden . Sykdommen ble spredt særlig gjennom forurenset drikkevann , smittet nesten en tredjedel av bybefolkningen og krevde flere enn 1700 liv i Christiania .
- (C.177) SA03VoCa01.4376 At han overlevde er utrolig . De ble liggende til utpå kvelden neste dag , 13. juni , men så rodde de på i den lyse sommernatten til tidlig om morgenen . De skjøt endelig noen hvalrosser som dukket opp .
- (C.178) SA04SoDa01.2870 Så det gjør det altså , den utro ektemannen med sine holddamer kaster lys over industrimannen Sam Eyde , ja , tydeligere kan det ikke sies . Men hvorfor har han ikke vist oss dette like tydelig da han skrev om industrimannen Sam Eyde , da ligger det bare der under vannskorpa , som en insinuasjon , eller litterært makkverk , og lurur . Dessuten illustrerer disse sider også Sam Eydes strebernatur .
- (C.179) SA07Bell0101.1569 | Merkestnadene for de første bussene ser ut til å ligge på ca. 8 millioner kroner (totalstnad 10 mill. kr. mot normalstnad 2 mill. kr.) . For å sikre at de første fyllestasjonene er tilstrekkelige for brukerne , bør det være faste brukere som buss og taxi .
- (C.180) SA07Bell0202.548 Forslag til skjerping av grenseverdier , og krav til behandling og bruk har vært diskutert i en ekspertkomité . Et eventuelt nytt direktiv , som vil ligge nærmere bestemmelsene i slamforskriften , kan ventes innen 2002 . Foreløpig resultat av arbeidet er et arbeidsdokument om slam .

- (C.181) SA07Bell0202.949 I 2000 oppnådde Plastretur en materialgjenvinningsgrad på 19% , mens 59% ble energiutnyttet i forbrenningsanlegg . Materialgjenvinningsgraden for 2001 ser ut til å ligge noe høyere , ca. 21% . Denne bransjeavtalen dekker ikke plastavfall fra andre produktgrupper som leketøy , kjøkkenutstyr , møbler osv. Håndteringsløsninger I 2000 ble 74 200 tonn plastemballasje materialgjenvunnet eller energiutnyttet .
- (C.182) SA07Bell0501.1189 Det som kan bidra til å øke lisensens fortjeneste dramatisk , er om lisensen greier å drifte reservoaret på en slik måte at man oppnår en høyere utvinningsrate enn 2,5 fat per tonn CO2 injisert . Det viktigste er at selv ved oljepriser ned mot USD 18 vil lisensen oppnå en kapitalavkastning på 12% på totalkapitalen før skatt , tiltross for at antagelsene knyttet til investeringer og driftskostnader ligger ca. 30% høyere enn midlere nivåer erfart fra norsk sokkel . Vi har videre forutsatt følgende driftskostnader på feltet i forbindelse med CO2 til EOR-drift under basisforutsetningene som vist i tabell 6 .
- (C.183) SA07SM0002.2642 14.2.1 Reindriftspolitiske mål og retningslinjer | De mål og retningslinjer som ligger til grunn for reindriftspolitikken er trukket opp i st.meld. nr. 28 (1991-92) , - En bærekraftig reindrift , og Stortingets behandling av denne , jfr. Innst . S. nr. 167 (1991-92) .
- (C.184) SA09SNL01.16974 I mahayana-buddhisme er dhyana en betegnelse for bevissthetsuttømmende meditasjon i sin alminnelighet , og ordet ble lånt til kinesisk , ch'an , og derfra til japansk , zen , der det betegner de skolene som særlig legger vekt på meditasjon som direkte vei til oppvåkning. (av dia- og gr. 'gang') , mørk , hard og finkornet bergart som opptrer i steiltstående , gjennomskjærende ganger eller sjeldnere i såkalte sills (ganger som følger lagdelingen i en bergart , oftest flattliggende).Kjemisk og mineralogisk svarer diabas til basalt og gabbro , med hovedminerale plagioklas og pyroksen (augitt) , i mindre mengder kan kvarts , olivin , nefelin eller hypersthen forekomme . Strukturen er ofte ofittisk (også kalt diabasstruktur) , dvs. plagioklaslister danner et nettverk og i mellomrommene ligger pyroksenmineralene . Diabasporfyritt har store strøkorn av plagioklas .
- (C.185) SA09SNL01.30867 Særlig interessante var yale-ekspedisjonenes innsamlinger fra 1960-årene . Da fant man bl.a. en fullstendig hodeskalle av en 28 millioner år gammel form , Aegyptopithecus , som sannsynligvis står nær både menneskeapenes og menneskenes forfedre.Byen ligger på samme sted som oldtidens Shedet , gresk Krokodilopolis , senere Arsinoë ; her ble vannguden Sobk dyrket (fremstilt i krokodilleskikkelse eller med krokodillehode og menneskekropp) . til 1948 Fyzabad , by i India , Uttar Pradesh , ved elven Ghaghara , 130 km øst for Lucknow ; 124400 innb . (1991) .
- (C.186) SA09SNL01.32683 Det foregår et betydelig fiske etter sik , mens fiske etter ørret , røye , gjedde , harr , åbor og lake er avtagende , og fiskets betydning for næringsgrunnlaget for de bosatte ved sjøen er ikke som tidligere . På vestsiden ligger Femundshytten , tidligere Røros kobberverks smeltehytte , med museum og overnattingsmuligheter.Navnet er utolket , men antagelig et gammelt sjønavn ; første ledd kan ha sammenheng med ordstammen feim , skum , jfr. engelsk foam , eller verbet fytte , fosse ; en annen tolking er at det er avledet av fim , myrjord , et ord som finnes i svenske dialekter og betyr sjø i myrlende . Siste ledd er -mund eller -und , avledningsendelser om henholdsvis sjøer og elver. opprettet ved kgl. res .
- (C.187) SA09SNL01.53893 Se også ekko. (elamittisk Haltami , akkadisk Elamtu , gr. Aylam , i noen klassiske kilder Susiana etter hovedstaden Susa) , viktig oldtidsrike i den gamle for-orient . Elam lå sørøst for Babylonia i dagens Khusistan i Iran . Elam opptrer for første gang i historien rundt 3200 f.Kr. og eksisterte med varierende grenser i ca. 3000 år .
- (C.188) SA09SNL01.68966 De første Gooseberries ble senket i posisjon 7. juni , og 17. juni var Mulberry A og omtrent samtidig Mulberry B klar til å ta imot transportskipene . Mulberry A ble ødelagt i en kraftig storm , mens Mulberry B , som lå litt mer i le , greide seg . Forsyninger

fortsatte imidlertid å komme inn med store landgangsfartøyer som ble seilt på grunn like etter høyvann , losset på lavvann og varpet ut på neste høyvann .

- (C.189) SA09SNL01.69275 Irbil , antikkens Arbela , er en av verdens eldste byer , den nevnes i kilder fra det tredje årtusen f.Kr. og ble en betydningsfull by i assyrernes rike , kultsted for gudinnen Inanna . Den nåværende gamle bydel ligger på en ås med ruiner fra oldtiden . I nærheten lå oldtidens Gaugamela , på slettene her seiret Aleksander den store over perserkongen Dareios 331 f.Kr. .
- (C.190) SA09SNL01.89246 Kuvlungene , som i likhet med kong Magnus fikk støtte av geistligheten , vant mange tilhengere i Viken og gjorde hærferder både til Nidaros og Bergen , like til det 1188 i Bergen lyktes Sverre å sprengte flokken og felle Jon Kuvlung. lukket spesialseng med gjennomslittige vegger og tak som brukes i behandlingen av for tidlig fødte barn og alvorlig syke nyfødte og spedbarn . I kuvøse ligger barnet gjerne nakent eller med en liten bleie , så det er lett å observere . Kuvøsen er elektrisk oppvarmet og termostatregulert , slik at barnets legemstemperatur kan holdes normal .
- (C.191) SA09Wiki01.8620 De stadige overgrepene tvang Danmark-Norge til å gå inn i et nøytralitetsforbund . Dette forbundet beskyttet handelsflåten ved å lå den gå i konvoi . Britene , som var den ledende sjøkrigsnasjonen , følte dette som en trussel .
- (C.192) SA09Wiki01.9374 I noen land hvor de har hatt krig eller fremdeles er i krig så er prisen på AK-varianter veldig lav . I for eksempel Somalia , Rwanda , Mosambik , Kongo og Etiopia ligger prisene på mellom 30 og 125 amerikanske dollar (2006) . ControlArms Briefing Note , accessed 07 .
- (C.193) SA09Wiki01.19776 Dette medfører at armeringen overfører krefter til betongen og trykker betongen sammen . Slakkarmering er tradisjonelle armeringsstenger som ligger innstøpt i betongkonstruksjonen . Både spennarmering og slakkarmering lages av stål .
- (C.194) SA09Wiki01.63856 I området ved naturreservatet fornminner med gravhauger , fangstanlegg for elg , hustufter og oldtidsvei . På Bergsmo ligger Pottemakergården med produksjon og utstillinger av keramiske produkter , glass og grafikk . Grong bygdemuseum med trønderlån fra 1830 .
- (C.195) SA09Wiki01.64003 I dag er det bare igjen Gjestal Spinneri på Oltedal som er igjen av ullvareindustrien som tettstedene ålgård og Oltedal har vokst opp rundt . På Gilja ligger Gilje Tre som produserer vinduer og ytterdører . Jæder holder til på ålgård og Styro har drevet på Oltedal siden 1983 .
- (C.196) SA09Wiki01.91868 Kairo ligger på elvebredden , og på øyer i elven Nilen nord i Egypt , sør for punktet hvor elven forlater ørkendalen den renner gjennom og deler seg i to deler inn i Nilens delta region . Den eldste delen av byen ligger litt øst for elven . Fra der sprer byen seg mot vest , og omkranser landbruksområdene som ligger ved Nilen .
- (C.197) SA09Wiki01.109473 | I perioden 1940-43 lå Malta svært utsatt til . Mussolinis Italia gjorde krav på Malta , og aksemaktene sikret seg etterhvert kontroll over Fransk Nord-Afrika og balkan-halvøya .
- (C.198) SA09Wiki01.133910 Resten av delstaten ligger utenfor (dvs. nord for) Alpene , men er likevel nokså bakkete . Innviertel i vest ligger ved siden av Inn og den bayerske grensen , Hausruckviertel mellom Traun- og Innviertel , og Mühlviertel ligger lengst nord mellom Donau og Tsjekkia . Administrativ inndeling |
- (C.199) SA09Wiki01.160543 Skjerstad sogn nevnes i et skjøte , skrevet på pergament , 7. november 1390 . Skjøtet forteller at Gudleik Thorgillsön solgte til Botolf Korte « et pundsleie en gård i

Breivik , som ligger i Skjerstad sogn i Salten » (et pundasleigu i Breidvik , som ligger i Skirasta sokn i Salte) . I 1390 var altså Skjerstad et sogn (Skirasta sokn) , med en katolsk kirke oppkalt etter en gård (a Skinastadom i Salte) .

- (C.200) SA09Wiki01.178119 Trysil består av grunnfjell fra jordens urtid . øst for Mjøsa ligger granitter og vulkanske bergarter fra proterozoikumtiden som tilhører det transskandinaviske intrusivbeltet (TIB) . Bergarter :
- (C.201) SA09Wiki01.181291 Wallhamn på øyas østside har kapasitet å ta hånd om 100 000 biler per år . Rett sør for Wallhamn ligger Djupviks verft som for det meste lager aluminiumsbåter for ulike myndigheter som politi , kystvakt og sjøredning . Rönnängs verft bygger mest middels store trålere for eksport til Irland , men tar seg også av reparasjon og renovering av eldre kanalbåter .
- (C.202) SA09Wiki01.187244 Det er etter universitetet i Prag (nå Praha) det eldste universitetet i det tyskspråklige området . Den nåværende hovedbygningen ble oppført mellom 1877 og 1884 av Heinrich von Ferstel ved Wiener Ringstraße ; tidligere lå hovedbygningen ved Ignaz-Seipel-Platz , hvor også den gamle universitetskirken og det østerrikske videnskapsakademiet lå . Siden 1897 ble også kvinner tillatt å følge forelesninger .
- (C.203) SA09Wiki01.190750 I ølensjøen ligger kommunesenteret og kommuneadministrasjonen . Her ligger ølen videregående skole , idrettshall , svømmehall og landets største privateide slakteri , Fatland Slakteri . I ølensjøen ble det for et par år siden satt opp et større kjøpesenter som blant annet inneholder apotek og postkontor for kommunene Etne og Vindafjord .
- (C.204) SA09Wiki01.216541 ås kommune er også hjemkommunen til Universitetet for miljø- og biovitenskap (UMB) , tidligere Norges Landbrukshøgskole . I kommunen ligger også en av Norges mest kjente fornøylesparker , Tusenfryd . I ås ligger stedene Nordby (ås) , Vinterbro og Kroer .
- (C.205) SA10FaTo01.7054 Jo da , rull på rull , og den digitale minnebrikken har ennå plass til mange bilder . Foran oss , i en lysning i skogen , ligger sjiraffkvinnenes landsby , et hundretall hus med vissebrune stråtak . En tungpustet hund er den første som hilser oss velkommen .
- (C.206) SA10RuUn01.410 » Kvinnene i leiren lager tovete ulltepper . Utover bakken ligger et av dem med enkelt og vakkert mønster , bølgende striper i rødt og gule bomber som sola . Det er kjølig morgen når Mahak og jeg går på bussen for å dra til flyplassen i Kandahar og reise tilbake til Kabul .
- (C.207) SA99FrHa01.422 Det er enda en oppgave vi har , å lære deg , selv om det kan gjøre vondt , at til og med din familie og dine venner , dem du stoler aller mest på , kan være svake , dumme og urettferdige , for selvopptatte til å ta hensyn , til å møte deg slik du ønsker å bli møtt . En varm sommerdag lå jeg og sov i solsteiken ute på skjæret vårt . Du listet deg innpå meg med en bøtte full av kaldt sjøvann og helte det utover meg .
- (C.208) SA99SpKr01.431 Dette er bare godt . Jeg skyver bort en fantasi som dukker opp mens jeg ligger og nyter , en fantasi om at den unge kvinnen ikke glir forbi rumpa , men at hun stopper opp der . Jeg blir bedt om å snu meg på ryggen .
- (C.209) SK01AIBj01.1819 Jeg følte meg ikke velkommen , heller ikke uvelkommen , han tok liksom ikke notis av at jeg var der . Hele tiden mens jeg hadde ligget på gulvet , hadde jeg tenkt ut ting jeg skulle skrike til dem bare jeg kom meg løs . Jeg hadde også fantasert om å gi dem en skikkelig omgang juling , men nå , da jeg endelig fikk skjæret ut av munnen og så på den lille fyren med kontrollen i hånden hadde jeg ingenting å si .
- (C.210) SK01AIRa01.7128 Luften var tung av spenning og den syrlige lukten av mange parfymer . Jeg lå på sengen hennes og stirret i taket . Hun sa ikke noe .

- (C.211) SK01AwTa01.8197 De gikk opp trappene til kontoret hennes . Barrikaden av oppstabilede skrivebord var fjernet , og det lå bare splinter og jernstenger igjen på gulvet . Døren til Margarets kontor sto på gløtt , og da Margaret prøvde å skru på lyset , oppdaget hun at det ikke var strøm .
- (C.212) SK01BaDa01.7615 Men så stanset han . Hva om hun lå på gulvet på badet med lårhalsbrudd eller hadde fått hjertefeil ? Saken var den at en del av Caleb , på tross av bevisene , ikke kunne få seg til å tro at den vennlige kvinnen som var så entusiastisk opptatt av bøker , skulle være en del av spionbransjen .
- (C.213) SK01BaDa02.2645 Likevel krevde politikerne mer plass og flere dollar fra skattebetalerne til stadig nye utvidelser . Senatsbygningen Hart lå på hjørnet av 2nd og Constitution , og var oppkalt etter Philip Aloysius Hart , en senator fra Michigan som døde i 1976 . Salige Hart var , i følge innskriften over hovedinngangen :
- (C.214) SK01BoBj01.172 Jentene , som syntes å være helt like , var iført hver sin lyse sommerkjole . Kaasa skrittet mot fjernkontrollen som lå på gulvet foran TV-apparatet . Da han bøyde seg , hørte han en annen , litt hul lyd .
- (C.215) SK01BrTo01.9206 De tre som kom fra motsatt kant , fikk også følge med noen tyske . Så lå de under håndkjerre , tett sammen for å holde varmen . Og Mali Jartrud tenkte trist om Johan Jo at han vel også kunne ha funnet en annen , slik som Bøllog hadde det .
- (C.216) SK01ChRu02.1675 Jeg lå der i en seng i et hus på en øy i et land på en klode i et univers som faen ikke funka som det burde . Jeg lå der med ansiktet vendt opp , en tilsikta fortapelse ? Jeg visste ikke ... åpenbart en tilståelse ... en inn i helvete sentimental sådan .
- (C.217) SK01CoHa01.6433 Jeg åpnet den . øverst lå et fotografi av benprøven som Win og jeg hadde tatt den natten . Jeg bladde om , men Jones gikk allerede videre. « det ble tatt omfattende tester .
- (C.218) SK01CuCl01.252 Tory klynket da hun nærmet seg . Mannen lå med ansiktet ned , en glinsende blodflekk fuktet den mørke skjorten hans og dryppet ned på dekket . Hun kjente igjen skikkelsen .
- (C.219) SK01DaAr01.989 (Man kan spørre seg : Har Forsvarets etterretningstjenestes årvåkenhet rettet mot den indre fiende virkelig vært svekket i avgjørende øyeblikk for nasjonens sikkerhet , med den følge at våre befalsskoler har ligget åpne for infiltrasjon av norskstudenter med røde sangbøker ? Ja , det kan vitterlig se slik ut ved minst én anledning) .
- (C.220) SK01DaGr01.419 Jeg ligger så langt ute at jeg nesten tipper over . Lenger ut kan jeg ikke komme , for jeg ligger allerede med det ene kneet på utsiden av madrassen . Når jeg skyver hånden innunder puta , slik jeg liker best , stikker også albuen utenfor .
- (C.221) SK01DaKj01.4690 « Du hadde drept henne , ranet henne for smykker . Du måtte vite at vi kom på døra di , og da ville du ligge tynt an med de smykkene i huset . Men samtidig behøvde du det som var noe verdt , i tilfelle det skulle dukke opp en torpedo på døra di .
- (C.222) SK01DaKj01.5760 « Vi vet jo ikke om hun hadde på seg den ringen drapskvelden. " « Eidesen savnet denne ringen da vi fant smykkene hennes . Denne ringen kan beviselig føres tilbake til Katrine. " « hvis Kramer ville ha skylda over på en annen enn seg sjøl , så ville han vel ikke latt ligge igjen hos seg sjøl en ring som beviselig tilhørte henne ... altså må den logiske forklaringen være at Kramer aldri sendte noen smykker noe sted. " « tampen brenner , Frølich . Kramer sendte ikke fra seg noen smykker , han hadde bare denne ringen .

- (C.223) SK01DaKj02.14 For mens han spiste , konsentrerte han seg alltid om å telle antall skjeer - tjuetre , klirr , svelg , tjuetjue , klirr , svelg - et langt liv som suppespiser hadde lært ham at en tallerken med havresuppe i gjennomsnitt lå på trettiåtte til førtifire skjeer - og om det var noen som helst snev av undring til stede i hans bevissthet disse rutinepregede minuttene av den nye dagen , så var det kun nysgjerrigheten over hvor mange skjeer som måtte til for å skuffe akkurat denne tallerkenen tom . Mens ektemannen spiste frokost , ble Ingrid Jespersen liggende i sengen . Hun lå alltid lenger enn sin mann .
- (C.224) SK01DiJu01.3051 Selv nettene etter at jeg ble banka opp , slapp hun meg aldri til . Så du kan ligge i senga mi , men ikke ligge med meg ? Yo soy prieta , sa hun , pero no soy bruta .
- (C.225) SK01DoHa01.7261 Det kan hende at de ville kreve pengene tilbake . Hvis det virkelig ikke plager deg , ville du gått ut med en pressemelding for å ligge i forkant av historien . Men jeg tror at du fortsatt håper å få bevare hemmeligheten .
- (C.226) SK01EkKe01.473 Politiet kom og tok seg av tyvegodsset . De måtte ta flere turer , for folk fant stadig ting som lå gjemt rundt omkring . Eller om han bare hadde glemt dem .
- (C.227) SK01FaKn01.4501 Men de siste ukenes hendelser har tvunget henne til å rekonstruere sin opprørskamp , beregne dens omkostninger og sette opp status : Hvor mange ofre er blitt liggende igjen etter veien hvor hun har fart frem i sin rasende jakt på rettferdighet ? Hva har hun å si til sitt forsvar før hun må felle den endelige dommen over seg selv :
- (C.228) SK01FaKn02.2023 Denne kvinnen som Spanias varme sol har omskapt fra en grå og unnselig knopp (ifølge Christians beskrivelser) til en fargesterk , duftende , kjøttetende blomst , holder ennå krampaktig fast i sin uskyld , hun snur f.eks. ryggen til ham når strandseansen er over , når hun tar på seg joggetøyet , som om hun plutselig var blitt sjenert igjen . Hennes konvensjonelle instinkter ligger omkring henne som en kokong av veloppdragen tekkelighet , en kokong som revner mer og mer og tillater glimt av en annen , en egentligere kvinne , en farligere kvinne . En kvinne i bevegelse fra ett ståsted til et annet i sitt liv .
- (C.229) SK01FaKn03.754 Iallfall lignende , idyllisk og fredelig , med vennlige mennesker som sang og i hele sin fremferd utstrålte glede og harmoni . Ikke forlatthet og angst i golde og fiendtlige omgivelser som han hadde opplevd det , med en pensjonatvertinne som snakket en uforståelig dialekt , parkeringsplasser og reklameplakater som overalt ellers , og katter , snikende katter som lekte sin voldsomme lek i det høye gresset , et bilde som hadde prentet seg inn i hukommelsen hans som et symbol på villskapen , uberegneligheten i "naturen" , en villskap han følte hadde vært farlig nær ved å bemektige seg hans tanker og handlinger i dag morges , da han lå med Lisa på teppet , ute i solen . Han følte den som et konkret nærvær her ute , enda dette var en "natur" de kjente , det var en "natur" bygd opp av de samme grunnstoffer som deres egen tilværelse var bygd opp av , det var deres "natur" .
- (C.230) SK01FaKn03.4295 Så nederdrettig kan tilværelsen arte seg , og slik må en ta den , på strak arm , om en skal ha noen sjanse ... Mary . Mary Diamond lå der som et utforsket landskap mellom dem og lokket til den ene siden , truet til den andre , med sin svulmende korpus , sin lukt av kunstig rosenvann og søt transpirasjon . De unngikk helst å snakke om henne når de gikk slik i større eller mindre sirkler rundt hverandre , knurrende og glefsende , men uten egentlig å ville måle styrke .
- (C.231) SK01FaKn03.4769 Etter dette ble det til at de møttes ganske regelmessig på Abbott Hill , mest fordi han ville det , krevde det . Hun lo av ham og kalte ham et romantisk fjols som ville ha stevnemøter i det grønne , men det flakket og luget dypt i de skrå , mørke øynene hennes , og hun kom så ofte hun kunne få arrangert det , og de lå med hverandre i le av de mektige betongpilarene , ofte rett på den fuktige bakken hvis han i opphisselsen hadde glemt å finne noe de kunne ligge på . - Dette er jo rent som i gamle dager i Palisaden , ertet hun ham .

- (C.232) SK01FeZo01.8860 Hun hadde drukket vann og sovnet igjen . Nå lå hun inne i teltet han hadde satt opp over Roveren for å beskytte dem mot solen . Han hadde ikke krefter til å bære henne tilbake til huset til Mabus , og han ville ikke gå fra henne .
- (C.233) SK01GaJo01.53 Vi har dessuten ektefeller , og vi har barn . Jeg liker ikke tanken på å ha alt mulig liggende i maskinen . Vi vet ikke når vi skal bryte opp .
- (C.234) SK01GrSv04.2697 Man vil helst at det skal være hyggelig . - Jeg trodde ikke du tålte oppsynet på henne . Og nå plutselig ligger dere med hverandre ? - Vi har hatt noen konflikter .
- (C.235) SK01GrSv04.9279 Det var en batteridrevet led-lampe . To skikkelser , den største i ferd med å åpne det Lucinda antok var en filterluke , den andre halvt liggende opp mot et strekk av rørene . Idet den største skikkelsen snudde seg , fikk hun et glimt av trekkene hans .
- (C.236) SK01GuSy01.6134 Hun gikk sakte nedover gågata . Vimplene hang rett ned i flaggstengene , det lå tomme halvliters plastglass under benkene som var satt opp rundt blomsterrabattene . Skulle det ikke ryddes ?
- (C.237) SK01GuSy01.7031 Den var åpen . Kanskje han lå og sov ? Hun gikk inn i gangen og ropte hallo .
- (C.238) SK01HaJo02.974 | Dette gnyet , dette evinnelige skvalderet om progresjon , det er til å få migrene av , babbel , det er det det er , babbel , og rapporten ligger på bordet , prognosene for de neste seks månedenes salg av airbagerstatningen Airmergency(TM) som vi alle stilltiende vet ikke fungerer , ligger på bordet foran dem , jeg har kopiert dem opp , fargekopier , tykt papir , alt det der , PDF-format og siste skrik i flotte skriftsnitt , produktutviklingssjefen som sitter ved siden av direktøren , Formann Mao , svetter , han sover ikke om nettene , bilen han kjører , har i likhet med de andre ansattes blitt utstyrt med våre airbager , de som ikke virker , og det er han som har designet dem , utformet dem i skjønnhetens navn fremfor det funksjonelle , en nødvendighet for å gå utenom airbag-patenten , og han vet at de aldri i livet vil utløse seg , om man kolliderer aldri så kraftig , enten fordi festemekanismen er for dårlig , fordi sømmene ikke er solide nok , eller fordi materialet henger seg opp i plastdekselet foran , skyver dette foran seg , inn i ansiktet på sjåføren , nesebrusken vil skyte inn i hjernen , man vil dø momentant . Du vil ikke forstå hva som traff deg , du vil forsvinne , syngende til en av sangene på radioen , en av de der kanalene som bare spiller de samme tolv sangene hele dagene , hele uken , high rotation .
- (C.239) SK01HarR01.3806 Vi skyndte oss hjem i den nå så velkjente kokongen av vakter og liktorer , men det var ikke noe tegn til Sanga , og heller ikke noen beskjed fra ham . Cicero gikk taus inn på arbeidsværelset og satte seg med albuene på skrivebordet ; han presset tomlene hardt mot tinningene mens han betraktet bevisbunkene som lå stablet utover bordplaten , og masserte huden som om han på en eller annen måte kunne klare å kjøre den talen han måtte holde , inn i hodet . Jeg hadde aldri syntes mer synd på ham .
- (C.240) SK01HaTh01.3734 Betød det noe spesielt ? Didrik lot skuffen ligge . Beholdt visittkortet .
- (C.241) SK01HeLe01.1823 Men dette var annerledes . Dette var bilder av noen han ikke måtte jule virkelig , av ei han faktisk hadde ligget med , av hun som hadde vært forloveden til broren . Dan lurte på om det var Jakob som var fotografen ?
- (C.242) SK01HiJo01.4206 Hun ventet bare på at du skulle dra til London så vi kunne gjøre det . " « nei , » sa Ig , mens et kvalmende hetetokt steg opp i ansiktet hans , bygde seg opp bak hornene . « Hun kunne nok ha ligget med en annen , men hun ville aldri ha ligget med deg , Lee . " « hun sa til deg at hun ønsket å ligge med andre . Hvem tror du hun snakket om ?

- (C.243) SK01HjVi02.2135 Vi strikker og kikker . Han fikler med bukseknærne , sjenert for brannstiftere , alkoholister , narkovrak og mordtrusseldamer så ulik kona han ligger med , han har giftering . Hvordan ser han ut i orgasmeøyeblikket , har han capsen på ?
- (C.244) SK01HjVi02.2762 Klarer ikke lese , bunken med Weekendavisartikler er snart slutt , ikke fordi jeg har lest dem , fordi jeg har forkastet dem , de er ikke relevante . Ville gjerne snakke beroligende med noen , men de sover på rommene sine eller ligger søvnløse som jeg . Står opp og ser ut og lurer på om det jeg føler er den virkelige tiden ?
- (C.245) SK01HoSt01.1066 Svein hadde vist vei opp , til andre eller tredje etasje . Håkon Muri ligger i kjerreveien i Portugal , lam fra halsen og ned , og han husker at de ikke låste syklene , han husker at det var nesten ingen som stjal i den tiden . I hvert fall ikke sykler .
- (C.246) SK01HoSt01.3377 - Vi kjenner til en av de viktigste . Han ligger lavt her hjemme , holder seg unna offentlighetens lys , men vi vet han har internasjonale kontakter , at han tilhører en slags europeisk elitegruppe og er involvert i noe som skal skje i Sør-Europa , kanskje på den iberiske halvøy . Spania eller Portugal .
- (C.247) SK01HvJe01.452 Da Carral kom tilbake og jeg så opp fra kompendiet , ble jeg overrasket over at det allerede var blitt kveld . Utenfor vinduet var solen gått ned , og byens konturer lå tegnet i elektrisk lys med havet bak som en mørk kjeft . Jeg klatret ned fra stua til Carral som spente ryggen og løftet en hvit bærepose mot kjøkkenbordet. « se hva jeg fikk , » sa hun , og fra toppen av posen rullet en haug med epler utover kjøkkenbordet :
- (C.248) SK01IsRu01.2647 Han fant en brødpose full av russekort , bet over knuten og tømte alt sammen utover gulvet . Sikkert et par hundre små , rektangulære kort , og han så henne med det samme , eller hun så ham , sånn føltes det , hun lå der stille på gulvet og sugde ham til seg , sugde til seg blikket hans , og så , ikke lenge etterpå , munnen hans også . Han lå på fire og kysset leppene hennes .
- (C.249) SK01JaRo02.2347 Hun hadde bedt ham rote i skatollet ? Hun mumlet at det visste hun , de lå i skoeken i kjelleren , tok avskjed og ble sittende uten å tenke før hun gikk ned i resepsjonen og bestilte frokost på rommet om to timer . Hun gikk opp igjen , la seg og husket disse brevene hun hadde lengtet sånn etter , brevene som ikke kom , fordi det var venninnene som brøt med henne - fordi hun hadde "forrådt" faren - og ikke hun som hadde brutt med dem , faren som de bare kjente som en jovial bamse som fortalte dumme vitser og delte ut godterier ; hva ville hun ikke ha gitt for et livstegn fra dem den gang , den minste lille forståelse .
- (C.250) SK01JeId01.2672 Hun lot bilen trille langsomt ned og fortsatte til hun kom til grusveien opp mot Brogård . Månen lyste på blikktaket på grisehuset , men ellers lå gården mørk der oppe . Men da hun kom forbi , så hun at det var lys på kjøkkenet .
- (C.251) SK01KaJe01.5775 « Det er faktisk mange år siden det har vært lys i den . " Som man reder , så ligger man ... Hva gjorde Stig den natten ? Var han så bedøvet av smertestillende medisin at han sov seg fra alt sammen ?
- (C.252) SK01KaJe01.5782 Lå han søvnløs og rastløs og så på de grå silhuetene fra nattbordet og lampen mot gardinene , eller stirret han , halvt i transe , på den røde varsellampen over døren ? Lå han og bekymret seg for gudstjenesten dagen etter ... for Alma ... for Emilie ? For meg ?
- (C.253) SK01KiMa01.1918 Vi sov i samme seng i to uker . Han ytterst , jeg innerst , stadig var jeg nødt til å ligge helt inntil veggen . Jeg må ha vært lykkelig da .
- (C.254) SK01KjJa01.4042 Jeg har forresten funnet ut at Audrey Hepburn og Carson McCullers ikke ligner på hverandre , og det betyr at enten far eller mor tar feil , hvis da ikke Gudrun har to svært ulike sider . Etter utstillingen spaserte vi opp til Tinker'n og ned på broen over

motorveien , og vi stoppet midt på og ble bare stående og se , blendet av den lave solen og den glitrende fjorden , og det var kaldt og det røyk fra piper og vi nærmest svevde i luften over et ottomansk trafikknutepunkt , vi sto rett over jernbanelinjens mange spor inn mot Vestbanen og motorveiens tre filer i hver retning , og ved bryggene i Frognerkilen lå fremdeles mange båter , selv i februar , og ved Hjortneskaia tronte Kielfergen og på den andre siden bar også Kon tiki-huset og Frammuseet bud om båter , og det var båter på utstillingen og båter her , liksom et overkill av båter , og jeg sto på broen og følte | 130 |

- (C.255) SK01KjJa02.10785 Faren tok på et vis feil . Den skjulte kanalen , den som kunne åpne opp , lå ikke inne i ham ; den lå utenfor . I form av et annet menneske .
- (C.256) SK01KjJa02.11701 Hver gang han la håndflaten mot den for å gå inn i hovedrommet , fikk han et signal om at han nå passerte inn i en annen sfære . Fremdeles liggende i lyngen så han tunge , møkkete sko nærme seg ansiktet . Floyd været at Alf skjulte noe , plukket opp en planke der to spiker stakk ut i den ene enden , hevet den truende .
- (C.257) SK01KIOd01.3251 Plutselig skjøt resten av lammet ut , med et tydelig hørbart plopp . Gjermund var rask til å fjerne hinna fra mulen , denne gjennomsiktede posen som lammet lå innpakket i , deretter dro han lammet fram slik at mora kunne få slikke det . Jeg sto med tårer i øynene , og da Gjermund rettet seg opp og så på meg , gjorde jeg ingen ting for å skjule det .
- (C.258) SK01KnSv02.2891 Og han liker svært dårlig at navnet hans blir nevnt i denne sammenhengen . Poenget er at han påstår at han ble gitt oppdraget med å ta bilder av Tollef « under helt andre forutsetninger enn det som nå viste seg å ligge til grunn » . Det brakte tilbake dårlige minner , sa han og derfor ville han gjerne treffe deg .
- (C.259) SK01KoEl01.2406 På sofaen lå Robert og sov med den ene armen hengende slapt ned på gulvet , og hånden vred seg med innsiden utover , grasiøst og barokt . Han lå med ansiktet begravd i sofaputene . Jeg så på armbåndsuret mitt .
- (C.260) SK01KrHe01.1492 Skoene hans stikker ut på den sida som er til Gressholmen . Han ligger midt i solsteika i ullgenser og tjukke sko , og ut i fra sånn han ser ut regner jeg med at han sover ut rusen . Han kan også være sjuk og i verste fall død .
- (C.261) SK01KrTo01.861 Dalila Taha skrev hurtig ned nummeret til sin nye mobil , en hun hadde kjøpt like før hun forlot Khartoum . Den gamle lå avslått i kofferten , sannsynligvis full av beskjeder . Hun skrev det ned på en blokk som lå på det runde bordet , rev av arket og ga det til ham .
- (C.262) SK01LaHa01.47 Det fantes ikke tegn til verken våpen eller liv i leiligheten . Harald Olesen lå midt på stuegulvet , med et skuddsår i venstre side av brystet . Kulen hadde gått tvers gjennom ham og stoppet i veggen .
- (C.263) SK01LeDo01.1070 I årenes løp hadde denne historien fått noe magisk over seg , og Brunetti hadde oppdaget at det var umulig å la være å tenke på den hver gang noen snakket om mat på en etter hans mening overdreven måte , som om maten skulle være et moderne tilbehør og ikke noe grunnleggende for alle mennesker . Han trengte bare å høre en av Paolas venninner snakke om sin ømfintlige fordøyelse og forklare at det var umulig for henne å kjøpe grønnsaker som hadde ligget utstilt ved siden av hvitløk , før historien dukket opp i hodet hans . Han husket at han for mange år siden hadde sittet ved samme bord som en mann som hadde fortalt de andre gjestene at det var umulig for ham å spise kjøtt som ikke kom fra hans egen slakter , fordi han straks kjente forskjellen i kvalitet .
- (C.264) SK01LiJo01.14 Skrik av angst og smerte er helt utenkelig , og det må ikke være blod på bakken eller benkene når sendingen er slutt . Det må ikke ligge et dødt menneske på scenen og mange flere på bakken nedenfor . Kaos kan ikke tillates her .

- (C.265) SK01LiMa02.4044 Han snorket . Han lå på ryggen , og da snorker selv den beste , i alle fall etter noen øl og minikvister . Øynene mine sto på stilk , ville ikke trekke seg tilbake og lukke seg .
- (C.266) SK01LoIn01.3165 Det gjør vondt overalt , noen ganger vil jeg hyle i mørket , men jeg besinner meg , jeg besinner meg og ønsker i stedet å smelte av sorg . Slik går dager og uker i mismot , jeg greier ikke åpne meg mot dagen , ligger bare og spinner på mine ikke-tanker , mine trevler av et liv . Jeg går i surr om hva som hendte til hvilken tid , for tid er bare en måte å se til at alt ikke skjer på en gang .
- (C.267) SK01LuMa01.566 Det var først etter at hun hadde startet planleggingen av testdrapet at parykkideen var dukket opp . Det var da hun hadde husket på de få tingene som fortsatt lå igjen etter moren . Ting hun ikke hadde fått kvittet seg med .
- (C.268) SK01MeJa02.4263 Så tamme var vel ikke rådyrene blitt enda . Akkurat da jeg hadde bestemt meg for å gå ut og sjekke , mistet jeg lommelykta , som trillet noen meter framover og ble liggende og lyse inn i veggen . Jeg famlet meg fram i mørket , og kjente plutselig noe som strøk langs det ene foten min .
- (C.269) SK01MeJa02.4265 Jeg famlet meg fram i mørket , og kjente plutselig noe som strøk langs det ene foten min . Jeg skvatt så voldsomt at jeg slo hodet i en spiss gjenstand , gikk over ende og ble liggende fortumlet på jordgulvet . Under meg var det noe som beveget seg .
- (C.270) SK01MiJo02.291 På kroker i gangen henger haugevis av arbeidstøy og uteklær . På en krakk ligger en motorsag som har dryppet fra seg en liten dam av kjedeolje på golvet . Han trekker den slutning at Thygesen tilbringer mye av tida som gartner og vedhogger , når han ikke driver og fusker i advokatfaget eller prøver lykken som internettkremmer .
- (C.271) SK01MiMa01.1615 Jeg tenker på hvordan det ville være å gråte . Leiligheten der Osman bodde lå i Helgesens gate . Fra vinduene var det utsikt mot Ola Narr .
- (C.272) SK01MoPr01.5226 Jeg ser bort på henne . Hun fikler med mobiltelefonen mens hun ligger naken på sengen min . Tærne hennes berører så vidt knærne mine .
- (C.273) SK01MoPr01.5915 Dette må være Third Road . Tomtene ligger åpne rundt et par forlatte kjøpesentre . Sikkert oppført av håpefulle entreprenører .
- (C.274) SK01MoTo01.1136 Pusten kom og gikk i fingerbøl . Dag etter dag lå hun der , først ute av stand til , og så uvillig til å gråte eller snakke med Vivian , som fortalte henne hvor takknemlig hun burde være for at onklene hadde funnet henne der hun lå i veikanten , veslejenta hennes , Junior , kjørt ned av en bil , sikkert med en byjævel bak rattet , for stor på det til å stoppe når han hadde kjørt over ei lita jente , og se om hun var død eller i det minste kjøre henne hjem . Taust så Junior på mens tærne hennes hovnet opp og ble røde , blå , svarte , marmorerte og til slutt vokste sammen .
- (C.275) SK01NaAt01.5246 Over Mona stod trærne snøtunge , sånn som de gjorde innover i Karelens skoger . Det røyk fra pipene på små bruk , de hadde trygge , kjente navn som Sulerud og Brennemoen der de lå så fredelige i grålysninga . Ingen patruljer gled over snøen for å holde rede på hvor fienden befant seg , hvor blod og død lurte i den stille morgenen .
- (C.276) SK01NaKr02.1458 Hun rev opp døren til huset , så at Tommy og Peter satt i allrummet , men sa ikke hei , låste seg bare inn på rommet sitt , slengte seg på sengen , la puten over hodet , gud , så rasende hun var , hun kastet seg rundt , hev puten tvers gjennom rommet , reiste seg , stod på gulvet , hadde lyst til å knuse noe . Tok kofferten isteden , lempet den opp på sengen og begynte å pakke ned de få tingene som lå fremme . Skrivebøker , penner , blyanter og Stockholmskartet la hun i afrikavesken og hengte den over stolryggen .

- (C.277) SK01NaKr02.2205 Lasse var ikke der da hun våknet neste morgen , til en dag uten sol , hvitt skydekke . Det lå en lapp på hodeputen hans , med et nøkleknippe oppå : Hej !
- (C.278) SK01NiTo02.3138 Det ligger i den kalde , blanke kranen og i de mørke krokene . Det ligger i det broderte bibelordet om at den som tjener Gud skal belønnes . Det tror i hvert fall ikke morfar på .
- (C.279) SK01NiTo04.2756 Han legger fra seg kniven og griper den grønne fluesmekkeren i plast , nøyaktig maken til den typen som farfaren min solgte i skipshandelen sin i Drammen på 1960-tallet . Jeg rekker såvidt en tanke om forholdet mellom mennesker og ting , så høyst individuelle minner ulike gjenstander kan utløse i hvert menneskes sinn og hvor lynraskt minnene kan lyse opp bildene som ellers ligger mørklagte i hjernens mange hukommelsesfelter . Måten Stratos klasker rundt seg på for å drepe den summende plageånden , minner meg om å være ti og bli med farfar inn i skipshandelen hvor det luktet sunlightsåpe , salamipølse , tauverk og oljehyrer og hvor de fortidige tingestene kalt fluesmekkere hang sammenbuntet i kroker fra taket .
- (C.280) SK01NiTo06.945 Fryden fra den gangen den ondskapsfulle gymnlæreren la lista for høyt og jeg visste at jeg var for liten , jeg kom til å rive , jeg var dømt til å deise i de svettestinkende mattene mens resten av klassen flirte - men så , hvem skjønner hvordan ? I ett sprang var jeg over og lista lå , lista lå resten av dagen som en dirrende fryd i kroppen min . Jeg skriver og skriver og skriver , ord om Hendrickje Stoffels strømmer ut av hodet , ned gjennom armene , ut i fingertuppene , det strammer i magen , det prikker i leggene , det rykker i leppene , jeg trækker mumlende rundt , jeg setter meg og skriver videre , det kiler i nakken og presser mellom lårene , jeg puster og holder pusten , det finnes ikke et punkt i meg som ikke overrisles og berøres .
- (C.281) SK01NyAr01.294 De så hvit piperøk stige opp mellom trærne , og liksom forme seg til slørete bokstaver - en s , en l , en m og en o - og begge tenkte det samme : Der borte ligger nok fru Simonettes hus , bak den blå skogen med alle de skjelvende trærne i , og hvor røde dompapfugler sitter som klaser av rips på greinene og gynger . Der vi nettopp hørte et eneste tungt hammerslag , som av jern mot stein , Tom ?
- (C.282) SK01OIPa03.1980 Som om det er det hun skylder seg sjøl å gjøre nå som Tormod kviler under hengebjørka hjemme i ål på sjette året . Hun lar smørblomstene ligge . Det er som om de har gjort sitt for henne .
- (C.283) SK01OtAn01.5443 Han strekker seg i stolen . - Og det er vel heri poenget med en hyttetur ligger ... - ja , det er deilig , sier Lise . - Når man er hjemme , er det så mange ting man føler man må , selv om man egentlig ikke hadde behovd å gjøre alt sammen hvis man bare hadde tenkt seg om .
- (C.284) SK01PaFe01.4187 Tom så hvordan piken kjempet for å samle seg og falle til ro , og lurte på hvordan han skulle føre samtalen i retning av et mer intimt terreng der planene hans kunne fremskyndes . Han hadde valgt dette konditoriet fordi det på den andre siden av veien lå et pensjonat , beskjedent , men tilsynelatende rent og pent , som han mente måtte være den perfekte scene for deres kjærlighetsmøte . Nå handlet det om å bruke hele sitt talent , om han da hadde noe slikt , på å forføre henne , for å forsøke å få henne med seg dit , skjønt det ikke kom til å bli noe enkelt foretagende :
- (C.285) SK01PePe02.2831 - Det er nok å gjøre her , sa hun . Da smelte jeg lokket og lot resten ligge og gikk ut . Det var nesten mørkt og ikke portforbud .
- (C.286) SK01PicJ01.6349 Jeg ville ha trodd at han led av en ekstrem tvangsforstyrrelse , bortsett fra det faktum at det er unntak fra regelen : Matteboken hans , som ligger åpen , er en katastrofe - løse ark ligger tilfeldig stappet inn , papirer faller ut , håndskriften er så slurvete

at den ser ut som moderne kunst . Det samme gjelder en oppslagstavle på den ene veggen , som er overfylt av papirer og bilder og fotografier som halvveis dekker hverandre .

- (C.287) SK01PicJ01.7750 Et jurymedlem som får høre det , kommer til å trekke den enkle og logiske konklusjonen at han har tilstått et drap . Det er jo ikke akkurat sånn at det ligger en drøss med lik overalt for å tilfredsstille lidenskapen til en autistisk ungdom som er besatt av kriminologi . Mitt beste håp om å holde Jacob ute av fengsel på livstid er å få strøket hele det politiavhøret før det blir lagt fram som bevis .
- (C.288) SK01PoGe02.144 Et lite reisefølge , det hørtes engelsk ut , trakk langsomt nærmere , og en fullt påkledd kvinne som åpenbart var nært beslektet , kanskje gift med den forulykkede , kastet seg på kne ved siden av ham , dasket ham rundt kinnene med vekselvis høyre og venstre hånd , forsøkte å dytte noe inn i munnen hans - nitroglyserin , tenkte han - og ropte kortpustet , men uten å gråte , GRIGORIS , GRIGORIS . Og hele tiden regnet det nøyaktig like hardt , like tett , som om regnet var en del av tilbudet til turistene denne septemberdagen , planlagt og styrt fra et kontrollpanel i kjelleren under et av hotellene som lå palmehage ved palmehage langs strandpromenaden . To mennesker , en mann og en kvinne i hvite , kortermede kjortler , kom etter hvert løpende med en oransje seilduksbære mellom seg , sannsynligvis fra tannklinikken med det prangende fortausskiltet - en meterhøy , kjernesunn neonjeksell i toppen av en blålakkert metallstolpe - han hadde passert i en av de nærmeste tverrgatene på veien mellom hotellet og stranden , og en parasoll ble slått opp over den urørlige kroppen , utstrakt på båren nå , som om det kunne bringe noen tilbake til livet .
- (C.289) SK01PoGe02.208 For han holdt henne alltid i fingrene , i pekefingeren og langfingeren , når de gikk sammen på gaten , som om to fingrer var mindre troløst å holde i enn en hel hånd . Eller hun gikk fra værelse til værelse og fylte ham med stemmen sin ; fra entreen ut på kjøkkenet og inn i stuen , ut igjen og opp trappen til annen etasje , badet , soverommet deres , der hun og mannen lå ved siden av hverandre hver natt , hver natt ; barneværelset , arbeidsrommet hennes med pc-en og rekkene med ordbøker hun brukte når hun oversatte , huket seg ned og tok opp en legokloss fra gulvet , strakte seg og gjespet , knasket på en gulrot eller kålrotbit , tok lange slurker av kaffekoppen , støttet albueene i vinduskarmen og så over til huset ved siden av , der naboen banket tepper foran inngangsdøren , eller ble bare stående og betrakte seg selv i speilet til høyre for kjellertrappen , med de grå øynene og den gule ringen rundt irisene . Og hele tiden tvang barnet seg imellom dem , fjernet seg , nærmet seg , sutrende , pludrende , nanne , manne .
- (C.290) SK01RaAn01.5175 - Jeg har ikke snakket med dem . Hun ligger nå bare her . Sikkert noe som går .
- (C.291) SK01RaAn02.455 Forunderlig og ubegripelig , men Torunn hadde vel rett i det hun sa til ham ute i fjøset i går , om at Erlend absolutt trengte noen til å holde litt styr på seg . Korsfjorden lå vintersvart med drivende bølgefokk inne mot land da han klatret ned fra traktoren og jobben var gjort . Det snødde ikke lenger , men det blåste .
- (C.292) SK01RaBr01.4512 Det påvirker oss , det styret vi har vært oppe i , vi har ikke snakket om det , og ikke veit jeg hva jeg skal si heller , det har grodd opp en avstand mellom Karl og meg , det er noe som murrer og gjør meg skeptisk , som jeg ikke orker å tenke på og som jeg er sikker på at han vil tolke som at jeg er sur fordi han bruker mye tid på dama si . Det skulle forresten ikke forundre meg om han har skulka hele dagen og ligget i senga . Det slår meg at det kanskje er derfor jeg ikke har mota meg på å ringe ham .
- (C.293) SK01ReAt01.3346 Jeg faller ikke lenger . Jeg ligger på ryggen og husker at jeg stod fast til gjerdet . Jeg vet ikke hvordan jeg har kommet hit .
- (C.294) SK01ReAt01.3682 Sammen . Jeg slakker av på farten mot enden av bakken , der huset ligger . Slik at hun kan få lov å komme inn først .

- (C.295) SK01SeAk01.569 Lokalavisen har en fotballsak som hovedoppslag , hun får med seg det selv om den ligger opp ned og brettet foran henne på bordet . Hun lar den ligge . Man ser ikke hele fjorden og alle fjellene fra terrassen , da må man opp på verandaen i andre etasje , men det er klart at det er stor maritim aktivitet i dag ; båter som er på vei til holmene , eller bare raser målløst av sted i ren og skjær godværs glede .
- (C.296) SK01SeAk01.1549 Hun kikket ut av vinduet , kanskje hun skulle spørre Lars om han viste hvor båten var . Da så hun at stigen hadde veltet , at den lå på bakken . Lars hang etter foten i ei grein lenger oppe i treet , han kavet med armene , kom seg visst ingen steder .
- (C.297) SK01StLe01.2309 Da Brain og Penny kommer tilbake , er han borte . Bare hatten hans ligger igjen i togsetet . Penny sier at han aldri drar noe sted uten hatten sin .
- (C.298) SK01ThJo01.7512 » Hun trakk på skuldrene. « det aner jeg ikke . Vi lå skjult under en presenning og en haug med matvarer og hvitløk . » « Hvem var det som brakte dere hit ?
- (C.299) SK01ThTh01.968 Han kunne ligge der på rygg og se i tangen , se den skru seg opp mot Gud som ru og sølvgrå løvtrær . Han kunne ligge der og snuse i seg salt og måkeskrik og drømme om en granskog . Bare som et lett forbigått minne .

Appendix D

Stå-forekomster fra LBK

- (D.1) AV01Da9906.47 Norsk senfunksjonalisme er for problematisk til å bli puttet i trange estetiske båser som dette. Særlig når vi befinner oss ved utgangen av 1900-tallet og står midt oppe i en omfattende, løfterik omgivelsesdebatt. Kissinger som historieskriver |
- (D.2) AV01KK00010829.56 I denne verdenen er dessuten alle konger, i alle fall med hensyn til den avsyndige velstand de lever i, den voldsomme oppmerksomhet de får og den uforholdsmessige beundring de gjøres til gjenstand for. På bølger av medgang kan fotballspilleres selvtilit blåses opp til dimensjoner så sprekkeferdige at vi som for eksempel tjener tusen kroner på en anmeldelse som denne står målløse og uten forutsetninger for å forestille oss hvordan det må arte seg å bli løftet fram til en tilstand så totalt blottet for tvil om egen fortreffelighet. Hovmod |
- (D.3) AV03Un0506.336 « Ad Kosmos ! » Står definitivt frem som det mest umiddelbart fengende og dansbare bidraget, men her finnes det flere potensielle hits. Sjangermessig favnes det vidt, uten at det blir fullstendig tivoli av den grunn.
- (D.4) AV04TU9630.336 Med et IT-basert lager blir varene billigere enn i butikken. Andre servicenæringer som står klare for hugg, er bank, forsikring og reiseliv. Kostnadskutt |
- (D.5) AV06BG0853.14 Røra ligger i en bøy og gnisser mot andre deler av maskinen på tur ned mot skålene. Føringsene som disse rørene går gjennom, er også for trange. - Maskinen tåler heller ikke å stå nedsenket. Etter ei natt var flere av sårørene bøyd, slik at de tettet seg.
- (D.6) AV06BjJo01.151 Det ser ut til at Lenin i sine siste dager var i ferd med å foreta en snuoperasjon i så måte, samtidig som også Trotskij var i ferd med å revurdere sin ultrasentralisme.⁵⁷ Poenget med dette er at sentralismeopptrappingen innen Komintern ikke var noen selvfølgelig eller naturlig oppfølging av Moskvatesene og at Tranmæl derfor ikke hadde noen grunn til å forvente kommende strid med Komintern i så måte, slik Egge mener. I stedet nærmest jublet Tranmæl over vedtakene på 3. kongress og uttrykte seg i den anledning rent entusiastisk i forhold til partiets Komintern- medlemskap.⁵⁸ Nå stod ikke lenger Moskvatesene på dagsordenen. Det var nye taktiske retningslinjer som gjaldt.
- (D.7) AV06Ci0302.1029 Informasjon | Denne artikkelen sto i Cicerone 2-2003 | Last ned hele Cicerone 2-2003 i PDF-format |
- (D.8) AV06DM0925.30 Dette er kompetanse sykepleiere har. Dessuten står sykepleiere, gjennom sin døgnkontinuerlige tilstedeværelse, nærmest pasientene og kjenner dem best. Sykepleierne har dermed god mulighet til å ivareta behovene som ligger i en slik koordinatorfunksjon.
- (D.9) AV06FN0202.1153 Et selskap som gjorde sin tvungne crashlanding til fortvilelse for mange studenter og ungdommer. ⁵⁷ ansatte i Ryanair stod for nesten 5000 passasjerer på den ene

ruten det første året. Deretter klarte selskapet å komme seg inn på ruten til det dyre kartellet - Dublin-London.

- (D.10) AV06HA0402.864 « Jeg holder på å kjøre rett i grøfta hver vår når jeg kjører forbi ! " Når blomstene har visnet, kjører Bernard over bladene som står tilbake med gressklipperen. - Plantene klarer faktisk det, konstaterer Margit.
- (D.11) AV06IT0108.6 I det siste har det vært noen oppslag i Universitas (31. oktober, 7. november og 14. november 2001) som kan tyde på at de verdisakene som du har lagret på universitetets datasystemer ikke er tilstrekkelig sikret. Det er mange sider ved det som har stått i Universitas. Et par sider som nok er viktigere enn det Universitas har tatt opp er:
- (D.12) AV06Ku0503.385 - Vi var fire i samme klasse på gymnaset som utgjorde et stafettlag og vi tok gull i 1000 meter stafett og sølv i 4 x 100 meter. Vår rekord i 1000 meter ble faktisk stående i mange år ! Det var en flott tid og mange interessante mennesker.
- (D.13) AV06Pr0603.137 Blir de lavere nå, kan kvaliteten bli varig forringet. Og blir biblioteklovens § 4 endret, kan også hovedbibliotek stå for fall. Forskningen min viser at bibliotekene gir samfunnet varig verdi, og at de er samfunnsmessig lønnsomme.
- (D.14) AV06SD0905.199 Dette er form, og småting i forhold til det viktige bidrag Malnes kommer med. For en som står litt utenfor de akademiske sirkler er det forfriskende lesning, og jeg vet at det provoserer. Samtidig er det noe åpenbart riktig i at forskning må dreie seg om søken etter sannhet.
- (D.15) AV06Vi0222.68 Etter å ha blitt tvunget ut på vandring i desperasjon, slår han seg ned ved en elvebredd hvor han hjelper folk over elva, tilbyr dem herberge og litt mat hvis de er i nød. En dag redder han en spedalsk som holder på å dø av kulde og utmattelse, selv om han står i fare for å bli smittet. Mannen viser seg å være Kristus.
- (D.16) AV06Vi0328.350 Andre ganger blir man nødt til å låne et ord fra et annet dikt som allerede står der ferdig. Her er et utvalg fra det som står ferdig diktet på oppvaskmaskinen i skrivende øyeblikk: TO SMILE LESS AND NEVER LISTEN TO THE RHYTHM OF THE BLIND HEART |
- (D.17) AV99NG0404.1666 Resort-hotellet på Sillongen. Når 18 hulls banen står ferdig, blir Sillongen noe av det nærmeste vi kommer en golfresort i Norge. Hotellet holder høy standard både sommer og vinter, og Tom Staff er klar over den fordelene klubben har av dette.
- (D.18) SA01DrRa01.467 Blodforsyningen ved statisk muskelarbeid er dårligere enn ved hvile og ved dynamisk muskelarbeid. Ved stående arbeidsstilling må vi sørge for å ha vekten fordelt på begge beina og stå i balanse på et stabilt, sklisikkert underlag. Arbeidsbenken må være passe høy slik at vi ikke arbeider med hevede skuldre og armer.
- (D.19) SA01HaSO01.8186 Da de borgerlige partiene ikke lyktes i å danne en samlingsregjering, henvendte kongen seg til Christopher Hornsrud (1859-1960) og ba Arbeiderpartiet om å danne regjering. I regjeringserklæringen het det at regjeringen sto fram på vegne av Arbeiderpartiet og ville la seg lede av arbeiderklassen og hele det arbeidende folks interesser. Målet var å lette og forberede overgangen til et sosialistisk samfunn.
- (D.20) SA02AnJo01.2047 Dette gjelder « de Tjenestemænd, som ere ansatte ved Statsraadets Kontorer, eller Hoffets Betjente og dets Pensionister ", og likeså « Tjenestemænd som ere ansatte ved Diplomatiets eller Konsulatvæsenet ". Grunnlaget for regelen er den atskillelse mellom den utøvende og den lovgivende makt som grunnloven bygger på ; personer som står i et særlig underordningsforhold til Kongen eller regjeringen, skal ikke kunne velges inn i Stortinget. Det viktigste ledd i oppregningen er det som handler om « statsrådets kontorer ", det vil si departementene.

- (D.21) SA02EnPe01.10440 Coppens har aldri hørt så intens artilleriild på dette frontavsnittet. Han snur seg mot mannen som står ved siden av ham og sier: « Er det dette som er slutten på krigen?
- (D.22) SA02EnPe02.505 De alliertes hær sto oppstilt langs en tre kilometer lang linje tvers overfor sandvollene. Polakkene sto og ventet på den andre siden av sletten, i en mer enn fem kilometer lang kjede som strakte seg fra en av skansene i nord til en skog utenfor Warszawas forstad Praga, på hitsiden av elven. I skogbrynet der hadde de i løpet av natten satt opp noen enkle befestninger av jord.
- (D.23) SA02HoOr01.6427 Vi stavret oss ned en bratt trapp til et halvmørkt kjellerrom. Der stod kistene med glasslokk. Det var ikke noe hyggelig syn.
- (D.24) SA02KuBj01.3380 « Han utnytter kvinner, enten økonomisk eller ved å overta deres ideologi. Selv om Baader fortalte Jean-Paul Sartre at gruppen hans sloss for massene mot borgerklassen, står han Bonnie and Clydes verden mye nærmere enn Rosa Luxemburgs, " skrev den britiske journalisten Claire Tomalin da hun anmeldte Jillian Beckers bok Hitler's Children - en tidlig bok om Baader-Meinhof-gruppen. Folkekrigen innledes |
- (D.25) SA02LaHa01.3776 Christiansen, Kleppe, Treholt, Berrefjord, Lied og Valle. I tillegg sto Nordli, Gjerde og Gjærevoll på den første listen, men i andre departementer enn dem de til slutt fikk. Højdahl, Hoem og Cappelen var på listen over mulige kandidater, men ikke som førstevalg.
- (D.26) SA02WiAn01.2229 Den unge kvinnen som kneler og det katolske interiøret tyder på at det er de kunstneriske idealene fra München som har gjort seg gjeldende. Også der sto det anekdotiske sjangermaleriet høyt i kurs. Leis Schjelderup er en sen representant for denne billedtypen.
- (D.27) SA03BrSt01.1896 « Det er sagt at den som står alene er den sterkeste. Men den som står alene i denne kampen er ikke den sterkeste. Skal vi kunne ta knekken på fylla, gutter og jenter, må det først skje på arbeidsplassene og det må organiseres en aksjon for å få bort uvesenet.
- (D.28) SA03SeKi02.1336 Hvordan har det seg at de er i Kharkov ennå? " Han sto taus en stund til før han forsøkte å si noe. Til slutt sa han:
- (D.29) SA03VoCa01.6158 Christian Michelsen trykket de kongelige i hånden og ønsket velkommen til landet som konge og dronning. På brygga sammen med Michelsen sto Stortingets presidentskap, en rekke offisielle representanter og diplomater. Fritz Wedel hadde eskortert kongeparet fra København.
- (D.30) SA03WiJo01.3255 Men han lider av et svært tungsinn, og båtens tilstand blir stadig dårligere. Det står nå klart for ham at han ikke vil komme så langt som til sørspissen av Afrika en gang. Hvorfor snur han ikke?
- (D.31) SA05BaJo01.1079 Bulls argumentasjon på dette punktet er kompleks og inneholder en rekke metaforer: [...] Motivlånene fra den greske litteratur står [...] i nær forbindelse med komediens grunntanker. Holberg følte seg selv som elev og etterfølger av Sokrates, og stod likesom han i kamp mot spissfindig sofisteri og formdyrkelse.
- (D.32) SA07Bell0101.1983 Deler vi ytterligere opp, får vi resultatet i tabell 29. Vi ser at fiske står for store deler av utslippene. Av fiskebåtene står de med lengde over 27 meter for 78% av NOx-utslippene fra fiskeflåten, mens de bare utgjør i overkant av 400 båter eller 5% av fiskeflåten.

- (D.33) SA09Wiki01.186993 Staten skulle være aktiv i utviklingen av landet, ikke bare i utvikling av infrastruktur og sosiale tjenester, men også utvikling av industri og arbeidsplasser. Mange semistatlige selskap står i dag igjen som « hvite elefanter », og vitner om de store investeringene som ble gjort i byene i begynnelsen av den postkoloniale perioden (Rakodi, 1997). Av mange grunner ble det satt likhetstegn mellom sentralisering og en sterk statsmakt.
- (D.34) SA99EkSi02.4330 « Grunnloven er oss alle ! », Står det på en plakaten en ung jente har med seg. En gruppe ungdomsskoleelever sitter på bakken, med sitt slagord på et banner:
- (D.35) SA99SpKr01.150 I victoriatiden dekket man til kvinners ankler så vel som pianobena, ettersom man fant de erotiske signalene altfor vovede. Dette står nesten i en litt komisk kontrast til dagens gjennomseksualiserte populærkultur som bombarderer oss halvt i hjel med sex-propaganda hvor vi enn snur oss. Dog bærer vi fortsatt vår historiske arv med oss, og ikke minst preges vi også av det familiemiljø vi vokste opp i.
- (D.36) SK01AaSt01.979 Jeg husker at pappa betalte fire gule tiere da jeg var ferdig hos barberen. Jeg husker kammene som sto i et glass med blått vann. Jeg husker at jeg var redd for ørene mine.
- (D.37) SK01ArIn01.1214 Krampene sluttet å verke. Hun la merke til at Konrads bukse sto stram over skrittet. Hun tenkte noe sånt som at hvis de lå sammen, ville alt være normalt, det ville være deres felles opplevelse av noe.
- (D.38) SK01BaLi03.2838 Jeg nikker. « og hengekøya, » sier jeg. Ivar klipper ut alt som står om den nye veien i lokalavisen. Etter kartene å dømme går den planlagte traséen like nedenfor huset.
- (D.39) SK01BoBj01.1716 Faen, jeg er så redd, har ikke peiling på hvor jeg er. Jeg tror at det var da jeg sto i Enkeparken at jeg fikk nummeret ditt. Kaasa kom på at han for noen dager siden hadde oppgitt mobilnummeret sitt til en i Enkeparken i tilfelle han skulle få vite hvor Jens «Strutsen» Struaasen oppholdt seg. - Lasse...?
- (D.40) SK01ChLa01.12474 Jeg prøvde å gni det vekk med lommetørkleet, uten å lykkes. Jeg stod på kne og spyttet og gned og gned og spyttet igjen. Var okkupasjonen over i meg?
- (D.41) SK01ChLa02.10843 Jeg kunne jo be naboen over om å skaffe meg et fargebånd ! Hadde jeg kanskje ikke reddet hennes liv en gang, ved å stille en diagnose på stående fot? Skyldte hun meg derfor ikke såpass?
- (D.42) SK01DaGr01.3045 Ikke Even heller. Nå står han der og raker småkvist og blader langs hekken. Jensen løper rundt ham og prøver å bite i raken, men Even slår etter ham, langer ut med foten uten å treffe, kaster en kvist som hunden løper etter.
- (D.43) SK01DaKj02.936 En kvinne briefet ham: « Stolen stod der fra før, » sa hun og pekte. « Den har vært til salgs en god stund, visstnok.
- (D.44) SK01DaTf01.7380 Det var ikke bare mørkt lenger, det var svart. Vi så på hverandre en stund, deretter snudde hun seg vekk, og jeg ble stående og stirre på ryggen hennes. Til den sa jeg:
- (D.45) SK01DaTr01.1134 To til venstre for meg og en til høyre. Det står en ledig stol ved siden av han til høyre. Jeg nikker.
- (D.46) SK01EeHa02.1352 Jeg kan høre muttern gråte lydløst på Danskebåten. Jeg står oppe ved Sølvvarefabrikken, på toppen av Wergelandsveien, med utsikt mot Slottsfjellet bak meg, høyhusa rett fram, og byggefeltet vårt som et fuglefjell oppe til venstre. Jeg prøver å trekke pusten, men det går ikke.
- (D.47) SK01EeHa02.3123 Men det er da jeg ser hvem som står ved siden av ham, jeg virkelig angres. Der står Gorm. Ispisse cowboyboots, olabukse og skinnvest.

- (D.48) SK01EeHa02.3964 Han står der rød i kinna og blank på leppene mens myggen kjører snabelen inn i huden hans og suger til. En svær røyksky står ut av døråpningen på campingvogna. Jeg kjenner det mørke suget og aner ikke hva jeg begir meg ut på før Kristo og jeg sitter rundt det vakleворne bordet i campingvogna til Willy Pilsen.
- (D.49) SK01FaKn01.1062 Det at hun kunne lukte ham på puten når sengen hans ble stående tom og oppredd. Det at tingene hans alltid sto på sine vante plasser. Slik var han blitt så nærværende enda han ofte var borte når andre fedre var hjemme, og til tross for at han var en stillfarende mann som ikke gjorde så mye av seg selv når han var der.
- (D.50) SK01FoKa01.192 øynene mine sitter tett og de ligger dypt, irisen har farge som tran. Noen ganger står jeg i krattet ved siden av den hellelagte stien inn til parken ved Mester. Står bare der og kikker ut på folk som kommer gående.
- (D.51) SK01FrNi01.3433 Porten slamret bak meg, og jeg reiste meg i et rykk og mistet sigaretten på gresset. Robert sto og lente seg til hageporten og smilte. « hva er det du driver med? » Sa han.
- (D.52) SK01GaJo02.174 Selv om Gud sikkert kunne klare å skape både det ene og det andre, ville han neppe klare å skape seg selv før han hadde noe « seg selv » å skape med. Da var det bare én mulighet som stod igjen: Gud hadde vært bestandig.
- (D.53) SK01GaJo02.4116 Ute var det begynt å blåse. Mens Sofie stod og rørte i gryta, snudde hun seg og så mot vinduet. Bjørketrærne svalet som kornaks.
- (D.54) SK01GrAn01.699 Plutselig følte han seg litt svimmel. Hvem i all verden ville ha noe slikt som dette stående? Man ble jo direkte dårlig av å se på den.
- (D.55) SK01GrCh01.889 Jacob lager en serie raske skisser som han bestemmer seg for skal stå utstilt i salen reservert for hans tidlige arbeider. På messingskiltet ved siden av den massive trerammen skal det stå Kjølilig kvinne mot vårvarmt hav. - Og selv om mye av Turners arbeid i dag kan virke svermerisk, skal vi ikke undervurdere den kraften som ligger i landskapene hans, når vi tenker på hans til dels strabasjose oppvekst, med en meget mentalt ustabil mor som, etter at Turners søster døde som åtteåring, ble innlagt på London Asylum for the Insane... så mister Block stemmen og den lille gruppen ramler rødneset og småhutrende inn i ett av bygdas to konditorier, der Isa ved en tilfeldighet blir sittende ved siden av Jacob mens varmen langsomt siver inn i dem.
- (D.56) SK01GrCh01.2579 Han fulgte henne opp på rommet, så henne kle av seg, fant frem et håndkle som han bar med seg inn på badet. Nå står hun i dusjen bak ham. Han kan lukte sjampoene hun bruker.
- (D.57) SK01GrSv03.609 På benken sto glasset som Sørensen hadde drukket av. Hun ble stående å se på det en stund, så tok hun opp en plastpose og puttet glasset nedi. Deretter knøt hun igjen plastposen, tømte bagen ut over senga og la glasset i bunnen.
- (D.58) SK01GrSv04.247 Daniel Strand var sint på sin kone. Om nettene kunne han stå ved sengen hennes, hypnotisert av det røde lyset i på-knappen til dialysemaskinen. Hvor enkelt det hadde vært.
- (D.59) SK01HaWe01.2416 Inne i det egne huset fyres det allerede med koks, det gløder i kullene bak det blasse vinduet i det digre dyret Arvid kaller Vulkanen Etna. Mor står på betongtrappa med en pappe i | 113 |
- (D.60) SK01HelH01.162 Det var lenge til soloppgang. Jeg tipper at hvert eneste land på kloden har sitt eget kontor i bygningen, og at lampene i hvert rom er programmert til å tennes idet sola står opp i hjemlandet. Den natta så jeg 156 soloppganger.

- (D.61) SK01HelH01.289 Hvor har han tenkt seg hen? Reykjavik står det på billetten. Med litt besvær får jeg fjernet frakken og jakka fra kirkemannens lubne overkropp, og så begynner jeg å kneppe opp skjorta hans.
- (D.62) SK01HelH01.2303 Alle askebegrene flommer over, og situasjonen har gjort det påkrevd med ekstreme tiltak: En liten stekepanne står oppå tv-en, full av aske og flatklemte sneiper. Klær ligger strødd overalt på gulvet og møblene som fargerik snø.
- (D.63) SK01HiJo01.2497 Jeg fikk ikke helt med meg de jazzgreiene. " « hva mener du? " « Jeg glemte hele tiden at det stod på. Det er som musikken på supermarkedet.
- (D.64) SK01HiJo01.7044 Folk kom til å si at han var kanonfull da han kjørte. Han følte seg så opphøyd over verden nedenfor som han ville vært om han stod ovenfor en modelljernbane. West Bucksport var like herlig og dyrebar, med sine små trær, og små lekehus, og små lekemennesker.
- (D.65) SK01IsRu01.453 Hun liker deg, men det visste du vel? Og Bror, han ble bare stående og nikke, mumle sitt lille ord igjen og igjen: Jo, jo.
- (D.66) SK01KaJe01.4305 Med hjertet dunkende av drøm, med kroppen full av Claudia og Alma, lette jeg rundt i mørket etter en underbukse, trakk den på - (ingen lett oppgave) - og lettet forsiktig på gardinet. Der nede sto Meggies venninne - den « helt sykt pene " Simone - og glodde opp mot meg. Ved siden av henne, på en av kampestenene, satt Meggie og så ut som en kubikkmeter.
- (D.67) SK01KjJa01.7924 Det var graven hennes jeg besøkte da jeg traff deg ved Gamle Aker kirke. Det er rart, men jeg synes ennå jeg kan kjenne en svak duft av Coeur Joie, parfymen hennes, når jeg står der. Han ble stille. SK01KjJa01.10656 Helvete heller. Jeg sto der og hatet meg selv. Noe så enkelt.
- (D.68) SK01KoEl01.7232 Det er den yngre mannen i ham som stadig kaster blick på henne. Hun er glad for at Yves har stoppet for å se nærmere på et maleri, og han står foran det med hatten bak på ryggen og holder den med begge hender. Det har vært en strålende ettermiddag, men om natten vender den motbydelige drømmen tilbake.
- (D.69) SK01LaBr01.74 Nei, der må han gi seg, bannende, med et dumpt drønn treffer steinen bakken. Nå kan ikke Oluf dy seg, selv om det ikke er han som står for tur, baner han seg vei gjennom flokken. - Perkele, denne skal jeg vel... Han spytter i hendene og stiller seg bredbeint opp før han bøyer seg ned og tar tak, vel vitende om at sønnen følger med. Noppi-Mattis, som greide denne steinen for lenge siden, følger også oppmerksomt med.
- (D.70) SK01LaHa03.3977 Tanken på å bli stående her for lenge forekom likevel stadig mindre tiltrekkende. Sju over seks ble jeg enig med meg selv om å bli stående her til ti over. Hadde Falko Reinhardt ikke vist seg da, ville jeg kjøre opp til Henry Alfred Liens gård, i håp om å få noe fornuftig ut av denne valdres-turen.
- (D.71) SK01LeDo01.900 Moro hadde trukket seg fra nasjonalforsamlingen omtrent på samme tid som hans kone ble skadet. Vanligvis ville det ikke ha vekket mistanke, selv ikke hos en så mistroisk person som Brunetti, hadde det ikke vært for at unge Moros død representerte et utgangspunkt for den som ville begynne en spekulativ trianguleringsprosess rundt måter den tredje begivenheten sto i forhold til de to andre på. Brunetti tenkte på nasjonalforsamlingen på samme måte som de fleste italienerne tenkte på sin svigermor.
- (D.72) SK01LiJo01.8920 Hun reiste seg fra sofaen og gikk ut på kjøkkenet. På kjøkkenbenken sto det et glass rødvin som hun helte i seg. Hun syntes det smakte rart, som om det var oppblandet med sprit.

- (D.73) SK01LiMa02.3143 Over Battambang's gate 1, som går langs elva, hang det et banner. No greater sorrow than the loss of one's native land, sto det, innrammet av et par FN-merker. Banneret var gjennomhullet.
- (D.74) SK01LiUn01.4178 Sigrid trodde han kom rett fra jobben. Hun sto med ryggen mot vinduet, pyntet i det sennepsgule lyset, og visste ingenting om Cato Isaksens egentlige liv. Sigrid betraktet ham der han satt og leste i avisen.
- (D.75) SK01McCo01.10358 Røde bruddstykker spredte seg og ble borte i krusningene. Claire bredte et hvitt håndkle utover badegulvet, til å stå på. Hun rakte meg noen klissete plasterlapper og hadde allerede dradd av papiret bak.
- (D.76) SK01MeJa02.4123 Det knirket stygt da jeg skjøv døra opp og tok et forsiktig skritt inn i den mørke gangen. Jeg lukket døra omhyggelig bak meg og lot nøkkelen stå i døra på innsiden uten å låse, dersom jeg av en eller annen grunn skulle få det travelt med å komme meg ut. Jeg tok ikke sjansen på å skru på lyset.
- (D.77) SK01MiSo01.2224 Han lente seg over rattet for å se til høyre, forsøkte å skaffe seg et overblikk. Mellom forsetene, i en plastholder, sto en rykende kaffekopp. Dampen gjorde deler av det nederste dashbordet duggete, slik landskapet utenfor, hvor sola fortsatt ikke hadde rukket å fjerne siste rest av den våte morgendisene på jordene vi passerte.
- (D.78) SK01NaAt01.7897 Han er vel et par og tjue, tenker jeg. Maren stod. Hun kjente svimmelheten fra tidligere på dagen hørte suset.
- (D.79) SK01NiRa01.1662 FOR KJÆRLIGHETS SKYLD | Mor Lisa stod bak og holdt henne om hodet. Kalle smed sa hun måtte åpne munnen.
- (D.80) SK01NiRa01.1813 De så ut som hadde de reint gode dager nå mannfolkan var farne til Lofoten og himmelen så smått tok til å lysne. Oline stod for seg sjøl, hun var svær nå. Anna merka seg blikkene mot Oline, så også hvor jomfru Engstrøm sitt livsmål blei inspisert.
- (D.81) SK01NiTo03.4121 Jeg stoppet opp på fortauet. Jeg sto ute i mørket og så inn i det opplyste lokalet hvor Marianne og jeg så ofte hadde spist. En dyp glede begynte å stige.
- (D.82) SK01OlPa01.332 Hun vil være munter, hun vil gjøgle mens hun ennå kan. Så bryter Judith ut av blokaden og kanter seg inn mot kulpkanten, svømmer som om hodet står på sokkel. Hun setter flathendene frem og får dradd seg opp, lar bena følge etter og står og restaurerer håroppsatsen.
- (D.83) SK01PaFe01.757 En komplisert mekanisme av ben, organer og vev som vandret omkring fordi Gud hadde pustet liv i den. Dette er den detaljerte fremstillingen av det Andrew følte i det uendelig korte tidsrommet han ble stående ansikt til ansikt med Marie Kellys kropp, selv om det forklart på denne måten høres ut som om han sto i flere timer og så på henne, noe som imidlertid stemmer med hans egen oppfatning. Gjennom den tykke tåken av smerte og vemmelse som hadde overmannet ham, maktet omsider skyldfølelsen å brøyte seg vei, for snart hadde Andrew gitt seg selv ansvaret for dette dødsfallet.
- (D.84) SK01PaFe01.2006 Wells ble stående stille noen sekunder, overbevist om at verten hans kunne komme til syne når som helst, men ettersom dette ikke skjedde og han ikke var helt sikker på hva som var ventet av ham, innledet han en tilbakeholden spasertur gjennom rommene. Straks ble han hjemsoekt av en ubehagelig følelse av at Merrick sto bak et skjembrett og fulgte med på alle hans bevegelser, men dette til tross fortsatte han sin vandring mellom møblene med en vag fornemmelse av at dette bare var et av stadiene i ritualet. Etter inspeksjonsrunden hadde han imidlertid ennå ikke sett noe som røpet beboerens særtrekk.

- (D.85) SK01PicJ01.335 Det er siste gang jeg husker at Jacob passet på meg, og ikke omvendt. I det soverommet jeg står i nå, er det en hel vegg med hyller som er fulle av elektroniske spill. Wii og Xbox for det meste, og noen få Nintendo DS innimellom.
- (D.86) SK01RaAn01.23 Noen hentet en mugge øl ; ølet fikk henne til å le, han lo også, forsøkte å le mest til de andre, men blikket hans havnet alltid tilbake på henne igjen og gjorde henne vakker, og da hun kjente kjolekanten gli så vidt over knærne hvor lårenes nedoverbakke begynte, lot hun den gli litt til, og litt til, og spredte knærne så vidt, mens hun lo mer, og fornemmet verken som vokste opp mot korsryggen så hun nesten ville ynke seg. Hun gikk hjemover og han stod inne i løvskogen og ventet, hun fikk lagt håndflatene sine mot hans hud og møtt blikket hans, og hun skjønte at fra nå av var alt nytt. Ikke bare freden og det at hun var blitt voksen i løpet av krigsårene, men at verden var ny, de stod her og skapte den, de to sammen, trærne og bakken ble ny, fjorden der nede, sommerhimmelen med flagrende svaler på, da han bøyde nakken og skråsikkert forventet at hun møtte leppene hans.
- (D.87) SK01RyPe01.4551 Den holder stadig forholdsvis høy fart opp grusveien, men så ville det også vært overraskende om steinsprut var blant de ting Bella lot seg stoppe av. Jeg passerer grusveien og fortsetter opp en liten bakke der trærne står tett nok til å skjule bilen. Bella er en bekjent.
- (D.88) SK01SaIr01.3305 Jeg ser Ian senke hånden ned i vannet, jeg ser ham ta av seg skjorten med et par raske bevegelser, og jeg lurar på om han har tenkt å være et av disse hvite menneskene. Han står der i bar overkropp. Og jeg ser at det ikke er noe overflødig ved kroppen hans.
- (D.89) SK01SkCJ01.3966 Paisley stakk hånden i forlommen mens hun mumlet noe om at hun aldri fant lommeboka når hun trengte den. Dama sto og trippet og strakte ut håndflaten for å ta imot pengene. Paisley dro opp Eclipsen.
- (D.90) SK01StTo01.2185 Det er ikke farlig ! Da så grisen raskt opp, med blå, menneskelige øyne, ble rolig, gikk ut i mørket og lot det stå til. Der døde den, lurt helt trill rundt.
- (D.91) SK01StTo01.3472 Var det ekstra ille la han bare hendene på voksduken og foldet dem. Så lente han pannen sin mot de foldede hendene, la pannen mot knokene mens munnen og barten, den spisse stålparten, hvilte bløtt mot bordet, helt til i hvert fall bordet sto stille, mens rommet skalv rundt bestefar. Da ba han fadervår om og om igjen og peste tungt, ga seg over til noe som fylte dette rommet.
- (D.92) SK01TvCh01.8146 Jeg gikk i en stor bue rundt husene. Pusten sto som en hvit sky foran ansiktet mitt. Jeg tenkte på fru Sørvik, at hun faktisk hadde gått på fjelltur i stedet for å ta i mot oss.
- (D.93) SK01VoWi01.1969 Så gikk hun bort til den store komfyren og gjorde akkurat det samme med den. Hun gikk inn på badet og han så henne stå på kanten av badekaret mens hun løftet seg opp etter stangen til dusjforhenget før hun merket at han stirret inn på henne, og lukket døren. Han tenkte at han aldri hadde sett noe så ynkelig.
- (D.94) SK04SaSt01.2491 Den dagen jeg oppgir troen på dette, eller sagt på en annen måte: Den dagen jeg ikke orker å pynte meg lenger, den dagen ikke noe driver meg til å holde min velkledthet vedlike, den dagen raser alt, beslutningen siden satt ut i livet såvidt konsekvent at mine barn, da de var mindre, skrek til av angst de få gangene de under en eller annen ekstraordinær omstendighet så meg i noe annet enn det vanlige, liksom fars sorte penbukser byttet ut med noe annet, det være seg så påkrevet det ville, slo en kile i et monument de trodde sto støtt, dette ene uforanderlige i den ellers så omskiftelige verden. 8.
- (D.95) TV02FI0401.4733 Og tette igjen sprekker. Det står ofte tips om hva man skal kikke etter. Særlig de tingene som blir dyrt hvis man ikke er klar over det.

- (D.96) TV02GM0401.1131 " Frihet og demokrati er under angrep. Dette krever at nasjonen står samlet. I fasthet og besluttsomhet.
- (D.97) TV02NR9401.1807 Hele 251 kanaler får han inn. Nå står den på 5 grader vest. Der får vi inn 6 franske kanaler.
- (D.98) UP05DB08078.22 Nå er det selvsagt helt naturlig at Fri Tanke bruker en slik overskrift. Det er ikke feil å kalle alle som står fram i det offentlige rom på vegne av sin tro som kristenforvarere, uavhengig av om man leverer noen spesielt gode grunner for å ha denne troen eller ei (og det er vel lov uansett å mistenke FT for å være lettere programforpliktet til å oppfatte alle argumenter i den retning som heller labre). Men hvordan klarer Vårt Land å forvandle det litt nøytrale uttrykket kristenforvarer til det mer ambisiøse og engasjerte aktiv trusforvarer?
- (D.99) UP05KC06067.14 Så går man rundt hjørnet, og ber en annen forbipasserende holde i den andre enden. Der blir de to stående å holde i målebåndet på hver sin side av bygningen. Eller den der noen flyttefolk bærer en stor trekasse, som bare såvidt går inn gjennom døren, inn i et rom.
- (D.100) AV01VG960440.34 Tor Obrestad har levert et selvstendig bidrag til kielland-forskningen. Og for en leser i 1990-årene står Alexander Kielland fortsatt på sokkel. SØNDAGSJAKT pÅ KALKUNER stortingsrepresentant Einar Steensnæs, nestleder (KrF) |
- (D.101) AV02BT941010024.6 Det er den tradisjonelle kampen mellom havfiskeflåten og kystflåten om andelene av torskekvotene, som nok en gang truet med å velte organisasjonen. Kampen står om den såkalte "trålstigen" som i dag gir trålfåten fra 20 til 35 prosent av torskekvoten. Trålderne mente de hadde gitt nok ved å gå ned til 33 prosent.
- (D.102) AV02BT941210096.6 Han var ung, vakker og begavet og han kom bokstavelig talt i sin fars fotspor. Det var nok slik den gang at mange lurte på om han kunne stå for noe alene, eller om det var som sønn av sin berømte far at han fikk være med på konserter og plateinnspillinger. Igor markerte tidlig at han kunne stå oppreist ved egen hjelp N han hadde en lett og slank tone som skilte seg markert ut fra faren, David Oistrakhs frodige dynamiske spillestil.
- (D.103) AV03Un0201.722 HF vil nå intervju Siri Sande. Alle parter Universitas har vært i kontakt med, mener at det nå bare er små formaliteter som står mellom Sande og Roma. Sande ønsker ikke å kommentere saken før etter stillingsintervjuet.
- (D.104) AV03Un0503.833 Nå er det imidlertid fare for at også den melodiske og hardcore-pregede metalgrenen blir eksportvare, eller nærmere bestemt importvare. Det er nemlig en amerikansk label som står bak follo-bandet Insenses siste langspiller ; Soothing Torture. Plata åpner rolig ; en emosjonell pianoklimpring stiller hodet på dyster, før det hele sprenge av menneskeskrik og blytunge gitarer som hugger i med et bankende riff.
- (D.105) AV04DN9602.86 Japanerne har lange arbeidsdager, men hadde de jobbet litt mer effektivt, kunne de gått hjem etter sju og en halv time. De er lojale og står på til the bitter end, men de tar ingen avgjørelser på egen hånd. Alt må sjekkes og godkjennes av tre instanser.
- (D.106) AV04KK9712.36 52 000 dør. Brystkreft står for nesten en fjerdedel av nye krefttilfeller blant kvinner. årsakene til brystkreft er ikke avklart, men risikoen øker med alderen.
- (D.107) AV04NB0001.3666 - Vet du hva den drittsekken Torjus gjorde? Plutselig oppdaget jeg at han sto rett foran meg i køa ! Og så sa jeg:
- (D.108) AV04TU9625.380 Eksperimentraketten DC-XA, en videreutviklet DC-X med bl.a. en grafittepoksi hydrogentank og en russiskbygget aluminium-litium oksygentank, gjennomførte

18. mai i år den første av fem planlagte prøveferder. Raketten steg til en høyde av ca 240 m og beveget seg noe over 100 m sidelengs før den sto stille og til slutt landet. Den korte ferden var vellykket, bortsett fra at det brøt ut en mindre brann i landingsfasen.
- (D.109) AV06AI0505.2 46664 Arctic: Kampen mot hiv kan vinnes hvis vi står sammen | 46664 var fangenummeret til Nelson Mandela de 18 årene han satt som politisk fange på Robben Island.
- (D.110) AV06BM9809.38 Så enkelt var det imidlertid ikke. Ved siden av vår buss sto de gjestende supporterer busser godt beskyttet av politiet. De ivrigste supporterne til Birmingham har ry på seg for å være til dels voldelige, og det skjønte vi til fulle nå.
- (D.111) AV06Ci0404.247 (Foto: NASA) Informasjon Denne artikkelen sto i Cicerone 4-2004 Last ned hele Cicerone 4-2004 i PDF-format Få Cicerone gratis tilsendt i posten ! Få klimanyheter på e-post !
- (D.112) AV06IV0537.85 Derfor bruker forskerne overtreksdrakter, hetter og hansker når de håndterer cellene. Når de arbeider med cellekulturene, foregår det i et skap som er åpent nedentil, slik at de kan komme til med hendene, men lukket med en glassrute ovenfor slik at cellene beskyttes mot partikler og dråper fra luften som forskerne puster ut. « man må være forsiktig med å stå og snakke over koloniene. Derfor er det alltid et lite overtrykk inne i skapet, slik at partikler fra luften holdes ute, " forteller Eija Matilainen.
- (D.113) AV06Mo0506.1127 Testbilen har en vanlig firetrinns automat som også bidrar mer til langturskomfort enn sportslig kjøreglede. Slik sett står motor og gir i stil til resten av bilen. Flere av testerne kommenterte at interiøret i bilen er litt kjedelig.
- (D.114) AV06NF0872.45 Den frivillige innsatsen økte med 500 timer. Sanitetsgruppa står bak mye av den økte aktiviteten, og kan se tilbake på sju redningsaksjoner og 65 dager med sanitetsvakter. Førstehjelpinstruktørene har holdt eksterne kurs for 105 deltakere, i tillegg til intern undervisning lokalt, regionalt og sentralt i Norsk Folkehjelp.
- (D.115) AV06OkRa99244.17 Planene om en børsnotering av det norske selskapet var kommet langt da det i fjor istedenfor ble solgt til det amerikanske investeringsselskapet McCown de Leeuw & Co for 300 millioner kroner. Selskapet står bak en av USAs største gymkjeder, 24 Hours Fitness, som eier 230 amerikanske treningssentre. S.A.T.S har i dag i overkant av 50 treningssentre i Norge, og satser på å åpne minst 25 nye sentre i løpet av år 2000.
- (D.116) AV06OkRa9978.31 - Noen samler for eksempel på norsk punk fra begynnelsen av 80-tallet. Frontpage og Betong er noen av bandene som står høyt i kurs, spesielt singlene, sier Krogh. Progressiv rock fra begynnelsen av 70-tallet.
- (D.117) AV06RF9105.136 Constantino, som er en av Asias mest anerkjente historikere og Filippinenes mest populære foreleser, er kjent for å være meget kritisk til Aquino. I den reviderte filippinske Grunnloven av 1987 finnes det en passus som er direkte kopiert fra den amerikanske grunnloven, hvor det står (i en noe fri oversettelse av undertegnede): « Ingen lovparagraf skal settes i kraft på bekostning av ytringsfriheten eller pressefriheten.
- (D.118) AV06SD0603.19 Vi valgte ut områder hvor hendelser og utviklingstrekk de siste tiårene har bidratt til å omforme samfunnet. Som vanlig sto forfatterne ansvarlige for sine egne analyser og slutninger, de valgte selv hvilken styrke og farge de ville gi lyset. Utkast ble lagt frem og kommentert underveis, slik at det var mulig for hver enkelt å forholde seg til hva andre kom frem til.
- (D.119) SK01ViDe01.1961 Hele dager lå hun rett ut med øynene festet i taket. Eller sto oppreist på det gamle pikerommet sitt med ryggen limt mot veggen, ute av stand til å sette seg. Hun tilbrakte timer sammenkrøpet under den skoldhete dusjen, helt til moren kom og hjalp henne opp.

- (D.120) SK01WaHe01.922 Arbeidshendene som ikke passet til så smal midje og rygg. Hun sto bøyd over vogna. Hoftenes rundinger.
- (D.121) SK02KoFe01.453 - å, Nei. Alt står som du likte det. Vi luftet litt, vasket litt.
- (D.122) SK04OsMa01.3162 Men det var jo bare kvinner her inne. Og jeg måtte så veldig, det fikk heller stå til. Noen gjorde seg ferdige og smatt ut av den vesle båsen, noen gikk ut men nye kom inn, det gikk seint seint.
- (D.123) SK04SvKa01.494 Eller den unge kan være eldre enn man skulle tro, ettersom den gamle ofte har tatt selv femtiåringer for å være ungdommer, så nytrimmede og moderne kledd mange av de middelaldrende nå er. Men til tross for dette kommer den gamle likevel ikke forbi hvor slitsomt det er for ham å holde seg stående på sine giktiske ben, og han føler seg ikke mer vel når han også kan registrere at en illegitim følelse av ydmykelse kommer snikende. Den gamle kjenner seg også ydmyket ved at han føler seg ydmyket.
- (D.124) TV02PL0401.460 Jeg kan puste ut og bare være Anne Cathrin blant ponniene. Bare de gjeveste prisene får stå framme. Som sølvet fra Sydney, glasskulen som viser at hun i fjor ble kåret til årets funksjonshemmede idrettsutøver og kongepokalen.
- (D.125) TV03IJ9401.2764 De får ikke solgt det. De ble kastet ut av et hus som nå står tomt, de bor i en bil, og du vil skaffe dem husrom? - Hva er dette for noe tøys?
- (D.126) TV03KS0401.14387 - Hun vet mer enn hun ville si. - Hva står det? - Hun skriver en bok.
- (D.127) TV99MI9401.8784 ønsker vi at toget skal stå stille, stanser vi kamera. Hvis vi lar alle togene stå stille, sparer vi enormt med strøm også. Men vi måtte ha veldig mange kameraer langs jernbaneskinnene.
- (D.128) TV99Ux9401.2232 - Hvorfor nevnes ikke gym her? - Det står litt ! Nå syns jeg du skal gå !
- (D.129) UP04USN01.313 Jeg var dessverre alt for opptatt med andre ting dengang no.wwww ble splittet til å delta i den debatten. Uansett, grunnen for min mening er at jeg finner det lettere å forklare at subgrupper i newshierarkiet står for spesialiseringer - og *.diverse er en merkelig tilfelle av "spesialisering". Men, som sagt, jeg tror ikke at denne tråden er rett sted for å kjøre en lang diskusjon om dette.
- (D.130) UP04USN01.19343 Grensen *er* faktisk 3 pils. Empiri tilsier at hvis du starter på den tredje, så står du foran baren 5 minutter før stengetid og kjøper 3 øl (og alle er til deg selv) før du vet ordet av det. Du rekker faktisk bare å tenke:
- (D.131) UP05JA04097.7 Foreløpig er det tre poster der, to av hennes personlige assistent og en fra Kristin selv, og denne måten å kommunisere med velgerene på åpner jo for uante muligheter. Noen utfordringer står man også ovenfor, ihvertfall så lenge man åpner for interaktivitet for for | Men vi håper jo at dette er noe som brer seg til flere av våre politikere på en eller annen måte etterhvert.
- (D.132) UP05JA05185.38 Fjordman: Muslimene står bak ! De siste årene har vi hatt en enorm økning av forsvunne landmasser her i landet, men dette har det blitt lagt lokk på fra høyeste hold, og pressen opptrer som de nyttige idiotene de er.
- (D.133) UP05JA06100.11 Hva i all verden er dette for noe? « Mannlige kjønnsorganer " står det, midt ute i gangen mellom alle legekantorene. Er det meningen man skal legge det fra seg?
- (D.134) UP05JA07054.5 Nix. Det er en instant messenger-greie, og den fungerer slik at når det står at jeg er online så sitter jeg ved dataen og pusler med et eller annet. Da kan dere sende meg en melding, og den meldingen er det bare jeg som ser.

- (D.135) UP05JA07076.9 Som vel alle sammen ligger i sør. Var det ikke Johns Hopkins som sto bak den omstridte lancet-undersøkelsen av døde i Irak også? Tviler vel på at det blir så mange som kommer løpende for å trekke denne nye undersøkelsen i tvil?
- (D.136) UP05JA07150.64 Hagbarth begynner å bli jækla tung der oppe på skuldrene. Mens vi står der i kø. litt sånn diskret tre skritt bak kunden som blir ekspedert, men tydelig i kø, så kommer det ei gammel burugle med en sloggitruse i hånden sigende mot disken. Jammen stiller hun seg ikke opp mellom meg og kunden som blir ekspedert, men noen skritt til venstre slik at hun egentlig ikke kan sies å snike i køen.
- (D.137) UP05KC04039.2 To slags redsler | (...) Allt hon inte gjort, varenda tåg hon inte tagit står och tutar nere på gatan, bakom rullgardinen och hon vet att det är vår och att varje slant hon inte slängt har varit en onödig besparing (...) Lars Winnerbäck Det hvinte i bremsen, og jeg kjente lufttrykket fra bilen som såvidt sneiet meg. Personene som sto på bussholdeplassen like bak meg skrek opp, og sjåføren av bilen hyttet rasende med neven (med god grunn).
- (D.138) UP05SB08092.13 Men når jeg snart kommer meg ut i godværet, skal jeg også ta en kikk i siste papirutgave av Blikk. Der skal det visst stå festlig, noe. Og så har lokalavisen på Askøy, Askøyværingen, fått intervjuet sitt sendt ut i verdensveven.
- (D.139) UP99SaWe01.1018 Agnethe tok telefonen, ringte 113 og meldte livstruende blødning. Tre minutter senere sto ambulansen på døren. Samtidig som jenta mistet bevisstheten.
- (D.140) AV06SD0611.249 De er fremdeles i besittelse av alt dette i de ikke-tempererte soner mot nord og sør. Dette står i kontrast til menneskelig liv i en tilstand av anarki der ingen har en bremsende autoritet. Dette er umulig og viser at filosofene tar feil når de antar at profetskap er en nødvendighet.
- (D.141) AV06SD0615.224 å Bidra økonomisk i forbindelse med en skilsmisse er ikke lenger nok. Den voksne skal, i kraft av å være forelder, også kunne stå emosjonelt ansvarlig for barnet, enten forelderen bor sammen med barnet til daglig eller ei. Det finnes med andre ord en sosial og kulturell anerkjennelse omkring mennenes bevegelse mot å bli omsorgspersoner som på engelsk beskrives med begrepene 'nurturing and caring fathers'. Noen studier om menns liv viser tydelig en farsrolle i endring - hvordan fedre tar ansvar i omsorgen for barn og deltar på lik linje med mødre i barns hverdag (Griswold 1993, Hestbæk 1995, Brandt & Kvande 1999, Andersen 2003).
- (D.142) AV06SD0617.33 I kommunene kommer dette til uttrykk ved at det administrative nivået tillegges ansvar for stadig flere omsorgsoppgaver, samtidig som antallet syke og eldre øker. Et politisk spørsmål som står høyt på agendaen, er hvordan kommunene skal håndtere kapasitetsproblemene. Misforholdet mellom krav om omsorgsyntelser og yteevne skaper dilemmaer på og mellom ulike nivåer i velferdsstaten.
- (D.143) AV06SD1004.73 Denne kaller jeg en ekteskapskritisk diskurs. Jeg står nå tilbake med tre diskurser som kan begrepsfestes på denne måten: Kamp om virkelighetsforståelse |
- (D.144) AV06SD1102.91 Det tegnes et komplekst bilde som krever et bredt operasjonsspekter og en sterkere transnasjonal integrering av vestlig militærmakt, der Europa må tilpasse seg USAs militære forsprang. I likhet med resten av de europeiske nasjonene står Norge således i et politisk spenningsforhold, mellom en strukturell integrering med USA som sentrum, versus en orientering mot et mer autonomt Europisk forsvarssamarbeid (Dandeker 2002: 10).
- (D.145) AV06SD1112.45 Hvordan forstå og forklare at en hijab rives av en muslimsk kvinne? Eller at det står skrevet « pakkis dra hjem " på veggen i naboblokka? Ifølge den australsklibanesiske antropologen Ghassan Hage (2000) er begge disse handlingene et uttrykk for individers følelse av tilhørighet og makt innenfor et imaginært nasjonalt fellesskap.⁴ Forestillingen om nasjonen bygger i vår tid på et hjemlig bilde der vi kan skille mellom ulike former for tilhørighet.

- (D.146) AV06Vi9905.54 At presisjon hadde vært øens kjepphest nummer én frem til da, er et uomtvistelig faktum. Nå, ni år etter debuten i grønnskyggene og tre år etter Den troendes tjeneste, har øen ennå ikke kommet frem til en endelig diktutgivelse, en diktsamling som definerer hans ståsted og som kan gi utgangspunkt for en debatt om hvorvidt hans forfatterskap har stått på stedet hvil rent formalt. Han praktiserer fremdeles det lille formatet der diktet er ; det forklarer ikke trivielle dilemmaer, viser til utveier i det norske vintermørket eller utreder filosofiske teser om de store, virkelig betydningsfulle tingene i livet.
- (D.147) SA01HeSo02.314 Dersom du er sulten når du står opp er det naturlig å spise frokost. Stå opp i god tid slik at du får en fredelig stund om morgenen. Legg deg heller litt tidligere om kvelden slik at du slipper å innta frokosten stående eller i bilen.
- (D.148) SA01HoSt01.3376 Bruk formelen og regn ut: Tenk deg at du har 100 000 kroner stående inne på konto til 3% årlig rente. Hvor mye vil pengene ha vokst til etter a 3 år b 10 år c 20 år 7 Hvor mye vil 100 000 kroner vokse til hvis renten er årlig 5%?
- (D.149) SA01MoTo01.1794 » Både ting og mennesker forandrer seg så lenge de eksisterer. Men noe står likevel fast: Den loven som styrer forandringene.
- (D.150) SA01OITo03.2700 La lønna i 2007 være x kr. Det gir denne tabellen: Legg merke til at reallønna alltid står over tallet 100 i tabellen vår, og at lønna alltid står over indeksen. Vi får denne likningen og løser den:
- (D.151) SA01RoTh01.4687 Ved hjelp av moderne vitenskapelige metoder skaffet både arkeologien og historieforskningen ny kunnskap om tidligere epoker. Antikken sto i en særstilling, men også middelalderens gotikk, renessansen og barokken kom i søkelyset. En rekke ulike stilarter kom på moten samtidig, og i mange tilfeller ble elementer fra flere blandet samtidig.
- (D.152) SA01SpSi01.3011 På siste trening rant det over for Liv. Der stod hun med 30 andre svette damer og steppet, og instruktøren spilte låta hennes. Det var den hun satte på om og om igjen da hun bodde i USA som student.
- (D.153) SA02AlAH01.5026 Regler og kontrollmekanismer hindrer staten i å misbruke sin enorme makt. Hvis en kirke ønsker å bringe en troende til taushet, står den opplyste staten ved den troendes side, for artikulerte og velutdannede voksne mennesker har rett til å si og gjøre som de vil så fremt de ikke skader andre. På denne måten utformet opplysningstidens tenkere en dynamisk ramme med juridiske og samfunnsmessige instrumenter som hjalp folk til å løse konflikter uten å ty til vold.
- (D.154) SA02AnJo01.4561 Stortinget kan ikke ved å vedta en 20-års veiplan eller en femårsplan for utbyggingen av landets økonomiske liv, tvinge fremtidige storting til å bevilge det som er nødvendig for å gjennomføre planen. Politisk sett kan slike prinsippvedtak ha stor betydning, men rettslig står hvert storting fritt, hvis det ikke innenfor planens ramme er skapt rettskrav for tredjemann, f.eks. ved at staten har sluttet langsiktige kontrakter om byggearbeider. Dersom Stortinget nekter å bevilge til dekning av en fast statsutgift, kan da regjeringen likevel betale ut beløpet?
- (D.155) SA02AnJo01.5326 Det er f.eks. ikke noe i veien for at Stortinget i plenum fastsetter organisatoriske bestemmelser om forsvaret eller utenriksstjenesten. For øvrig er rettstilstanden noe uklar, og forskjellige prerogativbestemmelser kan stå i en forskjellig stilling. Av grl. § 19 fremgår det at Stortinget har instruksjonsmyndighet med hensyn til forvaltningen av statens eiendommer.
- (D.156) SA02BoEr01.4331 Han har vist evne til uavhengig tenkning, og har ofte demonstrert at han får det som han vil. Men nå står han overfor sin største utfordring noen gang. Like etter at han var valgt som statsminister, gikk han ut og sa at Kommunistpartiets byråkrati - bestående av åtte millioner offentlig ansatte - skulle halveres i løpet av tre år.

- (D.157) SA02BoLa01.3266 Det var neppe stor likhet mellom den samtalen som faktisk fant sted på Cecil og det referatet Bryhn satte opp. Antakelig har hensikten fra Sundes side vært å fritte ut Bryhn om hvor han stod i den skjerpede politiske situasjonen. Han kastet fram først det ene, så det andre, og garanterte bråkjekt for Bryhns sikkerhet med flukt til et østlig land i en forestående krigssituasjon.
- (D.158) SA02BoLa02.3722 Bøssemakerne i andre avdelinger kan også ha tatt slike initiativ, men de er ikke kjent fra litteraturen. En av bataljonssjefene i 1. divisjon bekreftet at ordningen med ubrukeliggjorte våpen sto ved lag i hele hæren fram til 9. april. En undersøkelse i 1974 av de regimentene som lå under 1. distriktskommando fram til 9. april, viste at alle hadde ubrukeliggjort sine mobiliseringsbeholdninger.
- (D.159) SA02ChNi01.2184... Det er et hemmelig trådløst kamera som er i profesjonell bruk av CIA, FBA og andre.... Et lite kamera er skjult inne i en lyspære, så uskyldig at ingen vil ha anelse om at de er under observasjon. Du skrur det inn i en hvilken som helst lampe (til og med over dusjen), det kan være i et mørkt rom, det spiller ingen rolle.... Så tar du den andre delen, plugger den inn i din TV, og det er som om du står rett over personen med et videokamera.... Dette er en sikkerhetsforanstaltning intet hjem og intet kontor skulle være uten. Men det finnes jo andre farer.
- (D.160) SA02EnPe02.10280 Homo oeconomicus, det økonomiske mennesket, kjølig kalkulerende og betydelig mer interessert i å tjene penger enn å vinne prestisje. Når han nå sto her langs kysten i Nord-Amerika, var det ikke villmark og villmenn han så. For sitt indre skuet han det som kunne være:
- (D.161) SA02HaMa03.5862 Det var ikke lett for Moltzau å være med på organiseringa av gårdsarbeiderne. Han sto midt mellom arbeiderne sine og de andre jordbrukerne på Ringerike. Jeg sa til han:
- (D.162) SA02KaAr01.2120 Men i motsetning til grupper basert på attributt hvor en slik grenseoppgang gjøres ved å definere og forsvare f.eks. yrkesoppgaver overfor andre yrkesgrupper, vil en lokalitetsgruppe naturlig nok understreke tilhørigheten til et sted. Den japanske landsbyen kan stå som en prototype. Landsbyene hadde gjennom egne landsbylover inntil nylig muligheter til å gripe inn i den enkeltes liv.
- (D.163) SA02LaHa01.3416 Sivertsen hadde på direkte spørsmål fra Bratteli i 1963 svart at han ikke var fremmed for å bli formann etter Gerhardsen, men ble senere aldri kjørt frem som kandidat verken av Gerhardsen eller andre. Den velformulerte Langhelle hadde mer karisma, og var en politisk pragmatiker som sto nær sentrum av partiet. Han kunne vært en samlende kompromisskandidat etter Gerhardsens hjerte.
- (D.164) SA02OsDa01.813 Industrimagnaten og gründeren vil gjerne ha sine investeringsplaner for seg selv, så ingen skal komme ham i forkjøpet, avsløre hans konkurransefortrinn, avsløre at industribedriften hans forurensar eller anklage ham for å pleie omgang med moralsk suspekte handelspartnere. Private interesser og profittønsker kan derfor ofte stå i grell motsetning til almene interesser, f.eks. kan næringsmiddelindustri ha interesse av å bruke usunne tilsetningsstoffer hvis disse gjør produksjonen billigere. I juni 1998 avslørte NINA, Norsk institutt for naturforskning at åtte av ti utvalgte matvarer inneholdt genmodifiserte soyaprodukter, dvs. matvarer som i verste fall kan medføre antibiotikaresistens.
- (D.165) SA02PoAn01.197 å Snakke med de vakthavende offiserene der var som å snakke til en datamaskin om den sorgen som nådeløst malte henne i stykker. « Løytnant Pavel Pjotrovitsj Levurda står ikke på listen over døde eller savnede, " lød det uforanderlige svaret. Nina lyttet til den « fullstendig informative " informasjonstelefonen i flere måneder.

- (D.166) SA02RaAb01.1599 Ingen ville heller stå fram med sin motstand mot forhold på tvers av kaste, klan, landsopprinnelse eller religion, eller for den saks skyld sin motstand mot homofili. Selv ikketroende muslimer med homofil legning turte å stå frem og kjempe for seg selv. Samtidig fortsetter minoritetsungdom å arrangere hemmelige sextreff på internett.
- (D.167) SA02SuEm01.1780 Oric fikk kjennskap til dette, oppsøkte mannen og slo ham helseløs. Deretter befalte han ham å gå gjennom byens gater med en stor plakate av papp rundt halsen, der det sto skrevet med rødt: « Jeg er en tyv.
- (D.168) SA03FrMa01.3402 Heldigvis har arbeidet mitt alltid gitt meg store gleder, liksom mitt sosiale liv - mine barn og venner. Jeg er også glad i deilig mat, og lager mat selv til tross for problemer med å stå lenge. Jeg beveger meg gjennom dagen fra glede til glede som en kvinne som går gjennom de store hallene i et vakkert kunstgalleri.
- (D.169) SA03GaRi01.3699 Jeg reiste meg fra bordet. «Unnskyld» var alt jeg sa før jeg forlot rommet. Ute i gangen ble jeg stående usikker og holde på veska mi. Hvor skulle jeg gjøre av meg?
- (D.170) SA03HeDa02.33 Man kan spørre hvorfor denne evolusjonslærens relativt banale innsikt ikke åpenbarte seg for Linné. Forklaringen er at den for ham ikke sto på listen over muligheter. Linnés fremste budskap er naturglede.
- (D.171) SA03ReTo01.395 Ingvald hadde samlet seg fransk-belgiske antikviteter og malerier, ikke minst skal han ha hatt en mengde munch-litografier. Og på Majas flygel sto et par kjerub-kandelabre. Samovaren var plassert på den store skjenken.
- (D.172) SA03ReTo01.6325 I slutten av januar er Ingeborg Møller innom. Vallen skal karakterisere henne som den beste forteller han har møtt, men så er hun da også datter av Thorvald Møller, som skal ha stått modell for Peer Gynt. Man oppsøker henne « for å møte seg selv », skriver han.
- (D.173) SA03SaOl01.3222 Einstein karakteriserte Bohrs resultater som « en enorm bragd », og da han så tilbake på det femogtredve år senere, skrev han: « [det] står for meg som et mirakel selv i dag... dette er den høyeste form for musikalitet i tankens sfære. " Hydrogenspekteret - spektre i sin alminnelighet - hadde vært like vakre og meningsløse som mønstrene på sommerfuglvinger, sa Bohr ; men nå kunne man se at de avspeilte energitilstander inne i atomet, de kvantebanene som elektronet spant rundt og sang i.
- (D.174) SA03VoCa01.2219 Rett etter kom festtoget inn på plassen, « ledsaget af en uendelig Menneskemængde ". Da alle omsider sto oppmarsjert på plassen, blåste en fanfare til taushet. Arkitekt Welhaven takket så Nansen for hans sannhetssøkende arbeid i vitenskapens tjeneste, men også « for den Glans, han havde spredt over vort Fædreland.
- (D.175) SA03VoCa01.2679 Nansen så også på inuitten som enkel - « hans sind er muntert og let som et barns ". Inuittene sto sivilisatorisk på et lavere utviklingstrinn. Likevel er det ikke til å komme fra at Nansens bok Eskimoliv vitner om en dyp respekt og forståelse for inuittene og lyst til å lære av dem.
- (D.176) SA03WiJo01.2408 Morgenobservasjonen det 14. døgnet lot seg ikke foreta før klokken 09.45, og den ble ikke særlig god på grunn av disen. Da solen sto i meridian (middagshøyden) var randen uskarp, slik at Worsley måtte sjanse på solsenteret i stedet. Og en dårlig bredde (middagshøyde) gir en enda dårligere lengde (morgen), særlig når denne tas så nær middagshøyden som i dette tilfellet.
- (D.177) SA07Rsf0901.274 Jordsmonnet er tynt og sårbart. Trærne trenger støtte for å stå stabilt og har utviklet ulike typer støtterøtter. Tropeskog og klima |

- (D.178) SA07SM0602.6263 Innelåsingeffekter ved at personer i målgruppen trekkes mot stønaden framfor andre alternativer, for eksempel arbeid, kan derfor være av begrenset omfang for denne gruppen. Desto nærmere potensielle mottakere står arbeid eller utdanning, desto større fare er det for at en høyere og mer forutsigbar økonomisk ytelse vil ha uheldige effekter i form av redusert motivasjon for søkeaktivitet, orientering mot ytelse framfor arbeid eller innelåsing i langvarig stønadsmottak. Dette understreker viktigheten av å sette inngangskriterier m.v. som i praksis avgrensner kretsen av mottakere av en kvalifiseringsstønad til de som inngår i målgruppen.
- (D.179) SA07SM0603.11 I tillegg mener Regjeringen at pensjonssystemet skal ha en god fordelings- og likestillingsprofil, og være enkelt. Dagens pensjonssystem står overfor store og økende økonomiske utfordringer gjennom svakere vekst i den yrkesaktive befolkningen, høyere gjennomsnittlige pensjoner og stigende levealder. I tillegg stimulerer dagens pensjonssystem for lite til arbeid og har urettferdige sider, blant annet ved en svak og uklar sammenheng mellom inntekt og pensjon og ved at like livsinntekter kan gi til dels meget ulik pensjon.
- (D.180) SA09SNL01.11472 Beta-spalting og beta-innfanging foregår via svak vekselvirkning. Man har funnet at i beta-spalting (og -innfanging) er spelings-symmetri (paritets-symmetri) og ladningssymmetri brutt (til forskjell fra sterk og elektromagnetisk vekselvirkning). trimetylglisin, (CH₃)₃N⁺-CH₂COO⁻, hvite krystaller som tar opp vann og blir flytende når de står i luften. Er vanlig i plante- og dyreorganismer og forekommer særlig rikelig i sukkerroer, Beta vulgaris, som også har gitt stoffet navn.
- (D.181) SA09Wiki01.28352 39,1 ; % av innbyggerne i Søndre Nordstrand har en annen etnisk bakgrunn enn norsk (januar 2005) For øyeblikket bygges Søndre Nordstrand videregående skole på Bjørndal. Skolen vil stå ferdig i 2007. Eksterne lenker |
- (D.182) SA09Wiki01.149200 Protester førte til at den sto ubesatt til 1836, da Herman Wedel Jarlsberg som den første nordmann inntok stillingen. Han ble etterfulgt i 1841, men embetet sto ubesatt fra 1856 til det ble formelt avskaffet i 1873. Norske krav om at det måtte fjernes helt var bakgrunnen for stattholderstriden i 1850- og 60-årene.
- (D.183) SA99GiEl01.2599 Videoene viste en gruppe stive, formelle laotiske kvinner som danset på en diskoscene ; de hadde masse sminke og glitrende saronger. Dansen besto hovedsakelig i at de sto stille og snurret rundt med hendene med et smil limt fast i ansiktene. Alle stirret på dette i en halvtime i andektig taushet. « de er svært gode, profesjonelle dansere, » sa Keo til slutt og brøt den merkelige transen.
- (D.184) SK01AdAr01.3040 Hvilken av de to var det egentlig? " Menon gransket de to artiklene. « jeg skrev bare det som sto i politirapportene. " « du tok ikke bryet med å se på bilene selv, altså? " Om kvelden spiste han middagen som bestyrerinnen på YMCA bar opp til rommet hans ; hun var pratsom av seg, men han var redd hun skulle prøve å få ham gift med datteren, så han snakket så lite som mulig med henne.
- (D.185) SK01AlKa01.2597 Den kalde trekken sugde gjennom gatene. Her inne stod tiden stille. Minuttene var tunge og betydningsfulle fordi de satt sammen.
- (D.186) SK01AlRa01.2570 Her nede er du alltid naken. » På den andre siden av Elias dør var bakken de døde gikk på, gjørmete aske og røyk, som restene etter en suppe noen lot stå og koke, men siden glemte. De vandrende døde hermet etter henne, tusen på tusen - som en koloni av retningsløse maur virret de omkring, dunket mot hverandre, uten øyne, eller med øyne som ikke kunne se.
- (D.187) SK01AlRa01.7496 » Og oldemor spilte aldri oud igjen for noen annen. Mange år tidligere, da beyen giftet seg, sto tjueen landsbykvinner og laget mat i to hele uker, og bryllupet varte i seks dager. Da Mahdallahs bror giftet seg varte bryllupet i tre dager.

- (D.188) SK01ArIn01.4598 Junior er innom diverse avisers nettutgaver. Med ett stirrer han på faren som står sammen med den australske utenriksministeren foran Nepalske fjellkjeder. Junior studerer bildet av faren.
- (D.189) SK01AwTa01.4702 Han husket sangene i radioen, patriotiske sanger sunget av barnekor: Den jord hvorpå mitt blod er utgytt, det er den jord jeg står på nu. Han tenkte på musikken som sto på ute i stuen, og Karls skjærende falske nynning.
- (D.190) SK01BaGu01.1354 Jeg gikk til kjøkkenet på det tidspunktet Land hadde angitt. Tavlen stod beredt og naken, jeg hadde tørket den mens jeg ryddet av etter lunsjen, et par av forskerne satt rundt bordet hvor de for litt siden hadde spist. Det er ikke noe eget møterom her, så vi må bruke kjøkkenet, det er ikke noe problem, det er stort og lyst her, men Land hater det, det vet jeg, det vet alle.
- (D.191) SK01BaLi01.389 De ser slappe ut, de har sikkert ikke fått vann på flere dager. Jeg finner vannkannen i skapet under utslagsvasken, og vanner dem til det flyter over skålen de står på. 4
|
- (D.192) SK01BaOl02.531 Hun smilte og snakket fransk. Hun stavet seg gjennom kompliserte setninger og prøvde å snakke korrekt, og det spilte ingen rolle, de overså henne, smilte det lille innavlsmilet sitt, eller skrek HÆH når hun sto på fortauet med lomme parløren. Det gjorde høye, brune, flotte, muskuløse Eva som raget godt over den gjennomsnittlige anemikeren på boulevardene.
- (D.193) SK01BiMi01.1134 Faren, Erik, var ingeniør i staten og tegnet motorveibroer, en jobb som nærmest var blitt en hobby. På kontoret hans i villaen på Amager sto miniatyrmodeller av over tyve broer, og han kunne fortelle historier om hver eneste en av dem, ikke uten en viss stolthet. Søstrene var begge dansere som Line og lignet hverandre såpass mye at jeg alltid følte meg litt beklemt i deres selskap.
- (D.194) SK01BjKe01.1384 Kanskje, tenkte Erling Fall, hadde han en sjelden gang latt seg påvirke og dømt strengere enn han burde den påfølgende dag. Nå sto han der i teltåpningen og så hvordan alle de godt kledte mannfolkene hadde samlet seg for å diskutere selve fjellklatringen. Det var så stille, skremmende stille, og like fullt var det spådd storm.
- (D.195) SK01BjKe02.1366 Nå skal de ta meg. Der står jeg, den livsfarlige overgriperen fra Melumveien, sekstenåringen som har drømmer om Anja. Nå vil det straffe seg !
- (D.196) SK01BjKe03.8037 Det minst mulig vanskelig. Men den ødelagte strengen står rett opp i luften. Enhver annen fiolinist ville stanset nå og innrømmet at noe fatalt hadde skjedd.
- (D.197) SK01BoBj01.2169 Da han kom til Bogstad, kjørte han inn på bensinstasjonen, sørget for at bilen ikke ble fanget inn av lyskasterne. Colten Monica Tangen disponerte, sto parkert ved vaskehallen. En kunde ble ekspedert inne på stasjonen av en ung mann med mørkt, bakoverstrøket hår.
- (D.198) SK01BrBj01.1836 Hun sto i vinduet til soverommet vårt i andre etasje og så ned på meg. Hun hadde naken overkropp, og sto helt inntil ruten med pannen og det ene brystet svakt klemt mot glasset. Hvem som helst kan jo se henne, tenkte jeg.
- (D.199) SK01BrTo01.11166 Brenda takket for hjelpen. Hun sto oppreist. Hun skulle leve videre etter mannens og sønnens død.
- (D.200) SK01ChLa01.3873 Far tok ansvar. Uten slike menn ville Norge stå på stedet hvil. Far var fremskritt legemliggjort i egen person.

- (D.201) SK01ChLa01.4349 Flagget på taket var nemlig heist til topps, ikke engang på halv stang. Vi måtte stå på Slottplassen i godt og vel en time i den kjølige vårvinden. Var det fars død eller hans uverdige oppførsel som tvang oss til å levere tilbake ordenen, eller hadde han gjort seg fortjent til en høyere medalje, stjernen i bakhodet?
- (D.202) SK01DaAr02.739 Men poenget, tenkte Ingrid, poenget er at nå vet jeg hvor jeg skal finne ham ! At han stod bak disken i en forretning, gjorde jo det hele bare lettere for henne. Ingrid reiste seg fra kontorstolen og gikk til vinduet.
- (D.203) SK01DaGr01.1110 Den er så full. Jeg står i midtgangen med to bæreposer mellom leggene og holder meg fast i en seterygg. Det er tett rundt meg, trangt.
- (D.204) SK01DaGr01.1877 Tenk om jeg kunne invitere meg selv, ringe på og si at jeg bare kom innom en tur, si at jeg så at hun var hjemme, og siden jeg også var hjemme, så tenkte jeg at vi kunne ta et glass vann sammen, en kopp kaffe, hva som helst. Jeg kunne til og med bake boller og legge dem på et fat som jeg kunne holde foran meg, ringe på og stå der med fatet i hendene og bare si hei. Jeg vet med det samme at jeg aldri ville gjøre det.
- (D.205) SK01DaKj02.4214 " Jonny Stokmo gliste lurt og reiste seg. Deretter labbet han bort til vedkassen som stod ved siden av kjøkkendøren, løftet opp to bjørkekubber, ruslet bort til rundbrenneren og la seg på kne. Frank Frølich betraktet ham, så på nevene som grep om vedtrærne, hvordan han grov i glørne med veden før han presset inn en kubbe i ovnen, lukket ovnsdøren og justerte trekken.
- (D.206) SK01DeJe01.7190 - Ja, sjef. - Ring noen ved SSD. Prøv om du kan finne ut hvor alle som står på listen over mistenkte, befant seg de to siste timene. - Greit. Han smilte tappert.
- (D.207) SK01DuKa01.3462 Jeg kom ned i sekstisju kilo, hoftébena stakk ut igjen og når jeg gikk på Die Sitrone, hadde jeg på meg en trang, svart satengkjole og tjukke strassøreringer. Jeg kunne tatt med meg en gutt hjem hver kveld, og det gjorde jeg også, men jeg forsøkte å sende dem bort da vi sto ved hjem inngangsdøren eller avspise dem med en kaffe. Sex gjorde meg altfor deprimert.
- (D.208) SK01DuKa01.3762 Søsteren min så jeg praktisk talt aldri, og det var ikke lenge før jeg veide sekstifire kilo. Jeg ble imidlertid stående på den vekten i flere uker. Jeg kom rett og slett ikke under den.
- (D.209) SK01EeHa02.4955 Jeg reiser meg sakte. Står og ser utover. Jeg oppdager en bevegelse i buskene bortafor.
- (D.210) SK01EgTo01.6074 La meg beskrive min hverdag. Vi står opp sju og tar morgentoalettet i etablert orden. Det er stadige sammenstøt om hvem som ikke gjør ordentlig rent etter seg ; hår i dusjen er som du kan gjette deg til et perennielt tema:
- (D.211) SK01ElOy01.13 Husene ligger altså på rekke og ikke overfor hverandre rundt et tun, slik det er vanlig de fleste andre steder langs denne kysten, og i innlandet. Det er på en benk i den lille bakhagen der gnomen står, at en liten pike og en ung gutt sitter urørlige i hver sin ende. Piken, som må være det yngste av barna, sitter på den enden av benken som står helt innved husveggen.
- (D.212) SK01ErEr01.499 Jeg løfter kamera mot den store steinen. Plutselig står hun der. Hun ler forsiktig, først en humrende liten latter, en blyg fnising, før latteren tar av, blir villere, hysterisk, ren skriking, som var den utløst av en tung fødsel.
- (D.213) SK01ErEr01.2086 Ikke se oppi vasen, tenker jeg plutselig. - Hva er dette? Hun står like foran meg, stram i fjeset. - Til og med et vakkert kort, sier hun og kikker inn i den lille konvolutten. - Ikke gjør det, ber jeg. Rosen drypper fra stilken, hun har trukket den opp fra vasen og drar også ut kortet.

- (D.214) SK01FaKn01.2062 En ny pil kan når som helst slå inn i dét eller dét øyet, åpent, uforberedt: Hvem står for tur nå? Hvem blir vurdert som skyldig?
- (D.215) SK01FaKn01.3736 Ingen av de andre syntes å være klar over hvilken ufattelig klemme han befant seg i, heldigvis ! Ved Narvesenkiosken sto telefonautomatene. Han kunne jo ringe til Astrid... men til det trengte han to kronestykker.
- (D.216) SK01FeZo01.7576 Etter litt fomling klarte hun å skru den på. Det sto et skrivebord midt i rommet, samt et avansert datasystem og en vegg med bøker. Veggen lengst borte var åpen og syntes å lede dypere inn i det mørke huset.
- (D.217) SK01GrBe01.4563 Glad forteller jeg at jeg har funnet en koffert i en container utenfor døren hennes. At det sto mange mennesker på bussholdeplassen og så på mens jeg rotet rundt i containeren. Kofferten var rød og gammeldags, akkurat en sånn som jeg liker.
- (D.218) SK01GrBe01.8378 Vanskelig å vite at man har vært synlig likevel. Det pleier å stå at jeg ler umotivert, men det er en måte å kommunisere med stemmene på. Et tegn på at jeg føler meg trengt opp i et hjørne og er utrygg.
- (D.219) SK01GrCh01.828 Men du glemmer ikke dette ansiktet. Isa står taust bøyd over strykebrettet med familiens hvite skjorter og bluser i en haug ved siden av seg. Bevegelsene hennes er raske, men ikke oppjagede.
- (D.220) SK01GrCh01.2671 - Før revolusjonen tok man hånd om de halte. Man mente de sto nær gud. Som falne engler.
- (D.221) SK01GrSv04.9463 Jeg har ikke rukket å kjøpe en ordentlig vinterkåpe ennå. Tenk om jeg skulle stå der ute i snoen med et sengekast om skuldrene. Vi fikk til nød bli inne, men i stedet fant de på noe annet:
- (D.222) SK01GuJo01.3817 Det er den fordømte bilen i Holstjernet. Den trosser all logikk og står som et sår i landskapet. Noen vil kaste skylda på Krokfoss. - Og du tror det er han med det perfekte alibiet.
- (D.223) SK01GuSy01.1533 Hun svømte forbi stupebrettet og fjellveggen der høydene var avmerket på fjellet. Det var nesten som hun så broren oppe på tiern, sånn han hadde stått før han hoppet. Han hadde alltid stått en stund, hun visste ikke hvorfor.
- (D.224) SK01GuSy01.4425 åse hadde ikke hørt noen bruke fornnavnet på Aasen før. Han hadde ikke hatt noe fornavn, selv om det sto i avisa så å si hver dag, i bylinen ved siden av artiklene hans. Men det var merkelig å høre det sagt.
- (D.225) SK01HaEs03.2446 I butikkene omkring Valkyrie plass gjør han ytterligere noen innkjøp til stabsfesten i kveld. Siden låser han sykkelen i bakgården, henter posten, står litt og kikker ettertenksomt på vestibylekartet over « Christiania Aar 1836 under Hans Majestæt kong Carl Johans Regjering », og tar til slutt heisen opp i øverste etasje. På kjøkkenbordet ligger det en lapp:
- (D.226) SK01HaEs05.2199 Slik jeg lærte Kaja å kjenne var hun nok full av knuter, men samtidig et av de mest skarpsynte og intenst levende menneskene jeg noensinne har truffet. Blant de bildene jeg har av Uno og Kaja fra de siste årene, er det særlig tre episoder som nå står helt klare og tydelige i hukommelsen. Det ene er fra forsommeren 1983, i et selskap på Bekkelaget, ute i en hage som kunne likne en miniatyrutgave av den amerikanske ambassadørens.
- (D.227) SK01HaHa01.1346 Først langsomt som om hun ikke hadde bestemt seg, men det var kjølig, og hun satte opp farten mens hun knepte vindjakka igjen i halsen. Den utbrente bilen var fjernet allerede, men rester av politisperringer og svart snø viste hvor den hadde stått. Hun var

i ferd med å gå ut i veien og bort til stedet, da hun fikk se to politimenn foran seg på den andre siden og gikk opp på fortauet igjen.

- (D.228) SK01HaHa01.5324 Han skvatt til av den skarpe stemmen. Politikvinnen sto fem meter bak ham med høyre handa i jakkelomma. Hun hadde revolver.
- (D.229) SK01HaJo02.1006 Jeg gjør meg ferdig på podiet, takker for meg og går ned, går ut gjennom de doble dørene som fører ut til gaten, går, jeg må ha en røyk, jeg må ha frisk luft, lyden av applaus idet jeg forlater rommet, fordi de er glade for at jeg går, eller takknemlige for at jeg opprettholder løgnen, tillitsfullt og trofast, som en liten dachs. Jeg går ut dørene, de åpner inn mot lokalet, så jeg må trekke dem til meg, dette er det eldste trikset i boken, en liten psykologisk greie, det skal være lettere å komme inn enn ut, men jeg trekker døren til meg, går ut og der står Artur, også han vet at det er for sent å si ifra, at vi bare må fortsette slik vi alltid har gjort, også han vet at det vi selger ikke virker, at vi selger for tidlige dødsfall, overskrifter og erstatningssaker, ryddeaksjoner som vil føre til stengte veier i timevis og rekker av kors langs motorveien, man må slakke av på farten, passe på så man ikke kjører inn i den sirlig oppstilte raden av kors og store telys som markerer at dødsraten på motorveien fortsatt er over normalen. Og hele tiden smiler vi, uvitende.
- (D.230) SK01HaMa01.144 Lyskasterne dimmes opp og ned med forskjellige filtre. Til slutt blir jeg stående i et kjølig, måneaktig lys, og det er pause. Jeg går ned fra podiet, tar på meg badekåpen og rister løs i kroppen.
- (D.231) SK01HaMa01.724 Negeren stønner oppgitt og sier noen negerord. Mens jeg står bak podiet og kler på meg trusa, oppdager jeg at den intense mannen står i døråpningen inn til tegnesalen og ser på meg. Plutselig føler jeg meg naken.
- (D.232) SK01HaTh01.1176 Han hadde nemlig tenkt at det var vår, men det var vel litt drøyt å kalle det for vår, det der utenfor vinduet. Solen sto lavt. Didrik myste.
- (D.233) SK01HeAt01.2365 Som du selv ville sagt det. teamwork Hun vikaren som jeg nå visste het noe med «i» og hadde fantastisk svulmende rumpe (som bare ble mer fantastisk jo lenger jeg jobbet her og jo oftere jeg så rumpa hennes på vei vekk fra meg ; denne rumpa som jeg allikevel aldri ville snudd meg etter på gata var i ferd med bli til selve ur-rumpa, selve begjærets grunn) sto nede i gangen foran kaffeautomaten sammen med jobbvenninnene og ventet på å fylle koppen sin med te vann. Jeg ble stående og glo på rumpa hennes, slik jeg pleier. Jeg tenkte på the lazy doggie igjen.
- (D.234) SK01HeAt01.3735 Det var fryktelig. Alt sto. Ingenting beveget seg.
- (D.235) SK01HeHa01.3999 Fingrene sprikte. Skikkelsen min var rødbrun som om jeg stod i flammeskjæret fra et bål. Jeg hadde vært i brennovenen.
- (D.236) SK01HeLe01.3182 Han var millimeter unna å legge Mona Steinmyra kald. Hun sa ingenting, skrek ikke, ble bare stående og se på ham mens brødfatet hun hadde i høyrehånda skled ned på golvet, som om hun plutselig mistet gripeevnen. - Herregud, jeg kunne drept deg, ropte Dan. - Jeg trodde det var bilen til Kristian Thrane, at han og kompisene drev og romsterte inne i huset her. Mona sto fortsatt like stiv som ei utstillingsdokke, men underleppa hennes begynte å skjelve.
- (D.237) SK01HiJo01.429 De pleide å sitte på panseret og følge gnistene fra bålet som seilte ut i natten og forsvant, flammene som spilte seg i det svarte, strømmende vannet. De snakket ofte om vonde måter å dø på - et naturlig tema for dem der de stod parkert så nær Knowles River. Ig sa at drukning var verst, og han hadde egne erfaringer å bygge på.

- (D.238) SK01HiJo01.557 Sturtz gikk rundt til bakluken. Posada stod bak Ig. « jeg trenger nøklene hans, " sa Sturtz. Ig løftet den høyre hånden fra taket for å hente dem opp av lommen. « hold hendene på taket, " sa Posada.
- (D.239) SK01InAr01.37 Han mente at hun kunne være rundt tretti, og det så ut som hun var alene. Hun satt ved et bord i røykeavdelingen, der det var helt fullt, men det virket ikke som hun kjente noen av de andre som sto der. Hun nippet til en margarita og røykte to sigaretter på den tiden han holdt øye med henne et stykke unna.
- (D.240) SK01IsRu01.2493 Lille godjenta mi, pappa kommer snart hjem igjen. Så satte han henne ned på gulvet igjen, et øyeblikk ble han stående og betrakte henne grabbe ivrig etter dokka, gråten forstummet med det samme ; han kunne ikke annet enn å smile. Så snudde han seg, tok Isak i hånda, og sammen gikk de ut døra, de to, tett fulgt av de to betjentene.
- (D.241) SK01JaRo01.1251 Dermed vendte han oss ryggen og vagget avsted med badesko som kippet klissent under de svære fotbladene mens han knipset aske i vannet og holdt blikket støtt rettet mot et lyserødt punkt et sted inni evigheten på den skyfri himmelen. Boris ble stående og se seg rundt, og det gjorde vel jeg også, før han så nesten rett på meg og sa «kom» og begynte å gå bortover stranda og derfra ut på et skjær. Jeg vasset nølende etter, på et par-tre meters avstand, med blikket til muttern i ryggen, kjente jeg, ut på skjæret, der jeg ikke hadde vært før, og ble stående med ruren gnagende under føttene og beundre Boris som vasset rett uti en svær tangdyngne uten å ta skade av det og bøyde seg ned til havet rakk ham over hårrøttene og fisket opp en klase med blåskjell som han heiv inn foran føttene mine. - Hvordan skal vi få dem opp?
- (D.242) SK01JaRo02.1819 Han reiste seg og lurte på om han skulle knuse noe, men fant ikke snev av inspirasjon, subbet fra ytterdør til ytterdør og låste så uvedkommende ikke skulle kunne trenge inn. Han var innom soverommet hennes, for å suge inn noen dufter, startet musikkanlegget og ble stående en stund og se på det grønne øyet på forsterkeren før han gikk og la seg i den døde fløyen med dørene på gløtt. Han fikk ikke sove.
- (D.243) SK01JeId01.719 Og først og fremst er fienden deg selv. Det grå linoleumsgulvet luktet rengjøringsmidler og i vinduskarmen sto det en bregne i en hvit krukke den dagen for ti måneder siden da de hadde blitt kalt inn for å få samværsavtalen på plass. Solvej hadde kommet i god tid til familievernkantoret, og mens hun låste sykkelens, så hun Morten komme gående på stien.
- (D.244) SK01JeId01.4351 Hun fant en pakke kjøtt i fryseren og tappet vann i to bøtter. Fjernsynet sto på med en lav snerring inne på rommet til svigermoren. Døra skulle alltid stå på klem.
- (D.245) SK01JeId01.7434 Hun hadde duppet av, men sov så lett at hun våknet ved den minste lyd. Klokkas fem hadde hun stått opp og sittet på sengekanten, fullt påkledd, og skrevet ned det hun ville si til Christiane. Hun hadde øvd seg foran speilet.
- (D.246) SK01KaJe01.7923 Men det har sannsynligvis vært et utslag av en tilbakeholdende manns påtrengende behov for å gjøre noe. Da vi hadde spist, lot jeg resten av maten stå i grytene i tilfelle Meggie skulle dukke opp... Ved syvtiden la jeg Emilie og leste en merkelig historie om Muldvarpen som ville vite hvem som hadde bæsjet på hodet hans. Da jeg hadde sagt snipp-snapp-snute og kysset henne på pannen og var på vei ut, spurte hun om ikke vi skulle be aftenbønn. « det vet jeg ikke, Emilie, " hvisket jeg.
- (D.247) SK01KnCa01.1837 Den Katja jeg så den gangen, vil ikke kunne gjenkjennes for meg nå. Her sto jeg rett overfor henne, den gangen sto jeg under henne, jeg på gulvet og hun på scenen. Fra nå av var hun blandet med Veronika.
- (D.248) SK01KnPe01.460 Han løftet hånden til munnen og bet i det midterste leddet på langfingeren. Han gikk ut på kjøkkenet, tappet et glass vann fra kranen og sto og så på at

- vannflaten skalv, før han helte det ut i vasken. Svetten brøt frem i håndflatene, han tørket dem av mot bukselårene og gikk inn i stuen igjen.
- (D.249) SK01KnPe01.2149 Bortsett fra Jan Radems følge, organisten, kvinnen fra begravelsesbyrået, presten og en gammel mann som satt nederst ved døren og hostet, var kirken tom. For første gang så Jan Radem for seg moren inni kisten, som sto foran midtgangen. Han fant det merkelig at dette bildet ikke hadde dukket opp i tankene hans tidligere, eller i drømmene.
- (D.250) SK01KoEl01.6359 Jeg tok frem skisseblokken og tegnet henne, særlig hodestillingen - om jeg bare hadde vært i stand til å gjøre det bedre. Så ble jeg stående der og se henne rett inn i øynene. Jeg maktet nesten ikke å gå derfra uten å ta henne med meg.
- (D.251) SK01KoEl01.6791 " Nå hadde Mary tårer i øynene, de første jeg hadde sett siden den kvelden hun gråt på sofaen hos meg. Så om jeg hadde stått utenfor døren til Roberts rom akkurat da, ville jeg ha gått inn og smelt til ham i stedet for å sette meg i lenestolen. Hun tørket øynene.
- (D.252) SK01KrBe01.557 Hilde tar henne under armen og sier: Kom så hopper vi strikk, og de går bort til gjerdet og binder strikken så det bare er en som kan stå og holde mens den andre hopper, og de spør ikke om jeg vil være med. Jeg går bort i klatretrærne og klatrer oppover og prøver å være ekorn, men hele tiden ser jeg dem fra treet, ryggen til Siri og hestehalen som dingler opp og ned, opp og ned når hun hopper.
- (D.253) SK01KrEs01.4007 Du ser det sikkert. Og så reiser jeg meg og springer mot gangen, vipper ut nøkkelen som står i låsen på innsiden av soveromdøra, og skritter over dørstokken. Jeg kaster meg rundt og låser.
- (D.254) SK01KrTo01.8865 Brenna stirret i retning sjåføren og gjorde en tydelig håndbevegelse for at sjåføren skulle kjøre fort forbi. Men det var først da sjåføren snudde hodet mot venstre og oppdaget gutten som sto og veivet med en revolver | 378 |
- (D.255) SK01KuSa01.3048 Samle tankene, skifte klær, fortelle venninnene mine om David. Jeg står opp sånn at jeg for en gangs skyld skal være den første til å avbryte varmeutvekslingen, og begynner å kle på meg. « jeg stikker nå, " sier jeg, nokså overflødig. « den er grei, " sier David, ganske overflødig det også. Når jeg kommer ut, skråler den vennlige høstsolen meg oppspilt rett i fjeset.
- (D.256) SK01LaBr02.657 Da glir det så vidt et smil over det arrete ansiktet, som har fått flere furer nå, om ikke av bjørneklør, før den kortklipte mannen ser seg om og fortsetter videre. Den vesle jenta som sto så storøyd og betraktet den klingende karavanen for litt siden kjenner at storebroren strammer grepet om skuldrene hennes. - Det er pappa, hvisker Daniel.- Det er pappa som kommer, Anna ! - Hvor da?
- (D.257) SK01LaHa02.4735 Det var ikke et menneske å se noe sted her heller. Men i dette rommet fantes det et vindu som sto åpent. Akkurat idet jeg braste inn i rommet, hørte jeg et smell fra bakken utenfor.
- (D.258) SK01LiMe01.1658 Barnejegeren | Av hyllene inne på kontoret sto en plastboks med kjeks, ved siden av bøkene mine. Kjeksene var til overs fra et møte dagen før.
- (D.259) SK01LiMe01.3693 Kanskje en gate, et sted nede i byen, en leilighet med få møbler. Det står noen ved et vindu og presser pannen mot glasset. Jeg hørte selv at jeg ble stille, jeg husket ikke lenger hva jeg ville si.
- (D.260) SK01LoOy01.2462 " Sa Simen. « det er mulig. Jeg vil vite mer om hvordan det står til om noen timer. " « hva betyr det? " « Jeg skal i studio.

- (D.261) SK01LoVi01.716 Solen ble borte bak regntunge skyer. De minste av barna som sto rundt staken, seg ned i gjørmen og kom seg ikke løs fra den. - Bena mine vil løpe til Løpende Pike, ropte Lille ørn.
- (D.262) SK01LuMa01.945 KAPITTEL 4 | - Det er da fælt som du står på pinne for Torgeir, sa Anne-Britt. - Sludder, sa Lillemor, irritert over å bli avbrutt midt i de gode, hemmelige tankene.
- (D.263) SK01MaJi01.9506 Det var definitivt på tide med et spark i baken her. Cleo tenkte på stående fot. « Men du har jo ikke tid til å vente stort lenger !
- (D.264) SK01MaTr02.1593 Brostenene på torget er dekket av vått løv. På en container bak grønnssaksbodene står telefonnummeret til utleiefirmaet. Med en intens og inderlig følelse av likegyldighet skrår jeg over torget og går inn Torggaten.
- (D.265) SK01MaVi01.3943 - I livet bør man ikke feile. I syvende etasje står Akulov omgitt av en hel flokk, han er tidligere offiser, og forbanner tsjetsjenere, og kaukasiere i sin alminnelighet. Han bærer offiseruniformen sin.
- (D.266) SK01MeJa01.1107 Kanskje hun ikke var til å leve med i all sin snusfornuftige prektighet. Kanskje var han bare snill og orket ikke å avvise alle disse kvinnene som tydeligvis sto i kø for å ta imot det han kunne gi dem. Jeg hadde problemer med å forestille meg hvordan det ville oppleves.
- (D.267) SK01MiJo03.403 Helsar deg med nokre ord frå Bibelen (rekner med at du kanskje har ein Bibel eller nytestament, eller at du iallfall kan få fatt i.) Det står i matteus-evangeliet, kap. 18, vers 12-14 og johannes-evangeliet, kap.
- (D.268) SK01NaAt01.7669 Hun lot som om hun ikke merket bilen som parkerte nede i veien og slukket lysene. Den stod der så altfor lenge, mørk og stille, uten at noen gikk ut. Det var kaffe på kjelen, hun kunne varme en skvett på gruten.
- (D.269) SK01NiTo02.986 Hva feiler det voksne? Han som sto ved vepsebolet hadde giftering, det så jeg tydelig, det var en glatt gullring på den hånda som dro fram og tilbake. Jeg vil ikke tenke på det, jeg må aldri la andre få vite at bak frykten for hva han kunne gjøre med oss var det noe som sugde inne i meg av lyst til å se enda mer. S
- (D.270) K01OIPa03.4966 Si signe dagen, gripe den, vri hodet om på den. Nede igjen på soldekket står hun bakerst og vinker til de andre båtene, som har spredt seg ut i en vifteform. Holmer og skjær.
- (D.271) SK01OpMa01.2810 Det er ikke engang sikkert at vertinnen har vært ved Böse Brücke og lest Willy Brandts gode ord om frihet som er hug- get inn i en flat stein. Det er heller ikke sikkert hun vet hvor minnesteinen over Carl von Ossietsky står, og at den er omgitt både av søppel og tornekraut. Jeg har gått gjennom bydelene Friedrichshain, Pankov, Mitte og Wedding og studert hvor grensene går, gjort det samme som forfatteren i boka jeg leser, gått gatelangs i flere timer, og på den måten fått tak i selve jordfølelsen.
- (D.272) SK01OpMa01.7680 Akkordene strømmer til konserten den blå stemor. Blomsten på Brors grav er frosset og står som en skulptur i vintermørket. Ta med lys.
- (D.273) SK01OsHa01.4874 Men denne gangen hadde ingen av dem hatt tålmodighet til det spillet. Paul hadde skjovet den tynne sommerkjolen til Ylva opp over magen hennes og trengt inn i henne stående, løftet henne opp på kanten av kjøkkenbenken og tatt henne der. Det hadde gått raskt for dem begge.

- (D.274) SK01PaCa01.172 Det er også forkleet til Elfrid. Hun står midt i rommet med en hvit klut i hendene. På dukene ligger spor etter den fuktige kluten.
- (D.275) SK01PaMi01.1387 Ulv satte ned hver enkelt labb med jegerens varsomhet og beveget seg uten en lyd over den sprø bakken. Høye Haleløse sto noen byks unna, under en gran. Han svaiet.
- (D.276) SK01PeGe01.3662 Begge hadde på seg uniformsskjorter. Den største av dem stod med haka helt opp i ansiktet på den andre fyren. Peters gjenkjente den mindre karen som pumpebetjenten de hadde sett dagen før, da de hadde stanset for å snakke med Hound Dog Vaughn. « ser ut til å kunne være noe, " sa Peters. « jeg tror ikke det, " sa Strange. « kanskje vi burde stanse. " « fyren med det svarte håret kommer til å gå sin vei.
- (D.277) SK01PePe03.2339 Det verka i kneet, og jeg var letta da faren min endelig ropte at nå var det tid for en pause. Det meste av velta var ekspedert ut i elva, bare noe smårusk sto igjen, men vi hadde jo éi til som skulle av gårde. Jeg krøyp bort til furua med trekorset på stammen som Franz hadde spikra opp en vinternatt i 1944 fordi en mann fra Oslo med altfor vide og tynne bukser var blitt drept der, av tyske kuler, og jeg la meg i lyngen under korset med hodet mot en av de store røttene og sovna med én gang.
- (D.278) SK01PoGe01.904 Ja, ja, slik må det ha vært ! Rasmus Bersund var sytten år der han stod. Av den personligheten som Johan Sebastian Cammermeyer Welhaven ti år senere fant « ikke mindre mærkelig end den Færdighed, hvormed han udøver sin Kunst ", var det lite eller ingenting å se.
- (D.279) SK01PoGe02.242 Og man tenker: Nei, jeg kan ikke ta en dusj, for kanskje kommer hun mens jeg står i dusjen, og kanskje hører jeg ikke at hun banker på døren, og kanskje tror hun at jeg har mistet motet og reiser tilbake dit hun kom fra, og kanskje ender eventyret her. Nei, jeg tør ikke dusje.
- (D.280) SK01RaAn03.516 Hygge og trygghet. Men det står store pumpekanner med kaffe og te vann her, ingen velkjent, sotete liten hyttekjel. Og han behøver ikke løfte blikket mer enn en halv meter unna det trivelige mønsteret i stoffet før han blir minnet på at de røde rutene er en illusjon og at dette er et sykehus:
- (D.281) SK01RaLa01.4309 Støvlettene mister hun i hvert fall to ganger på vei over gulvet. Jenta står og venter nervøst med peke- og langfinger trykket mot munnen mens hun ser dem jobbe seg mellom menneskene. Jeg gjør plass slik at de lettere kan passere meg på vei ut til gangen, men istedenfor å ta den forventede svingen ut av rommet, trækker kvinnen i rødt inn over kjøkkengulvet og åpner en dør så liten at jeg til nå har antatt at den var et matskap.
- (D.282) SK01RyPe01.3734 Dersom det er et gravøl som avholdes i dette penthouse, foregår det ikke i hemmelighet. Døren står på vidt gap og er den eneste i denne etasjen, så jeg har nok ikke gått feil. Dersom jeg likevel skulle være i tvil, fins navnet hans på døren, Martin, står det.
- (D.283) SK01SaIr01.1660 Endelig kommer vi til rom 403B. Bridgette og jeg står der et øyeblikk og får igjen pusten. Ennå er det ikke for sent å glemme alt dette, bli til to skolejenter igjen ute i solen, gå nedover fortauet i Lobengula Street, stoppe på en av kafeene og kjøpe cola og boller.
- (D.284) SK01SaSt02.2774 De andre hadde sluttet å hoppe, det var visst enten alle eller ingen. Eller sto de og ventet på å få kjeft? Skrikene gjallet mellom murblokkene mens moren gikk rundt i ring med barnet i armene.
- (D.285) SK01ScKa01.4579 Nei, det liker hun slett ikke... hun roter i vesken og finner tablettene. Ergenyl Chrono står det på pakningen. Hun leser at doseringen skal trappes opp gradvis over en periode på fire til seks uker.

- (D.286) SK01SeAd01.4323 Av de to byggene er det visst plankehaugen som tar premien og ser tristest ut. På haugens sidevegg - den veggen som vender mot veien hvor Mina og herr Patel ankommer - står det også «Hotel», med svarte, rennende og litt sinte bokstaver som er malt rett på plankene. - de skriver hotell alle steder bare fordi det ser fint ut, sier Patel. De, tenker Mina, kan jeg spørre nå, om det bor mange inderer her ute, slik at jeg får sagt at det ikke er en inder som jeg 204 |
- (D.287) SK01SewK01.83 Plastkniver, spader, skjører, hule terninger, shot-glass, dørslag, en ostehøvel med streng og andre rariteter. Daniel sto stille og betraktet henne. Den syndige blandingen av italienske og irske gener hadde bidratt til at hun var så oppvakt, det var han temmelig sikker på.
- (D.288) SK01SIKa01.7640 Det var en liten metalluke innenfor som førte til søppelsjakten. Pappesker som skulle resirkuleres sto oppå hverandre. Det var en kurv for glass der, og en for metallbokser.
- (D.289) SK01SmAl01.1301 Mens hun strakte seg i den nokså trange og ukomfortable sengen sin - klumpene i madrassen hadde alltid vært på feil sted - lå hun og kjælte med tanken på at hun neste natt skulle sove i den ufattelig luksuriøse nye sengen. Hun kikket på klokken og så at det var på tide å stå opp, hvilket den morgenen overhodet ikke var tungt. Hun skulle ta en lunken dusj - varmtvannstanken kom aldri opp i mer enn et par grader over rådende temperatur - og så skulle hun lage seg frokost.
- (D.290) SK01SmKi02.1700 Betjent Halvorsen ser oppgitt på Vang, forbanner i sitt stille sinn at han ikke reiv opp konvolutten vel ute av entrédøra. Vang gjengjelder ikke blikket, han vil ikke stå som noen syndebykk for henne. Kollega Vang blir en handlingens mann, han ringer Sundt.
- (D.291) SK01SoDa04.817 Hydros fabrikklegg igjen, der han sto ved bastionen med sin gjest, Singer, ved siden av seg. Ennå før produksjonen var kommet i gang, ja ennå før man visste om eksperimentene med å utvikle denne metode til å utvinne kvelstoff til å skape syntetisk salpeter ville bli så vellykket at det kunne vise seg industrielt lønnsomt å sette i gang produksjonen, sto altså byen Notodden her, fullt ferdig. Det sydet alle vegne, daglig kom det nye mennesker med sine flyttelass for å søke lykken her.
- (D.292) SK01StGu01.1985 " De fleste andre stedene der båten hadde lagt inntil, hadde det selv en vinterdag som denne vært etter måten folksomt på bryggen. Her stod det ikke mer enn to forfrosne skikkelser på kaien, begge temmelig små, som en slags forvokste barn, den ene med nevene godt plassert i lommene, den andre med blank skygge på luen, noe som gav ham et slags offisielt preg. « Den lokale dampbåtsekspeditøren, " mumlet Moland.
- (D.293) SK01StGu01.6626 " Spurte Alfred, som hadde fulgt ivrig med i Eriksens beretning. « Ikkje den gangen, nei ! - Men temmelig nøyaktig it år senere stod eg ombord på «Prosper III' då hon gikk på en mine og bare størmannen og eg overlevde. Det vil si, om det va en mine eller en torpedo, det har vi aldri fått vite.
- (D.294) SK01StTo01.2133 Hun sto ofte der i vinduet mens hun snakket, sto bare og røykte, sigarett etter sigarett, i vinduet mot hovedgaten inn til byen. Sommer som vinter sto hun der og betraktet trafikken, hilste til enkelte, nikket til noen flere. Om vinte |
- (D.295) SK01SwKu01.3322 Jeg hørte først om innbruddet på skolen, fra en klassekamerat som hadde hele historien fra moren, fast medlem i bedehusforsamlingen og også en notorisk slarvkjerring som fortalte sønnen alt hun hadde hørt fra andre slarvkjefter, som han i sin tur la ut om til alle, blant andre meg, mens minst seks-sju andre hørte på. Jeg ba ham holde kjeften sin og slutte å stå der og lyge om faren min, og dro til ham med en kjapp venstre før han fikk svart meg, slengte ham i bakken og begynte å hamre løs med nevene - og kjente plutselig et knallhardt grep om nakken. Jeg ble løftet opp, snudd rundt i luften, og så rett inn i øynene på

skoleinspektøren, han dro meg etter øret tvers over skolegården, inn i skolebygget, inn på skolestyreren Myklebusts kontor.

- (D.296) SK01SyHa01.1291 Det smalt i døra. Hun sto ute på gårdsplassen og så opp mot TV-senderen på toppen av fjellet. Hun så på klokka, det var seint, hun burde vente til i morgen.
- (D.297) SK01ToSt01.3491 Og det verste var at det fantes bilder. Noen hadde fått et blinkskudd av Terry mens han sto der med glitrende øyne og armen utstrakt, med hevet våpen og et vennlig smil, som om han skulle til å gi kapteinen et velment råd. Hver eneste avis og TV-stasjon i landet kjørte det bildet.
- (D.298) SK01UULi01.3585 På sekstitallet skilte han seg fra sin første kone Magdalena, moren til hans to år gamle datter, Emily. På syttitallet giftet han seg igjen og fikk et nytt barn, sønnen Jan, i tillegg til en underordnet stilling i Olof Palmes første regjering. « en gang forfatter av uforståelige romaner og ivrig medlem i vpk - og nå en trofast sosialdemokrat med Volvo og vovvov som har gjenfunnet sin skaperevne på Hammarsö, » sto det i intervjuet i avisen. Journalisten unnlot ikke å nevne at Palle Quist to ganger, i 1976 og 1977, hadde forsøkt å skrive et skuespill med politiske undertoner.
- (D.299) SK01VaCh01.3344 Ser ordet pedofili på toppen av en side. Lenger ned på siden står det Pedofili, se perversjon. Jeg |